

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 41/2004 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2005

Hallituksen esitys vuoden 2005 talousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 151/2004 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys vuoden 2005 talousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 151/2004 vp) toisesta täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2005 (HE 151/2004 vp).

Lisäksi eduskunta on 30.11.2004 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan vuoden 2005 talousarvioesitystä täydentävän hallituksen esityksen (HE 244/2004 vp) ja 3.12.2004 esityksen vuoden 2005 talousarvioesityksen toisesta täydentämisestä (HE 255/2004 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa esityksistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavat 21.10.2004 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyt talousarvioaloitteet

- TAA 1/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantalojen ja työväentalojen ylläpitokustannuksiin (29.90.50)

- TAA 2/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 63 perusparantamiseen välillä Evijärvi—Kausinen (31.24.21)

- TAA 3/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärven Luomaholla kantatiellä 68 ja Luomantiellä (31.24.21)

- TAA 4/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lappajärven Itäkylässä kantatiellä 68 (31.24.21)

- TAA 5/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17471 peruskorjaamiseen Leppälänkylän ja Länsikylän välillä Kuortaneella ja Lehtimäellä (31.24.21)

- TAA 6/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien

- 17539 Keisala—Pesola peruskorjaamiseen Soinissa ja Alajärvellä (31.24.21)
- TAA 7/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17783 peruskorjaamiseen Tynismaan ja Viinikan välillä Kortejärvellä ja Kauhavalla (31.24.21)
- TAA 8/2004 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17883 peruskorjaamiseen Tanelinmäen ja Lepistönmäen välillä Korttejärvellä ja Evi-järvellä (31.24.21)
- TAA 9/2004 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvali-dien laitoshoidon haitta-asterajan alentami-seen (33.22.50)
- TAA 10/2004 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Nuuk-sion kansallispuiston luontokeskuksen suun-nitteluun (35.20.22)
- TAA 11/2004 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Turku—Toi-jala-ratayhteyden kehittämiseen (31.40.21)
- TAA 12/2004 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Tampereen ko-mediateatterin valtionosuuteen (29.90.31)
- TAA 13/2004 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 14/2004 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 paran-nuksen toiseen vaiheeseen tieosuudella Tampere—Orivesi (31.24.21)
- TAA 15/2004 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 16/2004 vp — Arja Alho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistoille tule-vaisuuden kasvualojen tutkimuksen vahvis-tamiseen (29.10.21)
- TAA 17/2004 vp — Arja Alho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan vir-kistysalueyhdistykselle Kopparnäsin ranta-alueen suojelemiseksi rakentamiselta (35.20.76)
- TAA 18/2004 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen (29.70.55)
- TAA 19/2004 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen tanssin alue-keskuksen perustamiseen Varsinais-Suo-meen (29.90.31)
- TAA 20/2004 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen perusradan-pitoon (31.40.21)
- TAA 21/2004 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kevytkalus-toliikennekokeilun aloittamiseen Turku—Uusikaupunki-radalla (31.60.63)
- TAA 22/2004 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentamiseen ehdotetun määrärahan pois-taminen (31.99.78)
- TAA 23/2004 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen bio-energian tutkimukseen ja tuotantoon (30.60.44)
- TAA 24/2004 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk: Määrärahan osoittaminen yleisten tei-den perustienpitoon Hämeen tiepiirissä (31.24.21)

- TAA 25/2004 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 100-vuotisjuhlan valmisteluihin (33.01.21)
- TAA 26/2004 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk: Määrärahan osoittaminen vankimieli-sairaalassa hoidettavien sairaalakuluihin (33.14.21)
- TAA 27/2004 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Autoveron arvioidun tuoton vähentäminen invalidiautojen veronpalautuksen enimmäis-määrän korottamiseksi (11.10.03)
- TAA 28/2004 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 29/2004 vp — Ulla Anttila /vihr: Määrärahan osoittaminen monikulttuurisuus-asioihin keskittyvän koulutusyksikön perustamiseen Vantaalle (29.01.22)
- TAA 30/2004 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin (33.18.60)
- TAA 31/2004 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 32/2004 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen toimepideohjelmaan susien suojelemiseksi (35.20.63)
- TAA 33/2004 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisesti keskitetyn erityistason sairaanhoidon kustannusten korvaamiseen (33.32.30)
- TAA 34/2004 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)
- TAA 35/2004 vp — Eva Biaudet /r: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen vahvistamiseen (29.40.30)
- TAA 36/2004 vp — Eva Biaudet /r: Määrärahan osoittaminen ruotsinkielisen liitteen rahoittamiseksi taiteilija Albert Edelfeltin 150-vuotisjuhlan johdosta julkaistuun juhla-kirjaan (29.90.22)
- TAA 37/2004 vp — Eva Biaudet /r: Määrärahan osoittaminen alle 13-vuotiaiden adoptiolasten vanhempainrahaan (33.18.60)
- TAA 38/2004 vp — Eva Biaudet /r: Määrärahan osoittaminen vanhempainrahakauden pidentämiseen (33.18.60)
- TAA 39/2004 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vankien terveydenhuoltoon (25.50.21)
- TAA 40/2004 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden rakenteen muuttamiseen (26.97.31)
- TAA 41/2004 vp — Arto Bryggare /sd ym.: Asuntopoliittisten toimenpiteiden kohdentaminen (35.30)
- TAA 42/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
- TAA 43/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen pienten oppimis-ympäristöjen virtuaaliopetusmahdollisuuksien kehittämiseen (29.01.22)
- TAA 44/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikor-

keakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamiseen (29.20.25) — TAA 45/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen kyläkoulujen opetusympäristöjen kehittämiseen (29.40.21) — TAA 46/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen kirjastoille luovan tietoyhteiskunnan perusrakenteiden kehittämiseen (29.90.30) — TAA 47/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (29.90.30) — TAA 48/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen villisian kasvatukseen (30.20.40) — TAA 49/2004 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen petovahinkojen omavastuuosuuksien kattamiseen (30.40.42) — TAA 50/2004 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.30) — TAA 51/2004 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijan opintorahaan (29.70.55) — TAA 52/2004 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin (29.90.30) — TAA 53/2004 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja varhaisnuorten monitieteellisen tutkimuskeskuksen perustamiseen (29.10.21) — TAA 54/2004 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asu-	mislisän vuokraton korottamiseen ja tuen saamiseen ympärivuotiseksi (29.70.55) — TAA 55/2004 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen energiatukeen (32.60.40) — TAA 56/2004 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkekorvausten omavastuun maksuton laskemiseen (33.18.60) — TAA 57/2004 vp — Sari Essayah /kd: Määrärahan osoittaminen kotipalveluiden lisäämiseen (33.32.30) — TAA 58/2004 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen päihdevieroitukseen ja -kuntoutukseen (33.32.30) — TAA 59/2004 vp — Merikukka Forsius-Harkimo /vihr ym.: Luomutuotannon jatkuvuuden turvaaminen (30.20.43) — TAA 60/2004 vp — Merikukka Forsius-Harkimo /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuolto- ja vesistötöihin Uudellamaalla (30.50.77) — TAA 61/2004 vp — Merikukka Forsius-Harkimo /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisän korottamiseen (33.15.52) — TAA 62/2004 vp — Merikukka Forsius-Harkimo /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77) — TAA 63/2004 vp — Christina Gestrin /r: Määrärahan osoittaminen avustuksen maksamiseen Suomen Ammattikalastajaliitolle (30.40.51) — TAA 64/2004 vp — Christina Gestrin /r: Määrärahan osoittaminen mielenterveys-huollon rahoitus- ja toimenpideohjelmaan (33.32.37)

- TAA 65/2004 vp — Nils-Anders Granvik /r: Määrärahan osoittaminen maantien 7390 ja paikallistien 17903 peruskorjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 66/2004 vp — Nils-Anders Granvik /r: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maantien 7450 peruskorjaamiseksi (31.24.21)
- TAA 67/2004 vp — Nils-Anders Granvik /r: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille liikenneturvallisuuden parantamiseen kanta-tiellä 63 (31.24.21)
- TAA 68/2004 vp — Nils-Anders Granvik /r: Määrärahan osoittaminen maantien 7430 uuteen tielinjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 69/2004 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten omatoimisuusavustuksen nostamiseen (34.06.51)
- TAA 70/2004 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Yrittäjäopiston perusrahoitukseen (29.69.31)
- TAA 71/2004 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Raparanta—Kauhajärvi-paikallistien peruskorjaukseen Kauhavalla (31.24.21)
- TAA 72/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen poliisivirkojen täyttämiseen (26.75.21)
- TAA 73/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen uusien virkojen lisäämiseen (26.90.21)
- TAA 74/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lisähenkilökunnan palkkaamiseksi tullilaitokseen (28.40.21)
- TAA 75/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien yksinhuoltajakorotuksen nostamiseen (33.15.52)
- TAA 76/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien ilmaisiin lääkkeisiin (33.18.60)
- TAA 77/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)
- TAA 78/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen HUS:n jäsenkunnille ylimääräiseksi avustukseksi Helsingin lasten- ja nuorten sairaalan ja Lastenlinnan henkilökunnan ja tilojen resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 79/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin nuori-soasiainkeskuksen projektiavustushankkeisiin (33.92.50)
- TAA 80/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien avustajatoimintaprojektin tukemiseen ja laajentamiseen (33.92.50)
- TAA 81/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien päiväkuntoutukseen (33.92.59)
- TAA 82/2004 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin lähiöiden peruskorjaamiseen (35.30.60)
- TAA 83/2004 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen Helsingin huumerikosyksikön toimintaan (26.75.21)
- TAA 84/2004 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen Helsingin rikospoliisin tekniseen rikostiedusteluun (26.75.21)

- TAA 85/2004 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen ammattihelikopterilentäjien koulutukseen (29.60.21)
- TAA 86/2004 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen Sköldvikin uuden tieyhteyden rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 87/2004 vp — Heidi Hautala /vihr ym.: Energiaveron korottaminen (11.08.07)
- TAA 88/2004 vp — Heidi Hautala /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutukseen (29.60.31)
- TAA 89/2004 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jurvan kunnan keskustan tiejärjestelyjen suunnitteluun ja toteutukseen tiellä 17390 (31.24.21)
- TAA 90/2004 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Äetsä (31.24.21)
- TAA 91/2004 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Karijoen keskustan kevyen liikenteen tiejärjestelyihin teillä 663 (Kauhajoki—Kristiinankaupunki) ja 687 (31.24.21)
- TAA 92/2004 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 274 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Kauhajärvi—Karvia (31.24.21)
- TAA 93/2004 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seututien 6700 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Karvia (31.24.21)
- TAA 94/2004 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Porvoon ja Loviisan kihlakuntien poliisitoimeen (26.75.21)
- TAA 95/2004 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Itä-Uudenmaan osaamiskeskittymien ja yhteistyöverkostojen kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 96/2004 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen selvitykseen valtionhallinnon toimintojen sijoittamisesta Itä-Uudellemaalle (26.98.43)
- TAA 97/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulutoiminnan kehittämiseen Itä-Uudellamaalla (29.20.30)
- TAA 98/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen peruskouluinvestointeihin Itä-Uudellamaalla (29.40.34)
- TAA 99/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin Uudellamaalla (30.50.77)
- TAA 100/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porvoon Saaristotien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 101/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alemman tieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 102/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kilpilahden uusien tieyhteyksien rakentamiseen Porvoossa (31.24.78)
- TAA 103/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikennepalveluihin Itä-Uudellamaalla (31.60.64)
- TAA 104/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen päiväkotii-

Johdanto

VaVM 41/2004 vp — HE 151/2004 vp, HE 244/2004 vp, HE 255/2004 vp

- investointeihin Etelä-Suomen väestönkasvukunnissa (33.32.31)
- TAA 105/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusten toimitilojen peruskorjauksiin koti- ja laitoshoidossa (33.32.31)
- TAA 106/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Suomenlahden suojeluun (35.10.63)
- TAA 107/2004 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Askolan—Porvoon siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 108/2004 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 109/2004 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Vanhan Porvoon rakennusten ja ympäristön säilyttämiseen (35.20.64)
- TAA 110/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 111/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen maatalouden kansallisten tukien korottamiseen (30.20.40)
- TAA 112/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Haaran paikallistien peruskorjaukseen Loimaalla (31.24.21)
- TAA 113/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Heinäsuon tien perusparantamiseen ja päällystystyöhön Halikossa (31.24.21)
- TAA 114/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Rahin ja Riihi-
- maan paikallisteiden päällystyshankkeisiin Kustavissa (31.24.21)
- TAA 115/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Rymättylän keskustan ja Poikon välisen tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 116/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille Sauvo—Pyhäloukas-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 117/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille Seijaisten paikallistien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 118/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänkurkun tieyhteyden rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 119/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun ulomman kehätien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 120/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen välillä Turku—Pori (31.24.78)
- TAA 121/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen ulomman kehätien rakentamisen loppuun saattamiseen (31.24.78)
- TAA 122/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 123/2004 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kokkilan—Vartsalan—Halikon siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)

- TAA 124/2004 vp — Hanna-Leena Hemming /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä I:n länsiosan parantamiseen (31.24.78)
- TAA 125/2004 vp — Rakel Hiltunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjunnan osaamis- ja valmiuskeskuksen suunnitteluun (35.10.27)
- TAA 126/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen Turun yliopiston Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen Satakunnan yksiköiden toiminnan vakiinnuttamiseen (29.10.21)
- TAA 127/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 128/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen kotimaisen elokuvaluotannon alueelliseen tukemiseen Satakunnassa (29.90.52)
- TAA 129/2004 vp — Anne Holmlund /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 parantamiseen välillä Äetsä—Kankaanpää—Kauhajoki (31.24.21)
- TAA 130/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen Kosken ja Kankaan välisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kullaalla (31.24.21)
- TAA 131/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän rakentamiseen Ulvilan keskustaaajamassa (31.24.21)
- TAA 132/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12887 parantamiseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Finnepäkin tie—Massin liittymä Ulvilassa (31.24.21)
- TAA 133/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 rinnakaistien rakentamiseen välille Rantavainion teollisuusalue—Haistila Ulvilassa (31.24.21)
- TAA 134/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 yhteysvälin Pori—Söörmarkku parantamiseen (31.24.78)
- TAA 135/2004 vp — Anne Holmlund /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 yhteysvälin Pori—Turku parantamiseen (31.24.78)
- TAA 136/2004 vp — Hannu Hoskonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyuden turvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.44)
- TAA 137/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kainuun kehittämisrahaan tietojärjestelmien kehittämiseksi Kainuun hallintokokeilua varten (26.98.63)
- TAA 138/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueteatteritoiminnan tukemiseen ja vakinaistamiseen (29.90.31)
- TAA 139/2004 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen metsämarjojen ja muiden luonnontuotteiden markkinoinnin ja tuotannon edistämiseen (30.20.46)
- TAA 140/2004 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen Paltamon ja Uvan välisen paikallistien 19205 perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 141/2004 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen Vuoreslahden tien päällystämiseen Kainuussa (31.24.21)

- TAA 142/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten korvaamiseen yli- tai alikäytävillä rataosuudella Helsinki—Oulu (31.40.21)
- TAA 143/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Liiketoimintaosaamisen kehittämisohjelman laatiminen (32.30)
- TAA 144/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sovitellun työttömyysetuuden muutoksiin (33.17.51)
- TAA 145/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen omatoimisuusavustukseen työttömien yhdistysten toimintaan (34.06.51)
- TAA 146/2004 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristönsuojelun edistämiseen (35.10.63)
- TAA 147/2004 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vitapolis-Gerocenter-hankkeen toteuttamiseen (34.06.64)
- TAA 148/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Imatran rajanylityspaikan ympärivuorokautisen aukiolon toteuttamiseen (26.90.21)
- TAA 149/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen varusmieskoulutuksen turvaamiseen Imatralla (26.90.21)
- TAA 150/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lappeenrannan ja Imatran kaupunkiseudun kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 151/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisvaikuttamisen pilottikuntahankkeisiin (28.80.20)
- TAA 152/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin (29.90.30)
- TAA 153/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamiseen välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.79)
- TAA 154/2004 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Luumäen ja Imatran välisen kaksoisraiteen toteuttamiseen (31.40.21)
- TAA 155/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson Orkesteri Oy:n toiminnan kehittämiseen (29.90.31)
- TAA 156/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 357 Kymmin lentokentän ja Suurniityn välille (31.24.21)
- TAA 157/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan ja Taa- vetin välisen tieosuuden (valtatie 26) perusparannuksen suunnitteluun (31.24.78)
- TAA 158/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen moottoritien rakentamiseen välille Kotka—Siltakylä (31.24.78)
- TAA 159/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen ohituskaistojen rakentamiseen valtatielle 7 Haminan ja Virojoen välille (31.24.78)
- TAA 160/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 parantamiseen välillä Kouvola—Kotka (31.24.78)

- TAA 161/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 perusparannushankkeeseen välillä Mankala—Kausala (31.24.78)
- TAA 162/2004 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen Kaunissaaren sataman parantamiseen (31.30.78)
- TAA 163/2004 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonmarjojen ja -sienien kuljetustukeen (30.20.46)
- TAA 164/2004 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Kuusamon Toranki—Sänkikangas (31.24.21)
- TAA 165/2004 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Liikaseenvaarantien peruskorjaukseen Kuusamossa (31.24.21)
- TAA 166/2004 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 parantamiseen tieosuudella Syötteen tien risteys—Taivalkoski (31.24.21)
- TAA 167/2004 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (26.98.43)
- TAA 168/2004 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.20.40)
- TAA 169/2004 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitustason nostamiseen (31.24.21)
- TAA 170/2004 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänkirkun tieyhteyden rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 171/2004 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 kunnostamiseen välillä Raisio—Mynämäki (31.24.78)
- TAA 172/2004 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vakka-Suomen elvytyspakettiin (32.30.45)
- TAA 173/2004 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksiin rakennusperinnön hoitamiseksi (35.20.64)
- TAA 174/2004 vp — Liisa Jaakonsaari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Crisis Management Initiative ry:n toimintaan (24.99.50)
- TAA 175/2004 vp — Liisa Jaakonsaari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen UNIFEM ry:n toimintaan (24.99.50)
- TAA 176/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Niinisalon ja Huovinrinteen varuskuntien rakennushankkeisiin (28.60)
- TAA 177/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan alueelliseen korkeakouluopetukseen (29.10.21)
- TAA 178/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rauman sisääntuloväylän rakentamiseen valtatiellä 12 (31.24.21)
- TAA 179/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 Pori—Helsinki-yhteysvälihankkeen käynnistämiseen (31.24.78)
- TAA 180/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakennustöihin välillä Pori—Söörmarkku (31.24.78)

- TAA 181/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen väylätöiden aloittamiseen Porissa ja Raumalla (31.30.77)
- TAA 182/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen Tampere—Pori-rataosuudelta (31.40.21)
- TAA 183/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan Järvikeskuksen rahoittamiseen (35.10.63)
- TAA 184/2004 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opastuskeskuksen rakentamiseen Puurijärven ja Isonsuon kansallispuistoon (35.20.22)
- TAA 185/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kuluttajariitalautakunnan perustamiseen (25.30.21)
- TAA 186/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen yliopistojen kurssikirjallisuuden hankkimiseen (29.10.21)
- TAA 187/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen (29.70.55)
- TAA 188/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän rakentamiseen Tuusulan kirkonkylässä (31.24.21)
- TAA 189/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 1 liikenneturvallisuuden parantamiseen Nummi-Pusulassa (31.24.21)
- TAA 190/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingistä pohjoiseen johtavan pääradan välityskyvyn ja palvelutason parantamiseen (31.40.78)
- TAA 191/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen (33.18.60)
- TAA 192/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Askolan ja Porvoon välisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 193/2004 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pornaisten ja Keravan välisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 194/2004 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pyhäjärvi-instituutin toimintaan (35.10.63)
- TAA 195/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin (29.90.30)
- TAA 196/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Rauman Äijänsuon jäähallin laajentamiseen (29.98.50)
- TAA 197/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän suunnitteluun välillä Tiilivuori—Eura-joen kirkonkylä (31.24.21)
- TAA 198/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Lappi—Hinnerjokien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 199/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Panelia—Eurajokien suunnitteluun (31.24.21)

- TAA 200/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Rauman satamaväylän kunnostamiseen (31.30.78)
- TAA 201/2004 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Selkämeren kansallisuuspuiston perustamiseen (35.20.22)
- TAA 202/2004 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 203/2004 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kyläkauppojen ja kauppa-autojen toiminnan tukemiseen (32.30.45)
- TAA 204/2004 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien yhdistys ry:n toimintaan (33.22.57)
- TAA 205/2004 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen maksuttomaan puutiaisaivokuumerokotukseen (33.32.30)
- TAA 206/2004 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.92.59)
- TAA 207/2004 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien työllisyysperusteisiin investointeihin (34.06.64)
- TAA 208/2004 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eurooppalaisen demokratiakeskuksen perustamista koskevien selvitysten tekemiseen Turussa (29.10.21)
- TAA 209/2004 vp — Matti Kangas /vas ym.: Valtiosihteerien virkojen perustamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (23.01.01)
- TAA 210/2004 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen laadun parantamiseen Keski-Suomessa (29.40.30)
- TAA 211/2004 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen (30.40.77)
- TAA 212/2004 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 213/2004 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihreän väylän kunnostamiseen Keski-Suomessa (31.24.21)
- TAA 214/2004 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Kirri—Äänekoski (31.24.78)
- TAA 215/2004 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien henkilöiden joukkoliikennematkojen tukemiseen (31.60.63)
- TAA 216/2004 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen lisähenkilökunnan palkkaamiseen vanhainkoteihin Keski-Suomessa (33.32.30)
- TAA 217/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Valtiosihteerien virkojen perustamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (23.01.01)
- TAA 218/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen siviilikriisinhallintakeskuksen perustamiseen Keuruulle (24.99)
- TAA 219/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän hovioikeuden perustamiseen (25.10.23)

- TAA 220/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen todistajan palkkioiden korottamiseen (25.10.29)
- TAA 221/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen turvallisuuden parantamiseen vankiloissa (25.50.21)
- TAA 222/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin liikennevalvontakameroiden hankkimiseen (26.75.21)
- TAA 223/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien yleisiin valtionosuuksiin (26.97.31)
- TAA 224/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 225/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 226/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten etuuksien parantamiseen (27.10.21)
- TAA 227/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Laukaan van- kilan suljetun yksikön perustamiseen (28.60)
- TAA 228/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Toivakan ase- varikon kehittämiseen (28.60)
- TAA 229/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen koulu- tuksen arviointineuvoston toimintamenoii- hin (29.01.22)
- TAA 230/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysi- määräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien sivistystoimen valtionosuuksiin (29.40.30)
- TAA 231/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen oppi- sopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 232/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän kristillisen opiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 233/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Keuruun Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 234/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 235/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen virtaavien vesien kunnostustöihin (30.50.22)
- TAA 236/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyuden turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 237/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Uurainen—Kintaus-maantien perusparannuksen loppuun saattamiseen (31.24.21)
- TAA 238/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 perusparantamiseen Kuhmoisissa (31.24.78)
- TAA 239/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Valtion osakemyyntitulojen käyttö liikenneinvestointeihin (31.24)

- TAA 240/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 241/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen lasten hankinnan edistämiseen alhaisen syntyvyyden kunnissa (33.15)
- TAA 242/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamisen selvittämiseen (33.19.60)
- TAA 243/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lähetystyötä tekevien eläketurvan parantamiseen (33.19.60)
- TAA 244/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen pienten lasten kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 245/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien sosiaali- ja terveystoimen valtion-osuuksiin (33.32.30)
- TAA 246/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vapautuvien vankien jälkihoitoon (33.92.50)
- TAA 247/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen palkka-perusteiseen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille (34.06.51)
- TAA 248/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten aloitteellisuuden tukemiseen (34.06.51)
- TAA 249/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tulva- ja myrskyvahinkorahaston peruspääomaksi (35.10)
- TAA 250/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Lievestuoreen tehdasalueen ja jätealtaan kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 251/2004 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen ympäristövalmiusjoukon perustamiseen (35.99)
- TAA 252/2004 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lapsikaappausasioiden käsittelyn tehostamiseen (24.01.21)
- TAA 253/2004 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten liikennekasvatukseen (29.07.21)
- TAA 254/2004 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten liikennekasvatuksen tutkimustoimintaan (31.01.22)
- TAA 255/2004 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun meriklusteria koskevan neuvottelukunnan asettamiseen (31.30.21)
- TAA 256/2004 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vesiväylien kunnossapitoon (31.30.21)
- TAA 257/2004 vp — Tatja Karvonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen laajakaistayhteyksien rakentamiseen Lapin ei-markkinahetoisille kylille vuonna 2005 (31.70.21)
- TAA 258/2004 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)

- TAA 259/2004 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen työttömän täysimääräisen peruspäivärahan tasolle (33.18.60)
- TAA 260/2004 vp — Jyrki Katainen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen välillä Päiväranta—Vuorela (31.24.21)
- TAA 261/2004 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustuksiin (30.50.31)
- TAA 262/2004 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 263/2004 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisen linja-autoliikenteen palveluostoihin (31.60.63)
- TAA 264/2004 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kaa-voituksen ja maankäytön ohjauksen avustuksiin (35.20.37)
- TAA 265/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen lisävirkojen perustamiseen Kotkan tullitoimipaikkaan (28.40.21)
- TAA 266/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen yleissivistävän koulutuksen opinto-ohjauksen kehittämiseen (29.40.21)
- TAA 267/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin (29.90.30)
- TAA 268/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen eritasoristeyksen rakentamiseen Stora Enso Oyj:n tehtaalle Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 269/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen Keltakankaan risteyksen parantamiseen valtatiellä 15 Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 270/2004 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen Anjalankosken jätevesien käsittelyyn Mussalon jätevedenpuhdistamolla (35.10.77)
- TAA 271/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen diplomi-insinöörikoulutuksen käynnistämiseen Kuopion yliopistossa (29.10.21)
- TAA 272/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen oppilaitosten perustamishankkeiden rahoitukseen (29.40.34)
- TAA 273/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen pienyritysten tuotekehityskoulutuksen aloittamiseen (29.69.22)
- TAA 274/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille tien 16349 peruskorjaukseen välillä Kärsänmäki—Keyritty (31.24.21)
- TAA 275/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen teiden 567 ja 569 perusparannukseen tieosuuksilla Savon ammatti- ja aikuisopisto, Muuruvesi—Puukkomäki—Tiala sekä Sydänmaa—Juankoski (31.24.21)
- TAA 276/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen tien 569 uudelleenlinjaukseen Stromsdal Oyj:n kohdalla Juankoskella (31.24.21)

- TAA 277/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk:
Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tie-
piirille tien 570 peruskorjauksen loppuun
saattamiseen Hankamäen ja Säyneisen välil-
lä (31.24.21)
- TAA 278/2004 vp — Rauno Kettunen /kesk:
Määrärahan osoittaminen kotimaisten ener-
giavaihtoehtojen kehittämiseen Itä-Suomes-
sa (32.60.27)
- TAA 279/2004 vp — Anneli Kiljunen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavam-
maisten henkilökohtaisista avustajista
aiheutuviin kustannuksiin (33.18.60)
- TAA 280/2004 vp — Anneli Kiljunen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen raskaana ole-
vien päihderiippuvaisten hoitoon (33.32.30)
- TAA 281/2004 vp — Anneli Kiljunen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen pilaantuneen
maaperän kunnostamiseen Lappeenrannan
Huhmarniemessä (35.10.77)
- TAA 282/2004 vp — Esko Kiviranta /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen funktionaa-
listen elintarvikkeiden kehittämiskeskuksen
toiminnan laajentamiseen (29.10.21)
- TAA 283/2004 vp — Esko Kiviranta /kesk:
Määrärahan osoittaminen nuoren metsän
hoidon ja kunnostuksen turvaamiseen
(30.60.44)
- TAA 284/2004 vp — Esko Kiviranta /kesk:
Määrärahan osoittaminen Piikkiö—Ravattu-
la-tieosuuden (kantatie 40) muuttamiseen
nelikaistaiseksi (31.24.21)
- TAA 285/2004 vp — Esko Kiviranta /kesk:
Määrärahan osoittaminen yksityisteiden val-
tionapuun (31.25.50)
- TAA 286/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen suurelänsai-
raalan vuokratukustannuksiin Viikissä
(29.10.21)
- TAA 287/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikor-
keakoulujen aloituspaikkoihin Itä-Suomes-
sa (29.20.25)
- TAA 288/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikor-
keakoulujen jatkotutkintojen aloituspaikko-
jen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 289/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen kouluraken-
nusten perustamiskustannuksiin ja korjauk-
siin (29.40.34)
- TAA 290/2004 vp — Katri Komi /kesk:
Määrärahan osoittaminen Maa- ja kotita-
lousnaisten Keskus ry:lle (29.69.53)
- TAA 291/2004 vp — Katri Komi /kesk:
Määrärahan osoittaminen Joroisten Musiik-
kipäivien järjestämiseen (29.90.52)
- TAA 292/2004 vp — Katri Komi /kesk:
Määrärahan osoittaminen luomukotieläin-
tuotantotukeen (30.20.43)
- TAA 293/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen Varkauden
lentoliikenteen turvaamiseen (31.60.63)
- TAA 294/2004 vp — Katri Komi /kesk:
Määrärahan osoittaminen kunnille lasten ja
nuorten psykiatrian palveluihin (33.32.37)
- TAA 295/2004 vp — Katri Komi /kesk
ym.: Määrärahan osoittaminen Rantasalmen
ympäristökasvatusinstituutin rahoitus-
vajeen korjaamiseen (35.99.65)
- TAA 296/2004 vp — Valto Koski /sd:
Määrärahan osoittaminen Ahviontien 3562

- perusparannukseen Anjalankoskella (31.24.21) — TAA 306/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 189 perusparantamiseen välillä Poikko—Rymätylän keskusta (31.24.21)
- TAA 297/2004 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Huhdasjärvi—Pärnämäki-tiehankkeen toteuttamiseen (31.24.21) — TAA 307/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Yläneen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 298/2004 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen kantatien 26 parantamiseen välillä Summa—Taavetti (31.24.21) — TAA 308/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusnormin korottamiseen ja asumiskulujen omavastuun poistamiseen (33.32.30)
- TAA 299/2004 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseen tieosuudella Lahti—Kausala (31.24.78) — TAA 309/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan kehittämiskeskusten toiminnan vahvistamiseen (33.32.39)
- TAA 300/2004 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen Kouvolan henkilöraitin muutostöihin (31.40.21) — TAA 310/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisten avustajakoira-toimintaan (33.92.50)
- TAA 301/2004 vp — Jari Koskinen /kok: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31) — TAA 311/2004 vp — Risto Kuisma /sd: Ajo-neuvoverosta kertyvän tuoton poistaminen (11.10.07)
- TAA 302/2004 vp — Jari Koskinen /kok: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44) — TAA 312/2004 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen työväen- ja seurantaloiden ylläpitoon (29.90.50)
- TAA 303/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin eläinlääketieteellisen tiedekunnan hevossairaalaan Viikkiin (29.88.53) — TAA 313/2004 vp — Risto Kuisma /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Suunnistusliitolle suunnistuskarttojen tekemiseen (29.98.50)
- TAA 304/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen ammattikalastajille hyljevahinkojen korvaamiseen (30.40.42) — TAA 314/2004 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin Uudellamaalla (30.50.77)
- TAA 305/2004 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen Ahteentaan laiturin ja venesataman kunnostukseen Rymättylässä (31.24.21) — TAA 315/2004 vp — Risto Kuisma /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pornaisten—Nikkilän maantien peruskorjaukseen (31.24.21)

- TAA 316/2004 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen Uudenmaan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 317/2004 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen kansalliseen alkoholiohjelmahan (33.53.50)
- TAA 318/2004 vp — Miapetra Kumpula /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen (24.99.50)
- TAA 319/2004 vp — Miapetra Kumpula /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vöyrinjoen perkaukseen ja kunnostukseen (30.50.77)
- TAA 320/2004 vp — Miapetra Kumpula /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Runsorin lentologiistiikka-alueen rakentamiseen Vaasan lentokentän yhteyteen (31.52.41)
- TAA 321/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yleiseen valtionosuuteen (26.97.31)
- TAA 322/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen Parkanon, Viialan ja Toijalan kunnille (26.97.34)
- TAA 323/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
- TAA 324/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusmateriaalihankintojen indeksijä ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
- TAA 325/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuollon parantamiseen (30.50.31)
- TAA 326/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pirkkalan ja Pirkkalan lentoaseman välille (31.24.21)
- TAA 327/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tarastenjärven jätteenkäsittelyalueen liittymäjärjestelyihin valtatiellä 9 (31.24.21)
- TAA 328/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 329/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien maksamiseen kunnille (33.32.30)
- TAA 330/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen kunnissa, kuntayhtymissä ja valtionhallinnossa Pirkanmaalla (34.06.51)
- TAA 331/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston luontokeskuksen rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 332/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden talonrakennustöihin (35.20.74)
- TAA 333/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle (25.60.21)
- TAA 334/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Elimäellä sijaitsevan paikallistien 14547 rakenteen parantamiseen (31.24.21)
- TAA 335/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-

- Suomen tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen paikallistielle 14832 välille Haukilahti—Pulp (31.24.21)
- TAA 336/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Paimenportin tasoliittymän kehittämiseen valtatiellä 15 (31.24.21)
- TAA 337/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tieverkoston kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 338/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan satamatien uusimiseen (31.24.78)
- TAA 339/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kotkan ja Kouvolan välisen tieosuuden kehittämiseen valtatiellä 15 (31.24.78)
- TAA 340/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Koskenkylän ja Kotkan välisen moottoritien (E18) rakentamiseen ja uusimiseen (31.24.79)
- TAA 341/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen moottoriväylän rakentamiseen tieosuudelle Hamina—Vaalimaa (31.24.79)
- TAA 342/2004 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Lahti—Kouvola—Vainikkala saneeraus-suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 343/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Barentsin alueyhteistyöhön (24.50.66)
- TAA 344/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Oulun tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 345/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 kehittämiseen välillä Hintta—Korvenkylä (31.24.78)
- TAA 346/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rataverkon ja tasoristeysturvallisuuden parantamiseen Seinäjoki—Oulu-rataosuudella (31.40.21)
- TAA 347/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 348/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin (32.30.45)
- TAA 349/2004 vp — Esko Kurvinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten yrityshautomotoimintaan (32.30.47)
- TAA 350/2004 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 504 parantamiseen välillä Koli—Ahmavaara (31.24.21)
- TAA 351/2004 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 524 perusparannukseen välillä Lieksa—Kuhmo (31.24.21)
- TAA 352/2004 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen yhdystien 15850 Kelvä—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.24.21)
- TAA 353/2004 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen (31.40.21)

- TAA 354/2004 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien talous- ja velkaneuvontaan (32.40.31)
- TAA 355/2004 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 356/2004 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.80.22)
- TAA 357/2004 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Kuopion Kallan siltojen korottamiseen (31.24.78)
- TAA 358/2004 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen asumismenojen omavastuun puolittamiseen toimeentulotuessa (33.32.30)
- TAA 359/2004 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan kaupungille harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 360/2004 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden lukumäärän nostamiseen (28.07.06)
- TAA 361/2004 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan koulujen perustamishankkeisiin (29.40.34)
- TAA 362/2004 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteeseen työllistämiseen kunnissa, kuntayhtymissä ja valtionhallinnossa Uudellamaalla (34.06.51)
- TAA 363/2004 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten tukemiseen Uudellamaalla (34.06.51)
- TAA 364/2004 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Hiidenveden hoito- ja kunnostustoimiin (35.10.77)
- TAA 365/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niiralan raja-aseman laajennukseen Värtsilässä (26.90.74)
- TAA 366/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan osamiskeskusohjelmaan (26.98.43)
- TAA 367/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen hitsaus- ja koneistuskeskuksen perustamiseen Outokumpuun (26.98.61)
- TAA 368/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämiseen (26.98.62)
- TAA 369/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Puolustusmateriaalihankintojen perusteiden muuttaminen (27.10)
- TAA 370/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun poliisi- ja oikeustalon laajentamiseen (28.60)
- TAA 371/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan ajoneuvokatosten rakentamiseen (28.60)
- TAA 372/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan kasarmin 4 peruskorjaukseen (28.60)
- TAA 373/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan uimahallin peruskorjaukseen (28.60)

- 21

- TAA 394/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen petoeläinten ja hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.41.42)
- TAA 395/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen vesihuoltotöihin Liperissä, Enossa ja Kiteellä (30.50.31)
- TAA 396/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitokselle Joensuun tutkimuskeskuksen kalustamisen loppuun saattamiseen ja lisääntyviin vuokratuluihin (30.60.21)
- TAA 397/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Pohjois-Karjalaan metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaation käyttöön (30.60.42)
- TAA 398/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen puuntuotannon kestävyvyyden turvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.44)
- TAA 399/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 17 Ylämyllyn taajamassa Liperissä (31.24.21)
- TAA 400/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Iiksenjoen paikallistien pinnoitukseen Joensuussa (31.24.21)
- TAA 401/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 486 Tohmajärvellä (31.24.21)
- TAA 402/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 486 välille Kitee—Koivikko (31.24.21)
- TAA 403/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 17—Outokumpu (31.24.21)
- TAA 404/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kolin alueen tieverkon kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 405/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kunonniemen—Hääräjäjärven ja Ruppovaaran paikallisteiden peruskorjaukseen Kiteellä (31.24.21)
- TAA 406/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Maljasalmen paikallistien peruskorjaukseen Outokummussa (31.24.21)
- TAA 407/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Mönnin sillan rakentamiseen Kontiolahdella (31.24.21)
- TAA 408/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 409/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Onttolan—Huhmarin paikallistien peruskorjaukseen Kontiolahdella (31.24.21)
- TAA 410/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Oravisalon paikallistien perusparantamiseen Rääkkylässä (31.24.21)
- TAA 411/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Polvijärven kirkonkylän ohitustien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 412/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Somerlammen kanavan sillan kunnostamiseen Polvijärvellä (31.24.21)

- TAA 413/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Kinahmo—Ruvaslahti—Martonvaara peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 414/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen tieyhteyden Onkamo—Niirala—valtakunnan raja ajoradan leventämiseen ja perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 415/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 kehätieosuuden liittymien parantamiseen Joensuussa (31.24.21)
- TAA 416/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 linjauksen muuttamiseen Pyhäselän kunnassa Reijolan taajaman kohdalla (31.24.21)
- TAA 417/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Valtimon—Pajukosken—Lotman paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 418/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Varmonniemen—Tasapään paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 419/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yleisten teiden kunnossapitoon Pohjois-Karjalassa (31.24.21)
- TAA 420/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itkonsalon yksityistien rakentamiseen (31.25.50)
- TAA 421/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Mertalammen yksityistien peruskorjaukseen Liperissä (31.25.50)
- TAA 422/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 423/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kymijoen—Mäntyharjun kanavan suunnittelun loppuun saattamiseen (31.30.77)
- TAA 424/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Karjalan radan eritasoliittymien rakentamiseen välillä Parikkala—Joensuu (31.40.21)
- TAA 425/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niiralan—Joensuun—Kontiomäen rataosuuden peruskorjaukseen (31.40.21)
- TAA 426/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Uimaharjun—Lieksan rataosuuden päällysrakenteen uusimiseen (31.40.21)
- TAA 427/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Viinijärven—Siilinjärven rataosuuden korvausinvestointiin (31.40.21)
- TAA 428/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Nurmes—Kontiomäki päällysrakenteen uusimiseen ja perusparantamiseen (31.40.78)
- TAA 429/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Säkäniemi—Niirala ja Joensuu—Uimaharju—Nurmes sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 430/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tuen tason säilyttämiseen (31.60.63)
- TAA 431/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetukseen Itä- ja Pohjois-Suomessa (32.30.44)

- TAA 432/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun Tiedepuisto Oy:n III a -vaiheen toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 433/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Juuan Kivikylän tuotantotiloihin (32.30.45)
- TAA 434/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen Pohjois-Karjalassa (32.30.45)
- TAA 435/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan toteuttamiseen (32.40.31)
- TAA 436/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistusten budjettiperusteiseen toteuttamiseen (33.15.52)
- TAA 437/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen budjettiperusteiseen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 438/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (33.32.36)
- TAA 439/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omatoimisuusavustuksen kehittämiseen (34.06.51)
- TAA 440/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämistuen korottamiseen työmarkkinatuen suuruiseksi (34.06.51)
- TAA 441/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien liikkumisen edistämiseen Valtionrautateilla (34.06.51)
- TAA 442/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan TE-keskuksen työvoimaosaston käyttöön (34.06.21)
- TAA 443/2004 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen budjettiperusteiseen tasokorotukseen (34.06.52)
- TAA 444/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ilomantsin linja-autoaseman peruskorjaukseen (34.06.64)
- TAA 445/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (34.06.64)
- TAA 446/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen öljyvahingoista aiheutuvaan vesijohtoverkoston rakentamiseen (35.10.27)
- TAA 447/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Aittolammen siirtoviemärin rakentamiseen Kontiolahdessa (35.10.27)
- TAA 448/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen erityisjätteen kaatopaikan perustamiseen Joensuun seudulle (35.10.77)
- TAA 449/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Höytiäisen venereitin III vaiheen rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 450/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen maa- ja metsätalouden kuormittamien vesistöjen kunnostamiseen Värtsilässä ja Nurmeksessa (35.10.77)
- TAA 451/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan

- ympäristökeskukselle saastuneiden maa-
alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 452/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pyhäjärven venereitin II vaiheen rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 453/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Tohmajärven veden laadun parantamiseen (35.10.77)
- TAA 454/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Totkunniemen vesi- ja viemäriinjan sekä Uukuniemelle ulottuvan yhdyslinjan rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 455/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vaikeasti työllistettävien työllistämiseen ympäristöhankkeissa (35.10.77)
- TAA 456/2004 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Möhkön museoalueen kulttuurihistoriallisten töiden toteuttamiseen (35.20.64)
- TAA 457/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen talousrikosten selvittämiseen (26.75.21)
- TAA 458/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitokselle (26.90.21)
- TAA 459/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen varusmiesten päivärahojen korottamiseen (27.10.21)
- TAA 460/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50)
- TAA 461/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Miehikkälän pelimanni- ja kansankulttuuripäivien toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 462/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan kehittämiseen (30.10.55)
- TAA 463/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen petoeläinpyytäjien koulutuksen kehittämiseen (30.40.42)
- TAA 464/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille paikallistien 14736 perusparannukseen välillä Pitkälampi—Saivikkala (31.24.21)
- TAA 465/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kannusjärven paikallistien peruskunnostukseen Haminassa (31.24.21)
- TAA 466/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Muurikkala—Saivikkala perusparannukseen Miehikkälässä (31.24.21)
- TAA 467/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen alemmanasteisen tieverkon kunnosta huolehtimiseen (31.24.21)
- TAA 468/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Hamina—Vaalimaa parantamiseen (31.24.78)
- TAA 469/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen moottoriliikennetien rakentamiseen välillä Loviisa—Kotka (31.24.78)
- TAA 470/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 parantamiseen välillä Lappeenranta—Savitaipale (31.24.78)
- TAA 471/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 pa-

- rantamiseen välillä Kouvola—Kotka (31.24.78)
- TAA 472/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 parantamiseen välillä Taavetti—Hamina (31.24.78)
- TAA 473/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 474/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kymijoen kanavan suunnitteluun (31.30.77)
- TAA 475/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen junaliikenteen turvallisuuden parantamiseen Kymessä (31.40.21)
- TAA 476/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen vähävaraisten rintamaveteraanien eläkkeiden korottamiseen ja asumistukeen (33.21.52)
- TAA 477/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen päihtyneiden säilyttämiseen sosiaaliviranomaisten tiloissa (33.32.30)
- TAA 478/2004 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen sotiemme veteraanien ja heidän omaishoitajiensa kuntoutuksen laajentamiseen (33.92.59)
- TAA 479/2004 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon Tampere—Jyväskylä-rataosuuden kunnostustöiden loppuun saattamiseksi (31.40.21)
- TAA 480/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 481/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen määräytymisperusteiden muuttamiseen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta (33.32.30)
- TAA 482/2004 vp — Annika Lapintie /vas: Määrärahan osoittaminen Turun hammas- huollon ongelmien ratkaisemiseen (33.32.30)
- TAA 483/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pro Saaristomeri -toiminnan vakinaistamiseen (35.60.21)
- TAA 484/2004 vp — Jouko Laxell /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turunmaan saariston pyörätieverkon kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 485/2004 vp — Jouko Laxell /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Salon itäisen ohikulkutien suunnitteluun ja rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 486/2004 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seuratalojen entistämisen ja korjaustöihin (29.90.50)
- TAA 487/2004 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koirakiven—Pertunmaan paikallistien 15076 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 488/2004 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 4143 perusparantamiseen Heinolassa (31.24.21)
- TAA 489/2004 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen Mikkelin eteläpuolella (31.24.78)
- TAA 490/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opettajien täydennyskoulutukseen (29.69.22)

- TAA 491/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kirjastojen käyttökustannuksiin (29.90.30)
- TAA 492/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden ja orkestereiden henkilötyövuosimäärän lisäämiseen (29.90.31)
- TAA 493/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Kirjastojen valtionavustuksiin ehdotettujen veikkaus- ja raha-arpajaisten voittovarojen vähentäminen (29.90.52)
- TAA 494/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sisällöntuotannon tutkimus- ja kehityshankkeisiin (32.20.40)
- TAA 495/2004 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ulkomaankauppaa edistävälle Finpro ry:lle (32.50.41)
- TAA 496/2004 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuksien tarkistusvaroihin (26.97.31)
- TAA 497/2004 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 498/2004 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskusten kehittämiseen (29.10.22)
- TAA 499/2004 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille Kopsuontien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 500/2004 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 501/2004 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 502/2004 vp — Pehr Löf /r: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 503/2004 vp — Pehr Löf /r: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 504/2004 vp — Pehr Löf /r: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 505/2004 vp — Pehr Löf /r: Määrärahan osoittaminen vanhusten ennalta ehkäiseviin kotikäynteihin ja terveystarkastuksiin (33.32.30)
- TAA 506/2004 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok ym.: Määrärahan osoittaminen iltapäiväkerhotoimintaan (29.40.51)
- TAA 507/2004 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ruotsinpyhtäälle välille Tesjoki—Ruukki (31.24.21)
- TAA 508/2004 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä I:n parantamiseen välillä Turunväylä—Vallikallio (31.24.78)
- TAA 509/2004 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (29.90.31)
- TAA 510/2004 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen siviilipalvelusmiesten asumiskustannuksiin (34.99.23)
- TAA 511/2004 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen peto-

eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42) — TAA 512/2004 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvain mukaisen peruspäivärahan korotukseen (33.17.51) — TAA 513/2004 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen arviomäärärahan lisäämiseen (34.06.52) — TAA 514/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen neuvoaantavan kansanäänestyksen järjestämiseen Euroopan unionin perustuslaista (25.70.21) — TAA 515/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän maksamiseen ympärivuotisesti (29.70.55) — TAA 516/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen alikulun rakentamiseen Lantelan kylätien risteykseen Äänekoskella (31.24.21) — TAA 517/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Äänekoskella Kevätlahdesta Liimattalan paikallistien risteykseen (31.24.21) — TAA 518/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Kevätlahdentien parantamiseen Äänekoskella (31.24.21) — TAA 519/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Morvan tien parantamiseen Jämsässä (31.24.21) — TAA 520/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden	Saarilampi—Simuna—Laukaa perusparannukseen (31.24.21) — TAA 521/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen maantiesuuden Ylä-Kintaus—Kintaus perusparannukseen ja pinnoittamiseen (31.24.21) — TAA 522/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Äijälänsalmen väylän kunnostukseen ja Keitelelen kanavan liikennöitävyyden parantamiseen (31.30.77) — TAA 523/2004 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen huumevalistukseen (33.53.50) — TAA 524/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50) — TAA 525/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Ylimääräisten eläkkeiden myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton toimihenkilöille (28.07.06) — TAA 526/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ammattikorkeakoulun tutkimustoimintaan (29.20.30) — TAA 527/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Suomen Järvi-kalastusmuseon toiminnan aloittamiseen (30.40.77) — TAA 528/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Haukivuoren ja Pieksämäen välisen tien 4474 kunnostamiseen (31.24.21) — TAA 529/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Heinolan ja Voi-

kosken välisen tien peruskunnostukseen (31.24.21)	— TAA 539/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen (31.30.77)
— TAA 530/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Jäppilän kirkonkylän ja Karkkolan välisen maantien 4520 peruskorjaamiseen (31.24.21)	— TAA 540/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen syväväylän siirtoon Kyrönsalmesta Laitaatsiltaan Savonlinnassa (31.30.77)
— TAA 531/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Koirakivi—Pertunmaa-paikallistien 15076 parantamiseen (31.24.21)	— TAA 541/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen rataosan Mynttilä—Ristiina parantamiseen (31.40.21)
— TAA 532/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen tien 4371 parantamiseen osuudella Kolkonpää—Sulkava (31.24.21)	— TAA 542/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Savonradan nopeustason nostamiseen välillä Kouvola—Pieksämäki (31.40.21)
— TAA 533/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkeli—Puumala-tien (kantatie 62) perusparannukseen (31.24.21)	— TAA 543/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Seinäjoen lentokenttien kehittämiseen ja ylläpitoon (31.52.41)
— TAA 534/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Puumala—Ristiina-tien 4323 päällystämiseen (31.24.21)	— TAA 544/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkelin lentokentälle korvaukseksi sotilasilmailun valmiustehtävien hoidosta (31.52.43)
— TAA 535/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen tieosuudella Pitkäjärvi—Kaihu (31.24.21)	— TAA 545/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän tasokorotuksiin (33.21.52)
— TAA 536/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin seudun tieverkoston kehittämiseen (31.24.21)	— TAA 546/2004 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Rintama-avustuksen maksaminen ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (33.22.57)
— TAA 537/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikumuntien parantamiseen (31.24.21)	— TAA 547/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen veteraanien, heidän puolisoidensa ja sotaleskien avustajatoimintaprojektin tukemiseen ja laajentamiseen (33.92.50)
— TAA 538/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)	— TAA 548/2004 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojeluun (35.20.22)

- TAA 549/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen ja korkeakoulujen tutkintojen aloituspaikkojen lisäämiseen Etelä-Savossa (29.10.21)
- TAA 550/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen järvikalastusmuseon toiminnan ja rakentamisen tukemiseen (30.40.77)
- TAA 551/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen kestävän metsätalouden rahoitukseen (30.60.44)
- TAA 552/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Heinävesi—Viljolahti-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 553/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Kauvonniemen ja Kirjavalan välisen maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 554/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Kesämäki—Kolkonpää-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 555/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kumpuranan paikallistien kunnostukseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 556/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Imatran välisen kantatien 62 peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 557/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen liikennejärjestelyjen muuttamiseen Moinsalmen paikallistiellä Tanhuvaaran urheiluopiston liittymässä (31.24.21)
- TAA 558/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 559/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Purujärven ja Punkaharjun välisen maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 560/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rönkönvaaan paikallistien kunnostukseen Savonrannalla (31.24.21)
- TAA 561/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Sarvikummun ja Lepikkomäen välisen Petruman paikallistien kunnostamiseen Heinävedellä (31.24.21)
- TAA 562/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikummuntien loppuosan parantamiseen (31.24.21)
- TAA 563/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Kinnaraho-maantiesuuden parantamiseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 564/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Oravi-maantien kunnostamiseen Enonkoskella (31.24.21)
- TAA 565/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Särkilahti—Lohikoski-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 566/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tuusmäentien ja Pahakkalantien välisen tieosuuden parantamiseen Rantasalmella (31.24.21)

- TAA 567/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamistyön käynnistämiseen välillä Mikkeli—Juva (31.24.21)
- TAA 568/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vehmas-
kyläntien loppuosan peruskorjaukseen ja
päällystyksen Mikkeliissä (31.24.21)
- TAA 569/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-
kenteen väylän rakentamiseen välillä Noja-
maa—Haapala Savonlinnassa (31.24.21)
- TAA 570/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sa-
vonlinnan liikennejärjestelyjen rakennus-
työn aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 571/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityistei-
den valtionapujen lisäämiseen (31.25.50)
- TAA 572/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sa-
vonlinna—Huutokoski-rataosuuden perus-
korjaukseen (31.40.21)
- TAA 573/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ranta-
salmen ympäristökasvatusinstituutin perus-
rahoituksen turvaamiseen (35.99.65)
- TAA 574/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Kotiin palkatun henkilön palkkaukses-
ta johtuvan valtion tuloverokertymän vähen-
täminen (11.01.01)
- TAA 575/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen soti-
lasmusiikkimuseosäätiön toiminnan tukemi-
seen (27.10.21)
- TAA 576/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hä-
meen elokuvakeskus ry:lle (29.90.52)
- TAA 577/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Asikkala—
Padasjoki-yhdysvesijohdon rakentamiseen
(30.50.77)
- TAA 578/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Käkisalmen
sillan suunnitteluun Asikkalassa (31.24.21)
- TAA 579/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen asevelvolli-
suusajalta kertyvään eläkkeeseen (33.19.53)
- TAA 580/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yli 3-vuo-
tiaan lapsen hoidosta kertyvään eläkkeeseen
(33.19.53)
- TAA 581/2004 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoi-
tajien ja hoidettavien yhteiskuntoutukseen
(33.92.50)
- TAA 582/2004 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen erityis-
opetuksen tehostamiseen Uudellamaalla
(29.40.30)
- TAA 583/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen pe-
rustutkintoon johtavan koulutuksen lisäämi-
seen Itä-Uudellamaalla (29.60.30)
- TAA 584/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen Porvoon saaristo-
tien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 585/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alem-
man tieverkon perusparantamiseen
(31.24.21)

- TAA 586/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen Sköldvikin uusien tieyhteyksien rakentamiseen Porvoossa (31.24.78)
- TAA 587/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehittämiseen (31.60.64)
- TAA 588/2004 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen Liljendalin Sävträsketin ja Hopomträsketin sekä Lapinjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 589/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen siviilikriisinhallintakeskuksen perustamiseen Keuruulle (24.99)
- TAA 590/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen erikoispoliisikoirien koulutukseen (26.75.21)
- TAA 591/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Poliisin tekniikkakeskuksen sijoittamiseen Keuruulle (26.75.21)
- TAA 592/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen miinanraivauskeskuksen sijoittamiseen Keuruulle (27.30)
- TAA 593/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kotirintamalotien eläketurvan parantamiseen (28.07.06)
- TAA 594/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden pienten lukioiden etä-, verkko- ja aikuislukio toiminnan kehittämiseen (29.40.30)
- TAA 595/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen yhteiskoulun lukion valtionosuuden korottamiseen (29.40.30)
- TAA 596/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Korpilahden koulutuskeskuksen rakennustöiden aloittamiseen ja kustannuksiin (29.40.34)
- TAA 597/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen elokuvafestivaaleille (29.90.52)
- TAA 598/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen vanhan yhteiskoulutalon kunnostamiseen Keuruulla (29.90.75)
- TAA 599/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen jäljellä olevien höyryveturien pelastamiseen Haapamäen höyryveturipuistossa (29.90.95)
- TAA 600/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen Uusi Nousu -projektille (30.10.61)
- TAA 601/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen suurpetojen metsästäjille palkkioksi suurpetojen kaadoista (30.40.42)
- TAA 602/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Karstulan—Soinin maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 603/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 23 yhteyteen Keuruulla ja Jukojärven paikallistien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 604/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kivijärven ja Perhon välisen tien kunnostamiseen (31.24.21)

- TAA 605/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 261 perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Keuruu—Liesjärvi (31.24.21)
- TAA 606/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pajupuro (Saarijärvi)—Sahrajärvi (Multia)-maantien perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 607/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden Kintauden ja Uuraisten välisen maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 608/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Saarijärven ja Viitasaaren tieyhteyden parantamiseen välillä Riihipelto—Kumpu (31.24.21)
- TAA 609/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomenselkätien suunnittelu-, rakennus- ja parannustöihin Keski-Suomessa (31.24.21)
- TAA 610/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jyväskylä—Vaasa-valtatien rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri (31.24.78)
- TAA 611/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäki—Pori-rautatien käyttöönoton perusselvityksen tekemiseen (31.40.78)
- TAA 612/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 613/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäreiden yöpävystyksen ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen (33.32.30)
- TAA 614/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Konneveden terveyskeskuksen kunnostukseen ja laajennukseen (33.32.31)
- TAA 615/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen raittiin ja päihteetön elämäntavan edistämiseen (33.53.50)
- TAA 616/2004 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunusten myöntämiseen (33.92.59)
- TAA 617/2004 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuritoimintaan suunnattujen valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen (29.90.33)
- TAA 618/2004 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunki- ja seutuliikenteen tukemiseen (31.60.63)
- TAA 619/2004 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (33.32.32)
- TAA 620/2004 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille liittymäjärjestelyihin valtatiellä 11 (31.24.21)
- TAA 621/2004 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittaminen Murhisaaren ohituskaistojen suunnitteluun valtatielle 11 Nokialla (31.24.21)
- TAA 622/2004 vp — Reino Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopiston lääketieteellisen teknologian instituutin perusrahoitukseen (33.32.32)
- TAA 623/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusopetuksen laadun parantamiseen (29.10.21)
- TAA 624/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistä-

- vän koulutuksen perusopetuksen laadun parantamiseen (29.40.30)
- TAA 625/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr: Määrärahan osoittaminen käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (29.69.53)
- TAA 626/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Museoviraston aluetoimipisteiden perustamiseen (29.90.24)
- TAA 627/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Vantaanjoen tulvasuojeluun (30.50.77)
- TAA 628/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtateiden 10 ja 12 kehittämiseen välillä Hämeenlinna—Lahti (31.24.78)
- TAA 629/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen välillä Helsinki—Pori (31.24.78)
- TAA 630/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen seudullisten virkistysalueiden maanhankintaan Kanta-Hämeessä (35.20.76)
- TAA 631/2004 vp — Kirsi Ojansuu /vihr: Määrärahan osoittaminen nuorten mielenterveyskuntoutujien asumisen tukemiseen (35.30.60)
- TAA 632/2004 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 (E75) parantamiseen välillä Heinola—Jyväskylä (31.24.78)
- TAA 633/2004 vp — Heikki A. Ollila /kok: Määrärahan osoittaminen yliopistojen kurssikirjastoille (29.10.21)
- TAA 634/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen varusmieskoulutuksen jatkamiseen Immolassa (26.90.21)
- TAA 635/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen jätehuoltoalan tutkimuksen ja koulutuksen kehittämiseen (29.10.21)
- TAA 636/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä aluekehitystyöhön (29.20.25)
- TAA 637/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Haminan ja Taavetin välisen tieosuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 638/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 parantamiseen välillä Lappeenranta—Savitaipale (31.24.21)
- TAA 639/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 kehittämiseen välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.79)
- TAA 640/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Haminan meriväylän syventämiseen (31.30.78)
- TAA 641/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Vainikkala-rataosuuden turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen (31.40.78)
- TAA 642/2004 vp — Reijo Paajanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston suunnitteluun ja rakentamiseen (35.20.22)

- TAA 643/2004 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääkampushankkeeseen (29.40.34)
- TAA 644/2004 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hankasalmen—Vaajakosken siirtoviemärin ja yhdysvesijohdon rakentamiseen (30.50.77)
- TAA 645/2004 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Äänekosken—Haapajärven radan kunnostamiseen (31.40.21)
- TAA 646/2004 vp — Terhi Peltokorpi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin yliopiston hevossairaalan vuokratukustuksiin (29.10.21)
- TAA 647/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Niinisalon varuskunnan rakennushankkeisiin (28.60)
- TAA 648/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Säkylän varuskunnan rakennushankkeisiin (28.60)
- TAA 649/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 kehittämiseen tieosuudella Pori—Vihti (31.24.78)
- TAA 650/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porin ja Rauman väylätöihin (31.30.77)
- TAA 651/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan Järviskeskuksen rahoittamiseen (35.10.63)
- TAA 652/2004 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Selkämeren kansallispuiston ja Puurijärvi-Isosuon kansallispuiston rahoittamiseen (35.20.22)
- TAA 653/2004 vp — Klaus Pentti /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvonnan rahoittamiseen (30.10.50)
- TAA 654/2004 vp — Klaus Pentti /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen läntisen kehätien II vaiheen rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 655/2004 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perhevapaita aiheutuvien kustannusten tasaamiseen (33.18.60)
- TAA 656/2004 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvaltionosuuteen (33.32.32)
- TAA 657/2004 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 658/2004 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten perustamishankkeiden rahoittamiseen (29.40.34)
- TAA 659/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen kirjaston peruskorjaukseen ja laajennukseen Kiuruvedellä (29.90.30)
- TAA 660/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen seurantaloiden korjaustöihin myönnettäviin avustuksiin (29.90.50)
- TAA 661/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesihuollon kehittämishankkeeseen (30.50.77)
- TAA 662/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden peruspa-

- rannukseen ja päällystämiseen Iisalmessa (31.24.21)
- TAA 663/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16371 perusparantamiseen ja päällystämiseen Nilsiässä välillä Pajulahti—Murtolahti (31.24.21)
- TAA 664/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 570 perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Hankamäki—Säyneinen Rautavaaralla (31.24.21)
- TAA 665/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 5602 perusparannukseen ja päällystämiseen Keiteleellä kunnassa (31.24.21)
- TAA 666/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 5611 peruskorjaukseen välillä Heinäkylä—Runni Kiuruvedellä (31.24.21)
- TAA 667/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 5862 perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Poromäki—Laakajärvi Sonkajärvellä (31.24.21)
- TAA 668/2004 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Savon radan perusparantamiseen (31.40.21)
- TAA 669/2004 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 670/2004 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Iisalmen satama-alueen kunnostustyöhön (35.10.77)
- TAA 671/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Porin ja Porin sataman välisen radan sähköistykseen (31.40.21)
- TAA 672/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Turun ja Porin välisen radan suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 673/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudella Tampere—Pori (31.40.78)
- TAA 674/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työsuojelutarkastajien palkkaamiseen (33.13.21)
- TAA 675/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille (34.06.51)
- TAA 676/2004 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissyksikön sijoittamiseen Turkuun (33.02.21)
- TAA 677/2004 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveysministeriölle rikos- ja riita-asoiden sovittelun valtakunnalliseen toteuttamiseen (33.33)
- TAA 678/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 679/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton vähentäminen joukkoliikenteen työsuhtematkalipun käyttöön ottamisen vuoksi (11.01.01)
- TAA 680/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen harmaan talouden torjuntaan (28.18.21)
- TAA 681/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen petoeläinten

- aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 682/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 683/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen tukeen puun-
tuotannon kestävyys turvaamiseksi (30.60.44)
- TAA 684/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden
kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 685/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kulje-
tustukeen (32.30.44)
- TAA 686/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen haja-asutusaluei-
den vähittäiskauppojen investointitukeen (32.30.45)
- TAA 687/2004 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin
(35.10.77)
- TAA 688/2004 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen talous- ja vel-
kaneuvonnan menoihin (32.40.31)
- TAA 689/2004 vp — Lyly Rajala /kok: Mää-
rärahan osoittaminen pelastushelikopteritoi-
minnan avustamiseen (26.80.22)
- TAA 690/2004 vp — Lyly Rajala /kok: Mää-
rärahan osoittaminen pappiskoulutuksen
aloittamiseen Oulussa (29.10.21)
- TAA 691/2004 vp — Lyly Rajala /kok: Mää-
rärahan osoittaminen rakentamistekniikan
diplomi-insinöörikoulutuksen sekä siihen
liittyvän tutkimuksen käynnistämiseen Ou-
lun yliopistossa (29.10.21)
- TAA 692/2004 vp — Lyly Rajala /kok: Mää-
rärahan osoittaminen valtatie 20 muuttami-
seen nelikaistaiseksi välillä Oulu—Kiimin-
ki (31.24.78)
- TAA 693/2004 vp — Lyly Rajala /kok: Mää-
rärahan osoittaminen alueelliseen kuljetus-
tukeen (32.30.44)
- TAA 694/2004 vp — Aulis Ranta-Muotio /
kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-
kenteen väylän rakentamiseen valtatie 8
varteen Närpiön Pirttikylässä (31.24.21)
- TAA 695/2004 vp — Aulis Ranta-Muotio /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kierto-
liittymän ja kevyen liikenteen alikulun
rakentamiseen kantatielle 67 Teuvalla
(31.24.21)
- TAA 696/2004 vp — Aulis Ranta-Muotio /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen
paikallistien 17273 kunnostamiseen välillä
Norinkylä—Polvenkylä Vaasan tiepiirissä
(31.24.21)
- TAA 697/2004 vp — Aulis Ranta-Muotio /
kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seutu-
tien 687 perusparannuksen aloittamiseen vä-
lillä Teuva—Karijoki (31.24.21)
- TAA 698/2004 vp — Maija Rask /sd ym.:
Määrärahan osoittaminen Kemi—Tornio-
tiehankkeen viimeistelyyn (31.24.78)
- TAA 699/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Tuloverokertymän arvioitun tuoton vähen-
täminen kotitalousvähennyksen laajentami-
seksi (11.01.01)
- TAA 700/2004 vp — Leena Rauhala /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen vankien kun-
toutukseen (25.50.21)
- TAA 701/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen alueellisten roma-

- niasiainneuvottelukuntien sihteerien vaki-
naistamiseen (26.05.21)
- TAA 702/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen erityisopettajien
kouluttamiseen (29.10.21)
- TAA 703/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen puheterapeutti-
koulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen
(29.10.21)
- TAA 704/2004 vp — Leena Rauhala /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen henkilöstön
palkkaamiseen yleissivistävään koulutuk-
seen (29.40.30)
- TAA 705/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen koulunkäynti-
avustajien palkkaamiseen (29.40.30)
- TAA 706/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen oppisopimuskou-
lutukseen (29.60.31)
- TAA 707/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen maahanmuutta-
jien kotoutumista edistävien yhdistysten toi-
minnan tukemiseen (29.99.50)
- TAA 708/2004 vp — Leena Rauhala /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen perustien-
pidon tason säilyttämiseen (31.24.21)
- TAA 709/2004 vp — Leena Rauhala /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien
korottamiseen (33.15.52)
- TAA 710/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen kuulo- ja puhe-
vammaisten riittävien tulkkipalveluiden saa-
miseen (33.32.30)
- TAA 711/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden en-
nalta ehkäisevään kotipalveluun (33.32.30)
- TAA 712/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten
ennalta ehkäisevän psykiatrisen hoidon ke-
hittämiseen ja hoitojonojen purkamiseen
(33.32.30)
- TAA 713/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen neuvolatoimin-
nan resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 714/2004 vp — Leena Rauhala /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon
tuen lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 715/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen psykiatrisen avo-
hoidon resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 716/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen vanhusten kotipal-
veluiden lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 717/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaa-
miskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 718/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen päihteettömien
huumehoitojen kehittämiseen (33.92.50)
- TAA 719/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen omatoimisuus-
avustuksen lisäämiseen työttömien yhdis-
tysten toiminnassa (34.06.51)
- TAA 720/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöt-
tömien eläke-edellytysten selvittämiseen
(34.06.51)
- TAA 721/2004 vp — Leena Rauhala /kd:
Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen
korottamiseen ja sosiaalityön työpanoksen
siirtämiseen hakemuskäsittelystä kuntoutta-
vaan ja ennalta ehkäisevään sosiaalityöhön
(34.06.52)

- TAA 722/2004 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Kouvola—Luumäki-rataosuuden parantamiseen (31.40.78)
- TAA 723/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Outokummun keskustan koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 724/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Polvijärven kouluksien saneeraukseen (29.40.34)
- TAA 725/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Outokummun uimahallin peruskorjaukseen (29.98.50)
- TAA 726/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 524 Lieksa—Kuhmo perusparantamiseen osuudella Nurmijärvi—Teljo Lieksan kunnassa (31.24.21)
- TAA 727/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 476 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Salokylä—Liperi Liperin kunnassa (31.24.21)
- TAA 728/2004 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 504 perusparantamiseen välillä Ahmovaara—Kolinkylä (31.24.21)
- TAA 729/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15667 Viinijärvi—Siikakoski ja maantien 15666 Siikakoski—Kompero perusparantamiseen Liperin kunnassa (31.24.21)
- TAA 730/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15793 parantamiseen välillä Nuottirannantie—Orinientie Polvijärven kunnassa (31.24.21)
- TAA 731/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15798 parantamiseen välillä Ruvaslahti—Kihnamo Polvijärven kunnassa (31.24.21)
- TAA 732/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15850 Kelvä—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.24.21)
- TAA 733/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Onttola—Huhmari-tien perusparantamiseen Kontiolahdella (31.24.21)
- TAA 734/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Outokummun keskustan liikenneturvallisuusjärjestelyihin (31.24.21)
- TAA 735/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Paalasmaan silta-hankkeen suunnitteluun Juuan kunnassa (31.24.21)
- TAA 736/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 737/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Polvijärven kunnan Solan maantien 15780 perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 738/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suvisrannan maantien 15657 perusparantamiseen Liperin kunnassa ja Outokummun kaupungissa (31.24.21)
- TAA 739/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vaivion maantien 15670 peruskunnostuksen loppuun saattamiseen Liperissä (31.24.21)

- TAA 740/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen tasoylikäytävien poistamiseen (31.40.21)
- TAA 741/2004 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ylämyllyn taajaman päiväkodin rakentamiseen Liperissä (33.32.31)
- TAA 742/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen puoluetoiminnan tukemiseen (23.27.50)
- TAA 743/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikoptereiden toimintaan (26.80.22)
- TAA 744/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen kihlakunnanviraston toimitilojen suunnitteluun (26.80)
- TAA 745/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen varusmiehen kotiuttamisrahan budjettiperusteiseen palauttamiseen (27.10.21)
- TAA 746/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston käyttökustannuksiin (29.69.50)
- TAA 747/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen Tango-markkinoille (29.90.52)
- TAA 748/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen eri alueiden ja maatalouden tuotantosuuntien välisten tukisuhteiden säilyttämiseen ennallaan (30.20.40)
- TAA 749/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Kauhavan Ilmasotakoulun uuden sisääntulotien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 750/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatielle 67 Ilmajoen Ahonkylässä (31.24.21)
- TAA 751/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Rengon—Honkaskylän tien parantamiseen Ilmajoella (31.24.21)
- TAA 752/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 19 ja maantien 7044 ns. Koveron risteyksen muuttamiseen eritasoliittymäksi Lapualla (31.24.21)
- TAA 753/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Ämmälänkylän paikallistien peruskorjaukseen Seinäjoella (31.24.21)
- TAA 754/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (33.22.56)
- TAA 755/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriin palveluihin (33.32.37)
- TAA 756/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen kunnille huumeiden käyttäjien hoidosta aiheutuviin kustannuksiin (33.32)
- TAA 757/2004 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen (33.53.50)
- TAA 758/2004 vp — Jukka Roos /sd ym.: Määrärahan osoittaminen junaliikenteen kilpailukykyyn säilyttämiseen välillä Turku—Helsinki (31.40.21)
- TAA 759/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yhteistoiminnan tukemiseen (26.97.32)

- TAA 760/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 761/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pielaveden lukion peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 762/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Siilinjärven kunnan raja—Maaningan Kinnulanlahti (31.24.21)
- TAA 763/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyjärven paikallistien parantamiseen ja päällystämiseen Kaavilla välillä Mäntyjärvi—Losomäki (31.24.21)
- TAA 764/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Saikarin tien peruskorjaukseen ja päällystämiseen Sisä-Savossa (31.24.21)
- TAA 765/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille Luvelahti—Särkinen-maantien perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 766/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille tieosuuden Pihkainmäki—Itä-Karttula parantamiseen (31.24.21)
- TAA 767/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Vuonamsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiseen Keiteleellä (31.24.21)
- TAA 768/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 liikenteen sujuvuuden parantamiseen (31.24.78)
- TAA 769/2004 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Päijänne—Saimaa-kanavan suunnitteluun ja ympäristövaikutusten arviointiin (31.30.77)
- TAA 770/2004 vp — Simo Rundgren /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalveluiden turvaamiseen (33.33.31)
- TAA 771/2004 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen syrjäytymistä ehkäisevän nuorten työpajatoiminnan tukemiseen (29.99.51)
- TAA 772/2004 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maatalouden kansalliseen tukeen (30.20.40)
- TAA 773/2004 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen adoptiovanhempien vanhempainrahakauden pidentämiseen (33.18.60)
- TAA 774/2004 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhempainrahan korottamiseen (33.18.60)
- TAA 775/2004 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen vähimmäismäärän korottamiseen (33.19.60)
- TAA 776/2004 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön palkkaamiseen kuntiin (33.32.30)
- TAA 777/2004 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen päihdehaittojen ennalta ehkäisemiseen sekä korjaamiseen (33.53.50)
- TAA 778/2004 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen Lahden Diakoniasäätiön Löydä timantit -projektiin

- päihdeperheiden lasten ja nuorten tukemiseen (33.92.50)
- TAA 779/2004 vp — Päivi Räsänen /kd: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen omaishoitajat ja läheiset ry:lle omaishoidon ja dementiahoidon kehittämiseen (33.92.50)
- TAA 780/2004 vp — Tero Rönni /sd: Määrärahan osoittaminen raskaan liikenteen valvontayksikön perustamiseen poliisitoimeen (26.75.21)
- TAA 781/2004 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Mänttä-Vilppula-alueen työllisyyden vahvistamiseen ja kriisi-aluesuunnitelman toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 782/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hiidenveden kunnostus- ja hoitosuunnitelman toteuttamiseen (30.50.77)
- TAA 783/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hirviaidan rakentamiseen valtatielle 1 välille Veikkola—Lohjanharju (31.24.21)
- TAA 784/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—Meltola (31.24.21)
- TAA 785/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-rataosuuden sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 786/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 787/2004 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatie 51
- Kivenlahti—Kirkkonummi-osuuden ensimmäiseen rakennusvaiheeseen (31.24.79)
- TAA 788/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen rikosten uhrien välttämättömimpien sairaanhoitokustannusten korvaamiseen (25.01.51)
- TAA 789/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 790/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pienpetojen kiinniotosta ja hävittämisestä maksettaviin korvauksiin (30.40)
- TAA 791/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Alahärmä—Kortesjärvi-tieyhteyden suunnitteluun ja rahoittamiseen (31.24.21)
- TAA 792/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Edsevön ja Pietarsaaren välisen kantatie 68 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 793/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kantatie 68 parantamiseen tieosuudella Virrat—Pietarsaari (31.24.21)
- TAA 794/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen koulumatkojen olosuhteiden parantamiseen Vaasan tiepiirin maaseututaajamissa (31.24.21)
- TAA 795/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pääteiden turvallisuuden parantamiseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 796/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille kevyen liikenteen väylien rakentamiseen

- tieosuuksille Torkkola—Merikaarto ja Perkiö—Saarenpää (31.24.21)
- TAA 797/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille Könintien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 798/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille Merikaarto—Kolkki—Staversby-tien 7175 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 799/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille Ruto—Marttila-tien 6871 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 800/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille Sepänkylän ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 801/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 19 parantamiseen välillä Nurmo—Lapua (31.24.78)
- TAA 802/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan väylän ruoppaamiseen (31.30.77)
- TAA 803/2004 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoki—Vaasa-rautaosan sähköistämiseen (31.40.21)
- TAA 804/2004 vp — Petri Salo /kok: Työvoimapolitiikan määrärahojen vähentäminen (34.06.51)
- TAA 805/2004 vp — Pertti Salovaara /kesk: Määrärahan osoittaminen Pirkkalantien turvallisuuden parantamiseen Lempäälässä (31.24.21)
- TAA 806/2004 vp — Pertti Salovaara /kesk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Pispalan uittotunnelin kunnostamiseen veneiden kuljetusreitiksi sekä Mustalahden ja Laukontorin satamien palvelutason parantamiseen (31.30.77)
- TAA 807/2004 vp — Pertti Salovaara /kesk: Määrärahan osoittaminen työhallinnon palvelupisteen perustamiseen Viialaan (34.01.21)
- TAA 808/2004 vp — Sari Sarkomaa /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 809/2004 vp — Sari Sarkomaa /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vapaa-ajan veneiden septitankkijätevesien vastaanottopisteiden perustamiseen (35.10.63)
- TAA 810/2004 vp — Sari Sarkomaa /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Pidä Saaristo Siistinä ry:n ympäristökasvatukseen ja -tiedotukseen (35.99.65)
- TAA 811/2004 vp — Kimmo Sasi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kuluttajariitalautakunnan tehtävien laajenemiseen (25.30.21)
- TAA 812/2004 vp — Arto Satonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 813/2004 vp — Arto Satonen /kok: Määrärahan osoittaminen Pohjalan paikallistien 12977 Rautajoen alikulkusillan rakentamiseen Vammalassa (31.24.21)
- TAA 814/2004 vp — Arto Satonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 Urjalan Lehmussuon eritasoliittymän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 815/2004 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Siikakosken paikallistien kunnostamiseen Juvalla (31.24.21)

- TAA 816/2004 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 817/2004 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tasa-arvoasiain neuvottelukunnan toimintaan (33.01.21)
- TAA 818/2004 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saimaannorpan suojelemiseen (35.20.22)
- TAA 819/2004 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 kehittämiseen tieosuudella Lusi—Hartola (31.24.78)
- TAA 820/2004 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 821/2004 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.: Määrärahan osoittaminen luonnon-suojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon (35.20.22)
- TAA 822/2004 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Jäteveron korottaminen ja laajentaminen koskemaan teollisuuden yksityisiä kaatopaikkoja (11.10.08)
- TAA 823/2004 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen teatterilain ulkopuolisen vapaan teatterikentän tukeen (29.90.52)
- TAA 824/2004 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristön-suojelun edistämiseen (35.10.63)
- TAA 825/2004 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisten ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläinjärjestöjen tukemiseen (35.99.65)
- TAA 826/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisvaikuttamishankkeisiin (25.01.21)
- TAA 827/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vankiloiden toimintaedellytysten turvaamiseen (25.50.21)
- TAA 828/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen tason säilyttämiseen (29.40.30)
- TAA 829/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspäätteisiin ja laajakaistayhteyksiin (29.90.30)
- TAA 830/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden tukemiseen (29.90.31)
- TAA 831/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ympäristökeskuksen toimintaan (35.60.21)
- TAA 832/2004 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä II:n ja Kehä IV:n suunnittelun jatkamiseen (31.24.78)
- TAA 833/2004 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille maantien 295 tieosuuden Levanto—Marttila parantamiseen (31.24.21)
- TAA 834/2004 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen välillä Lahti—Vääksy (31.24.21)
- TAA 835/2004 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ympäristökeskuksen projektitoimintojen siirtämiseen Päijät-Hämeeseen (35.60.21)

- TAA 836/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Poliittisten valtiosihteereiden virkojen perustamiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.01.01)
- TAA 837/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Puoluetukeen varatun määrärahan alentaminen (23.27.50)
- TAA 838/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion koulukotien nuorisorahojen lisäämiseen (29.40.21)
- TAA 839/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden liitto ry:n lippuvalistustyön tukemiseen (29.90.50)
- TAA 840/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Suomen Kansallisoopperan Säätiölle osoitetun määrärahan vähentäminen (29.90.52)
- TAA 841/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen lisäämiseksi nuorisotyön edistämiseen (29.99.50)
- TAA 842/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen teille 1551 ja 1552 välillä Tarkkinen—Voolahden risteys Porvoossa (31.24.21)
- TAA 843/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden 15666 ja 15667 parantamiseen välillä Viinijärvi—Kompero Liperissä (31.24.21)
- TAA 844/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 170 perusparantamiseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Ernestas—Kulloo Porvoossa (31.24.21)
- TAA 845/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12287 kunnostamiseen ja päällystämiseen Liedossa (31.24.21)
- TAA 846/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 570 päällystämiseen välillä Hankamäki—Säyneinen Rautavaaralla ja Juankoskella (31.24.21)
- TAA 847/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 1605 parantamiseen välillä Porvoo—Myrskylä (31.24.21)
- TAA 848/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä vanhustenhuollon käyttökustannusten valtionosuuden korottamiseen, sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön määrän lisäämiseen ja määräaikaisten virkojen vakinaistamiseen (33.32.30)
- TAA 849/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 850/2004 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.92.50)
- TAA 851/2004 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen hoitotakuun toimeenpanoon liittyvään hoitojonojen purkamiseen (33.32.30)
- TAA 852/2004 vp — Seppo Särkiniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lepävaaran kaupunkiradan jatkamiseen (31.40.21)
- TAA 853/2004 vp — Säde Tahvanainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Joensuun kehätien liittymien parantamiseen valtatiellä 6 (31.24.78)

- TAA 854/2004 vp — Ilkka Taipale /sd: Määrärahan osoittaminen rauhantyyden edistämiseen (29.90.50)
- TAA 855/2004 vp — Ilkka Taipale /sd: Määrärahan osoittaminen sanakirjaprojektiin (29.90.52)
- TAA 856/2004 vp — Ilkka Taipale /sd: Määrärahan osoittaminen tietokirjallisuuden kääntämiseen suomen kielelle (29.90.52)
- TAA 857/2004 vp — Ilkka Taipale /sd: Määrärahan osoittaminen arboretumien ylläpitoon (30.60.50)
- TAA 858/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rajavartiolaitoksen toimintatason turvaamiseen (26.90.21)
- TAA 859/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Arktisen kaukokartoituksen osaamiskeskukseen (26.98.43)
- TAA 860/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lapin kyläasiamiehen palkkaamiseen (26.98.43)
- TAA 861/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Posion Anetjärven koulun toiminnan turvaamiseen (29.40.30)
- TAA 862/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen Karigasniemen koulun liikuntahallin rakentamiseen (29.40.34)
- TAA 863/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vapaaseen sivistystyöhön (29.69.55)
- TAA 864/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lapin läänin kirjastoja yhdistävän kirjastoverkon luomiseen (29.90.30)
- TAA 865/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lappia-talon peruskorjaukseen ja laajennukseen (29.90.50)
- TAA 866/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen porotalouden tuen lisäämiseen (30.20.40)
- TAA 867/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen hakkuujätteiden hyödyntämisen kokeiluprojektiin Inarissa (30.60.24)
- TAA 868/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nellim-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 869/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kaivosalueiden yhteyksien rakentamiseen Lapissa (31.24.21)
- TAA 870/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vanttauskoskelle (31.24.21)
- TAA 871/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 872/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Lapin läänissä (31.24.21)
- TAA 873/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Simon asema—Alaniemi-tien kunnostukseen (31.24.21)

- TAA 874/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Sodankylän ja Meltauksen välisen tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 875/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Tornion AvestaPolaritin tien leventämiseen (31.24.21)
- TAA 876/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen kirkonkylän ja Nuorgamin välisen tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 877/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kittilän Kaukosessa (31.24.21)
- TAA 878/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 parantamiseen Pellon ja Tornion välillä (31.24.21)
- TAA 879/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 peruskorjaukseen välillä Palojoensuu—Kilpisjärvi (31.24.21)
- TAA 880/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Venetti—Venejärvi—Vaattojärvi—Sieppijärvi-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 881/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemi—Tornio-moottoritien puuttuvien siltojen rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 882/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kolarin ja Kittilän välisen ratayhteyden suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 883/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen korottamiseen (34.06.52)
- TAA 884/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vuotoksen alueen metsänhoitotöihin (34.06.64)
- TAA 885/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemijärven säännöstelystä aiheutuvien vaurioiden rai-vaamiseen (35.10.77)
- TAA 886/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötöiden rahoittamiseen Ounasjokivarressa Lapissa (35.10.77)
- TAA 887/2004 vp — Astrid Thors /r ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyön koulutushankkeisiin (24.30.66)
- TAA 888/2004 vp — Astrid Thors /r ym.: Määrärahan osoittaminen elintarvikevalvontaan (30.72.21)
- TAA 889/2004 vp — Astrid Thors /r ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan läntisen ohikulkutien suunnitteluun (31.24.78)
- TAA 890/2004 vp — Astrid Thors /r ym.: Määrärahan osoittaminen liikenteen jatkamiseen rataosuuksilla Karjaa—Hanko ja Kotka—Kouvola (31.60.63)
- TAA 891/2004 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskukselle käsittelyaikojen lyhentämiseen (32.10.22)
- TAA 892/2004 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarin Suomalaisen Koulun uusien tilojen peruskorjaukseen (29.40.30)

- TAA 893/2004 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen kirjastojen kirjahankintoihin (29.90.30)
- TAA 894/2004 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankintaan (29.90.30)
- TAA 895/2004 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen teattereiden käyttökustannuksiin (29.90.31)
- TAA 896/2004 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden valtionosuuksien korottamiseen (29.90.31)
- TAA 897/2004 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen alueteatteritoiminnan turvaamiseen (29.90.52)
- TAA 898/2004 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen harrastajateattereiden toimintaan (29.90.52)
- TAA 899/2004 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen maantien 230 perusparantamiseen välillä Urjalankylä—Urjala (31.24.21)
- TAA 900/2004 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 Lehmussuon liittymän rakentamiseen Urjalassa (31.24.21)
- TAA 901/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden kunnostamiseen oikeusministeriön avolaitostyönä (25.50.74)
- TAA 902/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötekniikan osaamiskeskuksen perustamiseen Kaakkois-Suomeen (26.98.43)
- TAA 903/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Asehankintojen indeksi- ja valuuttakurssitarkistukseen ehdotetun määrärahan poistaminen (27.10.16)
- TAA 904/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.21)
- TAA 905/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Kymijoen Koivukosken toimivien kalateiden rakentamiseen (30.14.77)
- TAA 906/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Hamina—Taavetti-tien perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 907/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Loviisa—Kotkatieosuuden nykyisen tielinjauksen mukaisen moottoriliikennetien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 908/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen tiestön melusuojausten parantamiseen erityisesti Kymenlaaksossa (31.24.21)
- TAA 909/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Hamina—Vaalimaa liikenneturvallisuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 910/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Vilniemen paikallisten jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen Haminassa (31.24.21)
- TAA 911/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen kehittämistoimintaan (31.60.63)
- TAA 912/2004 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Kouvolan ja Kuopion välisen rataosuuden H713- ja H714-

- taajamajunien liikennöinnin jatkamiseen (31.60.63)
- TAA 913/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen energiatuen korottamiseen ja ns. demonstraatiotuen palauttamiseen (32.60.40)
- TAA 914/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamisen vaatimaan selvitys- ja lisätyöhön (33.19.60)
- TAA 915/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiireille (33.32.30)
- TAA 916/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin (35.10.77)
- TAA 917/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson lintuvesien suojeluun (35.20.22)
- TAA 918/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen Suur-Saimaan kansallispuiston suunnitteluun ja perustamiseen (35.20.76)
- TAA 919/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen alueellisten ympäristökeskusten lisääntyneiden tehtävien ja lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen (35.40.21)
- TAA 920/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksiin kansalaisjärjestöille (35.99.65)
- TAA 921/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöille Suomenlahden, varsinkin itäisen Suomenlahden, saariston suojelemiseen erityisesti öljy- ja kemikaalionnettomuuksien varalta (35.99.65)
- TAA 922/2004 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän nostamiseen (28.07.06)
- TAA 923/2004 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden henkilötöyvuosimäärän lisäämiseen (29.30.31)
- TAA 924/2004 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen karjalaisen lapsi- ja nuorisotoiminnan edistämiseen (29.99.50)
- TAA 925/2004 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 926/2004 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen tasa-arvojärjestöjen tukemiseen (29.69.53)
- TAA 927/2004 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Metsähallitukselle asetettava tulostavoite (30.63)
- TAA 928/2004 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen eläinkokeiden vaihtoehtojen tutkimiseen (30.90.25)
- TAA 929/2004 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen energiatukeen (32.60.40)
- TAA 930/2004 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisille ympäristökeskuksille (35.40.21)
- TAA 931/2004 vp — Tapani Tölli /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT)

- Pohjois-Pohjanmaan tutkimusaseman siemenperunatutkimukseen (30.20.21)
- TAA 932/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuksiin (29.90.30)
- TAA 933/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteilija-apuraha-
vuosien määrän nostamiseen (29.90.51)
- TAA 934/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.40.21)
- TAA 935/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen erikoissairaanhoidon ja terveystieteiden palvelukyvyn kehittämiseen sekä toipilaskotien perustamiseen (33.32.31)
- TAA 936/2004 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen YK-liiton toiminnan tukemiseen (24.99.50)
- TAA 937/2004 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rauhantyön edistämiseen (29.90.50)
- TAA 938/2004 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistoiminnan kehittämiseen sydänpotilaiden hoidossa Uudellamaalla (33.32.30)
- TAA 939/2004 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alemman tieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 940/2004 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 rakentamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi (31.24.78)
- TAA 941/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihannin paloaseman peruskorjaukseen ja laajennukseen (26.90.31)
- TAA 942/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtion nimeäville äkillisten rakennemuutosten alueille eli Raahen, Uudenkaupungin ja Mäntän seudulle (26.98.62)
- TAA 943/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ollinsaaren alasteen peruskorjaukseen Raahessa (29.40.34)
- TAA 944/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pattasten koulun korjaamiseen Raahessa (29.40.34)
- TAA 945/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen vanhan seminaarin kiinteistökannan peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 946/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ruukin maaseutuoppilaitoksen asuntolan peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 947/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän maksamiseen koko kalenterivuoden ajalta (29.70.55)
- TAA 948/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän vuokraton korottamiseen (29.70.55)
- TAA 949/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan tasokorotukseen (29.70.55)

- TAA 950/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- TAA 951/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kestävän puuntuotannon tukemiseen (30.60.44)
- TAA 952/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden tieverkon kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 953/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ketunperäntien peruskorjaukseen Raahessa (31.24.21)
- TAA 954/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Iin kuntakeskuksesta Räinänperälle (31.24.21)
- TAA 955/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoelle välille Pyhäjoki—Parhalahti ja alikulun rakentamiseen Parhalahtelle Haaralan—Pietiläntien risteykseen (31.24.21)
- TAA 956/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoen kuntakeskuksesta Viirrettiin (31.24.21)
- TAA 957/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Olkijoki—Siikajoki (31.24.21)
- TAA 958/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Koskenkankaan tien perusparantamiseen Ruukissa välillä Sammalkangas—Huumola (31.24.21)
- TAA 959/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 7891 perusparantamiseen Pyhäjoella (31.24.21)
- TAA 960/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Oulun tiepiirille Luohua—Ylipää—Heinolanperä-paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 961/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen ja Vihannin välisen maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 962/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raudaskylän Hyttisillan kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ylivieskassa (31.24.21)
- TAA 963/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raudaskylän ja Sievin välisen maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 964/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vanhan Raahen tien kunnostukseen Vihannissa (31.24.21)
- TAA 965/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ylivieska—Pulkila-tien kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 966/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamisen aloittamiseen Mettalanmäen kohdalla Raahessa (31.24.78)
- TAA 967/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen sataman väylähankkeen käynnistämiseen (31.30.78)
- TAA 968/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon sataman uudistamiseen Siikajoella (31.30.78)

- TAA 969/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen (33.21.52)
- TAA 970/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihannin kunnan palvelukeskuksen hoivaosaston peruskorjaukseen (33.32.30)
- TAA 971/2004 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen luontoreittien ja -polkujen ylläpitoon (35.20.22)
- TAA 972/2004 vp — Ahti Vielma /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 973/2004 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Siirtolaismuseon perustamiseen Seinäjoelle (29.90.32)
- TAA 974/2004 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.10.55)
- TAA 975/2004 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Vimpelinjoen tulvasuojeluun ja kunnostukseen (30.50.77)
- TAA 976/2004 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 977/2004 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 parantamiseen välillä Ähtäri—Multia (31.24.78)
- TAA 978/2004 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosan Tampere—Toijala kolmannen raiteen rakentamiseen (31.40.78)
- TAA 979/2004 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten yrittäjälainajärjestelmän perustamiseen (32.30.42)
- TAA 980/2004 vp — Jari Vilén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin (26.97.34)
- TAA 981/2004 vp — Jari Vilén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 982/2004 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 983/2004 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alemman tieverkon rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 984/2004 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen nuorten huumausaineongelmien ehkäisemiseen ja torjuntaan (33.53.50)
- TAA 985/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 986/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityistieavustuksiin (31.25.50)
- TAA 987/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hoitoon pääsyn turvaamisesta kunnille aiheutuviin kustannuksiin (33.32.30)
- TAA 988/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamiseen (33.32.30)

- TAA 989/2004 vp — Erkki Virtanen /vas
ym.: Pitkäaikaisten aravalainojen myöntä-
minen perusparantamiseen (35.30.60)
- TAA 990/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin
talousrikostutkinnan tehostamiseen
(26.75.21)
- TAA 991/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen koulujen ho-
me- ja kosteusvaurioiden ja -haittojen pois-
tamiseen ja ehkäisyyn (29.40.34)
- TAA 992/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarho-
jen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.10)
- TAA 993/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen luonnontuot-
teiden varastointitukeen (30.20.46)
- TAA 994/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen kalatalouden
edistämiseen (30.40.51)
- TAA 995/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen kalaportaan
rakentamiseen Pyhäjoen Haapakosken ja
Venetpalon voimalaitoksiin (30.41.77)
- TAA 996/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Alavuden ja
Virtain kuntien alueella sijaitsevan maan-
tien 7056 kunnostamiseen välillä Autionmä-
ki—Katteluskylä (31.24.21)
- TAA 997/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen alikulkujen,
kevyen liikenteen väylien ja automaattisen
nopeudenvälvontalaitteiston rakentamiseen
valtatielle 4 Kärämäen taajamaan
(31.24.21)
- TAA 998/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Isosaaren
paikallistien perusparantamiseen Vetelissä
ja Halsualla (31.24.21)
- TAA 999/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja
Kauhajoen välisen paikallistien 17109 pe-
ruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä
kaatopaikan tienhaara—Kauhajoen kunnan
raja (31.24.21)
- TAA 1000/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja
Kihniön välisen paikallistien 13353 perus-
korjaukseen ja päällystämiseen välillä Yli-
Valli—Korhoskylä (31.24.21)
- TAA 1001/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Jokikylän
tien kunnostamiseen Evijärvellä (31.24.21)
- TAA 1002/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Kalliojärven
tien peruskorjaukseen Vetelissä (31.24.21)
- TAA 1003/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-
kenteen väylän rakentamiseen Alajärvelle
välille Kultanmutka—Hoisko (31.24.21)
- TAA 1004/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-
kenteen väylän rakentamiseen kantatielle 63
Kruunupyyn kunnan Kortjärven kylässä
(31.24.21)
- TAA 1005/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen liikennetur-
vallisuuden parantamiseen valtatie 16 ja
kantatien 68 risteyksessä Alajärvellä
(31.24.21)
- TAA 1006/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden
Halla-aho—Koivumäki ja Koivumäki—
Uusikylä perusparantamiseen Alajärvellä
(31.24.21)

- TAA 1007/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen maantien
Niinimaa—Hynnälä kunnostamiseen Vaas-
san tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1008/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen maantien
17520 Perho—Kinnula päällystämiseen ja
kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 1009/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien
17909 Nykänen—Torppa peruskunnostuk-
seen Vetelissä (31.24.21)
- TAA 1010/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistei-
den 17847 ja 17849 perusparantamiseen
Lappajärvellä (31.24.21)
- TAA 1011/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien
15911 peruskorjaamiseen ja päällystämi-
seen Nurmeksessa (31.24.21)
- TAA 1012/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien
17803 Perho—Poranen—Hallapuro perus-
parannukseen ja päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 1013/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen perustien-
pitoon (31.24.21)
- TAA 1014/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Soinin ja
Karstulan välisen Lehtomäen paikallistien
16853 peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1015/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tie-
piirille maantien 7411 peruskorjaamiseen
välillä Purmojärvi—Kuoppa-aho (31.24.21)
- TAA 1016/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tie-
piirille maantien 17541 peruskorjaamiseen
välillä Laasala—Jokivarsi (31.24.21)
- TAA 1017/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tie-
piirille maantien 17613 peruskorjaamiseen
välillä Hanhikoski—Malkamäki (31.24.21)
- TAA 1018/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen metsäauto-
teiden rakentamiseen ja kunnossapitoon
(31.25.50)
- TAA 1019/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten
teiden kunnossapitoon ja parantamiseen
(31.25.50)
- TAA 1020/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen pienlento-
kenttien rakennus- ja perusparannushank-
keisiin (31.52.41)
- TAA 1021/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen Työterveys-
laitokselle uuden työpaikkakiusaamista seu-
raavan ja tutkivan yksikön perustamiseen
(33.07.50)
- TAA 1022/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärin
määräämän hieronnan sairausvakuutuskor-
vauksiin (33.18.60)
- TAA 1023/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen pelkkää kan-
saneläkettä saaville maksettavaan perustoi-
meentulolisään (33.19.60)
- TAA 1024/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasoti-
lastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen
vuonna 1926 syntyneille veteraaneille ja
vuonna 1944 nostomiehinä palvelukseen as-
tuneille (33.21.52)

- TAA 1025/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsettomien sotaleskien kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 1026/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1027/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisyyn (35.10.77)
- TAA 1028/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Madesjärven kunnostamiseen Jalasjärvellä ja Parkanossa (35.10.77)
- TAA 1029/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamiseen Kihniöllä (35.10.77)
- TAA 1030/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ojutjärven kunnostamiseen Kauhavalla (35.10.77)
- TAA 1031/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Räytinginjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1032/2004 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen siirtämisavustuksiin pohjavesialueilta (35.10.77)
- TAA 1033/2004 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)
- TAA 1034/2004 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalaan sijoitettavan torjuntavoittojen muistomerkkihankkeen suunnitteluun (29.90.50)
- TAA 1035/2004 vp — Matti Väistö /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Metsätutkimuslaitoksen Joensuun tutkimuskeskuksen kehittämiseen (30.60.21)
- TAA 1036/2004 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)
- TAA 1037/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kihlakunnanvirastojen toimitilavuokriin (26.07.21)
- TAA 1038/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan yliopiston teknillisen koulutuksen rahoitukseen (29.10.21)
- TAA 1039/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston toimintaan (29.69.50)
- TAA 1040/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Pohjanmaan museokeskukselle (29.90.32)
- TAA 1041/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen alempiasteisen tieverkon kunnostukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1042/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen itäisen ohitustien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 1043/2004 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 1044/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille ohitustien rakentamiseen E8-tielle Sepänkylässä (31.24.78)

- TAA 1045/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarsaaren laivaväylän ruoppaukseen (31.30.78)
- TAA 1046/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan laivaväylän ruoppaukseen (31.30.78)
- TAA 1047/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Vaasa—Seinäjoki sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 1048/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kruunupyyn lentokentän kehittämiseen (31.50)
- TAA 1049/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (31.52.41)
- TAA 1050/2004 vp — Harry Wallin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen lentoaseman kiitoradan pidentämiseen (31.52.41)
- TAA 1051/2004 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 turvallisuusjärjestelyihin välillä Parkano—Hämeenkyrö (31.24.21)
- TAA 1052/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Tulo- ja varallisuusverotuksen arvioitun kertymän alentaminen (11.01.01)
- TAA 1053/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 1054/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.10.21)
- TAA 1055/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.40.30)
- TAA 1056/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.40.30)
- TAA 1057/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahaan ja asumislisään (29.70.55)
- TAA 1058/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoihin (29.88.50)
- TAA 1059/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonhaittakorvauksen korottamiseen (30.20.40)
- TAA 1060/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 1061/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Finnvera Oyj:n korkotukiin (32.30.42)
- TAA 1062/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuuksien korottaminen (32.30.42)
- TAA 1063/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sairausvakuutuksen lääkärinpalkkioiden Kelan korvaustaksojen nostamiseen (33.18.60)
- TAA 1064/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 1065/2004 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien so-

siaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden nostamiseen (33.32.30)

- TAA 1066/2004 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 1067/2004 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.32.30)
- TAA 1068/2004 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen (33.32.37)
- TAA 1069/2004 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristö- töihin (35.10.77)

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvalio-

kunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.

Vuoden 2005 talousarvioesityksestä ovat määräajassa lausunnon antaneet

- ulkoasiainvaliokunta UaVL 3/2004 vp
- hallintovaliokunta HaVL 24/2004 vp
- lakivaliokunta LaVL 18/2004 vp
- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 14/2004 vp
- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 16/2004 vp
- puolustusvaliokunta PuVL 4/2004 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 9/2004 vp
- sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta StVL 13/2004 vp
- talousvaliokunta TaVL 23/2004 vp
- tulevaisuusvaliokunta TuVL 3/2004 vp
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 15/2004 vp
- ympäristövaliokunta YmVL 23/2004 vp.

Lausunnot on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti valtiovarainvaliokunnan kaikissa jaostoissa.

YLEISPERUSTELUT

Talouspolitiikka, kilpailukyky. Maailmantalouden kasvu on jatkunut voimakkaana jo yli vuoden ajan. Erityisen nopeaa se on ollut Kiinassa, Intiassa ja Yhdysvalloissa. Myös Suomen viennin kannalta tärkeän euroalueen kasvu nopeutui kuluvan vuoden alkupuoliskolla.

Kansainväliseen talouteen liittyy jatkossa useita epävarmuuksia. Yhdysvaltojen osalta riskitekijöitä ovat muun muassa julkisen talouden ja vaihtotaseen vajeet. Erityisesti Kiinan taloutta uhkaa ylikuumeneminen, joka saattaa heijastua maailmantalouteen. Öljyn hinnan pysyminen korkealla hillinnee talouskasvua erityisesti runsaasti energiaa käyttävissä maissa.

Myös Suomen taloudessa ennustetaan suhdannehuipun olevan ohi. Täydentävän talousarvioesityksen mukaan kokonaistuotannon kasvu yltänee tänä vuonna 3,2 prosenttiin ja hidastuu 2,8 prosenttiin vuonna 2005. Tälläkin tasolla se olisi kuitenkin edelleen euromaiden nopeimpia. Euroalueen tuotanto kasvanee tänä ja ensi vuonna kahden prosentin vauhtia.

Suomessa talouden kasvu perustuisi tulevana vuonna yksityisen kulutuksen lisäyksen sijasta aiempaa enemmän viennin elpymiseen. Erityisesti metalliteollisuuden, mutta myös matkapuhelinviennin odotetaan lisääntyvän. Suomelle tärkeän elektroniikkateollisuuden kannattavuutta tosin heikentää vientihintojen aleneminen, mikä näkyy erityisesti matkapuhelinviennissä. Viennin kasvua rajoittaa myös se, että elektroniikkateollisuuden arvioidaan jatkossa lisäävän tuotantoaan enemmän Suomen ulkopuolella lähempänä lopputuotemarkkinoita kuin kotimaassa. Vientisektorin kasvumahdollisuuksia rajoittaa lisäksi vahvana pysytellyt euro.

Kilpailukykyä huolehtiminen tulee olemaan Suomen lähivuosien keskeisiä haasteita. Tältä kannalta vuoden 2005 alussa voimaanastuvaan yritys- ja pääomaverotuksen uudistukseen kohdistuu suuria odotuksia. Samalla, kun

veroperusteita alennetaan, yritys- ja pääomaverokannat eriytyvät.

Suomen kansainvälisen kilpailun kannalta panostukset osaamiseen ja sen jatkuvaan kehittämiseen ovat aivan ensisijaisia. Kuten marraskuun alkupuolella ilmestyneessä Suomi maailmantaloudessa -hankkeen loppuraportissa todettiin, Suomi voi globaalissa kilpailussa menestyä vain korkeaan osaamiseen perustuvana taloutena ja yhteiskuntana. Panostamalla määrätietoisesti osaamisen parantamiseen ja innovaatiojärjestelmän toimivuuteen Suomi voi hyödyntää suurten ja nopeasti kasvavien markkinoiden avautumisesta syntyviä uusia mahdollisuuksia. Osaamisstrategian onnistuminen edellyttää lisäpanostuksia muun muassa tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Raportissa todettiin, että Suomen syrjäisestä sijainnista aiheutuvia logistisia haittoja voidaan pienentää hyvällä liikenneinfrastruktuurilla ja nostamalla Suomen tietoliikenneyhteydet jälleen maailman kärkeen.

Työllisyys. Suotuisasta talouskasvusta huolimatta työllisyyden kehittyminen on jäänyt huomattavasti odotettua heikommaksi. Kuten juuri valmistuneessa Suomen vakausohjelman tarkistuksessa todetaan, uusia työpaikkoja on kyllä syntynyt kohtuullisen runsaasti, mutta etenkin teollisuuden rakennesopeutus työpaikkamenehtyksineen on heikentänyt kokonaistyöllisyyttä kesään 2004 saakka. Vuoden loppua kohti työllisyystilanne on ollut kuitenkin kohenemassa ja talouskasvu tukee työllisyyttä hallituskauden loppuvuosina.

Työttömyysasteen arvioidaan alentuvan 8,5 prosenttiin ja työllisten osuuden työikäisestä väestöstä nousevan lähelle 67,5 prosenttia vuonna 2005. Ennakoidulla talouden kasvuvauhdilla hallituksen tavoite työllisyyden lisäämisestä 100 000 hengellä vaalikauden 2003—2007 loppuun mennessä vaikuttaa vaikealta saavuttaa. Valtiovarainministeriön uusimman arvion mu-

kaan työllisyysaste vaalikauden lopulla olisi noin 68,6 prosenttia.

Valtaosa työttömyydestä on luonteeltaan rakenteellista. Sen voittaminen edellyttää voimakkaita toimenpiteitä ja sitä, että talouselämän kaikki osapuolet tukevat työllisyystavoitteiden saavuttamista. Muutoin uhkana on, kuten tulopoliittinen selvitystoimikunta alkusyksystä totesi, että Suomen talous ajautuu kehitysuralle, jossa rakenteellinen työttömyys edelleen kohoaa ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus vaikeutuu. Vähimmäisvaatimuksena tulee valiokunnan mielestä olla, etteivät toteutettavat toimenpiteet lisää rakenteellista työttömyyttä.

Hallituksen toimintalinja, jolla työllisyyskehitys voidaan kääntää tavoitellulle uralle, koostuu yhtäältä kurinalaisesta menopolitiikasta, toisaalta julkisen sektorin tuottavuuden kehittämisestä, veronalennuksista sekä työvoiman tarjontaa ja kysyntää tukevista rakenteellisista uudistuksista. Käsitellessään vuosia 2005—2008 koskevia valtiontalouden kehyksiä valtiovarainvaliokunta piti näitä lähtökohtia oikeina ja korosti erityisesti sitä, ettei työllisyyskehityksen vahvistaminen saa olla yksin talouspolitiikan varassa, vaan sen tulee olla läpikäyvä tavoite kaikilla yhteiskuntapolitiikan lohkoilla.

Veronalennukset. Työmarkkinoiden keskusjärjestöt saavuttivat 29.11.2004 neuvottelutuloksen tulopoliittisesta kokonaisratkaisusta. Hallitus sitoutui tässä yhteydessä omalta osaltaan veronalennuksiin ja eräisiin talouden kasvukykyä vahvistaviin menopäätöksiin.

Ansiotuloverojen kevennys muodostaa keskeisen osan hallituksen päättämistä, tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyvistä toimenpiteistä. Työllisyyden ja palkansaajien ostovoiman lisäämiseksi hallitus keventää työn verotusta vuosina 2005—2007 bruttomääräisesti yhteensä 1,7 miljardilla eurolla. Vuonna 2005 ansiotulojen verotusta kevennetään noin 350 miljoonalla eurolla, mikä estää muutoin tapahtuvan palkkaverotuksen kiristymisen. Kuluva vaalikauden tehtyjen/ehdotettujen ansiotuloverotuksen kevennysten verotuottovaikutukset ilman inflaatiotarkistuksia ovat valiokunnan saaman selvi-

tyksen mukaan yhteensä 2 775 miljoonaa euroa. Hallituksen suunnitelmissa ei ole enää muita veronkevennyksiä vaalikauden aikana.

Yhdessä muiden tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä sovittujen toimenpiteiden kanssa veronalennusten työllisyyttä parantavaksi vaikutukseksi on valtiovarainministeriössä arvioitu 40 000—45 000 työpaikkaa. Maltillinen palkkaratkaisu jo sinänsä edistää talouden suotuisaa kehitystä. Perhetukien ja sosiaalisten tulonsiirtojen kasvu parantaa myös ostovoimaa. Julkisen talouden tasapainoa sovitut toimenpiteet heikentäisivät vaalikauden lopulla 0,2—0,3 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon. Julkisen talouden ylijäämä pysyy silti vuosina 2005—2008 noin kahdessa prosentissa suhteessa kokonaistuotantoon.

Julkinen talous, valtiontalous, hallitusohjelman toteutuminen. Hallitusohjelman tavoitteena on, että valtiontalous on vaalikauden lopulla kansantalouden tilinpidon mukaisesti tasapainossa. Hallitus on myös sitoutunut menoja vähentäviin ja muihin korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli valtiontalouden alijäämä uhkaa nousta yli 2,75 prosentin suhteessa kokonaistuotantoon. Valtiovarainministeriön arvion mukaan myöskään nyt päätettyjen veronkevennysten jälkeen ei tällaista uhkaa ole, vaikka valtion talous jääneekin tulevina vuosina alijäämäiseksi. Samanaikaisesti esimerkiksi valtion velka suhteessa kokonaistuotantoon jatkaa alenemistaan.

Vielä kuluva vuoden talousarviossa arvioitiin budjettitalouden alijäämäksi runsaat 1,2 miljardia euroa. Omaisuuden myyntitulojen ja osinkotulojen ennakoitua suuremman kasvun, ennakoitua paremman talouskasvun, valtion korkomenojen laskun ja menokehityksen alittamisen tuloksena budjettitalous on kutakuinkin tasapainossa.

Valtiovarainvaliokunta luottaa siihen, että valtiovarainministeriön laskelmat tulojen ja menojen kehityksestä lähivuosina ovat oikeat. Valiokunnalla ei tässä yhteydessä ole ollut edellytyksiä asettaa tätä arviota kyseenalaiseksi. Valiokunta kuitenkin toteaa, että lähestyttäessä vaalikauden puoliväliä useita tärkeitä hallitus-

ohjelman kohtia on vielä toteuttamatta. Osa näistä liittyy pienituloisten ihmisten toimeentuloturvan parantamiseen. Tehtäviltä ratkaisuilta odotetaan yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Samalla on kyettävä ehkäisemään syrjäytymistä. Sukupuolten tasa-arvon kannalta hallitusohjelman kirjaus, että perhevapaista aiheutuvia työnantajakustannuksia tasataan nykyistä enemmän, on tärkeä.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi ohjelmansa ja tekeillä olevien selvitysten perusteella tarpeen kaikkein vähävaraisimpien kansalaisten elämäntilanteen helpottamiseen ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset.

Liikenneinfrastruktuuri ja valtion myyntitulojen käyttö. Valtiovarainvaliokunta muistuttaa, että julkiset kulutus- ja investointimenot ovat veronkevennyksille vaihtoehtoisia keinoja työllisyyden tukemiseksi. Tässä yhteydessä valiokunta korostaa ennen muuta panostamista liikenneinfrastruktuurin kunnossapitoon ja kehittämiseen. Liikenneväyläpolitiikkaa käsitellyt ministerityöryhmä linjasi kuluvan vuoden helmikuussa valmistuneessa mietinnössään uusia liikenneinvestointeja aina vuoteen 2013 saakka. Ongelmana on kuitenkin se, että määrärahakehys on riittämätön hankkeiden toteuttamiseen. Myöskään väyläverkon kunnossapitoon ei ole riittävää rahoitusta. Valiokunta pitää välttämättömänä, että väyläverkon ylläpitoon ja kehittämiseen osoitetaan ministerityöryhmän esittämä rahoitus.

Valiokunta viittaa myös menokehyksiä koskevasta selonteosta antamaansa mietintöön (VaVM 3/2004 vp) ja siinä esitettyyn lausumaan, jossa hallituksen edellytettiin kiinnittävän nykyistä enemmän huomiota liikennepolitiikan pitkäjänteisyyteen ja laativan väyläinvestointiohjelman toteuttamisen mahdollistavan, eri liikennemuotoja koskevan pitkäjänteisen rahoitussuunnitelman.

Valtion osakemyyntituloista voidaan käyttää osa muun muassa infrastruktuuri-investointeihin, mikäli vuotuiset osakemyyntitulot ylittävät 500 miljoonaa euroa. Valiokunta katsoi em. kehysmietinnössään, ettei tällaista menettelyä voida pitää tarkoituksenmukaisena liikenneinvestointien pitkäjänteisen rahoituksen kannalta. Pitkäjänteinen liikenneväyläpolitiikka ei voi perustua myyntitulojen kaltaisiin, viime kädessä satumanvaraisiin tuottoihin.

Valtion osakkeiden myyntituloja voidaan käyttää edellä mainituin rajoituksin myös tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämiseen. T&k-panostuksilla voidaan vaikuttaa kansantalouden ja tuottavuuden kasvuun sekä Suomen kilpailukykyyn. Myös tutkimus- ja kehitystoiminnassa tarvitaan pitkäjänteisiä suunnitelmia, jotka eivät voi perustua satunnaisiin myyntituloihin.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että myyntitulojen käyttöä koskevia rajoituksia arvioidaan uudelleen valmisteltaessa vuosien 2006—2009 kehyspäätöstä.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi kehyspäätöksen yhteydessä tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen lisästarpeen ja ottaa huomioon liikenneväylätyöryhmän esitykset.

Peruspalveluohjelma, peruspalvelubudjetti. Kuluvan vuoden keväällä valtiontalouden kehyspäätökseen liitettiin ensimmäistä kertaa peruspalveluohjelma, joka sisältää yhteenvedon palvelujen saatavuudesta, kehittämisestä ja rahoituksesta. Peruspalveluohjelmassa arvioidaan kuntien tehtävistä ja velvoitteista aiheutuvat menot ja tulot kuntaryhmittäin sekä toimenpiteet niiden tasapainottamiseksi. Ensimmäinen peruspalveluohjelma keskittyi pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen palveluihin ja niiden rahoitukseen.

Vuoden 2005 talousarvioesitys sisältää ensimmäisen kerran kattavan peruspalvelubudjetitarkastelun. Peruspalvelubudjetilla ajoitetaan ja täsmennetään peruspalveluohjelman mukais-

ten toimenpiteiden vuosittainen toteutus, kustannusvaikutukset ja rahoitus.

Valtiovarainvaliokunta piti kehyspääöstä koskevassa mietinnössään VaVM 3/2004 vp peruspalveluohjelmaa hyvänä alkuna julkisen palvelutuotannon kokonaistarkastelulle. Peruspalveluohjelma luo edellytykset kestäväälle kasvulle ja on myös hyvä työkalu kuntien veloitteiden ja rahoituksen tasapainoon saattamisessa. Tässä yhteydessä valiokunta katsoi, että peruspalveluohjelmaa tulee jatkossa kehittää ja pyrkiä siihen, että kuntien kaikki menot otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon kuntatalouden kokonaisuutta arvioitaessa. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että kunnallista palvelutuotantoa tarkastellaan kokonaisuutena sektorirajat ylittäen ja että palvelujen kysynnän kehitys vaikuttaa rahoituksen suuntaamiseen.

Tarkoituksena on, että peruspalveluohjelmaa tarkistetaan vuosittain kehysmenettelyn yhteydessä. Valiokunta katsoo, että tällöin pitäisi myös kuntien taloutta kyetä tarkastelemaan realistisesti tulevalla kehyskaudella. Peruspalveluohjelmassa pitäisi kyetä päättämään ja linjaamaan mahdollisimman pitkälle myös seuraavan vuoden kuntataloutta koskevat asiat. Sektoriministeriöiden keskipitkän aikavälin suunnitelmat pitäisi samalla kyetä sopeuttamaan peruspalveluohjelmaan. Jotta suunnitelmien yhteensovitus voidaan varmistaa, tulisi harkita peruspalveluohjelman lakisääteistämistä tai sektorisuunnitelmien sisällön muuttamista niin, että ne yhteensovitetaan peruspalveluohjelman kanssa. Peruspalveluohjelmaan tulisi kaikkien lakisääteisten menojen ohella liittää myös alue- ja kuntakohtainen tarkastelu.

Olennaista peruspalveluohjelmassa on kuntien näkökulmasta rahoituksen riittävyys. Tällöin arviona voidaan käyttää kuntien vuosikatteen riittävyyttä nettoinvestointeihin / investointien hankintamenoihin koko maan tasolla alueittain ja kuntaryhmittäin. Tärkeää on myös ottaa erityistarkasteluun ne kunnat, joilla on kumulatiivista alijäämää.

Peruspalvelubudjetin tulee olla peruspalveluohjelman päivittämistä valtion seuraavalle talousarviovuodelle. Tämä olisi tärkeää myös

kuntien talouden ja toiminnan suunnittelulle ja vakaudelle.

Talousarvion yleisperusteluissa todetaan, että hyvät kunnalliset peruspalvelut ovat Suomen vahvuus. Samassa yhteydessä todetaan myös suurimmat haasteet niiden järjestämiselle: nuorten ikäluokkien osuuden väheneminen, ikääntyvien ikäluokkien kasvu ja kilpailu osaavasta työvoimasta sekä muuttoliike. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että näihin haasteisiin tulee varautua vastaamaan jo nyt. Tämä edellyttää huolehtimista kuntien tulopohjasta.

Esimerkiksi Suomen terveydenhuoltojärjestelmää odottavat mittavat haasteet. Järjestelmä sinänsä on tehokas, minkä vahvistavat myös kansainväliset vertailut. Järjestelmän sijasta keskustelun painopistettä tulisikin valiokunnan mielestä jatkossa siirtää yhä enemmän sisältökysymyksiin. Tällöin korostuvat väistämättä esimerkiksi ennaltaehkäisevän terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät kysymykset, terveysliikunta jne.

Rahoitusperiaatteen mukaisesti annettaessa kunnille tehtäviä on huolehdittava, että niillä on myös tosiasialliset edellytykset suoriutua tehtävistään. Kehysmietinnössään valiokunta totesi yhtä tärkeää olevan, että kunnat lisäävät keskinäistä yhteistyötä ja peruspalveluohjelmassa todetulla tavalla arvioivat jatkuvasti toimintatapojaan ja tehokkuuttaan ja ovat valmiita sellaisiin rakenteellisiin uudistuksiin, joilla taloudellisuutta, tehokkuutta ja palvelujen laatua on mahdollista parantaa.

Hallitusohjelmaan kirjatusta, toteutukseltaan aloitetusta, yli sektoreiden ulottuvasta ja koko hyvinvointiyhteiskunnan ydinkysymyksiin menevästä peruspalveluohjelman kokonaisuudesta on tarpeen antaa eduskunnalle selonteko. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle selonteon peruspalveluohjelman ja peruspalvelubudjetin toteutumisesta.

Valiokunta on tarkastellut lähemmin kuntataloutta luvun 26.97 yhteydessä.

Muuta. Vuoden 2005 talousarvio on jo toinen uudistettuun kehysmenettelyyn perustuva talousarvio. Tiukan budjettikurin näkökulmasta kehysmenettelyllä on kiistattomat etunsa. Menokurin vastapainona tuloista esitetään nykyisessä kehysmenettelyssä vain arvio, johon voidaan tehdä huomattaviakin muutoksia. Kuten edellä on todettu, menosääntö kaventaa hallituksen liikkumavaraa esimerkiksi infrapanostuksissa.

Valtiovarainvaliokunta muistutti vuosien 2005—2008 menokehyksiä koskevassa mietinnössään eräistä lisäyksistä, jotka se vuosi sitten teki kuluvan vuoden talousarvioesitykseen. Hallitus ei sisällyttänyt näitä valiokunnan useampi-vuotisiksi tarkoittamia pienehköjä lisäyksiä määräraha-kehyksiin, eikä niitä ole sisällytetty myöskään vuoden 2005 talousarvioesitykseen. Perustuslain budjettivaltaa koskeviin säännöksiin viitaten valiokunta ei pidä asianmukaisena, että eduskunta joutuu tekemään samat, pysyväisluonteisiksi tarkoitetut määrärahalisäykset uudelleen.

Hallituksen esityksen ja siihen liittyvien täydentävien esitysten myötä talousarvioesityksen kehykseen luettaviksi määrärahoiksi hallitus on ehdottanut 28 471 miljoonaa euroa, mikä jää kehysmäärärahatason alapuolelle 377 miljoonaa euroa (ns. jakamaton varaus). Kuten toisessa täydentävässä talousarvioesityksessä on huomautettu, ennakoimattomien lisäbudjettitarpeiden ohella jakamattomasta varauksesta on tar-

koitus rahoittaa muun muassa uusissa työ- ja virkaehtosopimuksissa sovittavat palkankorotukset. Nämä on tarkoitus budjetoida virastoille ja laitoksille vuoden 2005 ensimmäisessä lisätalousarviossa. Aiempiin kannanottoihinsa viitaten valiokunta katsoo, että nämä tulee budjetoida täysimääräisinä. Kehyksen ulkopuolelle jäävien menojen määräksi ehdotetaan vuodelle 2005 täydentävien esitysten jälkeen 9 314 miljoonaa euroa.

Euromääräisesti merkittävimmät muutokset on valiokuntakäsittelyssä tehty opetusministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkiin. Valiokunnan tekemät lisäykset pienentävät osaltaan jakamatonta varausta.

Kuten opetusministeriön pääluokan kohdalla on todettu, eduskunta on lukuisia kertoja kuluneen 10 vuoden aikana edellyttänyt, että valtiontalouden tilan niin salliessa kirjastojen lakisääteiset valtionosuudet siirretään yleisistä budjettivaroista katettaviksi. Jotta asiaa ei tarvitsisi käsitellä eduskunnassa jokaisen talousarvioesityksen yhteydessä uudelleen, valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi pääluokan 29 kohdalla lausuman. Tämän mukaisesti eduskunta edellyttää hallituksen viipymättä valmistelevan ja tuovan eduskunnan käsiteltäväksi ns. jakosuhdelain muutoksen. Kirjastojen valtionosuuksien siirto yleisistä budjettivaroista kokonaan katettavaksi toteutettaisiin kahdeksassa vuodessa 10 vuoden sijasta vuoteen 2010 mennessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Kehitysyhteistyömäärärahojen taso. Talousarvioesityksessä on kehitysyhteistyöhön ehdotettu 600 miljoonaa euroa, mistä 511 miljoonaa euroa on budjetoitu ulkoasiainhallinnon pääluokkaan. Kehitysyhteistyömäärärahoihin ehdotetaan lisäystä 54,5 miljoonaa euroa. Ehdotettu kehitysyhteistyömäärärahojen taso vastaa 0,39 prosenttia vuodelle 2005 ennustetusta bruttokansantulosta. Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön on tälle momentille varattu 457 922 000 euroa.

Valtiovarainvaliokunta pitää myönteisenä, että kehitysyhteistyömäärärahoja on voitu tasaisesti lisätä hallitusohjelman mukaisesti. Valtaosa varsinaisen kehitysyhteistön rahoituksesta ohjataan kahdenväliseen yhteistyöhön Suomen omia vahvuuksia painottaen. Kahdenvälisessä yhteistyössä pitkäaikaisten yhteistyömaiden osuutta kasvatetaan 60 prosenttiin maa- ja aluekohtaisesta lahjamuotoisesta yhteistyöstä. Myös köyhimpiin maihin (LDC-maat) kohdistuvan rahoituksen osuus kasvaa nykytasosta. Toinen painopiste kahdenvälisen avun lisäämisen ohella on kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö. Tämän osuutta kasvatetaan hallitusti asteittain 14 prosenttiin varsinaisesta kehitysyhteistyöstä vuoteen 2007 mennessä.

Valtioneuvoston maaliskuussa 2004 tekemän kehyspäätöksen perusteella Suomen julkisen kehitysyhteistyön määrärahat vastaisivat tällä

hetkellä käytössä olevien BKTL-ennusteiden mukaan noin 0,42 prosenttia BKTL:sta vuonna 2006 ja noin 0,44 prosenttia vuonna 2007. Vuoden 2008 määrärahat on tässä kehyspäätöksessä jäädytetty vuoden 2007 tasolle. Saadun selvityksen mukaan hallitus on pyrkinyt varmistamaan vaalikauden jälkeen muodostettavan hallituksen mahdollisuudet — niin halutessaan — aloittaa kehitysyhteistyömenojen mitoitus samalta rahoitustasolta, mihin nykyinen hallitus on päätenyt.

Valiokunta toteaa, että kehyspäätöksen yhteydessä tehty linjaus on ristiriidassa hallituksen kuluvan vuoden helmikuussa päättämässä kehityspoliittisessa ohjelmassa antaman sitoumuksen kanssa. Tässä hallitus sitoutui luomaan sellaista sisällöllistä, laadullista ja hallinnollista pohjaa, joka mahdollistaa 0,7 prosentin BKTL-tason saavuttamisen vuonna 2010. Tällä tähdätään osaltaan YK:n vuosituhatjulistuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Yksi näistä on köyhyyden puolittaminen vuoteen 2015 mennessä. Kehyspäätös tarkoittaisi kasvun hidastamista yli 100 miljoonalla eurolla vuonna 2008 verrattuna tavoiteaikatauluun. Uhkana olisi samalla jäädä kehitysyhteistyön BKTL-tasossa EU-maiden keskiarvon alapuolelle.

Valiokunta katsoo, että Suomen eduskunta-vaalit ja hallituksen vaihtuminen eivät saa muodostaa epäjatkuvuuskohtaa pitkäaikaisen yhteistyön toteuttamisessa köyhimpien kehitysmaiden kanssa. Valtiovarainvaliokunta yhtyy ulkoasiainvaliokunnan lausuntoon (UaVL 3/2004 vp) ja katsoo, että hallituksen tulee toimia aktiivisesti siten, että 0,7 prosentin BKTL-taso kehi-

tysyhteistyömäärärahoissa vuoteen 2010 mennessä voidaan saavuttaa.

Myöntö- ja sopimusvaltuudet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ulkoasiainministeriö esitti vuoden 2005 talousarvioehdotuksessa tälle momentille myöntö- ja sopimusvaltuuksia 620 miljoonaa euroa. Hallituksen talousarviesityksessä valtuuksien määräksi on esitetty 540 miljoonaa euroa.

Tehty 80 miljoonan euron leikkaus ehdotettuun tasoon johtaisi pahimmillaan lyhytaikaisiin sitoumuksiin, mikä ei suunnitelmallisuuden kannalta olisi järkevää. Suomi on kansainvälisesti ja kansallisesti sitoutunut lisäämään kehitysyhteistyönsä tuloksellisuutta, pitkäjänteisyyttä ja apuvirtojen ennakoitavuutta. Tämän vuoksi myöntö- ja sopimusvaltuuksien käytön tarve on entisestään korostunut. Ulkoasiainministeriö on pitänyt tärkeänä taata riittävät valtuudet erityisesti maa- ja aluekohtaiseen kehitysyhteistyöhön. Vain näin pystytään sitoutumaan pidempiaikaisiin ja laajempiin ohjelmiin pitkäaikaisissa yhteistyömaissa. Ilman riittäviä valtuuksia näissä maissa saatettaisiin esimerkiksi kokonaan joutua luopumaan suunnitelluista yhteistyösektoreista, toisissa yhteistyömaissa leikkaukset johtaisivat kaksivuotiseen ohjelmointiin.

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös Suomen EU-puheenjohtajuus vuoden 2006 loppupuoliskolla. Tällöin ei todennäköisesti ole resursseja uusien hankkeiden suunnitteluun. Pitkäjänteisen yhteistyön takaamiseksi myöntö- ja sopimusvaltuuksia tarvitaan nimenomaan vuosille 2004 ja 2005. Vuoden 2004 ensimmäisessä lisätalousarviossa tämä otettiin kuluvan vuoden osalta huomioon lisäämällä myöntö- ja sopimusvaltuuksia 30 miljoonaa euroa. Valiokunta ehdottaa myöntö- ja sopimusvaltuuksia lisääväk-

si vuoden 2005 talousarviossa 60 000 000 eurola hallituksen esittämään nähden. Tämä luo edellytyksiä sille, että Suomi voi pysyä kehitysyhteistyömäärärahojen suhteen kasvu-uralla myös tulevalla hallituskaudella.

Vuoden 2005 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2005 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 600 000 000 euron arvosta. Valiokunta on jakanut tekemänsä lisäyksen eri käyttötarkoituksiin pääsääntöisesti edellä todetun myöntö- ja sopimusvaltuuksien leikkauksen suhteessa painottaen kuitenkin hieman maa- ja aluekohtaista kehitysyhteistyötä.

Korruptioriski. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomuksesta antamassaan mietinnössä VaVM 28/2004 vp valiokunta kiinnitti huomiota korruptioriskiin kahdenvälisessä kehitysyhteistyössä. Valiokunta piti tässä yhteydessä hälyttävänä tietoa, että korruptiotilanne on Suomen pitkäaikaisissa kehitysyhteistyömaissa huono ja hyvin useissa huonontunut viimeisten viiden vuoden aikana. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että Suomi on mukana etsimässä keinoja, joilla valvontaa voidaan tehostaa ja turvata resurssit toimivien korruptiovapaiden järjestelmien rakentamiselle. Toivottavaa olisi, että Suomi mahdollisimman monessa kohdemaassa voisi tehdä tätä työtä omien edustustojensa avulla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Vuoden 2005 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2005 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 600 000 000 euron ja korkotukiluottoja myöntää enintään 80 000 000

euron arvosta. Korkotuen osuus on 28 000 000 euroa.

**Myöntö- ja sopimusvaltuuksien
jakautuminen**

euroa

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	214 100 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	284 800 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	20 450 000
5.	Humanitaarinen apu	-
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	3 000 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	49 650 000
9.	Korkotuki	28 000 000
Yhteensä		600 000 000

**99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan
muut menot**

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus. Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen on momentille esitetty 505 000 euron määrärahaa. Tästä määrärahasta on kaavailtu osoitettavaksi Eurooppalainen Suomi ry:lle 219 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa. Hakumenettelyn kautta jää kansalaisjärjestöjen haettavaksi 235 000 euroa.

Valtionavustus on vuonna 2005 tarkoitus kohdentaa ensisijaisesti tiedottamiseen EU:n uudesta perustuslaillisesta sopimuksesta ja sen vaikutuksista kansalaisille Suomessa.

Avustuksia myönnettäessä pyritään huomioimaan muun muassa alueelliset, kielelliset ja erityisryhmien tarpeet. Sopimuksen sisällöstä ja vaikutuksista tiedottaminen kansalaisille on Eurooppa-tiedotuksen keskeisin painopiste vuonna 2005. Kansalaisjärjestöillä on tämän tiedon lisäämisessä ja siihen liittyvän keskustelun edistäjänä tärkeä osa.

Valiokunta ehdottaa momentin käyttösuunnitelman kohtaan Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus lisättäväksi 300 000 euroa. Lisäyksestä 56 000 euroa osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle ja 14 000 euroa Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle. Loput lisäyksestä on tarkoitettu sivistysjärjestöjen ja muiden Eurooppa-tiedotusta harjoittavien kansalaisjärjestöjen haettavaksi EU:n uutta perustuslaillista sopimusta koskevan kansalaiskeskustelun edistämiseen.

Suomen YK-liitto ry. Momentin käyttösuunnitelman kohtaan Suomen YK-liitto ry on esitetty 240 000 euroa. Kuluva vuoden talousarvion eduskuntakäsittelyssä määrärahaa lisättiin ja vuonna 2004 YK-liitolla on ollut käytettävissään 265 000 euroa. YK-liiton valtionapuna myönnettävällä perusrahoituksella ulkoasiainministeriö on katsonut voitavan rahoittaa liiton harjoittamaa YK:n ja sen ala- ja erityisjärjestöjen päätöksentekoon ja toimintaan liittyvää tiedotustyötä.

Tämä ja ensi vuosi ovat Yhdistyneiden kansakuntien, Suomen YK-jäsenyyden sekä Suomen YK-liiton juhluvuosia. Vuonna 2005 YK täyttää 60 vuotta. Suomen YK-jäsenyyden 50-vuotista taivalta juhlistetaan joulukuussa 2005.

Juhlavuoden tavoitteena on lisätä suomalaisten kiinnostusta kansainvälisiin kysymyksiin, kertoa Suomen roolista ja vaikutusmahdollisuuksista YK:ssa sekä tiedottaa YK:sta globaalina, monenkeskisenä toimijana. YK-liitto seuraa myös tiiviisti juhlavuoden aikana vuosituhannen kehitystavoitteiden toteutumista ja YK:ssa syyskuussa 2005 järjestettävää seurantakokousta.

Vastatakseen kasvaviin paineisiin tiedotuksen osalta ja tehdäkseen juhluvuodesta näkyvän

ja vaikuttavan kampanjan YK-liitto tarvitsee toimintaansa nykyistä enemmän resursseja. Momentille lisätään 50 000 euroa Suomen YK-liitto ry:lle.

Crisis Management Initiative ry. Valiokunta kiinnittää huomiota uudenlaisten, hallituksesta riippumattomien kansalaisjärjestöjen asemaan. Esimerkkinä näistä voidaan mainita Crisis Management Initiative ry (CMI), jonka tavoitteena on kansainvälisen, yhteisen kriisinhallintakyvyn tehostaminen sekä ratkaisujen etsiminen globaaleihin ongelmiin ja jakolinjoihin. Uudenlaisena toimijana CMI yhdistää tutkimuksen, toiminnan ja vaikuttamisen.

CMI on toimintansa alusta lähtien ollut yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa. Merkittävin yhteistyöhanke on parhaillaan käynnissä liittyen Suomen ja Tansanian hallitusten käynnistämään Helsinki-prosessiin. Valiokunta toteaa, että vuotuisen valtionavun sijasta ulkoasiainministeriö on pitänyt tarkoituksenmukaisena tukea CMI:tä toiminnallisten hankkeiden kautta, mistä Helsinki-prosessi on hyvä esimerkki.

Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää mahdollisuudet ottaa Crisis Management Initiative ry vuotuisen valtionavun piiriin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 733 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhteisöille. Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 275 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 65 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	805 000
Suomen YK-liitto ry	290 000
Suomen Pakolaisapu ry	202 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	109 000
Suomen YK:n lastenapu UNICEF ry	84 000
YK:n Naisten Kehitysrasto, Suomen Yhdistys ry	50 000
Saamelaisneuvosto	47 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	42 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	54 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	50 000
Yhteensä	1 733 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset

51. *Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)*

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinto. Momentin määrärahasta on käyttösuunnitelman mukaan varattu avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen 1 280 000 euroa. Tätä käytetään sekä saamelaiskäräjien toimintamenoihin että saamelaisten kotiseutualueen kuntien, seurakuntien ja paliskuntien ym. erityisten lisäkustannusten kattamiseen johtuen kuluvan vuoden alusta voimaan tulleesta uudesta saamen kielilaista. Näihin avustuksiin on vuonna 2004 käytettävissä yhteensä 129 000 euroa, mikä on vuoden 2005 talousarvioesityksen mukainen taso.

Saamen kielen toimistolla on tällä hetkellä resurssit yhteensä viiden kielenkääntäjän palkkaamiseen. Valiokunta katsoo, että myös tätä määrää on tehtäviin nähden pidettävä riittämättömänä.

Saamelaiskäräjät suunnittelee saamelaiskulttuurikeskuksen rakentamista Inarin kirkonkylään, jota pidetään Suomen saamelaisten kulttuurisena ja hallinnollisena keskuspaikkana. Hankkeesta valmistui vuonna 2001 hankeselvitys. Valtiovarainvaliokunta katsoi vuoden 2002 talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 37/2001 vp, että oikeusministeriön tulee seurata saamelaisten kulttuurikeskuksen hankeselvityksen valmistumista ja antaa tukea toteutusvaihtoehtojen, esimerkiksi EU-tukien karjoittamisessa.

Oikeusministeriön kuluvan vuoden heinäkuussa asettama toimikunta on jatkanut hankkeen valmistelua. Toimikunnan tehtävänä on vuoden loppuun mennessä selvittää kulttuuri-keskukseen tulevat toiminnot ja niiden vaatima

tilantarve samoin kuin hankkeen rahoitusmahdollisuudet mukaan lukien keskukseen tulevien toimintojen rahoitus. Asia tulee saadun selvityksen mukaan vuoden 2005 keväällä valtioneuvoston käsittelyyn. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös hankkeen rahoitus voidaan ratkaista toimikunnan työn pohjalta.

10. Tuomioistuinelaitos

Hallinto-oikeuksien toiminta. Lukuperustelujen mukaan hallintolain käytön toimintaedellytyksiä vahvistetaan ja hallinto-oikeuksien käsittelykokoonpanoja joustavoitetaan ja henkilöstörakennetta kehitetään. Hallintotuomioistuimissa erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnan tai alueiden kehittämisen kannalta merkittävien päätösten käsittelyaikoihin.

Myös lakivaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa LaVL 18/2004 vp kiinnittänyt huomiota käsittelyaikoihin hallinto-oikeuksissa. Tässä yhteydessä se on ottanut esille lähinnä maankäyttö- ja rakennusasioiden, turvapaikka-asioiden ja veroasioiden käsittelyajat. Lakivaliokunta on todennut, että hallintotuomioistuinten toimintaedellytysten kehittämiseen suunnatulla, suhteellisen vähäiselläkin lisäpanostuksella voidaan saavuttaa yhteiskunnan kokonaisedun kannalta huomattavia hyötyjä. Se on katsonut, että talousarvioesityksessä ei aidosti kasvateta hallinto-oikeuksien henkilövoimavaroja, ja kiirehtinyt voimavarojen lisäyksen toteuttamista suunniteltua nopeammin.

Valtiovarainvaliokunta yhtyy lakivaliokunnan huoleen käsittelyaikojen pidentymisestä hallinto-oikeuksissa. Myös valtiovarainvaliokunnan mielestä on tärkeää, että kehittämistyötä käsittelyaikojen lyhentämiseksi edelleen jatketaan ja että hallinto-oikeudet osallistuvat tähän työhön tiiviisti.

30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kuluttajavalituslautakunnan toimintaan on talousarvioehdotuksessa varattu yhteensä 1 594 000 euroa. Määräraha on jaettu ehdotuksessa kahdelle eri momentille, koska lautakunta on tarkoitus siirtää 1.9.2005 lähtien kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle.

Kuluttajavalituslautakunnan asiat ovat ruuhkautuneet usean vuoden ajan resurssipulan vuoksi. Ruuhkautuminen alkoi saadun selvityksen mukaan jo vuosina 1989—1990 eikä tilannetta ole sen jälkeen kyetty korjaamaan. Kuluttajavalituslautakunnalle saapuneiden valitusasioiden määrä lisääntyi vuosina 2002 ja 2003 dramaattisesti, ja sama kehitys on jatkunut kuluvana vuonna. Asiakkaiden suuntaan tämä näkyy käsittelyaikojen pitenemisenä. Apulaisoikeuskansleri on viimeksi runsas vuosi sitten katsonut, ettei tilannetta voida pitää tyydyttävänä, ja pitänyt tärkeänä, että kuluttajavalituslautakunnan toimintaedellytysten kehittämisessä päästään mahdollisimman pian perustuslain joutuisuussäännöksen edellyttämälle tasolle.

Valiokunta pitää arvokkaana, että on käytävissä menettelyjä, joilla syntyneitä riitaisuuksia voidaan ratkaista ilman oikeudenkäyntiä. Kuluttajavalituslautakunnalla on tässä katsannossa tärkeä merkitys.

Kuluttajavalituslautakunnan siirtämistä oikeusministeriön hallinnonalalle valmistellut työryhmä on mietinnössään ehdottanut, että lautakunnan toimivaltaa laajennettaisiin koskemaan asuinhuoneiston vuokrauksesta ja asumisoikeudesta syntyviä erimielisyyksiä sekä arvopaperisijoittamista koskevia kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiä riitoja eräin poikkeuksin. Lain oli tarkoitus tulla voimaan 1.9.2005. Toimivallan laajentaminen edellyttää välttämättä lisähenkilökuntaa ja lisämäärärahoja. Koska näitä ei ole ollut tässä vaiheessa osoitettavissa, työryhmän ehdottamaa lakiesitystä ei ole annettu. Valiokunnan saaman selvityksen

mukaan lisäresurssitarve on tarkoitus ottaa uudelleen esille vuosia 2006—2009 koskevilla kehysneuvotteluissa ja tarkoituksena on toteuttaa toimivallan laajennus vuonna 2006.

Kuluttajavalituslautakunnan sisäisiä toimintatapoja on saadun selvityksen mukaan muutettu ja sillä on saatu aikaan myönteisiä tuloksia. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan ole voitu riittävästi nopeuttaa käsittelyaikoja. Edellä todettu työryhmä arvioi, että kuluttajavalituslautakunnan nykyisten tehtävien hoitaminen siten, että käsittelyajat olisivat kohtuullisia, edellyttäisi palkkakuluihin 200 000 euron lisäystä.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahojen lisäystarpeet. Momentille on ehdotettu nettomäärärahaa 183 150 000 euroa. Saadun selvityksen mukaan tästä määrarahasta on varattu vankeinhoitolaitoksen toimintamenoihin 163 100 000 euroa. Momentin määräraha on noin 1,7 prosenttia suurempi kuin kuluvan vuoden tilinpäätösennuste, joka on 180 000 000 euroa. Määrärahan mitoituksessa on lisäyksenä otettu huomioon kuluvan vuoden talousarvion eduskuntakäsittelyssä hyväksytty 2 000 000 euron lisäys vankeinhoidon vaikuttavuuden ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Talousarvioesitys on laadittu 3 700 vangin keskivankiluvun pohjalle vuonna 2005. Rikosseuraamusviraston arvion mukaan keskivankiluku tulee olemaan kuitenkin tätä suurempi. Syynä on se, että ulosottoviraston tietojärjestelmäongelmien vuoksi sakonmuuntorangaistuksia ei ole lähetetty täytäntöönpanoon kuluvan vuoden huhtikuun alusta lähtien. Jo pelkästään sakkovankien määrän normalisoituminen nostaa ensi vuoden keskivankilukua arviolta yli 150 vangilla kuluvaan vuoteen verrattuna. Täytäntöönpanojonon purkaminen noin 1,5 vuodessa nostanee vuoden 2005 keskivankilukua vielä lisäksi noin 100 vangilla.

Valtiovarainvaliokunta pitää valitettavana, että tulevan vuoden keskivankiluku kasvanee yli

talousarvioesityksessä arvioidun määrän joh-tuen pitkälle edellä todetusta oikeusministeriön hallinnonalan sisäisen tiedonkulun puutteesta.

Talousarvioesitys ei saadun selvityksen mukaan kata myöskään vuoden 2005 palkan-korotuksia, uuden palkkausjärjestelmän rahoitusta, henkilöstövajeen korjaamista, vankitoimintojen lisäämistä, terveydenhuollon kehittä-mistä eikä vankitietojärjestelmän luomista pää-tetyssä aikataulussa. Näiden kustannuserien osalta jouduttaneen vuonna 2005 turvautumaan lisätalousarviomenettelyyn. Lisätalousarviot ovat olleet viime vuosina käytetty menettely vankeinhoitomienojen budjetoinnissa. Valtio-varainvaliokunta on eri yhteyksissä (esim. VaVL 7/2003 vp ja VaVM 8/2003 vp) toden-nut, ettei se pidä tällaista budjetointitapaa asian-mukaisena eikä vankeinhoitolaitoksen pitkäjän-teisen toiminnan kannalta hyvänä.

Vielä muutama vuosi sitten keskimäärin noin 70 prosenttia kaikista vangeista oli päivittäin työssä, koulutuksessa tai muussa kuntouttavassa toiminnassa. Momenttiperustelujen selvitys-osan mukaan tavoitteena vuonna 2005 on, että rangaistusta suorittavien vankien osallistumi-nen toimintaan nostetaan kuluva vuoden 62 prosentista ensi vuonna 65 prosenttiin. Rikos-seuraamusvirasto on pitänyt asetettua tavoitetta epärealistisena saavuttaa ilman määrärahan ja ohjaavan henkilökunnan lisäystä.

Vankien terveydenhuollossa olevien puutteiden poistamisen on vankeinhoitolaitoksessa teh-tyjen selvitysten mukaan arvioitu edellyttävän noin 30 uuden viran perustamista.

Vankeusrangaistusta ja tutkintavankeutta koskeva uudistettu lainsäädäntö, jota koskeva hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle lähiaikoina, on tarkoitus saattaa voimaan vuonna 2006. Samanaikaisesti on tarkoitus uudistaa van-keinhoitolaitoksen organisaatiota. Toiminnan kehittämisestä uudistetun lainsäädännön mukai-sesti aiheutuu lisäresurssitarpeita vuodesta 2006 lähtien. Resurssitarpeisiin ja niiden rahoittami-seen on valiokunnan saaman selvityksen mu-kaan tarkoitus ottaa kantaa vuosien 2006—2009 määrärahakehysten valmistelun yhteydessä. Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että tässä

yhteydessä arvioidaan uudelleen esimerkiksi edellä todettujen vankien toimintaan osallistu-misen ja terveydenhuollon turvaamisen vaati-mat resurssit.

Myös vangeille järjestettävän rikoksetto-muutta ja yhteiskuntaan sijoittumista edistävän tavoitteellisen toiminnan laajentaminen on va-liokunnan käsityksen mukaan lähivuosina tar-peen. Erityisesti vapautumisen jälkeen tarvitta-vaan työhön on tarpeellista kytkeä vapaaehtoistyön osuus. Vapaaehtoisjärjestöjen toiminnasta on ennen muuta Ruotsissa saatu myönteisiä kokemuksia. Ruotsin vankeinhoito tukee tätä toimintaa myös taloudellisesti. Vastaavaa me-nettelyä olisi valiokunnan mielestä harkittava myös meillä, jossa KRIS-Suomi ry on aloittanut toimintansa menestyksekkäästi usealla paikka-kunnalla.

Rikosten sovittelumenettely. Rikosten sovittelu-toiminnan vakinaistaminen ja valtakunnallista-minen sisältyy nykyisen hallituksen hallitus-ohjelmaan. Sovittelu kuuluu sosiaali- ja terveys-ministeriön toimialaan ja STM:n johdolla on valmisteltu sovittelun lakisääteistämistä ja koko maan kattavaa järjestämistä. Talousarvioesityk-sen valmistelun yhteydessä päädyttiin saadun selvityksen mukaan siihen, että asiaan palataan vuosien 2006—2009 määrärahakehysten val-mistelun yhteydessä.

Toiminnan valtakunnallistaminen on yhden-vertaisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta va-liokunnan mielestä tärkeää. Lisäksi on ilmennyt tarvetta myös sovittelutoiminnan yhdenmukais-tamiselle.

Valiokunta on jo aiemmissa yhteyksissä pitä-nyt tärkeänä selvittää keinoja, joilla vankiluvun kasvua voitaisiin hillitä. Rikosten sovittelutoi-minta voisi olla tässä yhtenä keinona. Valiokun-ta pitää tärkeänä, että mahdolliset hallinnolliset esteet sovittelutoiminnan vakinaistamisen ja valtakunnallistamisen tieltä saadaa poistetuiksi ja resurssiongelmat ratkaistuiksi viimeistään em. kehysneuvottelujen yhteydessä. Valiokunta viittaa tältä osin myös luvun 33.33 kohdalla lau-sumaansa.

Nuorisorangaistuksen rahoitus. Talousarvioesityksessä on varauduttu kriminaalihuoltolaitoksen toimintaan osoitettavan määrärahan lisäämiseen 200 000 eurolla kokeiluluonteisesti tietyillä alueilla käytössä olleen nuorisorangaistuksen ottamiseksi pysyvästi käyttöön uutena seuraamuksena koko maassa. Lakivaliokunta kiinnitti talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa huomiota siihen, että kokeilun vakiinaistamiseen koko maassa ensi vuoden alusta

lukien ei ole käytettävissä riittävästi määrärahoja. Valtiovarainvaliokunta pitää myönteisenä, että tarkoitukseen varattavat määrärahat on voitu kaksinkertaistaa täydentävässä talousarvioesityksessä, jolloin toimintaan on käytettävissä ensi vuonna 400 000 euroa. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota siihen, ettei nyt ehdotettu määrärahataso tule riittämään vuonna 2006, jolloin toiminta on vakiintunut ja nuorisorangaistus koko maassa täysimääräisesti käytössä.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

Poliisin nettobudjetoiduksi toimintamääräraha-ksi vuodelle 2005 esitetään täydentävässä talousarvioesityksessä 556 955 000 euroa. Lisäksi poliisitoimen lukuun esitetään varattavaksi 3,5 miljoonan euron suuruinen arviomääräraha poliisin vastuulla olevan ulkomaalaistutkinnan tulkkauksiin, maastapoistettavien kuljetuskustannuksiin sekä noutokuljetuksiin. Sisäasiainministeriö on katsonut, että vuodelle 2005 esitettävällä määrärahalla kyetään pitämään poliisi- miesten lukumäärä tavoitteen mukaisesti vuoden 2002 tasolla ja muutenkin turvaamaan poliisitoiminnan nykyinen volyymi.

Talousrikollisuuden torjuntaan osoitetulla 2 820 000 euron määrärahalisäyksellä poliisi pystyy jatkamaan jo aloitettua talousrikosten torjunnan tehostamisprosessia ja lisäämään muun muassa ulkomaalaisen työvoiman valvontaan kohdistettuja resursseja. Valtiovarainvaliokunta on useassa yhteydessä kiinnittänyt huomiota talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaan, viimeksi Valtiontalouden tarkastusviraston toimintakertomuksesta antamassaan mietinnössä VaVM 28/2004 vp. Myös hallitus on kannanotossaan tulopoliittista sopimusta vuosille 2005—2007 koskevaan neuvottelutulokseen nostanut talousrikosten torjunnan esille. Hallitus suhtautuu myönteisesti työmarkkinaosapuolten esille ottamiin talousrikosten torjunnan kehittämisehdotuksiin ja ryhtyy omalta osaltaan toimenpiteisiin näiden suuntaviivojen mukaan.

Sisäasiainministeriön johdolla on valmistunut yhdeksän eri ministeriön yhteistyöhön perustuva laaja-alainen sisäisen turvallisuuden ohjelma, jonka myös hallitus on nyttemmin hyväksynyt. Ohjelmassa määritellään sisäisen turvallisuuden tavoitetaso ja toimenpiteet näiden

tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuten hallintovaliokunta lausunnossaan HaVL 24/2004 vp toteaa, ohjelman lähtökohtana on ollut, että siinä esitetty toimenpiteet toteutetaan pääsääntöisesti olemassa olevilla resursseilla. Valtion talousarvioehdotus vuodelle 2005 sisältää harmaan talouden ja talousrikollisuuden sekä terrorismin torjuntaan liittyvien toimenpiteiden rahoituksen. Ohjelman muuta rahoitusta tarkastellaan saadun selvityksen mukaan vuosia 2006—2009 koskevan valtiontalouden kehyspäättöksen yhteydessä.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman kenties tärkein strateginen linjaus on ennalta estävän työn tehostaminen rikosten ja häiriöiden ennaltaestämiseksi, mikä toiminta kuuluu erityisesti lähipoliisitoimintaan. Käytännön lähipoliisitoiminnalla on mahdollisuus poistaa yhteistyössä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa niitä tekijöitä, jotka lisäävät syrjäytymistä. Keskeiset lähipoliisitoiminnan työkohteet ovat perheväkivalta, nuorten häiriökäyttäytyminen ja rikollinen elämäntapa. Myös muun väkivaltarikollisuuden vähentäminen ja onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen ovat toiminnan kohteena. Lähipoliisitoiminnalla parannetaan siten ihmisten arkiturvallisuutta. Valiokunta pitää tätä linjausta tärkeänä ja katsoo, että sille tulee tulevaisuudessa määrärahakehyksissä ja talousarvioissa turvata riittävät resurssit.

Paikallispoliisin osuutta poliisin määrärahoista on kyetty viime aikoina hieman lisäämään. Paikallispoliisin määrärahajakoa pyritään tarkistamaan siten, että se vastaa nykyistä paremmin resurssitarpeessa, toimintavolyymissa ja toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia. Ongelmana kuitenkin on, kuten hallintovaliokunta lausunnossaan on huomauttanut, että huomattavassa osassa kihlakuntia hälytystoiminta on osan tai koko vuorokauden yhden partion varassa. Val-

tiovarainvaliokunta korostaakin tässä tilanteessa paitsi eri viranomaisten yhteistyötä kihlakuntien sisällä, tarvittaessa myös yli kihlakuntarajojen ulottuvaa yhteistyötä.

Poliisin kansainvälinen toiminta on myös lisääntynyt viime vuosina huomattavasti. Nykyisin sitä on vaikea erottaa esimerkiksi keskusrikospoliisin muusta toiminnasta. Keskeisiä toimintamuotoja ovat lähialueyhteistyö, kehitteillä oleva kansainvälinen vakavan rikollisuuden torjuntakohteiden valinta, oikeus- ja virka-aputoiminta, poliisiyhdyismi-toiminta sekä kansainvälisen viestiliikenteen hoitaminen. Rikollisen toiminnan kansainvälistymiskehityksestä johtuen eri valtioiden välinen rikostiedustelu- ja rikostutkintayhteistyö tiivistyy, mikä koskee erityisesti Suomen lähialueita. Samalla Europolin merkitys keskeisimpänä Euroopan unionin valtioiden välisenä poliisiyhteistyön foorumina korostuu. Tässä yhteydessä valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että jo vuoden 2005 aikana on varauduttava muun muassa Suomen Euroopan unionin puheenjohtajuuskauden aikaisiin huippukokouksiin loppuvuodesta 2006. Myös tämä aiheuttaa tarpeen nostaa tutkintavalmiutta ja kansainvälisten asioiden toimintavalmiutta.

80. Pelastustoimi

Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan järjestäminen ja rahoitus. Suomessa toimii tällä hetkellä viisi lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaa ylläpitävää yhdistystä. Helikopteritoiminta tukee terveydenhuollon toimipaikkaverkostoa ja täydentää autojen käyttöön perustuvia menetelmiä. Lapissa on sairaankuljetustehtävillä keskimääräistä suurempi osuus johtuen pitkistä matkoista ja erämaaolosuhteista. Vuositasolla lääkäri- ja pelastushelikoptereilla on saadun selvityksen mukaan noin 5 000 hälytystä.

Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen perustana ovat olleet Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettävät avustukset. Avustukset on kohdennettu vuosina 2003 ja 2004 lentotoiminnan kuluihin, joista pääosa toiminnan kustannuksista muodostuu. Terveydenhuollon piiriin kuuluvan yksityisen helikop-

terin käyttökustannukset rahoitetaan raha-automaattivustusten lisäksi asianomaisen kannatusyhdistyksen tähän tarkoitukseen keräystoiminnalla hankkimilla varoilla. Tietyissä tapauksissa käyttökustannuksia voidaan korvata myös sisäasiainministeriön määrärahalta.

Rajavartiolaitoksen helikoptereita ei ole varusteltu lääkärihelikopteritoimintaan, mutta ne osallistuvat perustason kiireellisiin sairaankuljetuksiin merialueella, saaristossa sekä harvaan asutuilla seuduilla etenkin Lapissa.

Pelastustoiminnan ja terveydenhuollon kustannukset kuuluvat valtion ja kuntien välisen työnjaon perusteella ensisijaisesti kuntien rahoitusvastuulle. Kunnilla ei ole ollut toiminnan ylläpitämiseksi riittävää valmiutta määrärahojen osoittamiseen, eikä niillä ole ollut yhtenäistä näkemystä siitä, miten toiminta tulisi järjestää ja kustannukset kuntien kesken jakaa. Toiminnan koordinoitua ja tasapuolisen järjestämisen on nähty edellyttävän yksittäisiä kuntia laajempaa rahoituspohjaa, minkä vuoksi asia on otettu huomioon nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa. Hallitusohjelman mukaan pyrkimyksenä on pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtäminen raha-automaattivustusten sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi.

Hallitusohjelman mukaisesti sisäasiainministeriö asetti työryhmän laatimaan suunnitelmat asian toteuttamiseksi, ensimmäisenä vaihtoehtona täysi rahoitus valtion talousarviosta. Työryhmä ei pitänyt tätä vaihtoehtoa nykyisessä rahoitustilanteessa välittömästi toteuttamiskelpoisena, minkä vuoksi se päätyi esittämään ns. kumppanuusmallia. Tässä mallissa vastuu lentotoiminnan kustannuksista pysyisi pääpiirteittäin nykyistä vastaavana pohjautuen raha-automaattivustuksiin sekä nyt kysymyksessä olevaan pelastustoimen erityismäärärahaan. Uutta kumppanuusmallissa olisi, että siinä sosiaali- ja terveysministeriön määrärahamomentilta korvattaisiin kunnille ne ylimääräiset kustannukset, joita aiheutuu terveydenhuollon henkilöstön ja tarvikkeiden suuntaamisesta helikopteritoimintaan olemassa olevan lakisääteisen terveydenhoitojärjestelmän ohella.

Valtiovarainvaliokunta on jo useana vuonna talousarvion käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota pelastushelikopteritoimintaan. Valiokunta on todennut, että pelastustoiminta on kokonaisuus ja parhaimmillaankin helikopteritoiminta voi ainoastaan täydentää normaalitoimintaa. Valiokunnan käsitys on ollut, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta on osoittautunut kannattavaksi ja tärkeäksi toiminnaksi erityisesti saaristo-olosuhteissa, harvaan asutuilla alueilla ja suuria väestömääriä sisältävissä asutustajamissa.

Vuoden 2003 talousarvioesityksestä antamassaan mietinnössä VaVM 40/2002 vp valiokunta totesi olevan ilmeistä, että odotukset kuntien mahdollisuuksista sopia keskenään toiminnan järjestämisestä ja kustannusten jaosta ovat olleet epärealistisia. Toiminnan merkittävä kehittäminen edellyttäisi yhtenäistä kokonaisrahointusta, joka kattaisi sekä valtion että kuntien rahoitusosuuden. Toiminnan järjestäminen valtion talousarvioon otettavalla määrärahalla olisi tärkeää myös kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta. Kuluven vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 39/2003 vp valiokunta muistutti, että toiminnan järjestelyjen periaatteet ovat olemassa sisäasiainministeriön vuonna 1999 valmistuneessa työryhmämietinnössä.

Valtiovarainvaliokunta pitää edelleen parhaana vaihtoehtona pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtämistä raha-automaattiväestönsuojelun sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi hallitusohjelman mukaisesti.

90. Rajavartiolaitos

21. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Täydentävän talousarvioesityksen mukainen hallituksen esitys Rajavartiolaitoksen vuoden 2005 toimintamenomomentin nettomäärärahaksi on 189 110 000 euroa eli noin 10 miljoonaa euroa pienempi kuin Rajavartiolaitoksen talousarvioehdotus vuodelle 2005.

Rajavartiolaitoksen päätehtäviin on saadun selvityksen mukaan kyettävä kohdentamaan lisää noin 160 henkilötyövuotta kuluvalle suunnittelukaudella. Tähän ovat syynä rajanylitysliikenteen vilkastuminen ja Venäjän rajavartiolaitoksen palvelun reformi, jossa rajavartiolaitos siirtää joukkojaan Suomen rajalta eteläisille rajoilleen. Valiokunta pitää tärkeänä, että rajaliikenteen sujuvuus turvataan kehittämällä rajanylityspaikkojen läpäisykykyä ja kohdentamalla lisähenkilöstöä rajatarkastustehtäviin erityisesti Kaakkois-Suomen vilkkaimmilla rajanylityspaikoilla. Suomen itärajalta sekä rajavartiolaitoksen toiminnan että kiinteän valvonnan määrän lisääminen on tarpeen. Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on todettu yksiselitteisesti, että Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksistä huolehditaan muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Tämä on valiokunnan mielestä jo kaupallisista ja taloudellisista syistäkin perusteltua.

Hallituksen esitys ei sisällä eduskunnan vuoden 2004 talousarvion käsittelyn yhteydessä Rajavartiolaitokselle myöntämää 3,4 miljoonan euron tasokorotusta. Määrärahalla eduskunta edellytti (VaVM 39/2003 vp) Rajavartiolaitoksen ylläpitävän varusmieskoulutusta kaikissa neljässä rajajääkärikomppaniassaan (Imatralla, Ivalossa, Kajaanissa ja Onttolassa), ylläpitävän rajaturvallisuutta itärajalta ja käynnistävän eräitä pitkäkestoisia keskeytyksissä olleita investointeja.

Talousarvioesityksen liitteen mukaan Rajavartiolaitos lakkauttaa kehyspäätöksen mukaisen toimintamäärärahan niukkuuden vuoksi vuoden 2005 aikana Ivalon ja Imatran rajajääkärikomppaniat. Vuoden 2005 lopulla rajavartiolaitoksen koulutuksen saaneet henkilöt siirretään uusiin tehtäviin pääasiassa Kaakkois-Suomen alueelle.

Myös eduskunnalle alkusyksystä annetun turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 6/2004 vp) mukaan Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutus on tarkoitettu keskittämään kahden koulutuskeskukseen. Tämä on seurausta rajavartiolaitoksen nykyisen sodan ajan vahvuuden vähentämisestä noin 14 000 sotilaalla vuoden 2008 loppuun mennessä, jolloin vahvuudeksi jäisi noin 8 500 sotilasta. Selonteosta antamas-

saan lausunnossa VaVL 30/2004 vp valiokunta katsoi, että Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutuspaikkakunnat ja niiden määrä vuoden 2008 jälkeen tulee ottaa tarkasteltavaksi koordinoitusti puolustusvoimien vastaavien ratkaisujen kanssa.

Valtiovarainvaliokunta ei tarkoittanut kuluvan vuoden talousarvioon Rajavartiolaitokselle kohdentamaansa määrärahalisäystä kertaluonteiseksi. Momentille lisätään 3 400 000 euroa. Valiokunta pitää tätä pysyvänä tasokorotuksena vuoteen 2008 saakka. Korotus tarkoittaa käytännössä, että varusmieskoulutus jatkuu myös Imatalla ja Ivalossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 192 510 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

97. Avustukset kunnille

Kuntataloudessa vuoden 2005 ennustetaan olevan vielä heikko, minkä jälkeen rahoitustasapainon arvioidaan selvästi paranevan. Kuntien verotulokehitys pysähtyi vuonna 2002 ja kääntyi sen jälkeen laskuun. Vuonna 2003 verotulot vähenivät 4,1 prosenttia ja kuluvana vuonna verotuloissa päädyttäneen edellisen vuoden tasolle. Kuntataloutta on heikentänyt kuluvan vuosikymmenen alussa myös toimintamenojen voimakas kasvu. Valtionosuus- ja avustusjärjestelmällä ei ole voitu tätä kehitystä täysin tasapainottaa.

Asteittain vuodesta 1997 toteutetut, yhteensä 1 350 miljoonan euron kunnallisverotuksen kevennykset ovat olleet ongelmallisia kuntien talouden kannalta. Vuosina 2003 ja 2004 pääte-tyistä vähennyksistä aiheutuneet kuntien veromenetykset kompensoitiin ensimmäisen kerran kunnille. Valtionosuuksilla toteutetut kompensatiot eivät ole kuitenkaan kuntakohtaisesti johtaneet täysin oikeaan lopputulokseen.

Vuonna 2006 otetaan käyttöön uusi valtionverotuksen ansiotulovähennys siten, että vuosien 2006 ja 2007 kevennyksistä seuraavat vero-

tuottomenetykset kohdistuvat pelkästään valtion rasitukseksi.

Tilinpäätöstietojen mukaan vuonna 2003 yhteensä 100 kunnassa valtionosuudet olivat verotuloja suuremmat. Nämä ovat pienimpiä kuntia, joiden yhteinen asukasmäärä on noin 339 000 asukasta (6,5 prosenttia koko maan asukasmäärästä). Sisäasiainministeriön kunta-kohtaisen ennustemallin mukaan kuntien vuosikate kasvaisi lähinnä kuntaryhmissä yli 20 000 asukasta ja heikkenisi kuntaryhmissä alle 20 000 asukasta. Ennustemallin perusteella kate olisi kokonaisuudessaan negatiivinen kuntaryhmässä alle 2 000 asukasta.

Kuntien menot ovat viime vuosina kasvaneet noin 5 prosentin vuosivauhtia. Vuonna 2005 pyrkimyksenä on pitää menojen kasvu noin 4 prosentissa. Pelkästään perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen menojen ennustetaan lähitulevaisuudessa kasvavan 7–8 prosenttia. Pääseminen edellä todettuun 4 prosentin kokonaiskasvuun edellyttäisi, etteivät muut menot kasvaisi lainkaan. Tällaisessa tilanteessa on selvää, ettei kuntatalous kestä myöskään uusia tehtäviä tai entisten laajennuksia.

Valtionosuuksien indeksitarkistukset laske-taan lakisääteisten menojen kustannusten kasvun perusteella. Vuonna 2005 valtionosuusteh-tävien kustannustason muutoksen arvioidaan olevan 3,1 prosenttia. Tämä kustannustason muutos korvataan 75 prosentin mukaisella indeksikorotuksella eli 150 miljoonan euron suuruisena. Valiokunta pitää tätä aiempaan näh-den selvänä parannuksena. Tavoitteena tulee kuitenkin olla kustannusten muutosten korvaaminen täysimääräisesti.

Talousarvioesityksessä on lähdetty siitä, että vuoden 2005 alusta toteutettava kustannusten jaon tarkistus jaksotetaan siten, että valtionosuuden lisäys nousee täyteen määräänsä neljän vuoden aikana. Talousarvioesityksestä poiketen tämä lisäys olisi yhteensä 502 miljoonaa euroa. Hallintovaliokunta on (HaVM 23/2004 vp — HE 181/2004 vp) todennut, että kuntien tehtäväkent-tään kohdistuu voimakkaita paineita erityisesti vuonna 2005 ja viitannut tässä yhteydessä esi-

merkiksi kansallisen terveydenhuollon hankkeen ja sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamiseen. Valiokunta on tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun viitaten ehdottanut valtion ja kuntien kustannusten jaon tarkistukseen kuuluvia valtionosuuksien jaksotuseriä muutettavaksi etupainotteisemmiksi siten, että vuoden 2005 maksatusta korotetaan alkuperäiseen hallituksen esitykseen verrattuna 50 miljoonalla eurolla yhteensä 136 miljoonaan euroon. Vuodelle 2008 tarkistuksesta jäisi 194 miljoonaa euroa.

Valiokunta on kiirehtinyt valtionosuusjärjestelmän uudistamista. Vuoden 2005 aikana onkin tarkoitus saattaa loppuun kuntien rahoitus- ja valtionosuusuudistuksen valmistelu siten, että muutokset voisivat tulla voimaan vuoden 2006 alusta.

Talousvaikeuksissa oleville kunnille tarkoitettujen harkinnanvaraisten rahoitusavustusten määrärahaa esitetään pienennettäväksi kuluvan vuoden runsaasta 48 miljoonasta eurosta 30 miljoonaan euroon vuonna 2005. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että määrärahan alennus tapahtuu jo ennen kuin kuntien talous kääntyy parempaan suuntaan.

Valtion toimenpiteiden vaikutuksen kuntatalouteen arvioidaan kuitenkin olevan ensi vuonna selkeästi positiivinen. Edellä todetun, kustannusten jaon tarkistusta koskevan painotuksen muutoksen jälkeen vaikutukseksi voidaan arvioida nettomääräisesti noin 300 miljoonaa euroa.

Hyvä talous- ja finanssipolitiikka sekä tehokas työllisyyspolitiikka edistävät parhaiten myös kuntien etua. Lisäksi valtion on omalta osaltaan sitouduttava toteuttamaan pitkäjänteistä ja vakaata kuntapolitiikkaa. Kunnallisten peruspalvelujen saatavuus ja laatu on voitava turvata koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella. Hallintovaliokunnan tavoin (HaVL 24/2004 vp) valtiovarainvaliokunta pitää talousarvioesitykseen sisältyvää peruspalvelubudjettitarkastelua tässä suhteessa merkittävänä myönteisenä avauksena. Valiokunta on tarkastellut peruspalveluohjelmaa ja -budjettia erikseen mietinnön yleisperusteluissa.

98. Alueiden kehittäminen

43. *Maakunnan kehittämisraha* (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus esittää maakunnan kehittämisrahaksi 29 905 000 euroa vuodelle 2005. Tämä on 3 995 000 euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Määrärahan mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon 1 795 000 euroa siirtona momentille 26.98.63 Kainuun hallintokokeilusta annetun lain tarkoittamana määrärahana. Nettovähennys momentilla on siten 2 200 000 euroa.

Aluekeskusten kehittämiseen ja kaupunkipolitiikan rahoitukseen ehdotetaan momentin määrärahasta käytettäväksi 9 100 000 euroa. Osaamiskeskusten kehittämiseen varataan 8 600 000 euroa. Molemmat määrärahat vastaavat kuluvan vuoden tasoa. Momentin määrärahan edellä todettu leikkaus kohdistuu siten kokonaisuudessaan ohjelmiin sitomattomaan rahoitukseen. Sisäasiainministeriön tarkoituksena on käyttää määrärahaa myös seutuyhteistyökokeilun laajentamiseen, mikä kaventaisi sitomattoman määrärahan osuutta entisestään.

Valtiovarainvaliokunta kiinnitti kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 39/2003 vp huomiota nimenomaisesti ohjelmiin sitomattomaan osuuteen maakunnan kehittämisrahassa. Valiokunta katsoi, että maakunnan kehittämisrahan todellinen vaikuttavuus maakuntien kehityksen ohjaamisessa edellyttää, että sen käyttöä ohjataan ministeriötasolta mahdollisimman vähän. Päätökset sitomattoman määrärahan suuntaamisesta tuli valiokunnan mielestä tehdä yksiselitteisesti aluetasolla. Maakunnallisten, vapaiden kehittämisvarojen lisääminen parantaa mahdollisuuksia kehittää kasvukeskusten ulkopuolisten, kasvukykyisten seutujen kilpailukykyä.

Valiokunta toteaa, että ohjelmiin sitomattoman määrärahan leikkaus toimii päinvastaiseen suuntaan kuin valiokunta em. mietinnössään viitoitti. Sen lisäksi, että määrärahan leikkaus on vahingollinen maakuntien strategioiden toteuttamisen näkökulmasta, se heikentää maakunnan

liittojen roolia aluekehityslain mukaisina aluekehitysviranomaisina.

Maakuntien yhteistyöryhmät ovat saadun selvityksen mukaan esittäneet sisäasiainministeriölle lähettämissään maakuntaohjelmien toteutussuunnitelmissa yhteensä lähes 37 miljoonan euron määrärahatarpeita maakunnan kehittämisrahasta vuodelle 2005. Tästä aluekeskus- ja osaamiskeskusohjelmiin sitomattoman määrärahan tarve olisi 16 130 000 euroa. Ohjelmiin sitomattomalla määrärahalla maakuntien liitot toteuttavat aluekehityslain mukaisia alueen kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edis-

tämistä koskevia kehittämishankkeita. Tämän tyyppisiin hankkeisiin ei ole muuta rahaa saatavilla, ja valiokunta pitääkin näitä toiveita ja ehdotuksia määrärahan lisäyksestä ymmärrettävänä.

Valtiovarainvaliokunta muistuttaa myös hallitusohjelman kirjauksesta, jonka mukaan alueellisen kehittämisen ohjelmiin osoitetaan riittävät taloudelliset voimavarat ja lisätään sitomattomien maakunnallisten kehittämisvarojen määrää. Hallituksen kehyspäätyksen mukaan nousu-uralle päästäisiin kuitenkin vasta vuosina 2007 ja 2008.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

19. *Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)*

Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, jotka vuoteen 2002 saakka sisältyivät valtiovarainministeriön pääluokkaan, ovat täydentävän talousarvioesityksen mukaan 196 684 000 euroa.

Valtiovarainvaliokunta on kiinnittänyt näihin arvonlisäveromenoihin huomiota sekä kuluva vaalikauden kehyksiä koskevassa mietinnössään VaVM 9/2003 vp että turvallisuus- ja puolustuspoliittisesta selonteosta antamassaan lausunnossa VaVL 30/2004 vp nimenomaan siitä näkökulmasta, että hallinnonalojen arvonlisäveromenot on sisällytetty kehyksiin ja menosäännön piiriin. Esimerkiksi puolustusministeriön hallinnonalalla tämä saattaa aiheuttaa ongelmia. Arvonlisäveromenojen sisältyminen menosääntöön muuttaa päätöksentekoperusteita oleellisesti, kun oman työn hinta on arvonlisäveroton, mutta ulkopuolelta ostettujen palvelujen hintaan lisätään arvonlisäveron osuus. Alv-ongelma tulee ajankohtaiseksi viimeistään silloin, kun nyt pilottivaiheessa olevista kumppanuushankkeista aletaan tehdä päätöksiä. Lähtökohtana tulee valiokunnan mielestä olla, että alv-menot katetaan vuotuisissa talousarvioissa täysimääräisinä.

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 2 v)*

Puolustuksen kehittämisen voimavaroja käytetään vuonna 2005 ensisijaisesti strategisen iskun ennaltaehkäisy- ja torjuntakyvyn saavuttamiseksi. Kehittämisen mahdollistamiseksi ja

puolustusvoimien materiaallisen suorituskyvyn ylläpitämiseksi noin kolmannes puolustusvoimien määrärahoista on kohdennettava puolustusmateriaalihankintoihin. Valtaosa momentille esitetystä 577 129 000 euron määrärahasta eli noin 531,5 miljoonaa euroa on sidottu jo aiempina vuosina hyväksytyjen tilausvaltuuksien toteuttamiseen.

Uutena tilausvaltuutena ehdotetaan aloitettavaksi Merivoimien ja tiedustelun kehittämisen tilausvaltuus (PVKEH 2005). Täydentävän talousarvioesityksen mukaisesti tilausvaltuuden perusteella tehtävistä sopimuksista aiheutuu valtiolle menoja 109 miljoonaa euroa vuosina 2005—2008. Ensi vuonna maksatukset olisivat 13,2 miljoonaa euroa. Tilausvaltuus pitää sisällään Merivoimien Laivue 2000 -jatkohankintojen aloittamisen, meritorjuntaohjuksen modernisoinnin jatkamisen sekä kertahankintoina pioneerikomppanian ja erikoistoimintaosaston (sukeltajakurssin) varustuksen hankinnat.

Saadun selvityksen mukaan uutta tilausvaltuutta valmisteltaessa on otettu huomioon tilausvaltuuksien suunnitteluprosessin luotettavuuden parantamiseen ja hankintojen toteuttamisen tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet siten, että hankintatilaukset voidaan tehdä valtuuden myöntämisvuonna. Valtiovarainvaliokunta kiinnitti puolustusmateriaalihankintoihin myönnettävien määrärahojen käytön tehostamiseen huomiota viimeksi kuluva vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 39/2003 vp.

Lukuperusteluissa esitetyissä puolustusministeriön puolustusvoimille asettamissa tulostavoitteissa vuodelle 2005 todetaan, että vähintään puolet puolustusmateriaalihankintoihin käytettävissä olevista määrärahoista kohdistetaan kotimaahan ottaen huomioon vastakaupat ja materiaalin elinjakso kustannukset. Valiokunta toteaa, että myös eduskunta on tätä useaan ottee-

seen edellyttänyt ja että tavoitteesta on syytä pitää kiinni jatkossakin. Puolustusvaliokunnan lausuntoon (PuVL 4/2004 vp) yhtyen valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä selventää mahdollisimman nopeasti sellaisen Suomessa tuotannollista toimintaa harjoittavan puolustusmateriaaliteollisuuden asema, jonka pääomistus on ulkomailla.

Lausunnossaan puolustusvaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös lento-onnettomuudessa vuonna 2001 pahoin vaurioituneen Hornet-hävittäjän korjaamiseen. Valiokunta on pitänyt perusteltuna Ilmavoimien tavoitetta saada käyttää Hornet-hankinnasta Yhdysvalloista palautuvia rahoja koneen korjaamiseen. Ilmavoimien tavoitteena on muuntaa kone korjauksen yhtey-

dessä kaksipaikkaiseksi, koulutuskäyttöön soveltuvaksi koneeksi. Valtiovarainvaliokunta kiinnitti näiden ns. FMS-maksujärjestelyyn liittyvien määrärahapalautusten kotimaisuuspainotteeseen käyttöön huomiota kuluvan vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä. Puolustusministeriö esitti jo vuoden 2003 ensimmäiseen lisätalousarvioon lisämäärärahaa Ilmavoimien Hornet-torjuntahävittäjäkaluston osalta jo tehtyjen alkuperäisten hankintasopimusten mukaisiin käyttökohteisiin. Mikäli tämä määräraha lopullisesti menetetään, se aiheuttaa Ilmavoimille vaikeuksia. Ensimmäinen mahdollinen ajankohta Yhdysvalloista palautuvien rahojen kohdennukselle voisi olla vuoden 2005 ensimmäinen lisätalousarvio.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

96. *Edeltä arvaamattomat tarpeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan myönnettäväksi 80 000 000 euroa. Siitä 70 000 000 euroa kohdistuu valiokunnan saaman selvityksen mukaan mahdollisista puolustustarvikkeiden tuontituloista aiheutuviin menoihin. Suomi harkitsee eräiden muiden maiden ohella tullimaksujen maksamista ehdollisesti EU:lle asiasta vireillä olevan rikkomusmenettelyn pitkittymisen vuoksi. Tällä tavoiteltaisiin pelkästään korkosäästöjä ilman, että ehdollinen maksu olisi kannanotto asian lopullisen ratkaisun puolesta.

Valiokunta pitää ehdotettua määrärahaa perusteltuna tuontituloja koskevalta osin. Sen sijaan loput 10 000 000 euroa ovat sellaisia määrärahoja, joita saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomista tarpeista aiheutuvien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole määrärahaa. Koska tarpeelliseksi osoittautuviin menoihin voidaan ohjata varoja lisätalousarviomenettelyssä valiokunnan käsityksen mukaan riittävän nopeasti ja joustavasti, valiokunta ehdottaa, että momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 70 000 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtioneuvoston kehyslinjauksen mukaan valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistukseen liittyvä täysimääräinen tarkistus jakotetaan neljälle vuodelle vuodesta 2005 alkaen. Valtionosuuksiin tehdään vuonna 2005 indeksikorotus, joka on 75 prosenttia täysimääräisestä korotuksesta. Vajaa indeksitarkistus aiheuttaa ongelmia erityisesti sen vuoksi, että se kasvattaa kuntien rahoitusosuutta kumulatiivisesti. Vaikka indeksikorotusta ei toteuteta täysimääräisenä, voidaan kuitenkin myönteisenä pitää sitä, että korotus on tasoltaan suurempi kuin aiemmin. Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausuntoon ja toteaa, että aikaistamalla valtionosuuksien maksatusta sekä kohdentamalla hallitusohjelman mukaisesti ikäluokkien pienenemisestä aiheutuvat säästöt opetustoimen hyväksi voitaisiin korjata opetustoimen valtionosuuksien jälkeenjääneisyydestä syntyvää rahoitusvajetta. Valiokunnan mielestä erityisesti kuntien asukaslukupohjaisten valtionosuusleikkausten purkamisen on välttämätöntä myös perusopetuksen toimintaedellytysten turvaamisen kannalta. Asukaslukupohjainen valtionosuuden leikkaus vielä kumuloituu vuosittain, joten leikkaukset on kiireellisesti purettava.

Veikkausvoittovarot. Eduskunta on lukuisia kertoja kuluneen kymmenen vuoden aikana edellyttänyt, että valtiontalouden tilan niin salliessa kirjastojen lakisääteiset valtionosuudet siirretään yleisistä budjettivaroista katettaviksi. Kuluvan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä eduskunta hyväksyi lausuman, jossa edellytettiin, että vuoden 2005 talousarvion valmistelussa kirjastojen valtionosuuksien siirtoa nopeutettaisiin merkittävästi. Opetusministeriö otti tämän lausuman huomioon valmistellessaan vuoden 2005—2008 toiminta- ja taloussuunnitelmaa, jossa kirjastojen valtionosuudet esitettiin katettaviksi yleisistä budjettivaroista no-

peutetun aikataulun mukaisesti siten, että kirjastojen valtionosuuksia ei maksettaisi enää vuonna 2008 veikkausvoittovaroista. Hallituksen esitys vuoden 2005 talousarvioksi laadittiin kuitenkin noudattaen raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuoton käyttämisestä annetussa laissa olevia siirtymäsäännöksen enimmäisprosentteja veikkausvoittovarojen käyttämisestä kirjastojen valtionosuuksiin.

Valiokunta pitää välttämättömänä nopeuttaa kirjastojen valtionosuuksien siirtoa yleisestä budjetista katettavaksi ja tekee 9 500 000 euron siirron momentilta 29.90.52 yleisten budjettivarojen momentille 29.90.30. Tämä merkitsee sitä, että aikataulu kirjastojen valtionosuuksien siirtämiseksi nopeutuu kahdella vuodella. Näin vapautuvista veikkausvoittovaroista käytetään 4 200 000 euroa muihin momentin 29.90.52 arvioidun käyttösuunnitelman mukaisiin tarkoituksiin. Lisäksi vapautuvasta määrärahasta siirretään 3 100 000 euroa lisäyksenä urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen momentille 29.98.50 ja 2 200 000 euroa lisäyksenä nuorisotyön tukemiseen momentille 29.99.50. Valiokunta pitää tärkeänä, että lisämäärärahoja kohdennettaessa otetaan huomioon valiokunnan perusteluissa todetut kannanotot.

Valiokunnan mielestä on asianmukaista, että hallitus valmistelee asiasta lainmuutoksen, jotta asiaa ei tarvitse sen jälkeen enää erikseen käsitellä.

Valiokunnan lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus viipymättä valmistelee ja tuo eduskunnan käsiteltäväksi veikkauksen ja raha-arpajaisten voitonjakoa koskevan lain muutosehdotuksen niin, että kirjastojen valtionosuuksien siirto yleisistä budjettivaroista kokonaan katettavaksi voidaan hallituksen esityksen pohjalta varmistaa tapahtu-

vaksi kahdeksassa vuodessa kymmenen vuoden sijasta vuoteen 2010 mennessä.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Verattuna muiden Pohjoismaiden kansalaisiin suomalaiset osallistuvat vähemmän kansalais-toimintaan ja ovat vähiten mukana poliittisessa toiminnassa. Hallitusohjelmaan sisältyy kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Valiokunta pitää sen edistämistä tärkeänä demokratian vahvistamisessa. Tavoitteena on parantaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja äänestysaktiivisuutta, lisätä demokratiakasvatusta ja antaa vähemmän koulutetuille, pienituloisille, syrjäytyneille ja syrjäytymisvaarassa oleville nuorille nykyistä paremmat mahdollisuudet kansalaisyhteiskuntaan kiinnittymiseen. Tärkeä keino demokratiakasvatuksessa on poliittisen toiminnan ja toimijoiden esittely peruskoulun yläasteella, lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Yhteiskuntaopin opetusta tulee lisätä ammatillisten oppilaitosten opetussuunnitelmassa. Valiokunta viittaa myös jäljempänä luvun 29.69 perusteluissa vapaasta sivistystyöstä todettuun.

Kulttuurialan koulutuksesta. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 2003—2008 kulttuurialan koulutuspaikkoja kokonaisuudessaan tullaan laskemaan vuoteen 2008 mennessä. Tämä on valiokunnan mielestä välttämätöntä. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty erityisesti teatterialan koulutuksen ongelmiin. Teatteri- ja tanssialalla työttömyys on 17,2 prosenttia. Lisäksi ammattikorkeakoulutason koulutus on määrällisesti suurta ja osin heikosti profiloitunutta. Toisaalta esimerkiksi teatteritekniikan koulutusta ei ole riittävästi.

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Nykyinen yliopistolaki määrittelee yliopistojen perustehtäviksi tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja niihin perustuvan opetuksen, mutta myös yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja tutkimustulosten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämisen. Talousarvioesityksessä yliopisto-

jen toimintamenomäärärahoja korotetaan kehittämislain mukaisesti. Myönteistä on, että talousarvioesitykseen liittyen on hyväksytty myös lainmuutos, joka antaa yliopistoille mahdollisuuden perustaa yksin tai muiden kanssa osakeyhtiötä yliopiston taiteellisen tai tutkimustoiminnan tulosten kaupalliseksi hyödyntämiseksi.

Valiokunta joutuu jälleen kerran toteamaan, että yliopistojen tilavuokrista aiheutuvia ongelmia ei vielä kukaan ole saatu ratkaistuksi. Yliopistojen vuokratyöryhmä ehdotti, että yliopistojen toimintaedellytysten turvaamiseksi toimintamenomäärärahojen mitoituksessa talousarvioesitykseen tulee sisällyttää sekä toimitilojen muutoksista että kustannustason muutoksista johtuvat kompensatiot.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yliopistojen alueellisen roolin kasvaessa ja ulkopuolisen rahoituksen lisääntyessä yliopistojen yhteiskunnallisen ja erityisesti alueellisen palvelutehtävän merkitys korostuu jatkuvasti. Näin yliopistojen sivutoimipisteillä on osaltaan säännöksistä määräytyvä alueellinen tehtävä. Näiden tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti tulee huolehtia myös yliopistojen sivutoimipisteiden riittävästä voimavaroista. Valiokunnalle on myös esitetty, että sivutoimipisteiden vuokrakustannukset ovat vieläkin korkeammat kuin yliopistojen tilakustannukset yleensä.

On ehdotettu, että uusien tutkimusalueiden ja -aloitteiden syntyä tulisi edistää ja koota tähän voimavaroja muun muassa uudelleensuuntaamisella. Yhtenä alueena on mainittu kylmätutkimus. Strategisesti oikein kohdennettu, korkeatasoinen ja kilpailukykyinen tutkimus- ja innovaatiotoiminta on pitkällä aikavälillä myös keskeisimpiä investointikohteita.

Eläinlääketieteen koulutus. Helmikuussa 2000 valtioneuvosto päätti eläinlääketieteellisen opetuksen jäämisestä Helsingin yliopistoon ja siirtämisestä Viikin kampukselle. Helsingin yliopiston mukaan asia oli silloin ongelmaton ja koulutus voidaan hoitaa asianmukaisesti. Valtioneuvoston raha-asiaivaliokunta antoi 7.7.2004 Helsingin yliopistolle luvan tehdä vuokrasopimus Senaatti-kiinteistöjen kanssa noin 6 300

hyötyneliömetrin suuruisen kliinisen eläinlääketieteen laitoksen opetustilojen rakennuksen rakentamisesta Viikkiin. Hevossairaalan rakentamisesta ei ole tehty päätöstä. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty niihin ongelmiin, joita on ilmennyt eläinsairaalan rakentamisen rahoituksesta.

Valiokunnan lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää hallituksen pikaisesti huolehtivan siitä, että eläinsairaalat rakennetaan koulutuksen kannalta sellaisiksi, että asianmukaisesti varmistetaan eläinlääketieteen korkeatasoinen koulutus, eläinlääkäreiden laillistuminen ja EU-pätevyys.

21. *Yliopistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Arktinen yliopisto. Arktinen yliopisto (The University of Arctic eli UArctic) on toiminut vuodesta 2001 lähtien. Arktisen yliopiston toimintaa ohjaa ajatus korkeakoulujen yhteisvoimin toteuttamasta korkeatasoisesta koulutuksesta pohjoisella napa-alueella.

Suomi on ollut UArcticin merkittävin rahoittaja toiminnan alkuvuosina. Opetusministeriö osoittaa Lapin yliopistolle vuosille 2004—2006 vuosittain 100 000 euroa kansainvälisen arktisen yliopistoverkoston koordinointiin. Lisäksi opetusministeriö osoittaa Kansainvälisen henkilövaihdon keskukselle (CIMO) 85 000 euroa vuosittain North2north-vaihto-ohjelmaan, joka on keskeinen osa UArcticin toimintaa. Tähän asti ongelmana on ollut muiden valtioiden alhainen osallistuminen toiminnan rahoitukseen. Valiokunnan saamien tietojen mukaan tämä on muuttumassa ainakin osittain.

Valiokunnan tietoon on tullut, että Oulun yliopisto ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu ovat tulleet aktiivisesti mukaan UArcticin toimintaan konkreettisin hankkein. Niiden toteuttaminen edistäisi valiokunnan mielestä suomalais-

ten korkeakoulujen omien vahvuusalojen kehittymistä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi osaltaan suuntaa riittävästi rahoitusta arktisen alueen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin.

Edellä todetun perusteella momentille lisätään 100 000 euroa. Tarkoituksena on tukea lisäämäärärahalla Arktisen yliopiston toimintaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 220 297 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 151/2004 vp)

20. Ammattikorkeakouluopetus

Ammattikorkeakoulujen tutkimusrahoitus. Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausunnossa ammattikorkeakoulujen tutkimusrahoituksesta todettuun. Valiokunta on tämän jälkeen saanut selvitystä asiasta myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimuksen rakenneselvitystä tutkineen selvitysmies Jorma Rantasen työn valmistuttua (OPM työryhmämuistioita 2004:7). Selvitysmiehen esityksen mukaan ammattikorkeakoulujen perusrahoitusta tutkimustoiminnan kehittämiseen tulee lisätä 10 miljoonan euron tasokorotuksella. Alueyhteistyötä yliopistojen kanssa esitetään tuettavaksi lisäksi 10 miljoonalla eurolla.

Valtiovarainvaliokunta kiirehtii ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistusta koskevan esityksen antamista.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 849 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 346 605 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

40. Yleissivistävä koulutus

Ympäristökasvatus. Hallitusohjelman mukaan ympäristökasvatusta edistetään. Opetusministeriö ja ympäristöministeriö ovatkin päättäneet ottaa nuorison ympäristökasvatuksen kehittämisen ministeriöiden yhteiseksi painopistealueeksi. Asia on merkittävä, koska ympäristökasvatuksen avulla voidaan nuoret kasvattaa ympäristövastuullisiksi kansalaisiksi. Siinä yhdistyvät yksilön tunteet ja arvot sekä tiedot ja taidot aktiiviseksi toiminnaksi kestävän kehityksen mukaisen elämän puolesta. Ollakseen vaikuttavaa ympäristökasvatuksen tulee olla osana koko opetusta ja nuorisotyötä. Tärkeää on, että se on korostuneesti mukana opetussuunnitelmien perusteissa sekä opetussuunnitelmissa ja sitä kautta käytännön koulutyössä.

25. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Jäljempänä momentin 29.40.30 perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 1 000 000 euroa käytettäväksi erityisopetuksen tukitoimenpiteisiin. Määräraha on tarkoitettu ensisijaisesti integraatioratkaisujen helpottamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

- Momentille myönnetään 3 649 000 euroa.
- (2. kappale kuten HE 151/2004 vp)
- (3. kappale kuten HE 244/2004 vp)

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 6 112 000 euroa.

Opintojen ohjauksen kehittäminen. Eduskunta on useissa yhteyksissä kiinnittänyt huomiota opintojen ohjauksen kehittämiseen ja henkilökohtaisen ohjauksen tarpeeseen sekä opinto-ohjaajien määrään (esimerkiksi VaVM 39/2003 vp ja SiVM 7/2004 vp). Opinto-ohjauksen kansallinen arviointi toteutettiin vuonna 2002. Arviointi osoitti suhteellisen suuria eroja ohjauksen saatavuudessa. Ongelmia oli myös

perusopetuksesta toiselle asteelle ohjaamisessa. Opiskelijat kokivat saaneensa myös liian vähän tietoa työelämästä ja eri ammateista. Samoin koulujärjestelmässä ja työelämässä tapahtuneet muutokset ovat lisänneet opintojen ohjauspalvelujen tarvetta kaikilla koulutusasteilla.

Hallitusohjelman mukaan muun muassa koulutuksen niveltämisessä ja keskeyttämisen vähentämisessä kiinnitetään erityistä huomiota, toimia nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi jatketaan sekä peruskoulun ja toisen asteen koulutuksen yhteyttä vahvistetaan. Ammatillisen koulutuksen arvostusta ja vetovoimaa nostetaan sisältöjä uudistamalla ja opinto-ohjausta lisäämällä. Näiden tavoitteiden onnistuminen edellyttää myös panostamista opintojen ohjauksen kehittämiseen. Valiokunta pitää tärkeänä keväällä 2004 käynnistettyä oppilaan- ja opiskelijan ohjauksen kehittämishanketta.

Erityisopetus. Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausuntoon ja toteaa, että erityisopetus on osa perusopetuksen toteuttamista. Perusopetuslain 30 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetussuunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa. Perusopetuslain 17 §:n mukaan, ellei oppilaan opetusta voida järjestää muuten, tulee oppilas ottaa tai siirtää erityisopetukseen.

Syksyllä 2003 erityisopetukseen oli otettu tai siirretty 36 800 oppilasta eli 6,2 prosenttia peruskoulun oppilaista. Vuonna 1995 vastaava osuus oli 2,9 prosenttia. Erityisoppilaista 40 prosenttia sai opetuksen peruskoulujen yleisopetuksen yhteydessä, 33 prosenttia peruskoulujen erityisryhmissä ja 27 prosenttia erityiskoulujen erityisluokilla. Erityisopetuksen järjestäminen yleisopetuksen yhteydessä on yleistynyt edellisvuodesta. Myös osa-aikaista erityisopetusta saaneiden määrä kasvoi. Noin joka viides peruskoulun oppilas eli kaikkiaan 124 100 oppilasta sai osa-aikaista erityisopetusta lievien oppimis- ja sopeutumisvaikeuksien vuoksi lukuvuonna 2002—2003. Määrä on 4 600 oppilasta enemmän kuin vuotta aiemmin.

Perusopetuslaki lähtee siitä, että integraatio on ensisijainen vaihtoehto järjestää erityisoppilaan opetus. Tätä periaatetta kunnat ovatkin yhä enemmän noudattaneet opetuksen järjestämistä koskevia ratkaisuja tehdessään. Sivistysvaliokunnan saamien selvitysten mukaan opetustoimessa on tehty oppilaan edun mukaisesti hyviä integraatoratkaisuja, jotka tukevat sekä oppilaan koulunkäyntiä että myös koko kouluyhteisön kehittämistä lähikouluperiaatteen ja yhtenäisen peruskouluajattelun mukaisesti. Kunnissa on kuitenkin tehty integraatiopäätöksiä myös puhtaasti säästösyistä eikä kaikissa tapauksissa ole huolehdittu riittävästä tukitoimista.

Valiokunta pitää välttämättömänä panostaa erityisopetuksen kehittämiseen ja ehdottaa jäljempänä momentille 29.69.22 lisäyksenä 500 000 euroa käytettäväksi opettajien täydennuskoulutukseen erityisopetusta varten.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 783 738 000 euroa.

(2.—6. kappale kuten HE 151/2004 vp)

34. *Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Eduskunta on usean talousarvion käsittelyn yhteydessä pitänyt opetustoimen investointeihin suunnattuja määrärahoja liian pieninä ja lisännyt määrärahoja talousarvioon. Tarve opetustoimen rakentamishankkeisiin ja perusparannuksiin on edelleen suuri. Viime vuosina yhä suurempi osa oppilaitosten perustamishankkeista on ollut peruskorjaus- ja muutostöitä. Peruskorjaustarve johtuu rakennusten ikääntymisen myötä tapahtuneesta kulumisesta ja teknisten järjestelmien vanhenemisesta, koulutuksessa tapahtuneiden muutosten aiheuttamista toiminnallisista muutostarpeista sekä rakennevaurioista. Erityisesti homevauriot ovat lisänneet hankkeiden toteutuksen kiireellisyyttä. Peruskorjausten siirtyminen taloudellisen korjausajankohdan ohi lisää hankkeiden toteutuskustannuksia. Eräissä tapauksissa hankkeiden toteutuksen siirtyminen on johtanut siihen, ettei peruskorjaus ole enää taloudellista kustannusten noustessa jopa uudis-

rakentamista korkeammiksi ja hanke on muuttunut uusien tilojen rakentamiseksi.

Uusien tilojen tarve johtuu ensisijaisesti oppilasmäärien kasvusta muuttovoittopaikkakunnilla.

Riittämättömät perustamishankemäärärahat johtavat siihen, että kouluverkko yhä huonommin pystyy täyttämään sille asetetut vaatimukset, millä on vaikutus myös oppimistuloksiin muun muassa siitä syystä, että puutteellinen ilmanvaihto aiheuttaa väsymystä. Homeongelmat ja muut sisäilman terveyshaitat lisäävät sairastuvuutta ja osin niistä aiheutuu pysyviä terveyshaittoja, jotka tulevat tulevina vuosina aiheuttamaan huomattavia kustannuksia terveydenhuololle sekä rajoittavat sairastuneen mahdollisuuksia osallistua työelämään.

Vuoden 2005 talousarvioesityksen perusteella valtionosuuksia voitaisiin myöntää yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen sekä ammatikorkeakoulujen perustamishankkeisiin yhteensä 63 000 000 euroa. Tällä vuotuisella tasolla voidaan lähivuosina hyväksyä rahoitussuunnitelmaan noin kolmasosa siihen esitetyistä hankkeista. Lisäksi on tiedossa, että kaikkia kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien hankkeita ei ole esitetty rahoitussuunnitelmaan, vaan ne on tarkoitus jo alun perin toteuttaa ilman valtionosuutta. Aikuiskoulutuksen osalta valmisteltuun perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaan voidaan ottaa noin 37 prosenttia siihen esitetyistä hankkeista.

Valiokunnan mielestä opetusministeriön tulee rakentamispäätöksiä tehdessään ottaa huomioon hallitusohjelman tavoite seudullisen yhteistyön kehittämisestä ja tukea erityisesti yhteistyöhankkeita myös koulurakentamisessa.

Momentille lisätään 500 000 euroa homevaurioiden korjaamiseen ja myöntämisvaltuutta korotetaan 1 000 000 eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 70 200 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Vuonna 2005 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2005 kustannustasossa yhteensä enintään 64 000 000

euroa. Valtionosuuksista yhteensä enintään 28 000 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena. Vuonna 2005 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2006 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2005 tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 80 000 000 euroa.

60. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 1 175 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 431 505 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 151/2004 vp)

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 159 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 107 417 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

Vapaa sivistystyö. Valiokunta on kuullut vapaan sivistystyön asiantuntijoita erityisesti kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman toteuttamisen kannalta. Sen lisäksi, mitä edellä pääluokan yleisperusteluissa on todettu, valiokunta pitää tärkeänä hallituksen esityksen luvun 29.69 lukuperusteluissa todettua siitä, että vapaan sivistystyön oppilaitosten toimintaedellytyksiä vahvistetaan tasa-arvoa, sosiaalista koheesiota

sekä aktiivista kansalaisuutta kannustavan aikuiskoulutuksen järjestäjinä. Valiokunnan mielestä myös aikuiskasvatuksessa ja vapaassa sivistystyössä aktiivista kansalaisuutta tukevia opintoja on lisättävä merkittävästi nykyisestäään.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on lakiin perustuva sivistystehtävä. Niiden tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että edellä todetut periaatteet otetaan huomioon lisättäessä tehtäviä vapaan sivistystyön oppilaitoksille.

Pääluokan yleisperusteluissa todettuun viitaten valiokunta pitää välttämättömänä, että valtionosuusuudistusta valmisteltaessa otetaan huomioon vapaan sivistystyön erityispiirteet ja että nykyisen valtionosuusjärjestelmän ongelmat selvitetään. Esimerkiksi nykyinen suoriteperusteinen valtionosuusmalli estää opintokeskuksia ja kansanopistoja toteuttamasta laajoja, aktiivista ja demokraattista kansalaisuutta edistäviä koulutushankkeita.

22. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin 29.40.30 perusteluissa erityisopetuksesta todettuun viitaten momentille lisätään 500 000 euroa käytettäväksi opettajien täydennyskoulutukseen erityisopetusta varten.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 14 404 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

30. Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 3 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 76 793 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

50. *Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentilta vähennetään 181 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 45 633 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

55. *Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentilta vähennetään 14 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 13 163 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

56. *Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Valiokunta on aiemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan kesäyliopistojen tehtävänä on järjestää alueellaan avointa yliopisto-opetusta ja muuta koulutusta. Kesäyliopistojen osuus vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen yhteenlasketuista opetustunneista olikin esimerkiksi vuonna 2002 vain 2,7 prosenttia. Kuitenkin kesäyliopistojen rahoitus määräytyy kansalaisopistojen yksikköhinnan mukaan. Valiokunnan mielestä on välttämätöntä ottaa huomioon se, että kesäyliopistojen koulutustarjonnasta suurin osa on avointa yliopisto-opetusta.

Valiokunta uudistaa kannanottonsa siitä, että on välttämätöntä määritellä kesäyliopistoille oma valtionosuuden perustana oleva yksikköhinta, jossa otetaan huomioon niiden lakisääteisen koulutustehtävän mukaisesta opetuksesta aiheutuvat kustannukset.

70. **Opintotuki**

55. *Opintoraha ja asumislisä* (arviomääräraha)

Opiskelijat pitävät ensisijaisen tärkeänä opintotukea kehitettäessä opintotuen asumislisässä huomioitavan vuokran enimmäismäärän nostamista. Asumislisässä huomioon otettavan kuukausittaisen vuokran määrä on tällä hetkellä 214,44 euroa. Huomioon otettavan vuokran määrän korottaminen 252 euroon vastaamaan paremmin yleistä vuokratasoa lisäisi vuotuisia kustannuksia noin 24 000 000 euroa. Korotus koskisi noin 75 000 opiskelijan asumislisää. Huomattavaa on, että nykyinen vuokratilanne ylittyy noin 68 prosentilla asumislisän saajista.

Asumislisää voidaan maksaa myös kesäajalta, jos henkilö harjoittaa opintoja opintotukilain edellyttämällä tavalla. Kesäaikana opiskelijat yleensä ovat ansiotyössä, jolloin asumislisän tarvetta ei välttämättä synny. Asumislisän maksaminen opiskelukuukausien ulkopuolella lisäisi kesäaikana asumislisää saavien opiskelijoiden määrää arviolta noin 35 000:lla ja vuotuisia kustannuksia noin 20 000 000 euroa nykyisillä tarveharkintaperusteilla.

Valiokunta pitää epäkohtana myös alle 20-vuotiaan toisen asteen opiskelijan vanhempien tulojen huomioon ottamista opintotukea myönnettäessä.

Momentille lisätään 4 400 000 euroa käytettäväksi opiskelijoiden asumislisässä huomioon otettavan kuukausittaisen vuokran nostamiseksi 1.11.2005 lukien 252 euroon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 676 400 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot
(Luvut 29.88, 90, 98 ja 99)

Yhteistyö eri toimijoiden välillä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että eri suomalaisten rahapelitoimijoiden kiinteä yhteistyö on tärkeää muun muassa kustannusten säästämiseksi ja edunsaajien rahoitusaseman parantamiseksi.

88. Tiede

Valtion tutkimusrahoituksen kasvu lähtökohtaisesti määräytyy hallituksen vuosille 2003—2007 tekemän kehyspäättöksen mukaan. Päättöksen mukaan tutkimusrahoitus kasvaisi kaikkiaan 246 miljoonaa euroa vuoden 2003 varsinaisen talousarvion tasosta. Myönteistä on, että kehyspäättöstä alettiin toteuttaa varsin etupainoisesti. Vuoden 2004 talousarvio toteuttaa kokonaiskasvusta jo miltei puolet. Vuoden 2005 talousarviosesityksessä keskeisten organisaatioiden tutkimusrahoitus kasvaa runsaat 30 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtion tutkimusrahoitus on kasvu-uralla, joka toteuttaa hallituksen kehyspäättöksen. Tilannetta parantaisi edelleen, jos viimeaikaisissa hallituksen selvitelyksissä esitettyjä rahoitussuosituksia alettaisiin toteuttaa. On ehdotettu muun muassa, että julkisia t&k-toiminnan voimavaroja on kasvatettava vähintään 7 prosenttia vuodessa tämän vuosikymmenen loppuun saakka. Kumulatiivisesti 7 prosentin kertautuvan kasvun toteuttaminen tarkoittaisi, että vuonna 2007 valtion tutkimusrahoituksen taso olisi noin 220 miljoonaa euroa yli kehyspäättöksen mukaisen tason. T&k-rahoituksen kaavailtu vahvistaminen myyntitulojen avulla on joka tapauksessa myönteinen signaali, joka vaikuttanee koko kansallisen tutkimuspanostuksen kehittymiseen.

90. Taide ja kulttuuri**25. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)**

Näkövammaisten kirjastossa on meneillään digitaalisen DAISY-äänikirjajärjestelmän käyttöönotto, joka on arvioitu tapahtuvaksi kolmen vuoden aikana. Siirtymävaiheesta aiheutuu kirjastolle ylimääräisiä kertaluonteisia kustannuksia, muun muassa digitaalisen on demand -jakelumallin rakentamisesta. Momentille lisätään 200 000 euroa edellä mainittuihin siirtymävaiheen kustannuksiin.

Momentti muuttuu seuraaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 055 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentille lisätään 144 000 euroa.

Edellä pääluokan perusteluissa todettuun viitaten ja kirjastojen valtionosuuksien kattamiseksi yleisistä budjettivaroista hallituksen esittämää enemmän momentille lisätään 9 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 41 609 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausunnossa todettuun ja toteaa, että teattereiden henkilötyövuosien määrä kasvaa hallituksen esityksen mukaan 22 henkilötyövuodella eli kokonaismäärä olisi ensi vuonna 2 435. Vuonna 2004 teatteri- ja orkesterilain mukaista valtionosuutta toimintaansa saa 57 puhe- ja tanssiteatteria. Opetusministeriö on tehnyt eduskuntaehdolla päätökset vuoden 2005 yksikköhinnoista ja henkilötyövuosien jakautumisesta. Vuodelle 2005 ei hyväksytty uusia teattereita valtionosuuden piiriin. Päätöksen taustalla on henkilötyövuoden yksikköhinnan ja henkilötyövuosien vaje valtion talousarviossa. Yksikköhinta on jäljessä todellisesta kustannusten kehityksestä noin 27 prosenttia. Vuosien 1999—2004 välisenä aikana hinta on noussut 28 373 eurosta 30 223 euroon eduskunnan päätöksellä, sillä laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ei ole ns. indeksikorotusta teattereille. Vastaavasti on tapahtunut henkilötyövuosien kasvua 2 413 henkilötyövuoteen. Vajetta on nykyisin noin 180 henkilötyövuotta. Valiokunta pitää välttämättö-

mänä korjata vajetta edelleen. Sen vuoksi teattereiden henkilötyövuosia lisätään 24:llä ja teattereiden valtionosuuksiin merkitään momentille 29.90.52 lisäyksenä 268 380 euroa.

Vuonna 2004 oli 2 141 000 euron määräraha teatteri- ja orkesterilain 6 a §:n mukaiseen toimintaan. Siitä osoitettiin tukea valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävälle teattereille, lastenteattereille, tanssiteattereille, ruotsinkieliseen teatteritoimintaan ja kiertuetoimintaan. Alueteatteritoimintaan määrarahasta osoitettiin 845 000 euroa ja vuodelle 2005 on eduskuntaehdolla päätetty korottaa määrärahaa 960 000 euroon. Alueteattereiden määräraha on kasvanut vuodesta 1999 kaikkiaan 430 000 euroa. Valiokunta kiinnittää huomiota muun muassa Oulun läänin alueteatterina toimivan Kajaanin kaupunginteatterin rahoitusongelmiin ja toivoo niiden ratkaisemista. Momentin 29.90.52 määrärahoista merkitään lisäyksenä 600 000 euroa käytettäväksi teatteri- ja orkesterilain 6 a §:n mukaiseen toimintaan.

Valtionosuusteattereiden lisäksi valtio tukee näyttämötaidetta harkinnanvaraisella valtionavustuksella. Avustus on kasvanut vuoden 1999 noin 1 068 000 eurosta vuoden 2004 noin 1 990 000 euroon. Määrarahasta osoitetaan tukea muun muassa valtakunnallisten harrastaja- ja ammattiteatterijärjestöjen toimintaan sekä lyhytaikaisiin ammattiteatterikokeiluihin ja produktioihin.

Valiokunta toteaa, että valtakunnallisten harrastajateatterijärjestöjen toimintaan vuonna 2004 on myönnetty 446 000 euron suuruinen määräraha. Avustusta saa viisi valtakunnallista järjestöä. Määräraha on kasvanut vuodesta 1999 vuoteen 2004 yhteensä 15 000 euroa.

Valiokunta pitää tärkeänä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain muuttamista pikaisesti niin, että myös teattereiden yksikköhintoja tarkistetaan vuosittain kustannustason ja valtion toimenpiteistä johtuvien muutosten mukaisesti.

Hallituksen esityksessä orkestereiden henkilötyövuosimäärä on enintään 1 019. Valiokunta on lisännyt orkestereiden henkilötyövuosia kahdeksalla ja lisännyt momentille 29.90.52 tätä varten 92 700 euroa.

Momentilta vähennetään 200 000 euroa ja momentille 29.90.52 lisätään 200 000 euroa teattereiden valtionosuuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 15 594 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on teattereilla enintään 2 459 sekä orkestereilla enintään 1 027. Valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on teattereilla 30 223 euroa henkilötyövuotta kohden.

32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)

Valiokunta pitää välttämättömänä korjata museoiden henkilötyövuosivajetta nopeammin kuin hallitus esittää. Henkilötyövuosia lisätään kymmenellä ja momentille 29.90.52 lisätään tätä vastaavaa määräraha.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten museoiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on enintään 1 128.

(3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Suomi—Venäjä-seuran avustus. Suomi—Venäjä-seuralle on myönnetty toiminta-avustusta ja erityyppisiä projektiaavustuksia vuonna 2002 yhteensä 1 086 030 euroa, vuonna 2003 yhteensä 1 165 886 euroa ja vuonna 2004 yhteensä 1 116 614 euroa. Vuonna 2002 seuran vuokratulot nousivat huomasti, ja tämä korotus saatiin lisättyä pysyvästi seuran toiminta-avustukseen vuodesta 2003 eteenpäin. Valiokunta pitää tärkeänä Suomi—Venäjä-seuran tukemista.

Ihmisoikeusliiton valtionavustus. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Ihmisoikeusliitto on ainoa Suomessa toimiva yleinen ihmisoikeusjärjestö. Liitolla on merkittävä rooli ihmisoikeuskysymysten esille tuomisessa niin kotimaassa kuin ulkomailla. Liitto tekee erityisesti vähemmistökysymyksiin liittyvää tutkimustoimintaa ja raportoi muun muassa YK:n ja Euroopan neuvoston ihmisoikeusvalvontaelimille. Se myös järjestää vuosittain yli 50 erilaista koulutus- ja luentotilaisuutta.

Momentille lisätään 30 000 euroa. Lisäys on tarkoitettu Ihmisoikeusliiton avustusta varten.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 085 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Edellä pääluokan perusteluissa veikkausvoittovarojen käytöstä todettuun viitaten momentilta vähennetään kirjastojen valtionosuuksiin tarkoitetuista määrärahoista 9 500 000 euroa. Momentin määrärahan käyttötarkistusta muutetaan siten, että kirjastojen valtionosuuksista vähennetään 9 500 000 euroa ja 4 200 000 euroa osoitetaan taiteen edistämiseen ja 3 100 000 euroa siirretään momentille 29.98.50 urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen sekä 2 200 000 euroa momentille 29.99.50 nuorisotyön edistämiseen. Momentin 29.90.31 perusteluihin viitaten momentin määrarahasta käytetään 561 080 euroa lisäyksenä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille. Momentin 29.90.32 perusteluihin viitaten momentin määrarahasta käytetään 133 140 euroa lisäyksenä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin museoilte.

Seurantalojen ja työväentalojen korjaustarve. Työväen- ja seurantalojen korjaamiseen tarkoitettuja entistämisavustuksia on talousarvioesityksessä yhteensä 1 260 000 euroa (momentilla 29.90.50 yhteensä 335 000 euroa ja momentilla 29.90.52 yhteensä 925 000 euroa). Määräraha on 100 000 euroa vähemmän kuin kuluvana vuon-

na. Useat seurantalojärjestöt ovat esittäneet, että määrärahat seurantalojen ja työväentalojen korjausavustuksiin tulee olla samansuuruiset kuin vuonna 2004. Määrärahaan kohdistuvia hakeuksia tulee vuosittain noin 300 kappaletta. Haettu summa vuonna 2004 oli 5 200 000 euroa ja avustuksia myönnettiin 176 hakijalle. Avustuksen keskimääräinen suuruus oli noin 7 000 euroa.

Valiokunta pitää välttämättömänä tukea edelleenkin työväen- ja seurantalojen korjaushankkeita hallituksen esittämää enemmän.

Siirtolaisuusmuseo. Siirtolaisuusinstituutti on yhteistyössä Peräseinäjoen kunnan kanssa käynnistänyt hankkeen Siirtolaisuusmuseon perustamiseksi. Museoon on tarkoitus sijoittaa muun muassa Siirtolaisuusinstituutin hallussa olevia kokoelmia sekä lahjoituksena saatavaa esineistöä ja muuta aineistoa.

Valtio tukee museoiden toimintaa valtionosuusjärjestelmän kautta sekä veikkausvoittovaroista valtionosuuden ulkopuolella olevien museoiden hankkeisiin tarkoitettuihin harkinnanvaraisiin avustuksiin. Opetusministeriö päättää vuosittain uusien museoiden hyväksymisestä valtionosuuden piiriin valtion talousarvion rajoissa ja tietyin edellytyksin. Opetusministeriön ilmoituksen mukaan suunniteltu Siirtolaisuusmuseo voi museolaissa määritellyt edellytykset täytettyään pyrkiä valtionosuuden piiriin.

Museoiden valtionosuuksien laskenta perustuu valtion talousarviossa käytettävissä oleviin henkilötyövuosiin ja yksikköhintaan. Vuoden 2005 talousarvioesitykseen sisältyy 46 lisähenkilötyövuotta. Hallituksen esittämistä ja valiokunnan lisäyksistä huolimatta käytettävissä olevien henkilötyövuosien vaje suhteessa museoiden ilmoittamiin henkilötyövuosiin on edelleenkin 385 ja valtionosuuden edellytykset täyttäviä, jonoissa olevia museoita on kahdeksan.

Valiokunta pitää tärkeänä Siirtolaisuusmuseohanketta.

Keski-Pohjanmaan museo. Maakuntamuseot ovat maakunnallisia keskusmuseoita, joita on yhteensä 20. Museolain mukaan maakunta-

museot saavat valtionosuuden 10 prosentilla korotettuna. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Kokkolassa toimiva Keski-Pohjanmaan museo toimii käytännössä alueensa keskusemuseona, jolla kuitenkin ei ole maakuntamuseon statusta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Keski-Pohjanmaan museon edellytykset toimia maakunnallisena museona turvataan ja sille osoitetaan riittävät toimintamäärärahat.

Karjalan Liiton avustus. Karjalan Liitto ry ylläpitää Viipurissa toimivaa Viipuri-keskusta, joka tekee tärkeää lähialueyhteistyötä muun muassa järjestämällä vuosittain kymmeniä kaksikielisiä tapahtumia, jotka ovat edistäneet molemminpuolista kulttuurintuntemusta sekä kulttuurisuhteita suomalaisten ja lähialueiden asukkaiden välillä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 185 077 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoille, teattereille ja orkestereille sekä kirjastoille. Teattereille ja orkestereille myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 2 834 000 euroa teatteri- ja orkesterilain muuttamisesta annetun lain (1277/1994) 6 a §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen. Kirjastoille myönnettävästä määrärahasta saa käyttää enintään 1 514 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen kirjastoille, enintään 84 000 euroa avustuksen maksamiseen yhteispohjoismaiseen kirjastotoimintaan, enintään 135 000 euroa avustuksen maksamiseen kirjastoalan järjestöille ja enintään 1 474 000 euroa yleisten kirjastojen valtakunnallisten tietoverkkopalvelujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä kirjastohenkilöstön täydennyskoulutukseen sekä enintään 175 000 euroa kirjastojen muihin avustuksiin.

(3.—5. kappale kuten HE 151/2004 vp)

98. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Edellä pääluokan perusteluissa veikkausvoittovarojen käytöstä todettuun viitaten momentille lisätään 3 100 000 euroa. Momentin päätösoosan perusteluja muutetaan niin, että valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärää lisätään 10 000 vuorokaudella hallituksen ehdottamasta määrästä.

Valiokunta kiinnittää huomiota momentin selvitysosassa esitettyyn määrärahan arvioituun käyttösuunnitelmaan. Valiokunta toteaa myös, että asukaskohtainen valtionosuus kuntien liikuntatoimintaan on ollut nykytasollaan jo vuodesta 1999.

Valiokunnan mielestä liikuntapolitiikkaa on kehitettävä ennenkaikkea kansalaisjärjestöjä tukemalla. Määrärahan käytöstä päätettäessä huomiota tulisi kiinnittää erityisesti lasten ja nuorten liikuntaan, terveyttä edistävän liikunnan hankkeiden tukemiseen sekä lähiliikunta-paikkojen rakentamisen tarpeisiin. Lisämäärärahoilla on tärkeää tukea myös liikunnan kansalaistoimintaa, ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen lisäämistä ja tehostamista, nuoriso- ja joukkueurheilua, vammaisurheilua ja seuratoiminnan vahvistamista. Momentilta tulee lisätä myös määrärahoja liikunnan koulutuskeskuksille vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisiin valtionosuuksiin sekä korjata liikuntajärjestöjen yleisten avustusten jälkeenjääneisyyttä.

Valiokunta katsoo, että avustuksia myönnettäessä tulisi ottaa huomioon myös hakijan avustamisen tarve eli hakijan muutoin käytettävissä olevat varat ja rahoitusasema.

Valiokunta toteaa, että huippu-urheilun työnjakoa, rahoitusta ja kehittämistä käsitelleen työryhmän ehdotuksia (OPM 2004:22) käsitellään vuoden 2006 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Terveysliikunta. Vuonna 2002 laadittu valtioneuvoston periaatepäätös terveysliikunnasta si-

sältää 22 toimenpidettä väestön terveysliikunnan kehittämiseksi. Periaatepäätöksen ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti tavoitteena on lisätä kaikkien ikä- ja väestöryhmien ja erityisesti liian vähän liikkuvien liikkumista, kehittää liikkumisympäristöjä, parantaa terveysliikunnan asemaa kunnissa sekä tehostaa terveysliikunnan tutkimusta ja seurantajärjestelmiä. Toimenpiteitä on käynnistetty kaikilla periaatepäätöksen osa-alueilla, muun muassa liikkumisolosuhteiden parantamiseksi, pienten lasten ja koululaisten liikkumisen sekä perheliikunnan ja ikääntyvien liikkumisen lisäämiseksi. Vuonna 2003 opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö ovat tukeneet periaatepäätöksen esittämiä hankkeita 1 300 000 eurolla. Lisäksi Raha-automaattiyhdistyksen tuki lähinnä ikääntyvien hankkeille on ollut 885 000 euroa.

Valiokunta korostaa myös liikunnan kansantaloudellista merkitystä. Kansanterveyden kannalta on ensisijaisen tärkeää, että valtion toimenpiteillä luodaan parhaat mahdolliset olosuhteet liikuntaharrastuksen lisäämiseksi kaikissa ikäluokissa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 89 424 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 269 877 ja alueellisten koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä 51 000. Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 14,8 euroa (sis. alv) opiskelijapäivää kohti. Opiskelijavuorokausien ja opiskelijapäivien enimmäis-

määrän estämättä määrärahaa saa käyttää oikeaispäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

(4. ja 5. kappale kuten HE 151/2004 vp)

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille (kiinteä määräraha)*

Luvun 26.97 perusteluissa hallituksen esitykseen HE 181/2004 vp eduskunnan tekemistä muutoksista todettuun viitaten momentilta vähennetään 19 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 867 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

99. Nuorisotyö

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)*

Edellä pääluokan perusteluissa veikkausvoittovarojen käytöstä todettuun viitaten momentille lisätään 2 200 000 euroa. Valiokunta pitää tärkeänä tukea lisätyillä määrärahoilla erityisesti kunnallista nuorisotyötä ja yhteistyötä kunnissa liikuntatoimen ja liikuntajärjestöjen sekä koulutoimen kanssa. Tärkeää on tukea myös nuorisotutkimusta, nuorisotyön alueellista kehittämistä ja nuorten tietoteknisten valmiuksien lisäämistä edistäviä hankkeita. Valiokunta korostaa nuorten kansalaistoiminnan kehittämistä ja ennalta ehkäisevän päihde- ja huumetyön merkitystä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 31 720 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valiokunta toteaa, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan budjetin rakennetta on muutettu. Valiokunta pitää uutta rakennetta selkeänä nykytilanteeseen nähden. Kuitenkin saat-
taisi olla perusteltua siirtää hallintomenot (luku 90) pääluokan alkuun. Osittain sattumanvaraisesti syntynyttä momenttirakennetta on tarpeen kehittää edelleen, jotta se paremmin palvelisi eduskunnan tiedonsaantitarvetta ja asetettujen tavoitteiden seurantaa.

10. (30.14, osa ja 30.15) Maaseudun kehittäminen

50. (30.15.40) *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Maaseudun elinkeinojen kehittämiseen on momentille esitetty 11 340 000 euroa. Tämä on 830 000 euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Maaseudun elinkeinojen kehittämiseen ehdotettujen harkinnanvaraisten valtionavustusten määräraha on vähentynyt 1990-luvulta lähtien maa- ja metsätalousministeriöltä saadun selvityksen mukaan noin 8 000 000 euroa.

Maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittäminen. Maatilatalous on tällä hetkellä erityisessä murroksessa CAP-uudistuksen, EU:n uuden ohjelmakauden ja kansainvälisen maatalouskaupan muuttaessa toimintaympäristöä. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistus merkitsee olennaisia muutoksia maatalouden tukijärjestelmään lähivuosina. Kuten maa- ja metsätalousvaliokunta on lausunnossaan MmVL 16/2004 vp huomauttanut, vuonna 2005 tulee voimaan osa uudistukseen liittyvistä ns. täydentävistä ehdoista, kuten hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus sekä lakisääteisiä vaati-

muksia eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin alalla. Siten uudistus lisää neuvonnan tarvetta.

Erityisen tärkeitä maatalousneuvonnan resurssit ovat EU:n uuden ohjelmakauden alkaessa vuonna 2007. Neuvontajärjestöt voivat omalta osaltaan olla edesauttamassa työpaikkojen säilyttämistä ja uuden yritystoiminnan kehittämistä maaseudulla.

Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 200 000 euroa maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittämiseen.

Kotieläinjalostuksen ja neuvonnan kehittäminen. Kotieläinjalostuksella vaikutetaan eläinten perinteisiin taipumuksiin siten, että kotieläintuotannon kannattavuus ja kotieläintuotteiden laatu paranevat. Jalostuksella saadaan aikaan kestävä kehitys kotieläintalouden ja kuluttajien kannalta tärkeissä ominaisuuksissa sopeuttamalla luonnonmukaisesti ja luonnonvaroja säästäten eläinten tuotantotaipumukset ja ihmisten tarpeet keskenään. Jalostuksessa käytetään vain eläinten hyvinvointia kunnioittavia ja terveyden kannalta hyväksyttäviä menetelmiä.

Eläinaineksen kansainvälisesti hyvä kilpailukyky vähentää jalostuseläinten tuontitarvetta ja samalla tuonnin aiheuttamaa tautiriskiä. Eläinaineksen kehittyessä tuotannon kotimainen kilpailukyky kasvaa. Hyvää eläinainesta tuotetaan myös vientiin.

Kotieläintaloudessa vallitsee voimakas rakennekehitys. Tämä johtaa siihen, että myös eläinjalostuksen ja kotieläintuotannon tarpeet muuttuvat. Valtionavun turvin varmistetaan harvaan asuttujen ja pohjoisten alueiden jalostussuunnittelu ja -neuvonta, keinosiemennyksen käyttö ja kustannustehokkaiden menetelmien kehittäminen sekä tulossopimusten edellyttämät palvelut yhteiskunnalle.

Kotieläinjalostuksen ja keinosiemennyksen saama valtionapu on vähentynyt 1990-luvun

alkupuolelta lähtien voimakkaasti. Neuvonnan valtionavun leikkaus uhkaa neuvonnan ja keino-osiennyspalvelujen tasapuolista saatavuutta maan syrjäisimmillä alueilla, missä maataloudella on suuri merkitys.

Momentille lisätään 200 000 euroa kotieläinjalostuksen ja -neuvonnan kehittämiseen.

Maatalousmuseon vuokra- ja muut toimintamenot. Momentin määräraha on varattu Loimaalle vuonna 2004 perustetun maatalousmuseon toiminnasta aiheutuviin menoihin enintään 672 000 euroa.

Maatalousmuseo maksaa Senaatti-kiinteistöille markkinahintaista vuosivuokraa, jonka suuruus on noin 450 000 euroa. Arvio kiinteistöhuollon vuosikuluista on saadun selvityksen mukaan noin 100 000 euroa. Näin ollen 672 000 euron valtionavusta jäisi museon käyttöön 122 000 euroa. Museo saa pääsylipputulot, kerää kansalaiskeräyksellä peruspääomaa ja saa yhdistyiltä Loimaan kunnilta 16 prosentin osuuden vuosittaisista toimintakuluista. Myös hankerahoitusta käytetään saadun selvityksen mukaan maksimaalisesti.

Eduskunta on edellyttänyt museon kehittämistä valtakunnalliseksi, mikä vaatii resursseja. Opetusministeriö asettui aikanaan puoltamaan museon aikaansaamista ja totesi museon ottamisen valtionosuuden piiriin ja nimeämisen valtakunnalliseksi erikoismuseoksi olevan mahdollista sen toimittua ammatillisesti kaksi vuotta. Museoasetuksen mukaan valtakunnallinen erikoismuseo edistää ja ohjaa museotoimintaa erikoisalallaan. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että se huolehtii samaa erikoisalaa edustavien museoiden keskinäisestä yhteistyöstä ja huolehtii myös museokokoelmien valtakunnallisten rekisterien ylläpidosta.

Tarkoituksena on ollut, että maatalousmuseo saisi valtionapua vuoteen 2010 saakka maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta. Laskelmat, joihin nyt esitetty valtionapusumma perustuu, on tehty vuodenvaihteen 1998—1999 hintatasolla. Sen jälkeen yleinen kustannustaso on noussut ja Senaatti-kiinteistöt tulleet arvonalisäverovelvolliseksi. Valtiovarainvaliokunta korotti tätä val-

tionapua kuluvan vuoden talousarviossa 852 000 euroon ja totesi, että tämän tulee olla valtionavun vähimmäistaso myös tulevina vuosina.

Edellä olevan perusteella momentille lisätään 180 000 euroa maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 920 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti yleisavustuksena neuvontaan ja tutkimukseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen lähinnä valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville rekisteröidyille yhdistyksille ja muille yhteisöille. Erikseen haettaessa määrärahaa voidaan myöntää myös erityisavustuksena. Määrärahaa saa käyttää myös maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin enintään 852 000 euroa. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

55. (30.15.45) *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

4H-järjestö on poliittisesti sitoutumaton, valtakunnallinen nuoriso- ja kansalaisjärjestö. Sillä on yli 300 itsenäistä, paikallista 4H-yhdistystä. Merkittävä osa toiminnasta tapahtuu kylätasolla, missä 4H on usein ainoa nuorisotoimintaa järjestävä taho. Samalla toimintaa pitäisi pystyä tarjoamaan myös kaupunkien nuorille.

Toimintaympäristön muutokset, kuten esimerkiksi ikärakenteen ja elinkeinorakenteen muuttuminen, muuttoliike ja kuntien kiristynyt taloustilanne, ovat 4H-järjestölle suuri haaste sen pyrkiessä säilyttämään nuorisotoimintansa koko valtakunnan kattavana. Järjestö on ottanut tehtäväkseen tukea nuorten työmarkkinavalmiuksien kehittymistä siten, että mahdollisimman suuri osuus kustakin ikäluokasta olisi työhalunsa ja -kykynsä osalta työmarkkinoiden käytettävissä.

Harkinnanvaraisten valtionavustusten kehitys ei ole vastannut yleistä kustannusten nousua vuoden 1991 jälkeen. 4H-työhön osoitetun valtionavustuksen määrä oli tuolloin 5,55 miljoonaa euroa. Tämän jälkeen määräraha on

supistunut siten, että vuoden 2005 talousarvioesityksessä tarkoitukseen on osoitettu enää 4 520 000 euroa. Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 300 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 820 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

62. (30.14.62) *Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 330 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 83 248 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 244/2004 vp)
(3.—7. kappale kuten HE 151/2004 vp)

63. (30.14.63) *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Kylätoiminnan kehittäminen. Kylätoiminnalle on myönnetty valtionosuutta vasta vuodesta 2003 alkaen. Tuolloin talousarvioon lisättiin valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta erillinen määräraha kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen. Myös vuonna 2005 on osa momentin määrärahasta perustelujen selvitysoosan mukaan tarkoitus osoittaa kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen.

Kylätoiminta on lisännyt omarahoitustaan muun muassa erilaisella hanketoiminnalla. Hanketoiminnalla on merkittävä osuus kylätoiminnassa myös nykyisin. Erilaisen hanketoiminnan tarkoituksena on saada aikaan kylissä/maaseudulla uusia toimintatapoja ja osaamista. Näitä hyödyntämällä asukkaat voisivat työllistyä ja luoda yritys-, osuuskunta-, työpaja- yms. toimintaa sekä kehittää erilaisia palveluja hoivapalveluista lähtien.

Voimakas muuttoliike on aiheuttanut todellisen uhkan kylien elinkelpoisuudelle ja asukkaiden taloudelliselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Kylien kehittämisellä kyetään hillitsemään muuttoliikettä ja sen yhteiskunnalle aiheuttamia moninaisia kustannuksia. Kylätoiminnan vahvistamisella luodaan myös edelly-

tyksiä maaseudun organisaatiorakenteen vahvistamiselle siten, että tarpeelliseksi katsottu vanha toiminta sekä tarvittava uusi toiminta täydentävät toisiaan. Kylätoiminnan voimistuminen merkitsee myös kyläyhteisön sosiaalisten suhteiden vahvistumista ja eri väestöryhmien yhteyksien lisääntymistä, mitkä suoraan lisäävät välttämättömyyttä ja yhteiskunnallisesti kustannustehokasta kansalaistoimintaa.

Kylätoiminta on saadun selvityksen mukaan lisäämässä määrätietoisesti ja eri tavoin omarahoitustaan. Varojen kertyminen tätä kautta on kuitenkin hidasta. Kylätoiminnan monipuolisuuden turvaamiseksi on rahoitusrakennetta täydennettävä valtionosuuden kasvattamisella antaen näin toiminnalle sen kaipaamaa pysyvyyttä.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen TAA 501/2004 vp perusteella momentille lisätään 200 000 euroa. Määrärahasta osoitetaan siten 420 000 euroa kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen. Momentin perusteluja täydennetään vastaavasti.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 123 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Määrärahasta osoitetaan 420 000 euroa kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen.
(Uusi)

20. (30.12, 30.13, 30.14, osa ja 30.21) Maatalous

Luonnonhaittakorvauksen (LFA) kansallisesta lisäosasta saavutettiin neuvottelutulos komission kanssa 10.11.2004. Sovittu lisäosamalli perustuu olettamukselle, että osarahoitettu luonnonhaittakorvaus jatkuu nykymuotoisena. Suomi laatii komissiolle muutosesityksen kuluvan vuoden kesäkuussa jätettyyn tuki-ilmoitukseen. Tuki-ilmoituksen muutoksen valmistelun yhteydessä päätetään muun muassa kotieläintilan määritelmästä. Tästä määritelmästä samoin kuin kotieläintilojen korotukseen oikeuttavien kasvien määrittelystä riippuvat myös lisäosan taloudelliset vaikutukset.

Luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa rahoitetaan maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momentilta (30.20.40). Talousarvioesityksessä momentille on ehdotettu 608 620 000 euroa. Vuodelta 2004 arvioidaan tuotantomäärämuutosten ja eri rajoitusten huomioon ottamisen jälkeen siirtyväksi 20 miljoonaa euroa, joten vuonna 2005 kansalliseen tukeen olisi käytettävissä noin 628,6 miljoonaa euroa.

Maa- ja metsätalousministeriön ja tuottajajärjestöjen yhteisenä tavoitteena on saadun selvityksen mukaan aikaansaada tukikokonaisuus, joka säilyttää eri tuotantosuuntien ja alueiden kokonaistukisuhteet ennallaan. Näitä koskevat laskelmat valmistuvat kuluvan vuoden joulukuun aikana. Vasta laskelmien valmistumisen jälkeen voidaan yksityiskohtaisesti arvioida, tarvitaanko maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momentille lisärahoitusta. Valiokunta toteaa, että vuodelta 2004 siirtyvä 20 miljoonan euron määräraha pienentää mahdollisen lisämäärärahan tarvetta vuonna 2005. Ongelmia lienee odotettavissa viimeistään vuonna 2006, jolloin ei voitaisi maksaa kaikkia yksikkötukia vuoden 2005 tasoisina.

Kansallisen tuen yksikkötukien korotuksia ei voida toteuttaa koko maassa. Tuen ohjaamisen nykyistä enemmän Etelä-Suomen maataloustuottajille estää se, että maksuvaltuudet ovat jo nyt täysimääräisesti käytössä. Pohjoisen tuen alueella tukea voidaan korottaa jossain määrin eräillä tuotteilla. Tällöin seurauksena voisi kuitenkin olla se, että alueiden ja tuotantosuuntien välinen tasapaino muuttuisi. Valiokunta katsoo, että kaikki eri keinot viljelijöiden tulokehityksen turvaamiseksi tasapuolisesti koko maassa ja eri tuotantosuunnissa tulee käyttää hyväksi.

21. (30.21.21, 74 ja 77) *Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Siemenperunatutkimus. Maa- ja metsätalousvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa jo toistamiseen muistuttanut, että vastauksessaan (EV 101/2002 vp) hallituk-

sen esitykseen Siemenperunakeskuksen muuttamiseen osakeyhtiöksi liittyväksi lainsäädännöksi eduskunta edellytti, että tuolloin Siemenperunakeskuksella ollutta tehtävää tutkia ja kehittää korkealaatuisen siemenperunan tuotantotekniikkaa nimenomaan Suomen pohjoisiin oloihin sopivaksi tulee jatkaa MTT:n Ruukin tutkimusasemalla ja että valtion talousarviossa osoitetaan vuosittain perunanviljelyä koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan riittävät määrärahat.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus on omissa linjauksissaan todennut, että Pohjois-Pohjanmaan tutkimusaseman toimintaa vahvistetaan parantamalla sen fyysisiä resursseja ja lisäämällä tutkijavoimaa. Ruukin tutkimusasemalle on muun muassa perustettu uusi erikoistutkijan virka perunatutkimuksen alueelle. MTT:n resursseja on muutoinkin jatkossa tarkoitus kohdentaa uudelleen siten, että tiettyjä toimintoja vahvistetaan toisten supistuessa.

Tutkimuslaitosten budjettivaroin tehtävää tutkimustyötä täydennetään maa- ja metsätalousministeriön sitomattomilla tutkimusvaroilla. Kuluvana vuonna perunatutkimuksen kilpailutettu vuosirahoitus on 726 000 euroa. Rahoituksella tuetaan korkealaatuista perunan tuotantoa ja perunan tauteja ja tuholaisia koskevaa tutkimusta. Hankerahoituksen avulla maa- ja metsätalousministeriö on edesauttanut poikkitieteellisten tutkijaryhmien muodostumista sekä tutkimuslaitosten ja yliopistojen resurssien yhteiskäyttöä. On mahdollista, että myös hallitusohjelman yhteydessä sovittua t&k-toiminnan lisärahoitusta suunnataan tämentyyppiseen tutkimukseen.

Perunatutkimukseen kaivattu perustutkimuksen panos ja sen vaatima laite- ja analyysivalmius edellyttävät tarkoitukseen soveltuvaa ja pysyvää rahoitusta. Valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta eduskunta lisäsi kuluvan vuoden talousarvioon 150 000 euroa MTT:n Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasemalle käytettäväksi siemenperunatutkimuksen rahoitukseen. Tällä rahalla on saadun selvityksen mukaan jo nyt saatu merkittävästi toimintaa ja tuloksia aikaan. Tutkimukseen on liittynyt joukko merkittäviä sidos-

ryhmiä omalla panoksellaan. Tutkimusasema on pystynyt kuluvana vuonna käynnistämään yhdessä sidosryhmiensä kanssa erityisen Agrobiotekniikka siemenperunatuotannossa -tutkimusohjelman, joka on elinkeinolähtöistä ja poikkitieteellistä, soveltavaa ja perustutkimusta sisältävä ohjelma. Tutkimustoiminnan perusedellytyksenä on kuitenkin rahoituksen jatkuminen. Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntoon yhtyen valtiovarainvaliokunta katsoo, että taroitukseen tarvitaan vuosittain pysyvä määräraha. Momentille ehdotetaan lisättäväksi 150 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 405 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

40. (30.12.41) *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki* (siirtomääräraha 2 v)

Eloporotuki. Porotalous elää tällä hetkellä yhtä vaikeimmista ajoistaan. Poronlihan kuluttajahinta laski kuluneena syksynä vielä viime vuodesta noin 5—10 prosenttia. Kaiken kaikkiaan tuottajahinta on laskenut runsaat 30 prosenttia korkeimmasta tasostaan. Tuottajahinnan alhaiseen tasoon liittyvät ongelmat ovat pitkälti seurausta Ruotsissa ja Norjassa harjoitetusta porotalouden elinkeinopolitiikasta. Näissä maissa on sallittu eloporon määrien nousta, joka on lisännyt poronlihan tarjontaa huomattavasti. Tämä tarjonnan lisääntyminen ilman kysynnän vastaavaa kasvua synnyttää painetta alentaa poronlihan hintaa. Ilmiö on sama kaikissa Pohjoismaissa.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) perusteella voidaan porotaloudessa osana pohjoista tukea myöntää tukea eläinten lukumäärän perusteella. Tuen määrästä sekä muista ehdoista ja määräytymisperusteista säädetään vuosittain annettavalla valtioneuvoston asetuksella. Tuen määrä on tänä vuonna ollut 20 euroa eloporolta. Tuen saamisen edellytyksenä on ollut muun muassa se, että samaan ruokakuntaan kuuluvat henkilöt omistavat poronhoitovuoden päättyessä yhteensä vä-

hintään 80 poroa. Tarkoituksena on ollut yhtäältä tukea niitä poronhoitajia, jotka saavat merkittävän osan tuloistaan nimenomaan porotaloudesta sekä toisaalta kehittää porotalouden rakennetta suurentamalla porokarjoja, jolloin porotalouden kannattavuus on parempi.

Viime vuonna elinkeinon auttamiseksi maa- ja metsätalousministeriö myönsi eläinkohtaiseen tukeen seitsemän euron lisäyksen eloporoa kohti, jolloin tuki oli kaikkiaan 27 euroa/eloporo. Tämä on samalla EU:n komission hyväksymä maksimitaso. Lisätuen tarkoituksena oli antaa elinkeinolle vuosi aikaa sopeutua alentuneeseen tuottajahintaan ja/tai pyrkiä nostamaan sitä omilla menekinedistämistoimenpiteillään. Tuen edellytyksenä nimenomaisesti oli, että poronlihan menekinedistämistä tehostetaan, mihin ministeriö myönsi 120 000 euroa. Tuen lisäys sinänsä tarkoitti noin 1 000 000 euron lisätukea elinkeinolle maatalouden pohjoisen tuen varoista.

Valiokunta katsoo, että perusteet eläinkohtaisen tuen lisäämiseen ovat edelleen olemassa. Hallituksen tulisi tehdä tätä tarkoittava päätös. Tämän mahdollistamiseksi momentille lisätään 700 000 euroa eläinperusteisen tuen korottamiseen poronmistajille.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 609 320 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

40. (30.41 ja 30.42) *Kala-, riista- ja porotalous*

43. (30.41.43) *Porotalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu 1 608 000 euroa. Perustelujen selvitysosana mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon vuoden 2004 talousarviossa kertaluonteisena menona myönnetty 100 000 euroa. Eduskunta myönsi tämän lisämäärärahan valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta Paliskuntain yhdistykselle porotalouden perusneuvontaan ja kehittämiseen.

Viitaten porotalouden vaikeaan tilanteeseen, jota on tarkemmin käsitelty momentin 30.20.40

kohdalla, myös Paliskuntain yhdistykseltä odotetaan tehostettua toimintaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö aikoo ensi vuonna arvioida ulkopuolisen arvioijan toimesta yhdistyksen koko toiminnan tuloksellisuutta, taloudellisuutta ja jos-sain määrin myös tarkoituksenmukaisuutta. Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 50 000 euroa Paliskuntain yhdistykselle porotalouden kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 658 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

51. (30.41.51) *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Kalastuselinkeino on suurten haasteiden edessä. Esimerkiksi Suomen EU-jäsenyys, vapaakaupan lisääntyminen ja monet kansalliset tekijät ovat viimeisten kymmenen vuoden aikana muuttaneet kalastuselinkeinoon toimintaedellytyksiä maassamme. Ammattikalastajien määrä on vähentynyt ja ikärakenne enteilee suurta poistumaa elinkeinosta myös jatkossa, ellei uusia ammattikalastajia saada alalle. Tämä olisi kuitenkin edellytys sille, että kuluttajille voitaisiin tarjota myös tulevaisuudessa kotimaisia kalatuotteita. Jotta kielteinen kehityskulku voitaisiin kääntää, pitäisi myös kalastuselinkeinoon itse harjoittamaa elinkeinokalatalouden edistämistoimintaa tukea.

Kalastuslain 91 §:n ja momentin perustelujen mukaan kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat on käytettävä kalavesien omistajille kalastusoikeuden käytöstä maksettaviin korvauksiin sekä kalastusalue toiminnasta, kalastusalan neuvontajärjestöjen toiminnasta ja kalatalouden edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentilta on vuosittain maksettu avustusta kalatalousalan neuvontajärjestöille: Kalatalouden Keskusliitolle ja Suomen Vapaa-ajan kalastajien Keskusjärjestölle sekä kuluvana vuonna myös Nylands Fiskarförbundille. Sen sijaan Suomen Ammattikalastajaliitto ei etujärjestönä ole saanut kalatalousalan neuvontajärjestöille tarkoitettua toimintamäärärahaa. Liitto on kuitenkin ainoa valtakunnallinen ammattikalas-

tajien ja kalastuselinkeinoon järjestö Suomessa. Myös viranomaiset käyttävät säännöllisesti Suomen Ammattikalastajaliittoa asiantuntijatahona, ja liitolla on keskeinen rooli kalastuselinkeinoon kehittämisessä Suomessa.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen TAA 63/2004 vp perusteella momentille lisätään 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:n avustamiseen. Määrärahaa tulee käyttää tiedonvälitykseen kalastusyrityksille, kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseen ja tukemiseen elinkeinoon piirissä sekä kalastusyritysten välisen yhteistyön lisäämiseen verkostojen luomisessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 258 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Määrärahasta osoitetaan avustuksena 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle. (Uusi)

50. (30.01, osa ja 30.51) *Vesitalous*

Vesitalouteen on talousarvioesityksessä esitetty määrärahoja yhteensä 26 986 000 euroa. Kun tästä vähennetään aiemmin toiseen lukuun budjetoitu poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen tarkoitettu määräraha 841 000 euroa, taso on 8,3 prosenttia pienempi kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Ympäristöministeriön pääluokkaan on lisäksi budjetoitu vesivaratehtävien hoitoon tarvittavia määrärahoja noin 8 000 000 euroa alueellisten ympäristökeskusten toimintamenoihin ja noin 2,2 miljoonaa euroa Suomen ympäristökeskuksen toimintamenoihin.

Valtiovarainvaliokunta on johdonmukaisesti vuosittaisten talousarvioiden yhteydessä korostanut vesihuollon palveluja ihmisten hyvinvoinnille ja yhteiskunnan toiminnalle elintärkeinä välttämättömyyspalveluina. Vesihuoltopalveluiden turvaaminen haja-asutusalueilla hidastaa omalta osaltaan myös muuttoliikettä. Tämänkertaisen talousarvioesityksen lukuperusteluissa on todettu vesistöjen käytössä ja hoidossa olevan kasvavaa tarvetta voimavarojen suuntaamiseksi

toimenpiteisiin, joilla parannetaan varautumista suuriin tulviin erityisesti asutuksen suojaustason parantamiseksi. Myös vesistörakenteen perusparannustoimenpiteiden tarve samoin kuin vesistöjen kunnostamistarve kasvavat.

Valiokunta toteaa, että tässä luvussa eri momenteille esitetty määrärahasato ei vastaa vesihuollon lähivuosien haasteita. Valiokunta ehdottaakin usealle momentille määrärahalisäyksiä.

22. (30.51.22) *Vesivarojen käytön ja hoidon menot* (siirtomääräraha 2 v)

Maa- ja metsätalousministeriön suurtulvatyöryhmän suositusten täytäntöönpano on lähivuosina erittäin haasteellinen tehtävä. Momentille aiheutuu lisärasitusta tulvavahinkojen ehkäisemiseen tarvittavien selvitysten ja yleissuunnitelmien laatimisesta, joten momentin määrärahasato on edelleen tiukka.

Edellä olevaan ja luvun perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 100 000 euroa. Tästä 50 000 euroa kohdennetaan pohjavesiselvityksiin ja 50 000 euroa valtion vesistörakenteiden käyttöön ja kunnossapitoon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 513 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

31. (30.51.31) *Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Tarve vesihuoltotoimenpiteiden avustamiseen on viime vuosina kasvanut voimakkaasti. Avustushakemusten määrä on saadun selvityksen mukaan noin kuusinkertainen käytettävissä olevaan määrärahasatoon verrattuna.

Edellä olevaan ja luvun perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 200 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 654 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

77. (30.51.77) *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Kun erilaiset momenttienväliset määrärahasiirrot otetaan huomioon, nettovähennys momentin määrärahasatoon on 1,6 miljoonaa euroa. Vuoden

2005 aikana on kuitenkin välttämätöntä lisätä perusparannustöiden rahoitusta suurtulvatyöryhmän esittämällä tavalla. Välttämättömät lisäpanostukset perusparannustoimiin kaventavat määrärahan supistumisen ohella huomattavasti mahdollisuuksia aloittaa uusia vesistö- ja vesihuoltotöitä.

Uusina vesihuoltohankkeina olisi tarvetta käynnistää erityisesti hankkeita, joiden tavoitteena on alueellisen yhteistyön parantaminen ja vesihuollon turvaaminen erityistilanteissa. Sama tarve kohdistuu vesihuollon parantamiseen maa-seutuyhdyskunnissa ja vesihuoltolaitosten verkostojen ulkopuolelle jäävillä haja-asutusalueilla samoin kuin asutuksen jätevesistä ympäristölle aiheutuvan kuormituksen vähentämiseen. Näitä hankkeita on valiokunnan käsityksen mukaan runsaasti esimerkiksi Uudenmaan ja Länsi-Suomen ympäristökeskusten alueilla.

Edellä olevaan ja luvun perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 1 200 000 euroa. Tästä lisäyksestä kohdennetaan 400 000 euroa perusparannuksiin ja 800 000 euroa pie-nehköihin vesistö- ja vesihuoltotöihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 13 458 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

60. (30.31 ja 30.32) *Metsätalous*

21. (30.32.21, 74, 76 ja 77) *Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Metsäntutkimuslaitoksen Joensuun tutkimuskeskuksen toimitilavuokrien nousuna 300 000 euroa. Saadun selvityksen mukaan Joensuun tutkimuskeskuksen uudisrakennus merkitsee kuitenkin 600 000 euron pysyvää, vuokrasta aiheutuvaa lisämenoa. Vuokrakulujen nousu on luonnollinen seuraus tilantarpeen kasvusta henkilöstön kaksinkertaistuttua vuosina 2001—2004.

Hallitus teki strategisen linjauksen Joensuun yksikön kehittämisestä vuonna 2000. Metsäntutkimusta vahvistamalla haluttiin edistää alueellista metsäalan talous- ja yritystoimintaa sekä

ratkaista pääkaupunkiseudulla Metlan toimitilao ngelmia. Tähän alueellistamispäätökseen sisältyi 60 uuden, pysyvän viran perustaminen vuoden 2005 loppuun mennessä sekä uuden, puurakenteisen toimitalon rakentaminen. Toimitalo on juuri valmistunut, mutta viroista on vasta osa saatu perustetuksi. Mikäli vuokratuloihin ei saada valtion rahoitusta, Metlan kireän taloustilanteen vuoksi Joensuun tutkimusyksikön henkilöstön kehittämisen loppuunsaattaminen viivästyy ainakin kaksi vuotta hallituksen asettamasta tavoitteesta.

Momentille lisätään 300 000 euroa Joensuun tutkimuskeskuksen toimitilavuokrien kattamiseen, jolloin vuokrasta aiheutuviin lisämenoihin on vuonna 2005 käytettävissä 600 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 421 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

44. (30.31.44) *Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen* (arviomääräraha)

Kansallinen metsäohjelma 2010 käynnistyi vuonna 2000. Työtulokset niin metsänhoito- kuin metsänparannustöissäkin ovat olleet nousujohteiset. Erityisesti nuoren metsän hoidossa työmäärät ovat lisääntyneet, työtä toteuttavat organisaatiot ovat kiinnittäneet työhön lisää resursseja ja metsänomistajat ovat sitoutuneet töiden toteuttamiseen. Metsänhoito- ja metsänparannustyöt ovat merkittävä työllistäjä maaseudulla. Valtion rahoittama metsänparannustoiminta on vuosittain tarjonnut työtä noin 3 000 henkilötyövuoden edestä. Yksi henkilötyövuosi vaatii valtion tukea noin 14 000 euroa, mitä voidaan työllisyysvaikutuksiin nähden pitää hyvin edullisena.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa todennut, että nuoren metsän hoitoon suunnatun kampanjan sekä rahoitusehtojen parantamisen merkitys on tullut konkreettisesti esille metsänomistajien toiminnan aktivoimisessa. Toteutuneita hoitohankkeita on jouduttu viime vuosina rahoittamaan toistuvasti seuraavan vuoden budjettivaroin. Lausunnon mukaan julkisessa tuessa

on 6 200 000 euron vajuus siihen nähden, mitä kansallisessa metsäohjelmassa on asetettu tavoitteeksi. Kuluven vuoden kolmannessa lisätalousarviossa tästä vajauksesta katettiin 2 000 000 euroa, joten vuonna 2004 tehtävät työt rasittavat vuoden 2005 talousarviota 4,2 miljoonan euron edestä.

Momentille on ehdotettu 63 380 000 euroa, josta 2 000 000 euroa saa käyttää kestäväen metsätalouden rahoituksesta annetun lain muutoksesta aiheutuviin menoihin. Muutoksella valtion tuen piiriin kuuluvien kohteiden määrä laajenee sekä energiapuun korjuussa että haketuksessa. Lain muutos mahdollistaa valtion tuella rahoitettavan energiapuun korjuumäärän nostamisen saadun selvityksen mukaan noin 35 prosentilla kuluven vuoden tasoon verrattuna.

Em. lain voimaantulosta säädettiin asetuksella sen jälkeen, kun Euroopan yhteisöjen komissio oli hyväksynyt esitetyn muutoksen energiapuun korjuuta ja haketusta koskevaan tukeen. Lain muutoksen yhteydessä eduskunta edellytti-kin, ettei lain väliaikaisia säännöksiä muutoksista energiapuun korjuuta ja haketusta koskevaan tukeen saateta voimaan ennen kuin on varmistunut, että vastaavia tukisäännöksiä voidaan noudattaa vuoden 2005 jälkeen valtion muuta tukea metsänhoito- ja metsänparannustoimiin vähentämättä. Mietinnössään MmVM 8/2004 vp maa- ja metsätalousvaliokunta piti tärkeänä, että lain muutoksesta aiheutuviin menoihin osoitettu määräraha voidaan käyttää nyt voimassa olevan kestäväen metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisten valtiontukien maksamiseen siinä tapauksessa, ettei lain väliaikaisia säännöksiä edellä todetun mukaisesti voida saattaa voimaan. Edellä olevaan viitaten valtiovarainvaliokunta ehdottaa tehtäväksi momentin perustelujen päätösosan toiseen kappaleeseen tätä tarkoittavan muutoksen.

Valtiovarainvaliokunta kiirehtii kestäväen metsätalouden rahoituksesta annetun lain kokonaisuudistusta. Kuten valiokunta kolmannesta lisätalousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 29/2004 vp totesi, uudistuksen lähtökoh- tana tulee olemaan metsänparannustoiminnan

sopeuttaminen käytettävissä oleviin määrärahoihin ja turhan byrokratian karsiminen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisen valtiontuen maksamiseen. *Määrärahasta* saa käyttää *enintään* 2 000 000 euroa kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain muutoksesta aiheutuvan energiapuun korjuu- ja haketustuen piirin laajentumisesta aiheutuviin menoihin. Vuonna 2005 saa tehdä edellä mainitun lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 67 000 000 eurolla.

50. (30.31.50) *Eräät metsätalouden valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston rakennushankkeen loppuunsaattaminen. Suomen metsämuseosäätiön ylläpitämä metsämuseo ja metsätietokeskus Lusto avattiin yleisölle vuonna 1994. Lusto on ainut metsäalan valtakunnallinen museo ja tietokeskus Suomessa.

Lusto käynnisti yhteistyössä alalla toimivien yritysten ja yhteisöjen kanssa syksyllä 2001 tallennushankkeen, jonka tavoitteena on kerätä talteen koneellisen metsänkorjuun ja metsätalouden historian keskeisin aineisto. Tämän osion tallentamiseen tarvitaan noin 2 000 neliömetrin suuruinen laajennusosa.

Vuoden 2002 talousarviossa laajennusosan rakentamiseen osoitettiin suunnittelumääräraha. Hanketta on sen jälkeen rahoitettu sekä vuoden 2003 että 2004 talousarvioissa. Jotta rakennustyö voitaisiin saattaa katkeamatta suunnitelmien mukaisesti ja taloudellisesti loppuun, tarvitaan saadun selvityksen mukaan vielä 350 000 euron lisärahoitus.

Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 350 000 euroa Metsämuseosäätiön puunkorjuun

koneellistamisen esittelyhallin rakennushankkeen loppuunsaattamiseen.

Arboretumien ylläpito. Arboretumit ovat osa kansallisia arvopuistojamme ja vastaavat luonnonsuojelualueita ja kansallispuistoja. Suomessa on 30—40 merkittävää arboretumia eli koikeellista puu- ja pensaslajikepuistoa. Näillä on suuri taloudellinen ja ympäristöllinen merkitys tutkittaessa eri lajikkeiden elinmahdollisuuksia. Osalla arboretumeista on ollut myös tärkeä tieteellinen merkitys puu- ja pensaslajikkeiden jalostustyössä.

Momentilta on tähän saakka rahoitettu ainoastaan Mustilan arboretumia, jolle vuoden 2005 talousarvioesityksessä on ehdotettu 51 000 euron valtionavustusta. Mustilan arboretum on perustamisestaan lähtien tehnyt yleishyödyllistä työtä etsien ja kokeillen maamme ilmastoon sopivia puulajeja ja niiden alkuperiä tavoitteena ensisijaisesti käytännön raakapuun tuotantoon soveltuvien lajien löytäminen.

Vastuu muiden, pienehköjen pihapuistojen luonteisten arboretumeiden hoidosta kuuluu niiden omistajille. Näistä puistoista kertyy tietoa ja kokemuksia muun muassa ulkomaisten ja kotimaisten jalojen puulajien viihtyvyydestä koristeputena kasvupaikkakunnan ilmasto-olosuhteissa. Ilman valtion tukea monia näistä arboretumeista uhkaa rappeutuminen, vaikka niitä kunnostetaan talkootyöllä.

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 100 000 euroa. Tästä 50 000 euroa kohdennetaan Mustilan Kotikunnas-säätiölle ja talousarvioaloitteen TAA 857/2004 vp perusteella 50 000 euroa muiden arboretumeiden tukemiseen. Momentin käyttösuunnitelmaan lisätään kohta "Muiden arboretumeiden tukeminen".

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 035 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyk-

sille ja säätiöille *sekä eräiden arboretumeiden tukemiseen.*

Käyttösuunnitelma	euroa
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työtehoseura ry	521 000
Metsämuseosäätiö	870 000
Mustilan Kotikunnas -säätiö	101 000
<i>Muiden arboretumeiden tukemi-</i> <i>nen</i>	50 000
Suomen Metsäyhdistys ry	434 000
Euroopan Metsäinstituutti ry	1 009 000
Yhteensä	3 035 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Väyläverkon kehittäminen ja rahoitus

Suomessa on parhaillaan käynnissä useita liikenneverkon kehittämishankkeita. Erityisesti E18-tie, Vuosaaren satama sekä Kerava—Lahti-oikorata ovat poikkeuksellisen suuria ja merkittäviä hankkeita, joilla on merkitystä koko maan kilpailukyvyyn ja liikenneyhteyksien kannalta. Ensi vuoden talousarvioesityksessä käynnistetään kaksi uutta hanketta, Tornion meriväylän syventäminen sekä Hakamäentien parantaminen Helsingissä. Lisäksi tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä päätettiin kahden hankkeen (Lappeenranta—Imatra-tiehanke ja Lahti—Luumäki-ratahanke) aloittamisesta, mutta vasta vuoden 2007 talousarviossa.

Liikenneväyläpolitiikkaa käsitellyt ministerityöryhmä linjasi kuluvan vuoden helmikuussa valmistuneessa mietinnössään uusia liikenneinvestointeja aina vuoteen 2013 saakka. Hallitus ei kuitenkaan sitoutunut työryhmän ehdottamaan rahoitusohjelmaan. Ministerityöryhmän ehdotuksia ei myöskään otettu liiemmästi huomioon vuosia 2005—2008 koskevassa menokehyspäätöksessä.

Valiokunta on useissa yhteyksissä todennut, että väyläverkon kunnossapito ja kehittäminen edellyttävät selkeää lisärahoitusta. Käsitellessään menokehyksiä koskevaa selontekoa eduskunta edellytti nykyistä pitkäjänteisempää liikennepoliittikkaa sekä sellaisen pitkäjänteisen rahoitussuunnitelman laatimista, jolla voidaan toteuttaa väyläinvestointiohjelma. Tässä mielessä valiokunta pitää valtion osakemyyntitulojen käyttöä koskevaa menettelytapaa epäonnistuneena, sillä pitkäjänteinen liikenneväyläpolitiikka ei voi perustua myyntituloihin eikä muihin kaan sattumanvaraisiin ja epävarmisiin tapahtumiin. Etenkin radanpidon rahoituksessa käytetty lisätalousarviomenettely on myös ollut omiaan

vaikeuttamaan pitkäjänteistä ja taloudellista suunnittelua.

Liikenneväyläpolitiikan pitkäjänteisyys tehostaisi hankkeiden kokonaissuunnittelua ja toteutusta sekä tasaisi maarakennusalan suhdannevaihteluita. Hankkeiden pitkäjänteinen toteutus alentaa myös kokonaiskustannuksia verrattuna tilanteeseen, jossa hankkeet toteutetaan pienemmissä osissa siten, että työt keskeytyvät.

Valiokunnan mielestä kehittämishankkeita pitäisi toteuttaa tasaisesti koko hallituskauden ajan. Tulopoliittiseen sopimukseen sisältyvät kehittämishankkeet aloitetaan vasta vuoden 2007 talousarviossa, vaikka suurin osa nyt käynnissä olevista hankkeista valmistuu jo vuonna 2005. Olisikin ollut perusteltua, että Lappeenranta—Imatra-tiehanke ja Lahti—Luumäki-ratahanke olisi käynnistetty viimeistään vuoden 2006 talousarviossa. Valiokunta pitää tärkeänä, että uusien hankkeiden rahoitusmallia valmisteltaessa pyritään siihen, että hankkeet voidaan käynnistää mahdollisimman pian vuoden 2007 talousarvion tultua hyväksytyksi. Muutoin käy helposti niin, että hankkeiden käynnistys siirtyy käytännössä seuraavalle hallituskaudelle vuoteen 2008.

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa käynnistettiin ensimmäisenä elinkaarihankkeena Lohja—Muurla-moottoritiehanke. Jotta rahoitusmallista kehittyisi mahdollisimman edullinen hankintatapa, olisi perusteltua toteuttaa vastaavanlaisella rahoitusmallilla useamman hankkeen ohjelma, kuten ministerityöryhmä ehdotti.

Ministerityöryhmän mietinnössä on käyty läpi väyläverkon ongelmat ja kehittämistarpeet. Rahoituksen niukkuudesta johtuen ehdotusten toteuttaminen kestää kuitenkin huomattavasti ministerityöryhmän kaavailemaa aikataulua kauemmin. Valiokunta pitää siksi tärkeänä, että

myös olosuhteissa tapahtuvia muutoksia seurataan.

Valiokunnan mielestä liikenteen ja väylien pitkäjänteisen suunnittelun pohjaksi tarvitaan myös tarkastelua, jossa otetaan nykyistä laajemmin huomioon alueiden erityispiirteet, ennakoidut pitkän tähtäyksen muutokset alue- ja yhdyskuntarakenteessa, tuotantorakenteessa, väestön ikärakenteessa sekä näiden vaikutukset liikenteen määriin ja ominaisuuksiin. Samassa yhteydessä tulisi tarkastella myös liikenneverkkojen tarkoituksenmukaista laajuutta.

Valiokunta on kiinnittänyt useita kertoja huomiota arvonlisäveromenojen budjetointiin liittyviin epäkohtiin. Arvonlisäveromenojen sisältyminen menosääntöön voi vaikuttaa päätöksentekoperusteisiin, kun oman työn hinta on arvonlisäveroton, mutta ulkopuolelta ostettujen palvelujen hintaan lisätään arvonlisäveron osuus. Myös eri hankkeiden vertailu vaikeutuu, koska hankkeiden kustannusarviot voidaan esittää ainakin kahdella eri tavalla. Valiokunta pitää välttämättömänä, että arvonlisäverojen budjetointiin etsitään ratkaisu, joka poistaa em. epäkohdat ja selkeyttää muutoinkin nykytilannetta.

Valiokunta viittaa mietinnön yleisperusteluihin sisältyvään lausumaan, jossa hallituksen edellytetään arvioivan seuraavan kehyspäätöksen yhteydessä myös ministerityöryhmän esitysten rahoitustarpeita.

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Perustienpitoon ehdotetaan noin 578 miljoonan euron määrärahaa, johon sisältyy tulopoliittisen sopimuksen mukainen 8 miljoonan euron korotus. Tämän lisäyksen jälkeenkin hallituksen esitys merkitsee sitä, että momentin määräraha laskee kuluvaan vuoteen verrattuna noin 10 miljoonalla eurolla. Perustienpidon vuotuinen määräraharave on valiokunnan saaman selvityksen mukaan 630 miljoonaa euroa, jota myös ministerityöryhmä ehdotti. Kymmenen viime vuoden aikana perustienpidon rahoitus on vähentynyt yli

20 prosenttia. Samanaikaisesti liikennemäärät ovat kasvaneet tuntuvasti, ja tieliikenteen arvioidaan kasvavan edelleen 2—3 prosenttia vuodessa.

Perustienpitoon kohdistuu monenlaisia haasteita ja ongelmia. Viime kesän sateiden aiheuttamien vaurioiden korjaaminen jatkuu vielä ensi vuonna, kelirikkoisten teiden määrä ei ole vähentynyt ja alempiasteisten teiden painorajoitukset hankaloittavat etenkin teollisuuden kuljetuksia. Myös suuri osa Suomessa 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuista silloista on tulossa peruskorjausikänsä. Myöskään kevyen liikenteen väylien rakentamiseen ei ole riittävästi rahoitusta.

Ensi vuonna on tarkoitus käynnistää kaksi teemapakettia, satamayhteyksien parantaminen sekä pääteiden liikenneturvallisuuden parantaminen. On sinänsä tärkeää, että teemapakitit saadaan käyntiin, joskaan niiden rahoitus ei vastaa ministerityöryhmän ehdotuksia. Olisi myös tärkeää saada käyntiin muitakin teemapaketteja, kuten kasvavien alueiden kehityksen tukeminen ja koulumatkojen olosuhteiden parantaminen maaseututaajamissa.

Porvoon Kilpilahden tieyhteyksien parantaminen ei sisälly ensi vuonna aloitettavaan teemapakettiin. Saadun selvityksen mukaan liikennemäärät alueella ovat kuitenkin kasvaneet tuntuvasti ja vaarallisten kemikaalien osuus tavarakuljetuksista on erittäin suuri. Yleinen liikenne kulkee palo- ja räjähdysvaarallisia aineita sisältävien laitosten vierestä. Tieyhteyksien parantaminen olisi kiireellistä valtakunnallisesti tärkeän sataman ja koko teollisuusalueen toimintaja kilpailuedellytysten kannalta. Valiokunta katsoo, että hankkeen nopeuttamiseksi olisi vielä syytä arvioida sen rahoitusmallia.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 10 000 000 euroa perustienpidon teemahankkeiden toteuttamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 588 770 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

25. Tienpidon valtionavut

50. *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan 13,1 miljoonan euron määrärahaa, joka on 2 miljoonaa euroa kuluvaan vuotta enemmän. Yksityisteitä on noin 280 000 kilometriä, ja niillä on huomattava merkitys muun muassa maaseudun elinvoimaisuuden ja elinkeinoelämän kuljetusten kannalta. Viime kesän sateiden aiheuttamat vauriot edellyttävät huomattavia kunnostustoimia myös yksityistieverkolla.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 800 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 13 900 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

30. Merenkululaitos

78. *Eräät vesiväylähankkeet* (arviomääräraha)

Ensi vuonna käynnistetään Tornion meriväylän syventäminen, joka on erittäin tärkeä muun muassa teollisuuden kilpailukyvyn kannalta. Ministerityöryhmän linjauksen mukaan vuosina 2004—2007 aloitettaviin suuriin kehittämiss Hankkeisiin sisältyy myös Raahen meriväylän kunnostaminen. Seuraavaan hankekorin eli vuosina 2008—2013 aloitettaviin hankkeisiin sisältyy yksi meriväylähanke, joka olisi Haminan meriväylän kunnostaminen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Raahen väylän syventäminen aloitetaan viimeistään vuoden 2006 talousarviossa. Väylän syventäminen on välttämätöntä teollisuuden kuljetusten sekä talvimerenkulun turvaamiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Haminan väylän syventämistä tulisi kiirehtiä sataman kilpailukyvyn turvaamiseksi. Hankkeen aikaistamiseksi Haminan kaupunki on sitoutunut osallistumaan tuntuvalle panostuksella väylän kunnostuskustannuksiin. Valiokunnan mielestä tällaisessa tilanteessa olisi perusteltua, että myös valtiolla olisi mahdollisuudet osallistua hankkeen kustannuksiin.

Valiokunta korostaa meriväylien ohella myös sisävesiväylien kehittämistä logistiikan ja matkailun tarpeet huomioon ottaen.

40. Ratahallintokeskus

21. *Perusradanpito* (siirtomääräraha 2 v)

Perusradanpitoon ehdotetaan 285 miljoonan euron nettomäärärahaa, josta korvausinvestointeihin on tarkoitus osoittaa 140 miljoonaa euroa. Junaliikenteen ja rakentamisen kannalta on tärkeää, että korvausinvestointien rahoitusta on korotettu jo vuoden 2005 varsinaisessa talousarvioesityksessä. Rataverkon pitkäjänteinen ja taloudellisesti optimaalinen ylläpito edellyttäisi kuitenkin noin 170 miljoonan euron vuosittaista panostusta korvausinvestointeihin. Nyt ehdotettu määräraha kattaa noin 80 prosenttia määrärahatarpeesta.

Ministerityöryhmän mietinnössä todetaan, että rataverkko on vielä huonommassa kunnossa kuin tieverkko. Ratahallintokeskuksen arvion mukaan nykyrahoituksella kyettäisiin pitämään vain noin kaksi kolmannesta rataverkosta sellaisessa kunnossa, että liikennerajoituksia ei tarvita. Korvausinvestointitasen jäädessä jatkuvasti vähimmäistason alapuolelle eri yhteyksissä asetetut radanpidon tavoitteet jäävät saavuttamatta ja liikennerajoitusten määrä kasvaa. Tärkeää ja kiireellistä perusparannustyötä on vielä tekemättä noin 2 000 km, ja tavara- ja huoltopihojen kunnostus on vasta alkamassa. Pohjanmaan rata Helsingistä Ouluun on rataverkon tärkein runkorata. Pelkän kehysrahoituksen tasolla rataosan kunnostus voi kestää jopa 30 vuotta.

Menokehyspäätöksen mukaan VR:n voitontuloutuksesta osoitetaan radanpitoon vuosittain noin 10 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan näyttää ilmeiseltä, että jatkossa VR:n voitontuloutuksia ei muutoin enää ohjata radanpitoon. Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että kehysrahoituksen taso ei ole riittävä radanpitoon, joka turvaisi kilpailukyvyn, turvallisuuden ja alueiden tasapuolisen kehittämisen. Valiokunta pitää välttämättömä-

nä, että radanpidon määrärahaso mitoitetaan tällöin riittäväksi jo talousarviota laadittaessa.

52. Ilmaliikenteen korvaukset ja valtionavut

41. Valtionapu eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan 1 miljoonan euron määrärahaa, jota voidaan käyttää enintään 90 prosentin suuruisen valtionavun maksamiseen Seinäjoen ja Mikkelin säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevien lentopaikkojen rakenteiden ja laitteiden parantamiseen ym. Avustus myönnetään liikenteellisin perustein. Momentin määräraha on 200 000 euroa pienempi kuin tänä vuonna.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määräraha on riittämätön kaikkien niiden velvoitteiden hoitamiseen, joita säännöllisen reittiliikenteen hoitaminen edellyttää. Myös lentoturvallisuuteen liittyvät vaatimukset ovat kiristyneet, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia.

Seinäjoen kentän palvelutason kehittäminen edellyttää nykyisen kiitotien pidentämistä. Hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 7,2 miljoonaa euroa. Jatkovalmistelun kannalta on tärkeää, että liikenne- ja viestintäministeriö laatii yhdessä Rengonharju-säätiön, alueen kuntien ja mahdollisten muiden tahojen kanssa suunnitelman siitä, miten kiitotien pidentämistä koskeva hanke rahoitetaan.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 300 000 euroa Seinäjoen ja Mikkelin lentokenttien toimintaedellytysten vahvistamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 300 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Talousarvioesityksen mukaan momentille osoitetaan ensi vuodelle noin 78,3 miljoonaa euroa,

mikä on noin 4 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän.

Saadun selvityksen mukaan ensi vuoden toimintaa joudutaan karsimaan, mutta merkittäviin supistuksiin ei ole vielä tarvetta, sillä käytettävissä on aiemmilta vuosilta säästyneitä määrärahoja. Joukkoliikenteen rahoitus vaikeutuu ensi vuoden jälkeen, jolloin menokehityksen mukainen määrärahaso alenee. Mikäli määräraha-kehystä ei tältä osin koroteta, joudutaan palveluita ja tukea selkeästi supistamaan vuodesta 2006 alkaen.

Valiokunta pitää erittäin huolestuttavana joukkoliikenteen tuen vähenemistä. Rahoituksen väheneminen johtaa väistämättä lippujen hinnankorotuksiin ja palvelutason laskuun, mikä vähentää edelleen joukkoliikenteen suosiota, mikä taas puolestaan johtaa matkustajamäärien laskuun ja vuorojen karsimiseen. Näin yksityisautoilu lisääntyy ja joukkoliikenteen osuus työmatkaliikenteestä vähenee. Valiokunnan mielestä tällainen kierre pitää katkaista.

Hallitusohjelman mukaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja rahoitusta pyritään parantamaan. Myös liikenne- ja viestintäministeriön toimesta laaditussa Joukkoliikenne nousuun -mietinnössä on tuotu esille keinoja, joilla joukkoliikenteen osuutta voitaisiin lisätä kaupunkiseuduilla ja etenkin Helsingin työssäkäyntialueella.

Valiokunta toteaa, että joukkoliikenteen aseman vahvistaminen edellyttää konkreettisia päätöksiä sekä lisärahoitusta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työmatkaliikennettä ohjataan enemmän joukkoliikenteeseen tukeutuvaksi ja että joukkoliikenteen suosiota pyritään parantamaan etenkin siellä, missä liikennettä on paljon. Näin voidaan saavuttaa liikennepoliittista hyötyä ja vaikuttavuutta. Valiokunnan mielestä jatkossa tulisi myös arvioida suurten kaupunkien eli Helsingin, Tampereen ja Turun mahdollisuudet saada joukkoliikenteen tukea. Joukkoliikenteen turvaaminen on tärkeää myös kansalaisten alueellisen ja sosiaalisen tasa-arvon kannalta.

Valiokunta kiirehtii myös työryhmän ehdotusten jatkovalmistelua. Tehokkaan raideverkon

kehittäminen edellyttää, että valtion ja kuntien tulee kiirehtiä suunnitteilla olevia joukkoliikenteen runkoa vahvistavia ratahankkeita. Olisi myös tärkeää tukea sellaisia lippujärjestelmiä, jotka helpottavat matkustajien liikkumista yhdellä lipulla koko työssäkäyntialueella.

Valiokunta on useita kertoja kiirehtinyt työsuhdelipun verotusarvon alentamista, mutta asia ei ole vielä edennyt. Työsuhdelipun avulla voitaisiin aidosti parantaa joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Valiokunta kiirehtii edelleen asian valmistelua.

Talousarvioesityksen mukaan Savonlinnan ja Mikkelin säännöllisen lentoliikenteen ostolla turvataan erityisesti elinkeinoelämälle tarpeellisia yhteyksiä. Myös kaupungit osallistuvat liikenteen rahoittamiseen. Valtion maksuosuus on Savonlinnan ja Mikkelin lentoliikenteessä enintään puolet peruspalvelutason mukaisista ostokustannuksista. Saadun selvityksen mukaan myös Varkauden kentän osalta ollaan selvittämässä EU-säädösten edellyttämän julkisen velvoitteen asettamisen edellytyksiä. Selvityksen valmistuttua tehdään päätökset liikenteen turvaamisesta sekä rahoituksesta.

Valiokunta pitää perusteltuna sitä, että lentoliikennettä tuetaan yhteiskunnan toimenpitein tilanteissa, jolloin muita keinoja välttämättömien reittien turvaamiseen ei löydy. Momentin määräraha ja muut joukkoliikenteen tarpeet huomioon ottaen valiokunta pitää kuitenkin välttämättömänä, että seuraavassa menokehyksessä joukkoliikenteen rahoitusta parannetaan.

Matkojen yhdistely

Matkojen yhdistelyllä pyritään hillitsemään kuljetuskustannusten nousua sekä saamaan konkreettisia säästöjä. Tarkoituksena on perustaa 20 alueellista matkapalvelukeskusta, jotka yhdistelevät ja ketjuttavat yhteiskunnan korvaamia matkoja kuten koulukyytejä, sairaala- ja kuntoutusmatkoja, vammaisten kuljetuspalveluja sekä vanhusten kotihoitoon liittyviä matkoja. Yhdistelykeskukset käyttävät hyväkseen jo olemassa olevaa joukkoliikennettä ja hyödyntävät eri kulutavoista muodostuvia matkaketjuja. Kun kaikki alueelliset matkapalvelukeskukset ovat aloit-

taneet toimintansa, arvioidaan säästöjä kertyvän vuosittain noin 22 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää matkojen yhdistelyä hyvänä ja perusteltuna hankkeena, jolla voidaan hillitä kuljetuskustannuksia sekä vahvistaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä etenkin haja-asutusalueella. Valiokunta kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota vammaisten asemaan. Vammaisten kuljetusten järjestäminen ei ole useinkaan pelkästään logistinen kysymys, vaan liikkuminen ja siihen liittyvät saattaja- ja avustajatarpeet liittyvät kiinteästi toisiinsa. Matkojen liiallinen yhdistely ja ketjuttaminen vaikeuttavat joissakin tapauksissa kohtuuttomasti vammaisten mahdollisuutta liikkumiseen.

Valiokunta korostaa sitä, että kuljetusjärjestelyissä otetaan huomioon vammaisten saattaja- ja avustajatarpeet. On niin ikään tärkeää, että kuljetukset ovat luotettavia ja laadukkaita ja että kuljetukset järjestetään inhimilliseltä kannalta kohtuullisten odotusaikojen puitteissa. Valiokunta korostaa myös eri toimijoiden tiiviin yhteistyön tarvetta ja merkitystä sekä sitä, ettei yhdistelytoiminnasta kehitetä liian raskasta ja monimutkaista järjestelmää.

Valiokunnan lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa matkojen yhdistelymallin ja asiakaspalvelun toteutumista ja kiinnittää erityistä huomiota vammaisten kuljetuspalveluiden toimivuuteen.

Momentin määräraha. Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 3 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 81 275 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 151/2004 vp)

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 5 §:n mukaan valtion on pyrittävä huolehtimaan siitä, että saariston vakinaisella väestöllä on käytettävissään asumisen, toimeentulon ja välttämättömän asioinnin kannalta tarpeelliset liikenne- ja kuljetuspalvelut sekä siitä, että nämä pal-

velut ovat mahdollisimman joustavat ja ilmaiset tai hinnaltaan kohtuulliset.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Ahvenanmaan ulkopuolella on 431 asuttua saarta, joihin ei ole kiinteää yhteyttä. Saaristoliikenne on järjestetty kattavimmin ja laadullisesti parhaiten Turun saaristossa, jossa merenkulkupiiri vastaa yhteysalusliikenteestä. Suomenlahden ja Sisä-Suomen saaristoliikenteen palvelutaso on sen sijaan heikompi. Siellä Saaristomeren merenkulkupiiri on ostanut yhteysalusliikenteen palvelut yksityisiltä tai avustanut yksityisten yritysten järjestämiä kuljetuksia. Avustusten taso on kuitenkin pysynyt pitkään samana kustannustason noususta huolimatta, eikä kuljetusten palvelutaso vastaa enää asukkaiden lisääntyviä kuljetustarpeita.

Saadun selvityksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriön tarkoituksena on aloittaa saaristoliikenteen kehittämistä koskeva selvitystyö. Valiokunta kiirehtii selvitystyön toteuttamista ja pitää tärkeänä, että samalla arvioidaan myös järjestelmän vaatiman rahoituksen tarve.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 200 000 euroa saaristoliikenteen avustuksiin Suomenlahdella ja Sisä-Suomessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 700 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

81. Merentutkimuslaitos

21. *Merentutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Hyväksyessään kuluvan vuoden talousarvion eduskunta kiinnitti huomiota merentutkimus- alus Arandan kunnostustarpeeseen. Aranda on valmistunut jo vuonna 1989, mutta se on edelleen eräs maailman laadukkaimpia tutkimus- aluksia. Osa sen laitteistosta on kuitenkin jo vanhaa ja saavuttamassa toiminnallisen enimmäisikänsä. Korjauksia ei ole mahdollista rahoittaa laitoksen vuosittaisen huoltobudjetin puitteissa. Peruskorjauksen kustannusarvio on noin 2,3 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että merentutkimus- alus Arandan kunnostus saadaan pikaisesti käyntiin ja ehdottaa, että momentille lisätään 500 000 euroa peruskorjauksen aloittamiseen. Peruskorjauksen vaatima jatkorahoitus on otettava huomioon vuoden 2006 talousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 799 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Tavoitteena maailman paras innovaatioympäristö

Teknologia- ja innovaatiopolitiikan vahvistaminen on hallitusohjelman mukaisesti yksi koko vaalikauden keskeisistä tavoitteista. Tämä on perusteltu valinta, sillä tutkimus- ja kehitystoiminnalla sekä koulutuksella voidaan vaikuttaa kansantalouden ja tuottavuuden kasvuun.

Talousarvioesityksen mukaan teknologia-rahautusta lisätään hallitusohjelman mukaisesti ja sitä suunnataan entistä tehokkaammin uutta tietämystä ja osaamista luoviin sekä innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia avaaviin riskipitoisiin kohteisiin. Tavoitteena on, että Suomessa on maailman paras innovaatioympäristö ja että Suomen kilpailukyky on kansainvälisissä vertailuissa huipputasolla. Teknologia- ja innovaatiopolitiikan määrärahat nousevat 534,6 miljoonaa euroon, joka on noin 9 miljoonaa euroa kuluva vuotta enemmän. Tekesin myöntämismahdollisuuksia korotetaan noin 16 miljoonalla eurola.

Hallituksen ehdottama määrärahataso ei vastaa tiede- ja teknologianeuvoston suositusten tasoa eikä myöskään hallituksen omia alkuperäisiä linjauksia. Tiukka menokehys huomioon ottaen määrärahalisäys on kohtuullinen, mutta ei vielä riittävä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Suomalaisen yritys- ja innovaatiopolitiikan keskeinen ongelma on siinä, että vain pieni osa innovaatioista johtaa uusien kasvuyritysten perustamiseen. Näin siitä huolimatta, että innovaatiotuotanto on maailman huippua. Myös innovaatioiden kaupallistaminen ja tuotteen saattaminen markkinoille voi olla ongelmallista.

Kauppa- ja teollisuusministeriön toimesta on laadittu strategia aloittavien innovaatioyritysten siemenrahoituksen ja palvelujärjestelmän uudistamiseksi. Sen mukaan tarvitaan nopeavaikut-

teista uutta toimintamallia, joka sitoo keskeiset innovaatio-organisaatiot ja yksityiset toimijat yhteen alkavien yritysaihioiden kehittämiseksi sijoituskelpoisiksi. Tätä varten tulisi perustaa syöttörahasto, johon tulisivat sijoittajina mukaan muun muassa Sitra ja Suomen Teollisuus-sijoitus. Yksityiset pääomasijoittajat kytkettäisiin mukaan oikean toimintastrategian varmistamiseksi. Sijoittajat rakentavat eri toimijoiden kanssa järjestelmän, jolla varmistetaan riittävä hankevirta syöttörahastolle sekä sijoituskohteiden kehittäminen.

Valiokunta katsoo, että siemenrahoituksen vahvistaminen on tärkeää ja perusteltua innovatiivisen kasvuyrittäjyyden edistämiseksi. Innovatiiviset yritykset luovat tulopohjaa ja edistävät elinkeinoelämän elinvoimaisuutta sekä alueellisesti että kansallisesti. On siksi tärkeää, että siemenrahoituksen kehittämistä edistetään ripeästi konkreettisilla toimenpiteillä ja että kasvuyrittäjyyttä muutenkin tuetaan.

Valiokunnan mielestä myös yritysten neuvontapalveluja tulisi tehostaa. Etenkin aloittavien yritysten kannalta on tärkeää, että perustamis- ja alkuvaiheessa on saatavilla asiakaslähtöistä neuvontaa, johon liittyy kokonaisvastuu asiakkaan tarvitsemista palveluista. Tällöin on myös tärkeää, että yhteistyö TE-keskusten, Tekesin, Finpron ja Finnveran kanssa toimii saumattomasti ja että asiakkaalle tarjotaan kokonaisvaltaisesti ne palvelut, jotka ovat yrityksen tarpeiden kannalta ajankohtaisia. On myös tärkeää, että TE-keskukset toimivat aidosti ja aktiivisesti alueensa yritystoiminnan tukena ja kehittäjänä.

Jotta Suomen kilpailukykyä ja innovaatioympäristöä koskevat tavoitteet voitaisiin saavuttaa, tarvitaan myös voimakasta panostusta osaamisen vahvistamiseen sekä osaamiskapeikkojen poistamiseen. Tämä edellyttää määrätietoista panostamista johtajuuteen, yrittäjyyteen, liike-

toimintaan sekä markkinointiin ja kansainvälistymiseen liittyvään osaamiseen.

Kilpailukyvyyn parantaminen edellyttää yhä voimakkaammin myös tutkimuksen, tuotekehityksen ja innovaatioiden kehittämistä. Innovaatioihin perustuvan kansallisen strategian menestyminen edellyttää myös sitä, että kyetään tuottamaan uutta korkeatasoista tietoa ja että tietoa ja osaamista osataan hyödyntää tehokkaasti.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että osaamisisältöjä vahvistetaan akateemisen yrittäjyyden lisäämiseksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että t&k-rahoitusta suunnataan erityisesti teknologisen kilpailukyvyyn parantamiseen sekä huippututkimuksen edellytysten vahvistamiseen aloilla, jotka ovat kansantalouden kasvun ja tuottavuuden kannalta keskeisiä. Niin ikään on tärkeää, että rahoitusta ohjataan alueille, joissa on todettu puutteita.

Teknologiset innovaatiot ovat tulevaisuudessakin keskeinen osa Suomen innovaatiojärjestelmää. On kuitenkin tärkeää, että niiden lisäksi kehittyä myös muita, esimerkiksi sosiaalisia innovaatioita. Tämä edellyttää sektorirajat ylittävää ja hyvin organisoitua t&k-toimintaa.

Tulopoliittisen neuvottelutuloksen yhteydessä on sovittu, että hallitus ottaa tutkimustoiminnan, koulutuksen ja innovaatio toiminnan kehittämisehdotukset pikaisesti tarkasteluun. Hallitus on niin ikään luvannut tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset kevään 2005 kehyspäätöksen yhteydessä. Valiokunta korostaa lisäpanostusten kiireellisyyttä ja toteaa, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan uusimmat kansainväliset vertailut ovat osoittaneet, että Suomi on selvästi jäämässä jälkeen erityisesti teknisen huippututkimuksen alalla. Valiokunta toteaa, että kilpailukyvyyn vahvistamiseksi on tärkeää, että lisäresurssit sisältyvät jo kevään 2005 lisätalousarvioon.

Valiokunta viittaa mietinnön yleisperusteluihin ja kiinnittää myös tässä yhteydessä huomiota valtion osakemyyntitulojen käyttöä koskeviin rajoituksiin. Valiokunta katsoo, että valtion osakemyyntitulojen käyttöperiaatteita tulee arvioida uudelleen kehyspäätöksen yhteydessä.

10. Hallinto

22. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Työvoima- ja elinkeinokeskusten toiminnan keskeisenä tavoitteena on edistää ja tukea alueen kehittämistä. Yhdistämällä kolmen eri sektorin toimintoja on pyritty saamaan aikaan myös toiminnan laadullista kehittämistä. TE-keskusten organisaatioon ollaan nyt suunnittelemassa merkittäviä muutoksia. Taustalla on tarve lisätä maaseutuosaston voimavaroja maatalouteen liittyvien valvontatehtävien hoitamiseksi. Maaseutuosastojen henkilöstöä on tarkoitettu vahvistaa siirtämällä henkilöresursseja sekä työvoimahallinnosta että yritysosastolta. Lisäksi perustetaan 14 uutta virkaa. Samalla korostetaan TE-keskusten johtajien oikeutta kohdentaa henkilöresursseja eri tehtäviin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkoituksena on myös käynnistää TE-keskusten organisointia koskeva selvitystyö, jonka on määrä valmistua 1.7.2005 mennessä. Organisaatorakenteen mahdollisista muutoksista päätetään myöhemmin. Työvoimatoimistojen ja muun työvoimahallinnon sekä TE-keskusten välinen suhde selvitetään erikseen ja asiaa valmistellaan siten, että ratkaisut voidaan tehdä päätettäessä vuoden 2006 talousarvioesityksestä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työvoimahallinto on näistä muutoksista johtuen suunnittelemassa työvoimapalveluiden siirtoa osittain pois TE-keskuksista seudullisten työvoimapalveluiden yhteyteen. Työministeriö katsoo, että vain näin voitaisiin varmistua siitä, että työvoimapalvelut ovat jatkossakin laadukkaita ja vastaavat työvoimapalveluille asetettuja tavoitteita.

Valiokunta toteaa, että kyse on erittäin merkittävästä uudistuksesta, joka muuttaa huomattavasti TE-keskusten asemaa sekä toiminnan luonnetta ja sisältöä. Hanke mainitaan talousarvioesitystä täydentävässä hallituksen esityksessä, jonka käsittelyaikataulu on budjetin aikataulusta johtuen varsin kireä. Valiokunnan mielestä olisi ollut asianmukaista informoida eduskuntaa jo aiemmin ja varmistaa näin ajantasaisen tiedon välittyminen myös eduskuntaan.

Valiokunta korostaa sitä, että TE-keskukset toimivat keskeisessä asemassa alueellisen elinkeinopolitiikan edistäjinä. Selvitystyön lähtökohtana tulee valiokunnan mielestä olla TE-keskusten asiakaslähtöinen kehittäminen alueellisen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Samalla tulee kiinnittää huomiota siihen, että TE-keskuksilla on keskeinen tehtävä osana kansallista innovaatiojärjestelmää.

20. Teknologia- ja innovaatiopolitiikka

22. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousarvioesitystä täydentävässä hallituksen esityksessä VTT:lle annetaan mahdollisuus edistää uusien, teknologiaa hyödyntävien yritysten synnyttämistä menemällä osakkaaksi ja sijoittamalla aloittaviin yrityksiin apportiomaaisuutena omistamiaan patenteja sekä kehittämis-työn rahoittamiseksi pääomaa.

Valiokunta pitää ehdotusta hyvänä, sillä se vahvistaa osaltaan innovaatio- ja yrityspolitiikkaa. Innovaatioprosessille on tyypillistä, että ennen kuin patentin pohjalta syntyy kaupallinen tuote, tarvitaan vielä kehitystyötä. Tämä vaatii resursseja, joita alkavalla yrityksellä ei yleensä ole riittävästi. Osakkuus kehittämissyhtiöissä tehostaa myös kotimaista alueellista kehittämis-työtä ja kansainvälisen yhteistyön hyödyntämis-tä.

83. Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehi-tykseen (arviomääräraha)

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille Tekesin lainarahoitukseen liittyviä epä-kohtia. Saadun selvityksen mukaan hallituksen esityksessä mainittu riskilainojen anteeksiantoa koskeva euromääräinen yläraja on liian ahdas. Myös suurten yritysten projekteissa Tekesin riskilainojen riskinlaukeamiseksi on pidetty poik-keuksellisen tiukkana. Rajoitusten on arvioitu vaikeuttavan Tekesin keskeistä tehtävää eli in-novaatiotoiminnan edistämistä asiakkaiden pe-rusteltuja tutkimus- ja kehitysriskejä jakamalla.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että mainittujen rajoitusten vaikutusta seurataan ja tarvittaessa niitä arvioidaan uudelleen.

30. Yrityspolitiikka

42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha)

Hyväksyessään kuluvan vuoden toisen lisä-talousarvion valiokunta kiinnitti huomiota Finn-veran korkotuellisten lainojen myöntämisval-tuuksien korotusta koskevaan menettelyyn. Eduskunta päättää vuosittaisesta myöntämisval-tuudesta hyväksyessään valtion talousarvion, ja valtuuksiin tarvittavista muutoksista voidaan päättää vain lisätalousarvion yhteydessä. Menet-telyä on pidetty käytännön toiminnan kannalta liian kankeana ja Finnveran rahoitusmahdolli-suuksia hidastavana.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että ensi vuoden talousarvioesitykses-sä lainojen myöntövaltuudet ovat rahoituksen kysynnän vuoksi riittämättömät ja että niitä jou-dutaan korottamaan lisätalousarviossa. Valio-kunta viittaa edellä mainittuun kannanottoonsa ja toteaa, että myös Finnvera 2004 -työryhmän ehdottamien toimenpiteiden toteuttaminen edel-lyttää nykyisten menettelytapojen joustavoit-tamista.

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

Valiokunta on kiinnittänyt useita kertoja huo-miota kuluttaja- ja kilpailupolitiikan piirissä ole-vien toimijoiden resurssipulaan. Valiokunta to-tesi kuluvan vuoden talousarviota koskevassa mietinnössään, että tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää jatkossa sitä, että toimin-taa arvioidaan niin organisaation kehittämis-tarpeiden kuin myös tarvittavien voimavarojen kannalta.

Talousarvioesityksessä on korotettu jonkin verran Kilpailuviraston määrärahoja, mutta ta-lous- ja velkaneuvonnan resurssit vähenevät, koska syksyllä 2002 alkanut velkasovinto-ohjel-

ma on päättynyt 31.8.2004. Kuluttajavalituslautakunta siirtyy 1.9.2005 lukien oikeusministeriön hallinnonalalle, mutta sen määrärahatilanteeseen ei ole odotettavissa parannusta. Valiokunta viittaa tältä osin myös momentin 25.30.21 kohdalla lausumaansa.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että tehtävät ovat edelleen lisääntyneet ja muuttuneet haasteellisemmiksi. Asiat ovat ruuhkautuneet ja käsittelyajat ovat pitkiä. Toiminnan kehittämiseen ei ole käytännössä mahdollisuuksia. Myös alueelliset erot ovat suuria ja kansalaiset ovat eriarvoisessa asemassa.

Valiokunta korostaa edelleen sitä, että määrärahat tulee mitoittaa niin, että tehtävien asianmukainen hoitaminen on mahdollista.

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Kuten edellä on jo todettu, momentin määräraha pienenee, koska syksyllä 2002 alkanut velkasoovinto-ohjelma on päättynyt 31.8.2004. Velkaneuvonnan tarve on kuitenkin edelleen erittäin suuri ja jonotusajat talous- ja velkaneuvontaan ovat pitkiä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan keväällä 2004 voimaan tullut ulosottolain muutos on lisännyt ulosottovelallisten yhteydenottoja. Tehokkaalla velkaneuvonnalla voidaan myös vähentää velka-asioiden käsitelyä tuomioistuimissa.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 500 000 euroa. Valiokunta korostaa samalla myös ennaltaehkäisevän valistuksen ja talousneuvonnan merkitystä. On tärkeää, että koulujen, kansalaisjärjestön ym. toiminnassa nostetaan esille oman talouden hallintaan liittyviä kysymyksiä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 311 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

50. Kansainvälistymispolitiikka

21. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Matkailulla on Suomessa kasvava taloudellinen ja työllistävä vaikutus. Saadun selvityksen mukaan ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun taloudellinen arvo oli vuonna 2003 noin 1,7 miljardia euroa. Lisäksi kotimaan matkailulla on huomattava merkitys. Matkailuala työllisti noin 126 000 henkeä. Etenkin maaseutu- ja luontomatkailun suosio on kasvanut viime aikoina. Luontomatkailun arvioidaan olevan maailmanlaajuisesti nopeimmin kasvava matkailun osa-alue. Luontomatkailu keskittyy paljolti Itä- ja Pohjois-Suomeen, missä sillä on myös selkeä työllistävä vaikutus.

Valiokunta pitää tärkeänä, että matkailuelinkeinon kehittämisotetta vahvistetaan. Matkailuelinkeinon kasvaessa ja muuttuessa yhä vaativammaksi on myös tärkeää kiinnittää huomiota toimialan kehittämisedellytyksiin ja matkailuyrittäjien liiketoimintaosaamiseen.

60. Energiapolitiikka

Kasvihuonekaasujen päästökauppa alkaa ensi vuoden alusta, mikä aiheuttaa merkittäviä muutoksia energia-alalla. Päästökauppajärjestelmään kuuluu Suomessa noin 550 laitosta ja 150 yritystä. Hallitusohjelman mukaisesti kansallinen ilmastostrategia uudistetaan ja päästökauppa liitetään uuden ilmasto- ja energias strategian osaksi. Strategia valmistuu vuoden 2005 alkupuolella. Samassa yhteydessä tarkistetaan myös energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja turpeen energiakäyttöä koskevat linjaukset.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että päästökauppa saattaa aluksi heikentää uusiutuvien energialähteiden käytön kiinnostavuutta. Valiokunta pitää tärkeänä, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistetään. Suomi on maailman johtavia maita uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisessä ja Suomessa on kehitetty alaan liittyvää teknologiaa, joka on myös vientituote.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että turpeen kilpailuasema energialähteenä ei heikkene päästökaupan seurauksena. Valiokunta viittaa päästökauppalaan yhteydessä hyväksytyyn lausumaan, jossa eduskunta edellytti turpeen energiaveron alentamista. Valiokunta kiirehtii turpeen

energiaveron alentamista koskevan hallituksen esityksen antamista.

On myös kaikin käytettävissä olevin keinoin huolehdittava siitä, että päästökauppavelvoitteet eivät heikennä yritysten kilpailukykyä ja niiden investointiedellytyksiä Suomessa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Apurahansaaajien sosiaaliturva. Apurahansaaajien sosiaaliturvaa on selvitetty työryhmässä, jonka loppuraportti valmistui keväällä 2004. Apurahatutkijoiden sosiaaliturvassa on selkeitä puutteita, sillä apurahalla työskentely ei täytä suoranaisesti työsuhteen eikä myöskään yritystoiminnan tunnusmerkistöä. Sen ajalta ei siten kerry ansioperusteista sosiaaliturvaa. Työryhmä ehdotti, että vähintään 6 kuukauden päätoiminen työskentely apurahalla antaisi oikeuden sosiaaliturvaan. Työttömyysturvaan ei ehdotettu muutoksia. Asian jatkovalmistelu on vielä kesken.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että apurahansaaajien sosiaaliturvaa pyritään parantamaan, erityisesti lakisääteisen eläketurvan ulottaminen apurahansaaajiin on tärkeää. Valiokunta kiirehtii asian valmistelua ja pitää tärkeänä, että uudistukset voitaisiin toteuttaa viimeistään vuonna 2006.

07. Työterveyslaitos

51. *Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)*

Talousarvioesityksessä momentille osoitetaan 2,7 miljoonaa euroa, joka on tarkoitettu työterveyshuollon erikoislääkärien koulutuskustannuksiin. Vastaava määräraha on ehdotettu vähennettäväksi momentilta 33.32.32. Käsitellessään hallituksen esitystä laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta eduskunta muutti lain voimaantuloa siten, että vuonna 2005 koulutuskustannuksiin käytetään momentin 33.32.32 määrärahasta vain 1,2 miljoonaa euroa hallituksen ehdottaman 2,7 miljoonan euron sijasta (HE 156/2004 vp — TyVM 15/2004 vp). Momentilta voidaan

näin ollen vähentää 1 500 000 euroa, joka lisätään vastaavasti momentille 33.32.32.

Momentin perusteluosasta poistetaan maininta siitä, että määrärahaa voi käyttää yksityisissä terveydenhuollon palvelujen tuottajayksiköissä sekä työnantajan ylläpitämällä työterveyshuolto-asetilla. Tämä johtuu siitä, että eduskunnan päätöksen mukaisesti lain säännöksiä korvausten maksamisesta aletaan soveltaa em. tahojen osalta vasta vuoden 2006 alusta lukien.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksessa ja yliopistojen työterveyshuoltopoliklinikoissa (*poist.*) tapahtuvan työterveyshuollon erikoislääkärin koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

13. Työsuojelun piirihallinto

21. *Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Työsuojeluviranomaiset valvovat kokonaan tai osittain noin kahdenkymmenen lain, noin sadan alemmanasteisen säädöksen sekä kahden EU-asetuksen noudattamista. Monet valvontatehtävät ovat tulleet sisältönsä puolesta yhä vaikeammiksi, mutta työsuojelupiirien henkilöstön määrä on pysynyt lähes ennallaan. Uusien valvontatehtävien hoitaminen on myös muuttunut aiempaan verrattuna, sillä kysymys ei ole pelkästään työpaikan fyysisten olosuhteiden tarkastamisesta, vaan tehtävät voivat vaatia laajaa selvitystyötä ja erityisasiantuntemusta. Kuluvan vuoden alusta voimaan tulleen yhdenvertaisuuslain myötä työsuojelupiirien valvonnan piiriin tuli uutena kohderyhmänä noin 550 000 kuntien ja valtion virkamiestä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan uusien lakien vaatimiin valvontatehtäviin tarvittaisiin 13 uutta tarkastajan virkaa, mikä edellyttäisi 650 000 euron lisämäärärahaa.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 600 000 euroa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että työsuojelupiirien resurssitarve otetaan huomioon myös vuosien 2006—2009 menokehyksissä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 400 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Kuntataloutta on jo käsitelty mietinnön yleisperusteluissa sekä luvun 26.97 (Avustukset kunnille) yhteydessä. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä vielä sitä, että kuntien menojen kasvu liittyy nimenomaan sosiaali- ja terveyspalveluiden aiheuttamien kustannusten voimakkaaseen kasvuun. Erityisesti hoitotakuun toteuttaminen lisää ainakin alkuvaiheessa kuntien menoja tuntuvasti. Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen menojen ennustetaan kasvavan lähitulevaisuudessa 7—8 prosenttia. Joissakin kunnissa menojen kasvu voi olla sitäkin suurempaa. Tähän nähden menojen kokonaiskasvun pitäminen neljässä prosentissa voi osoittautua ongelmalliseksi, etenkin jos toimintoja tehostamalla ei saavuteta kustannussäästöjä. Koska kuntien tehtäväkenttään kohdistuu voimakkaita paineita erityisesti vuonna 2005, on erittäin tärkeää, että valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksia on muutettu selvästi etupainotteisemmiksi.

Valiokunta viittaa myös siihen, mitä peruspalveluohjelmasta ja -budjetista on lausuttu mietinnön yleisperusteluissa.

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Omaishoito. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvitysmiehen laatima ehdotus omaishoidon tuen kokonaisuudistuksesta valmistui maaliskuussa 2004. Ehdotus sisältää 16 omaishoidon kehittämistehtävää, jotka toteutettaisiin tämän ja seuraavan hallituskauden aikana. Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot ja laadittu lausuntoyhteenveto. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan tiukka määrärahakehys ei kuitenkaan tässä vaiheessa anna mahdollisuutta ehdotusten toteuttamiseen.

Omaishoidon asema on jossakin määrin vahvistunut, sillä saadun selvityksen mukaan kuntien omaishoidon tukeen osoittamat määrärahat ovat kasvaneet ja omaishoidon tukea myönnetään lähes kaikissa kunnissa. Omaishoidon lakisääteisen vapaan sijaishoitomaksua on kohtuullistettu 1.10.2004 lukien. Myös Raha-automaattiyhdistyksen myöntämällä avustuksilla tuetaan omaishoitajien toimintakykyä ja jaksamista. Kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin edelleen huomattavia, ja omaishoitajat ovat keskenään hyvin eriarvoisessa asemassa.

Valiokunta pitää selvitysmiehen ehdotusta hyvänä pohjana omaishoidon kehittämiseksi. Omaishoidon aseman vahvistuminen ehdotettujen tavoitteiden mukaisesti edellyttää kuitenkin erittäin merkittävää uudistustyötä sekä selkeitä taloudellisia lisäresursseja. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että omaishoidon uudistuksen toteuttamiseksi laaditaan selkeä aikataulu sekä konkreettinen toimenpideohjelma, jonka vaatimat resurssit otetaan huomioon valmisteltaessa seuraavaa määrärahakehystä. Valiokunta korostaa etenkin sellaisten kriteereiden laatimista, joilla turvataan omaishoidon tuen valtakunnallinen yhtenäisyys sekä omaishoitajien tasa-arvoisen aseman asuinpaikkakunnasta ja kunnan taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Kansallinen terveyshanke. Ensi vuoden maaliskuussa astuu voimaan koko terveyshankkeen kannalta keskeinen uudistus, jolla turvataan hoidon saatavuus ja hoidon järjestäminen laissa

määrättyjen enimmäisaikojen puitteissa. Vaikka kyse ei olekaan kunnille annetusta uudesta tehtävästä, uudistus lisää alkuvaiheessa kuntien kustannuksia terveyspalvelujen järjestämisessä. Uudistuksen toteuttamiseen liittyvät haasteet ovat eri kunnissa hyvin erilaisia ja myös kustannuksissa tulee olemaan kuntakohtaisia eroja.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuutta lisätään ensi vuonna 0,80 prosenttiyksiköllä, josta pääosa liittyy kansallisen terveydenhuollon hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Terveyshankkeen toteuttamiseen tarkoitettu valtionosuuksien korotus tuo kuntatalouteen lisäystä 75 miljoonaa euroa.

Uudistus muuttaa voimakkaasti terveydenhuollon toimintaa ja sen sisältöä, eikä kaikkia vaikutuksia pystytä vielä arvioimaan. Selvää on kuitenkin se, että uudistuksen kustannusvaikutukset asettavat erittäin suuren haasteen kuntien taloudelle ja lisärahoituksen tarve on ilmeinen. Myös henkilöresurssien riittävyyteen voi liittyä ongelmia. Onkin tärkeää, että kuntien tilannetta seurataan ja että rahoituksen riittävyyttä arvioidaan tarvittaessa uudelleen.

Sosiaalialan kehittämishanke. Vuosille 2003—2007 hyväksytyn sosiaalialan kehittämishankkeen keskeisiä kehittämisalueita ovat muun muassa sosiaalipalvelujen saatavuuden ja laadun turvaaminen, palvelurakenteen ja toimintojen kehittäminen, henkilöstön osaamisen ja työolojen kehittäminen sekä sosiaalialan rahoituksen ja voimavarojen turvaaminen. Hanke koostuu yli 20 osahankkeesta. Vuonna 2005 on tarkoitus toteuttaa asteittain palvelutarpeen arviointiin pääsy vanhustenhuollossa, lakisääteistä täydennyskoulutus ja jatkaa seudullisten palvelurakenteiden ja kuntien palvelutoimintojen kehittämis- ja uudistamistyötä.

Valiokunta pitää tärkeänä hankkeen määrätietoista etenemistä ja korostaa erityisesti sosiaalityön toimintamahdollisuuksien vahvistamista. On myös tärkeää huolehtia siitä, että sosiaalialan henkilöstön täydennyskoulutukseen sekä muihin keskeisiin kehittämisalueisiin osoitetaan tarvittava rahoitus.

Köyhyys ja syrjäytyminen. Sosiaali- ja terveysvaliokunta on valtiovarainvaliokunnalle antamassaan lausunnossa StVL 13/2004 vp käsitellyt laajasti köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyviä kysymyksiä. Valtiovarainvaliokunta viittaa sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunnossa esitettyyn ja kiinnittää erityisesti huomiota pitkäaikaistyöttömien perustoimeentulon kehittämiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriön tulisi yhdessä selvittää, miten pitkäaikaistyöttömien perustoimeentulo on tarkoituksenmukaista järjestää ja miten etuuksien korotukset vaikuttavat kuntien sosiaalityöhön ja yhteiskunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Toimeentulotukea saavien asemaa voitaisiin myös parantaa arvioimalla uudelleen toimeentulotuen määrään alentavasti vaikuttavan asumiskustannusten 7 prosentin omavastuun tarpeellisuutta.

Valiokunta pitää myös erittäin tärkeinä kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla parannetaan köyhien lapsiperheiden asemaa. Ensi vuonna korotetaan äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan sekä erityisäitiysrahan vähimmäismäärää sekä lasten kotihoidon tuen yhdestä lapsesta maksettavaa hoitorahaa. Näillä toimilla voidaan jossakin määrin vähentää lapsiperheiden köyhyyttä ja riippuvuutta toimeentulotuesta. Osalle lapsiperheistä köyhyydestä on valitettavasti tullut jo varsin pysyvä ongelma ja tilanteen parantuminen edellyttää myös jatkossa erittäin määrätietoisia toimenpiteitä.

Hallitusohjelman mukaan lapsiperheiden taloudellisesta tilanteesta laaditaan kokonaisselvitys ottaen huomioon sosiaalietuuksien ja tulojen, palveluiden, maksujen, verojen ja perheväpöiden yhteisvaikutukset. Valiokunta kiirehtii selvityksen laatimista. Valiokunta viittaa kulu- van vuoden talousarviota koskevaan mietintöön- sä ja korostaa edelleen toimeentulotukea saa- vien lapsiperheiden aseman parantamista.

Valiokunta viittaa myös mietinnön yleispe- rusteluihin sisältyvään lausumaan ja pitää tär- keänä, että hallitus ryhtyy keväällä 2005 toimen- piteisiin vähävaraisimpien kansalaisten elämän- tilanteen helpottamiseksi.

Momentin määräraha. Momentille lisätään 23 100 000 euroa. Lisäys johtuu eduskunnan tekemistä muutoksista valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistukseen (HE 181/2004 vp — HaVM 23/2004 vp).

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 673 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

32. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan noin 38 miljoonan euron määrärahaa, joka on noin 10,7 miljoonaa euroa kuluva vuotta pienempi. Määrärahasta on vähennetty 2,7 miljoonaa euroa käytettäväksi työterveyslääkäreiden erikoislääkärikoulutukseen ja 8 miljoonaa euroa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti tutkimustoimintaan tarkoitettua valtion korvauksesta siirrettiin 8 miljoonaa euroa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin myös vuosina 2003 ja 2004. Näin pyrittiin edistämään lääkäreiden siirtymistä kliiniseen työhön terveyskeskuksiin ja muihin sairaaloihin lievittämään lääkäripulaa. Siirtoa ei tehdä enää vuonna 2006.

Saadun selvityksen mukaan tutkimustoimintaan osoitetun korvauksen reaalitaso on pudonnut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 30 prosentilla. Samanaikaisesti sekä tutkimustoiminnan tuotos että volyymi ovat lisääntyneet merkittävästi. Valtion suorittaman korvauksen pienentyessä kunnat ovat joutuneet ottamaan yhä suurenevan taloudellisen vastuun yliopistotasaisen terveystieteellisen tutkimuksen ja myös lääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksen aiheuttamista kustannuksista. Näin siitä huolimatta, että toimintojen kustannusvastuu on valtiolla. Yliopistosairaaloita ylläpitävät kunnat ovat myös joutuneet muita sairaanhoitopiirejä ylläpitäviä kuntia huonompaan asemaan.

Valiokunta pitää sinänsä hyvänä sitä, että lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen on suunnattu lisäresursseja. Valiokunta on kuitenkin huo-

lissaan tutkimustoiminnan tulevaisuudesta. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että valtionosuuden näin tuntuva pienentyminen vaikeuttaa merkittävästi tutkimustoimintaa. Joissakin yksiköissä vaarana voi olla kliinisen lääketieteellisen tutkimuksen loppuminen. Esimerkiksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä määrärahojen aleneminen on johtamassa kansainvälisten syöpätutkimushankkeiden päättymiseen ja henkilökunnan irtisanomisiin.

Rahoituksen riittävyyttä on arvioitu sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen hiljattain valmistuneessa selvityksessä. Sen mukaan erityisvaltionosuus ei kata tutkimuksesta eikä myöskään opetuksesta aiheutuneita kustannuksia. Mikäli tutkimukseen saatu ulkopuolinen rahoitus otetaan huomioon, tutkimustoiminnan kokonaisrahoitus kattaa suurin piirtein tutkimustoiminnasta aiheutuneet kustannukset.

Käsitellessään hallituksen esitystä laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta eduskunta muutti lain voimaantuloa siten, että vuonna 2005 tutkimusEVOsta suunnataan erikoislääkärikoulutukseen 1,2 miljoonaa euroa hallituksen ehdottaman 2,7 miljoonan euron sijasta. (HE 156/2004 vp — TyVM 15/2004 vp). Momentille 33.32.32 voidaan näin ollen palauttaa 1 500 000 euroa. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään vielä 1 200 000 euroa, jolloin työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen kustannukset eivät vähennä lainkaan tutkimukseen osoitettavaa valtion korvausta.

Momentin määräraha on näiden lisäysten jälkeenkin vielä riittämätön tarpeisiin nähden. Valiokunta viittaa hallitusohjelmaan, jonka mukaan tutkimustoiminnasta ja opetuksesta aiheutuvien kustannusten korvaukset sairaanhoitopiireille pyritään saattamaan todellisten kustannusten tasolle. Sosiaali- ja terveysministeriöstä saadun selvityksen mukaan ministeriö tulee esittämään korvausten saattamista kustannuksia vastaaville tasoille asteittain seuraavan kolmen vuoden aikana. Valiokunta pitää välttämättömänä, että vuoden 2006 talousarviossa määräraha mitoitetaan vastaamaan todellisia tarpeita.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 40 747 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Eduskunta on vuodesta 2000 lukien osoittanut talousarviossa erillisen määrärahan lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden järjestämiseen. Määräraha osoitettiin aiemmin kunnille, mutta kuluvan vuoden määräraha osoitettiin sairaanhoitopiireille käytettäväksi alle 16-vuotiaiden lasten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä palvelujen edelleen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tämä johtui siitä, että Kelan ja kuntien työnjakoa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden järjestämisessä muutettiin noin vuosi sitten siten, että Kelan järjestämä psykoterapia kohdennettiin yli 16-vuotiaisiin henkilöihin. Kuntien ja sairaanhoitopiirien vastuu korostuu siten aiempaa enemmän alle 16-vuotiaiden tarvitsemien palveluiden järjestämisessä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Kelan ja kuntien työnjakoa koskevat päätökset ovat selkeyttäneet tilannetta ja mahdollistaneet sen, että Kelan maksamat lasten ja nuorten psykiatrisen kuntoutuksen määrärahat ovat riittäneet tänä vuonna. Toiminta jatkuu vastaavasti ensi vuonna eikä siihen tarvita lisäresursseja.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan erillismäärärahojen avulla on käynnistetty kunnissa ja sairaanhoitopiireissä hankkeita ja projekteja, palkattu sekä koulutettu henkilökuntaa ja perustettu uusia osastoja. Joissakin sairaanhoitopiireissä toiminta on jo saanut pysyvän aseman osana palvelutuotantoa eikä sen jatkuvuus ole enää riippuvainen erillisistä määrärahoista. Valiokunnan saamien selvitysten mukaan useimmissa sairaanhoitopiireissä toiminnan jatkuvuus on kuitenkin epävarmaa ja lisämäärärahan tarve on edelleen välttämätön. Palvelujen kysyntä on kasvanut voimakkaasti, ja myös hoidon vaikeusaste on kohonnut.

Valiokunta katsoo, että hoidon saatavuuden ja peruspalvelutason varmistamiseksi erillistä määrärahaa tarvitaan myös ensi vuonna. Valiokunta ehdottaa, että talousarvioesityksestä poistettu momentti 32.32.37 palautetaan talousarvioaloitteiden TAA 64/2004 vp, TAA 294/2004 vp, TAA 755/2004 vp ja TAA 1068/2004 vp perusteella ja että sille osoitetaan 5 000 000 euroa. Määräraha osoitetaan alle 16-vuotiaiden lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä perustason kuntien ja kuntayhtymien mielenterveyttä ylläpitävien ja mielenterveysongelmia ehkäisevien palveluiden kehittämiseen. Määräraha osoitetaan edelleen sairaanhoitopiirien kuntayhtymille, jotka voivat järjestää mielenterveyspalvelut joko omana toimintanaan tai ostopalveluina. Valiokunta korostaa sitä, että määräraha tulisi suunnata ensisijaisesti kuntatasolle tukemaan mielenterveyshäiriöiden ennalta ehkäisyä sekä niiden varhaista toteamista. On myös tärkeää, että sairaanhoitopiirit toiminnallaan tukevat kuntien palvelurakenteen vahvistumista.

Tavoitteena tulee olla, että toiminnot ja niiden rahoitus saatetaan vähitellen pysyville pohjalle kuntien ja sairaanhoitopiirien talousarvioissa, jolloin erillisestä määrärahasta voidaan luopua. Valiokunta korostaa, että kunnissa tulee vahvistaa lasten- ja perheneuvoloiden sekä oppilashuollon voimavaroja ja yhteistoimintaa.

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen sairaanhoitopiireille alle 16-vuotiaiden lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien ja kuntayhtymien mielenterveyttä ylläpitävien ja mielenterveysongelmia ehkäisevien palvelujen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Valtionavustuksen määrä on enintään 80 prosenttia toiminnan aiheuttamista kustannuksista. (Uusi)

39. *Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan* (kiinteä määräraha)

Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta alkoi pysyvästi vuoden 2002 alusta lukien. Osaamiskeskuksista kahdeksan toimii alueellisesti ja yksi ruotsinkielistä väestöä varten. Keskusten tehtävänä on muun muassa kehittää sosiaalialan asiantuntemusta sekä erityisosaamista vaativia erityispalveluja. Osaamiskeskusten toimintamenoihin ehdotetaan ensi vuodelle 3 miljoonan euron määrärahaa, joka vastaa aiempien vuosien tasoa.

Osaamiskeskusten toiminta on parantanut selkeästi sosiaalialan alueellista yhteistyötä ja erityisesti pienillä kunnilla on osaamiskeskusten kautta mahdollisuus päästä mukaan kehittämistoimintaan. Osaamiskeskuksilla on myös tärkeä rooli sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamisessa.

Valiokunnan mielestä osaamiskeskusten rahoitukseen tulisi jatkossa kiinnittää huomiota. Osaamiskeskuksille myönnetään perusrahoitus, jonka taso on varsin vaatimaton osaamiskeskusten tehtäviin ja niihin kohdistuviin odotuksiin nähden. Lisäksi toimintaa rahoitetaan hankerahoituksella. Se antaa mahdollisuuden puuttua nopeastikin havaittuihin kehittämistarpeisiin, mutta vaikeuttaa toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Rahoituksen lyhytkestoisuus johtaa myös työntekijöiden jatkuvaan vaihtumiseen ja vaikeuttaa pätevän henkilökunnan rekrytointia. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on myös todettu, että jatkuvat projektit ja hankkeet lisäävät henkilökunnan uupumusta, etenkin kun kehittämistyön tuoma lisäresurssi ei helpota tavalista palvelutyötä. Myös rahoitusjärjestelmien hallinnointi on niiden monimuotoisuuden vuoksi työlästä ja hankalaa.

Valiokunnan mielestä perusrahoitusta tulisi vahvistaa, mikä antaisi nykyistä paremmat mahdollisuudet pitkäjänteisempään toimintaan.

33. *Eräät sosiaali- ja terveydenhuollon menot*

Rikosasioiden sovittelun valtakunnallinen järjestäminen. Rikosasioiden sovittelua ei ole lainsäädännössä erikseen säännelty. Sovittelun organisointi ja ohjaaminen on kuntien harkinnanvaraisesti järjestämää ja kustantamaa toimintaa. Käytännössä sovittelu on laajentunut siten, että se kattaa noin 60 prosenttia kunnista ja kolme neljäsosaa väestöstä. Sovittelutoiminta on saavuttanut merkittävän aseman erityisesti nuoria koskevien rikosasioiden käsittelyssä.

Sovittelua koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa on lähtökohtana ollut, että lääninhallituksille tulisi vastuu siitä, että sovittelupalveluja on kattavasti läänin alueella. Kunnille aiheutuvien kustannusten korvaamisesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle vuositasolla 6,5 miljoonan euron kustannukset.

Hallitusohjelman mukaan rikosasioiden sovittelutoiminta vakinaistetaan ja sovittelun saatavuus taataan yhdenvertaisesti koko maassa. Valiokunta kiinnitti asiaan huomiota jo kuluvan vuoden talousarviomietinnössä, mutta toimintaan ei ole edelleenkään osoitettu resursseja. Valiokunta pitää kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta tärkeänä, että kaikilla on asuinpaikasta riippumatta tarvittaessa mahdollisuus hakeutua sovittelun piiriin. Valiokunta kiirehtii asian valmistelua ja pitää välttämättömänä, että asiaa koskeva hallituksen esitys annetaan eduskunnalle vuoden 2005 valtiopäivien alussa siten, että laki voi tulla voimaan viimeistään 1.6.2005. Uudistukseen tarvittavat määrärahat tulee ottaa huomioon vuoden 2005 lisätalousarviossa. Valiokunta viittaa myös momentin 25.50.21 kohdalla lausumaansa.

Valiokunnan lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle vuoden 2005 valtiopäivien alussa esityksen laiksi rikosasioiden sovittelun järjestämisestä siten, että laki voidaan saattaa voimaan 1.6.2005. Tarvittavat määrärahat tulee ottaa huomioon keväällä 2005 annettavassa lisätalousarviossa.

31. *Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi* (kiinteä määräraha)

Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen ehdotetaan 300 000 euron valtionavustusta. Määräraha otettiin eduskunnan päätöksellä talousarvioon ensimmäisen kerran vuonna 2002, jolloin momentille osoitettiin 200 000 euroa. Vuonna 2003 momentin määräraha oli 300 000 euroa ja kuluvana vuonna 600 000 euroa. Määräraha käytetään saamenkielillä tuotettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kustannuksiin.

Saadun selvityksen mukaan määrärahalla on ollut tuntuva merkitys erityisesti varhaiskasvatuksessa ja vanhustenhuollossa. Saamenkielinen kotipalvelutoiminta on tukenut merkittävästi ikääntyneiden kotona asumisen edellytyksiä ja mielenterveyskuntoutujia. Määrärahalla on myös turvattu mahdollisuus saamenkieliseen päivähoitoon. Saadun selvityksen mukaan saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden pitkäjänteisen kehittämisen suurimpia esteitä ovat rahoituksen riittämättömyys sekä sen epävarmuus ja lyhytjänteisyys. Tämä vaikeuttaa paitsi toiminnan suunnittelua, myös kielitaitoisen ja koulutetun henkilökunnan rekrytointia. Useissa saamelaisalueen kunnissa jo yksikielisten peruspalveluiden tuottaminen on kuntien taloudellisen tilanne huomioon ottaen vaikeaa. Kuntien yhteisten palveluiden järjestäminen on kuitenkin useissa tilanteissa hankalaa pitkien välimatkojen vuoksi.

Saamenkielisten palveluiden kehittäminen on vielä alkuvaiheessa, ja lisämäärärahan tarve on jatkossakin ilmeinen. Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 300 000 euroa. Valiokunta toteaa, että määrärahatarve on otettava huomioon myös vuosien 2006—2009 menokehyksissä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 600 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 151/2004 vp)

53. *Terveyden edistäminen ja terveysvalvonta*

50. *Terveyden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan noin 7,5 miljoonan euron määrärahaa, joka vastaa aiempien vuosien tasoa. Ensi vuoden toiminnan painopisteet liittyvät muun muassa terveyden edistämisen rakenteiden vahvistamiseen, tupakoimattomuuteen, päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen sekä terveellisen ravitsemuksen edistämiseen.

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy ovat ratkaisevasti vaikuttaneet väestön terveyden parantumiseen. Kyse on kansanterveyden kannalta erittäin keskeisestä toiminnasta, joka voi pitkällä aikavälillä tuottaa merkittäviä kustannussäästöjä esimerkiksi sairauspoissaolojen ja terveyspalvelutarpeiden vähentymisenä. Ajankohtaisia haasteita ovat muun muassa tupakan ja päihteiden käytön lisääntyminen, mielen terveyden ongelmien ja ylipainon lisääntyminen sekä monien vanhenemiseen liittyvien sairauksien ja ongelmien määrän kasvu.

Valiokunta korostaa terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisevään työhön liittyvän toiminnan merkitystä ja katsoo, että terveysnäkökohdat tulee ottaa huomioon kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

92. *Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö*

Raha-automaattiyhdistyksen avustustoiminnan perimmäisenä tarkoituksena on edistää suomalaisten terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Avustuksilla tuetaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaa, hankkeita ja projekteja. Vuosittain avustuksia saa yli 1 000 järjestöä. Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa käytetään ensi vuonna noin 423 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan avustuksiin tullaan osoittamaan talousarvioesityksessä mainitun 313 miljoonan euron sijasta 305 miljoonaa euroa.

Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa alettiin lamavuosina käyttää osittain myös niihin tehtä-

viin, jotka kuuluvat lähtökohtaisesti valtion vastuulle ja jotka oli aiemmin katettu valtion varoista. Raha-automaattiyhdistyksen varoja on viime vuosina osoitettu Valtiokonttorille käytettäväksi sotainvalidien, rintamaveteraanien ja eräiden muiden ryhmien kuntoutukseen. Ensi vuonna Valtiokonttorin käyttöön osoitetaan noin 110 miljoonaa euroa. Määräraha on korotettu aiempiin vuosiin verrattuna noin 12 miljoonalla eurolla, jotta kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus vuosittaiseen kuntoutukseen.

Valiokunta pitää hyvänä ja perusteltuna sitä, että Raha-automaattiyhdistyksen tuoton avulla

on voitu huolehtia veteraanien kuntoutuksesta. On myös erittäin myönteistä, että ensi vuodesta lähtien kaikilla veteraaneilla on vuosittain mahdollisuus päästä kuntoutukseen.

Veteraanikuntoutuksen määrärahatarve vähenee lähivuosina. Valiokunta korostaa jo tässä vaiheessa sitä, että jatkossa Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa tulee asteittain palauttaa sosiaali- ja terveysjärjestöille väestön terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Tämä on tärkeää myös siitä syystä, että järjestöjen rahoitus uhkaa vähentyä Raha-automaattiyhdistyksen tuoton pienentyessä.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

51. (34.06.29) *Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet* (kiinteä määräraha)

Hallituksen talouspolitiikan tärkeimpänä tavoitteena on työllisyyden lisääminen vähintään 100 000 hengellä vaalikauden loppuun mennessä; myös työllisyysaste pyritään nostamaan 75 prosenttiin. Tulopoliittisen sopimuksen ja siihen liittyvien ratkaisujen on arvioitu parantavan työllisyyttä siten, että työllisyysaste nousisi 68,6 prosenttiin, mikä tarkoittaisi noin 40 000 uuden työpaikan syntymistä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kausitasoitus huomioon ottaen lokakuussa 2004 oli 6 000 työpaikkaa enemmän kuin huhtikuussa 2003. Lokakuun kausivaihtelusta tasoitettu työllisyysaste oli 67,4 prosenttia. Alkuperäisten työllisyystavoitteiden toteutuminen ei näytä realistiselta. Tavoite oli alun perinkin varsin vaativa, ja työllisyystilanteessa on myös tapahtunut paljon muutoksia, teollisuuden toimintoja on siirretty halvan työvoiman maihin ja työvoimaa on irtisanottu ja lomautettu. Työministeriön menokehykset on kuitenkin laadittu sille olettaukselle, että työllisyydenhoitoon osoitettavien määrärahojen tasoa voidaan laskea kehyskauden loppua kohden.

Ensi vuoden talousarvioesitys lähtee siitä, että työttömyyden oletetaan laskevan kuluvaan vuoden 8,8 prosentista 8,5 prosenttiin, jolloin työttömien määrä olisi keskimäärin 272 000 henkilöä. Työvoimapolitiittisiin toimiin osoitettu määräraha alenee 34,4 miljoonalla eurolla, vähennys kohdistetaan erityisesti palkkaperusteeseen työllistämiseen ja investointeihin. Aktiivitoimenpiteiden piiriin pyritään kuitenkin saamaan aiempaa suurempi osuus työttömistä eli noin 33 prosenttia, kun kuluvaan vuonna aktiivointiprosentti oli 32,7.

Valiokunta pitää aktivointitavoitteen nostamista tärkeänä. Valiokunta korostaa sitä, että toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan ja että voimavaroja suunnataan erityisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka edesauttavat työllistymistä. Yhteiskunnan muutosten myötä työpaikkoja syntyy ja katoaa nopeasti. Työelämän muutokset ja tarpeet tulee ottaa aiempaa paremmin huomioon myös koulutuksessa, jonka tulee painottua aidosti työllistävään koulutukseen. Valiokunnan mielestä työllisyyskoulutuksen painopistettä on perusteltua siirtää sellaiseen koulutukseen, joka tähtää tutkintoon ja joka järjestetään pääosin oppilaitosten toimesta.

Valiokunta pitää hyvänä sitä, että ensi vuoden alussa laajennetaan starttirahan käyttöä koekilaluonteisesti siten, että vuosina 2005 ja 2006 starttirahaa voidaan myöntää ilman työttömyysedellytystä. Starttirahajärjestelmän vaikuttavuus on korkea, työttömien osuus kolme kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen on ollut noin 5 prosenttia. Tehtyjen selvitysten mukaan starttirahalla aloittaneet yritykset ovat muutoinkin menestyneet hyvin, sillä niistä on toiminnassa vielä viiden vuoden kuluttua perustamisesta 80 prosenttia, kun vastaava luku muiden yritysten kohdalla on 57 prosenttia.

Valiokunta viittaa myös hiljattain valmistuneeseen Suomi maailmantaloudessa -selvitykseen, jossa haettiin vastausta siihen, miten suomalainen työ ja tuotanto menestyvät käynnissä olevassa maailmantalouden murroksessa. Loppuraportissa esitetään Suomen vahvuuksiin pohjautuva strategia suomalaisen työn ja tuotannon menestyksen varmistamiseksi kovenen kilpailun oloissa. Strategian ytimenä on osaaminen ja sen jatkuva kehittäminen. Selvityksessä arvioitiin muun muassa aikuiskoulutusjärjestelmää, johon liittyvät tehtävät kuuluvat osittain opetusministeriölle ja osittain työministeriölle. Selvi-

tyksen mukaan aikuiskoulutuksen toimintakenttä on kirjava ja organisaatio hajanainen. Eri hallinnonalojen alueelliset organisaatiot voivat tehdä päällekkäistä ja kilpailevaa työtä, mikä on tehoton ja epätaloudellinen ratkaisu.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että työvoimakoulutuksen tarkoituksenmukaisuutta ja kehittämistarpeita arvioidaan edellä mainitun selvityksen pohjalta.

Valiokunta kiinnittää vielä huomiota nuorten työllistämiseen. Työllisyysohjelman mukaan kaikille nuorille tarjotaan koulutus-, työharjoittelu- tai työpajatoimenpiteet kolmen työttömyyskuukauden jälkeen. Nuorten yhteiskuntatakuun toimeenpano alkaa täysimittaisesti koko maassa vuoden 2005 alussa. Valiokunta korostaa sitä, että nuorille tarjottavan toiminnan tulee olla mielekästä ja sellaista, että se edistää työllistymistä.

Työllisyysmäärärahojen käyttöä ja riittävyyttä on myös seurattava aktiivisesti. Mikäli työllisyyskehitys jatkuu heikkona, on jatkossa myös tarpeen arvioida uudelleen määräraha-kehityksen tasoa.

Pitkäaikaistyöttömyys. Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys on ollut suhteellisen hyvä talouden hitaaseen kasvuun nähden, ja pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt usean vuoden ajan. Viime kuukausina pitkäaikaistyöttömien määrä on kuitenkin alkanut hieman nousta ja kasvu on kohdistunut vanhempiin ikäluokkiin.

Hallituksen työllisyysohjelmaan kuuluvaa julkisen työvoimapalvelun rakenteellista uudistusta on tarkoitus jatkaa vuonna 2005. Vaikeasti työllistyvien palvelut ja resurssit eriytetään työvoiman palvelukeskuksiin. Niiden toiminnan ydin on hallintosektorit ylittävä asiakkaiden palvelu, jolloin asiakkaita pystytään palvelemaan yhdeltä luukulta moniammatillisen yhteistyön avulla.

Valiokunta pitää palvelukeskusten perustamista erittäin tärkeänä ja hyvänä keinona parantaa kaikkein vaikeimmin työllistettävien asemaa. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että palvelukeskuksille turvataan niiden tarvitsemat resurssit. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että

palvelukeskuksissa on riittävästi asiantuntevia sosiaalityöntekijöitä ja että palvelukeskusten asiakkaat saavat tarvittavat terveyspalvelut. Myös päihdehuollon palvelut tulee saattaa tarvetta vastaavalle tasolle.

Valiokunta pitää myös hyvänä, että pitkäaikaistyöttömien kuntoutusmahdollisuuksien ja eläkkeelle siirtymisen arviointia jatketaan kaikissa työvoimatoimistoissa. Tavoitteena on, että ensi vuoden aikana tehdään työnhakijoille noin 6 000 työkunnan selvitystä. Jo tehtyjen päätösten perusteella ensi vuoden alusta pääsee eläketuen piiriin noin 3 900 ikääntynyttä pitkäaikais-työtöntä.

Sosiaaliset yritykset ja vajaakuntoisten työllistäminen. Vuoden 2004 alusta tuli voimaan sosiaalisia yrityksiä koskeva lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on edistää vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä. Työministeriön ylläpitämään sosiaalisten yritysten rekisteriin on tähän mennessä hyväksytty 11 sosiaalista yritystä. Nämä yritykset työllistivät rekisteröintihetkellään 204 henkilöä, joista 61 oli vajaakuntoisia ja 31 pitkäaikaistyöttömiä.

Sosiaalisten yritysten perustaminen ei ole toistaiseksi lähtenyt käyntiin siinä laajuudessa kuin lakia säädettäessä toivottiin. Tarve luoda sosiaalisten yritysten avulla vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille soveltuvia työpaikkoja on kuitenkin palvelukeskusten perustamisen myötä entisestään korostunut. Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaalisten yritysten perustamismahdollisuuksia koskevaa tiedotusta tehostetaan ja että yritysten syntymistä tuetaan mahdollisuuksien mukaan viranomaistoimin.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös vajaakuntoisten työllistämiseen. Sosiaaliset yritykset voivat jossakin määrin työllistää vajaakuntoisia, mutta eivät riittävästi. Vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämisen edistämisen edellyttää eri hallinnonalojen toimivaa yhteistyötä. Työhallinnon ohella tärkeitä toimijoita ovat kunnat, sosiaali-, terveys- ja opetustoimi sekä työpaikkoja tarjoavat yritykset. Työllistäminen edellyttää myös työelämän ja kuntoutuksen yhdistämistä ja yksilöllisiä palvelukokonai-

suuksia. Valiokunta toteaa, että vajaakuntoisten työllistäminen on tärkeää paitsi inhimilliseltä kannalta myös työllisyysasteen nostamiseksi ja työvoiman saatavuuden parantamiseksi.

Työttömien yhdistysten toiminnan tukeminen. Työttömien yhdistyksiä toimii 185 paikkakunnalla. Ne työllistivät vuonna 2003 noin 4 900 työtöntä, joista useat olivat kaikkein vaikeimmin työllistettäviä pitkäaikaistyöttömiä. Yhdistysten toimintaa tuetaan omatoimisuusavustuksien, joihin talousarvioesityksen mukaan osoitetaan noin 3,3 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan avustus on kuitenkin riittämätön eikä se anna kaikille yhdistyksille mahdollisuutta vakinaisen toiminnanohjaajan palkkaamiseen.

Yhdistykset toimivat hyvin eri tavalla ja niiden saamat avustukset ovat myös hyvin erilaisia. Alueelliset TE-keskukset päättävät avustuksen myöntämisestä ja päätökset perustuvat muun muassa valtioneuvoston asetukseen eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä. Avustusta voidaan myöntää rekisteröidylle yhdistykselle ja eräissä tapauksissa myös osuuskunnalle, jonka toimintaan kuuluu oma-aloitteisuuteen perustuvan työskentelyn sekä työllistymistä edistävän muun toiminnan tukeminen.

Työministeriöstä saadun tiedon mukaan omatoimisuusavustukseen tarkoitettuja määrärahoja voidaan vuoden 2005 aikana tarkistaa momentin kokonaismäärärahan puitteissa, mikäli perustelluja lisätarpeita voidaan osoittaa. Työministeriössä selvitetään myös parhaillaan omatoimisuusavustuksen käyttöä ja avustusjärjestelmän kehittämistarpeita.

Valiokunta toteaa, että työttömien yhdistykset tekevät merkittävää ja arvokasta työtä työttömien elämäntilanteen helpottamiseksi ja toimin-

nalla on erityisen suuri merkitys pitkäaikaistyöttömien kohdalla. Yhdistysten toiminnan kehittäminen on tärkeää myös siinä mielessä, että niiden piirissä syntyneistä toiminnoista voi jatkossa kehittyä sosiaalisia yrityksiä. Selvitystyön valmistuttua mahdollista lisäresurssien tarvetta tulee arvioida vuoden 2006 talousarvion yhteydessä.

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

23. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Siviilipalveluslaki lähtee siitä, että siviilipalvelusmiehellä on palvelusaikana oikeus ilmaiseen majoitukseen. Saadun selvityksen mukaan käytännössä noin puolet palveluspaikoista pyrkii kuitenkin tavalla tai toisella välttämään asumiskustannusten korvausvastuun. Korvausvastuun välttäminen tapahtuu yleensä siten, että palveluspaikka ei ota palvelukseen lainkaan sellaisia miehiä, joista saattaa tulla asumiskustannuksia. Toisaalta palvelukseen astuvilta miehiltä saatetaan myös vaatia lainvastaisia suullisia tai jopa kirjallisia sitoumuksia siitä, että asumiskustannusten korvaamista ei palveluspaikalta tulla vaatimaan.

Asiaan on kiinnitetty huomiota useissa eri yhteyksissä, mutta tilanne ei ole toistaiseksi muuttunut. Eri selvityksissä on katsottu, että siviilipalvelusmiesten asumiskustannukset tulisi korvata valtion varoista. Tähän ei kuitenkaan ole toistaiseksi katsottu olevan mahdollisuutta. Valiokunta katsoo, että siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaaminen on edelleen merkittävä yhdenvertaisuusongelma, johon tulisi löytää ratkaisu.

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

Itämeren suojelu. Itämeren suojeluohjelma on edennyt öljyntorjuntavalmiuksien parantamisen osalta hyvin. Öljyvahinkojen torjuntavalmiuden parantamiseksi on muun muassa päätetty varustaa kolme alusta öljynkeräyslaittein. Erittäin merkittävää on myös se, että talousarvioehdotukseen sisältyy uuden monitoimimurtajan hankkimiseen liittyvä sopimusvaltuus. Ehdotuksen mukaan Suomen ympäristökeskus ja merenkululaitos oikeutetaan solmimaan palvelusopimus öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan varustetun monitoimimurtajan palveluiden hankkimisesta. Myös öljyvahinkojen torjunnan osamiskeskuksen perustamista selvittävän työryhmän työ on edennyt ja selvitys valmistuu vielä tämän vuoden aikana. Mahdolliset kustannusvaikutukset otetaan huomioon vuoden 2006 talousarviossa.

Itämeren rehevöitymistä aiheuttavat päästöt eivät sen sijaan ole vähentyneet suojeluohjelman edellyttämällä nopeudella. Myös merialueen sisäinen ravinnekuormitus on voimistunut.

Maatalouden vesiensuojelutoimien tehostaminen on eräs Itämeren suojelun merkittävimpiä haasteita. Onkin erittäin tärkeää, että Itämeren suojeluohjelmaa ja vesiensuojelun tavoiteohjelmaa toteutetaan erityisesti maatalouden ja myös haja-asutuksen aiheuttaman vesistönkuormituksen vähentämiseksi.

Veneliikenteen päästöjen osuus vesistöjen kokonaiskuormituksesta on verrattain pieni, mutta paikalliset haitat voivat olla kesällä tuntuvia vilkkaiden veneväylien tuntumassa. Alusjätevesilaki kieltää vuoden 2005 alusta lukien käymäläjätevesien johtamisen veneistä vesistöön sisävesillä sekä aluevesillä. Tämä edellyttää veneiden varustamista asianmukaisilla septi-

tankeilla sekä myös riittävän tehokkaan ja toimivan käymäläjätevesien keräysjärjestelmän luomista. Olisi erittäin tärkeää, että keräysjärjestelmä saataisiin ripeästi mahdollisimman kattavaksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että keräysjärjestelmän toimivuutta seurataan ja että käymäläjäteiden vastaanottolaitteiden hankintaa tuetaan tarvittaessa valtion varoista.

Vesiensuojelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi valiokunta ehdottaa, että momentille 35.10.63 lisätään 1 000 000 euroa avustusten maksamiseen yhdyskuntien ja haja-asutuksen vesiensuojelua edistäviin investointeihin.

Valiokunta viittaa jäljempänä momentin 35.10.77 kohdalla lausumaansa ja toteaa, että Suomenlahden ja Itämeren tilaa voidaan parantaa suuntaamalla lisäresursseja myös siirtoviemäiden rakentamiseen ja vesistöjen kunnostukseen.

63. (35.10.63 ja 64) Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Edellä esitettyyn viitaten momentille lisätään 1 000 000 euroa avustusten maksamiseen yhdyskuntien ja haja-asutuksen vesiensuojelua edistaviin investointeihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 750 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 151/2004 vp)

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Talousarvioletuksen mukaan ympäristötöihin suunnataan ensi vuonna 10 miljoonaa euroa, josta 9,4 miljoonaa euroa osoitetaan varsinaiselle ympäristötyömomentille ja 600 000 euroa Kainuun hallintokokeiluun liittyviin menoihin. Määrärahataso säilyy näin ollen kuluvan vuoden tasolla. Menokehyksen mukaan määräraha alenee kuitenkin 7,85 miljoonaan euroon vuon-

na 2006 ja edelleen 7,35 miljoonaan euroon vuonna 2007.

Momentin määrärahaa käytetään pääasiassa siirtoviemäreiden rakentamiseen, pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen sekä vesistöjen kunnostukseen. Määräraha on kuitenkin täysin riittämätön yhä kasvaviin tarpeisiin nähden.

Tehtyjen selvitysten mukaan lähivuosina olisi tarvetta käynnistää 50 uutta siirtoviemärihanketta, joiden vuotuinen määrärahatarve olisi 10 miljoonaa euroa. Talousarvioesityksen mukaan uusien hankkeiden aloittamiseen varataan 1,3 miljoonaa euroa, jolla voidaan käynnistää seitsemän uutta hanketta. Siirtoviemärien rakentaminen olisi tärkeää myös Itämeren sekä sisävesien suojelun tehostamiseksi. Etenkin Etelä- ja Lounais-Suomessa sekä Pohjanmaalla toteutettavilla hankkeilla voitaisiin vähentää Itämeren rehevöitymistä.

Myös pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen kaivataan lisäresursseja, jotta edes pahimmilla riskialueilla olevat pilaantuneet maa-alueet voitaisiin kunnostaa kohtuullisella aikataululla. Mahdollisesti pilaantuneita maa-alueita arvioidaan olevan noin 20 000. Ympäristö- ja terveystieteiden vuoksi tulisi kunnostaa kiireellisesti 250 kohdetta. Kuntien taloudelliset mahdollisuudet osallistua alueiden puhdistukseen ovat usein heikot. Pilaantuneita maa-alueita löytyy koko ajan lisää, ja viimeisimpien arvioiden mukaan pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksiin tarvitaan seuraavien 20 vuoden aikana yhteensä noin 1,2 miljardia euroa, josta valtion ja kuntien osuus olisi 300–400 miljoonaa euroa.

Myös vesistöjen tila on heikentynyt rehevöitymisen vuoksi. Tehtyjen selvitysten mukaan kunnostuksen tarpeessa on noin 1 500 järveä ja 500 jokiosaa, joiden kunnostuskustannukset ovat yhteensä 225 miljoonaa euroa. Valtion tukea tarvittaisiin erityisesti sellaisten hankkeiden edistämiseen, joiden kustannuksiin alueen kunnat ja muut toimijat ovat sitoutuneet. Esimerkiksi Hiidenveden kunnostusta tulisi vauhdittaa. Hiidenvesi kuuluu Etelä-Suomen merkittävimpiin järviin, ja se toimii Helsingin vedenhankinnan varavesialtaana.

Hallitusohjelman mukaan saastuneiden maa-alueiden kunnostusta edistetään. Määrärahataso ei kuitenkaan anna siihen juuri minkäänlaisia mahdollisuuksia. Mikäli määrärahakehystä ei koroteta, ympäristötyöt vähenevät ja hidastuvat entisestään. Valiokunta toteaa, että ympäristötyöt ovat paitsi ympäristönsuojelun myös työllisyyden kannalta merkityksellisiä.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 2 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 900 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon-suojelu

Vuonna 1996 hyväksytyn luonnonsuojeluohjelmien toteuttamiseen liittyvän rahoitusohjelman tavoitteena on, että vanhat suojeluohjelmat toteutetaan vuoden 2007 loppuun mennessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hankkeista on toteutettu vuosina 1996–2004 noin 250 000 hehtaaria ja luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia yksityismaita on vuoden 2005 alussa toteuttamatta vielä noin 100 000 hehtaaria. Rahoituksen suhteen suunnitelmista ollaan jäljessä noin 50 miljoonaa euroa. Tarkoituksena on hallitusohjelman mukaisesti tarkistaa rahoitusohjelman toteutuminen ja taso vuonna 2005. Valiokunta korostaa sitä, että rahoitusohjelman tarkistuksen jälkeen puuttuvat määrärahat otetaan huomioon määrärahaehyksissä ja talousarviossa ja että ohjelma pyritään saattamaan loppuun suunnitelmien mukaisesti vuoden 2007 aikana.

Nuukсион järviylänkö kansallispuistoinen on pääkaupunkiseudun tärkein ja tunnetuin suojelu- ja virkistyskohde. Alue on noin miljoonan suomalaisen päiväkäynnin ulottuvilla, ja sen merkitys luontomatkailun kannalta on voimakkaassa nousussa. Nuuksiossa ei ole vielä opastuskeskusta, mutta sen suunnittelu on käynnistetty yhdessä Metsähallituksen, kuntien ja eräiden muiden alueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on luoda Nuuksiosta ikkuna koko Suomen kansallispuistoihin.

Valiokunta korostaa hankkeen merkitystä pääkaupunkiseudun luontokohteena ja pitää tärkeänä, että kaikki osapuolet toimivat aktiivisesti hankkeen eteenpäin viemiseksi ja että myös valtio edistää hanketta omalta osaltaan. Valiokunta kiinnittää muutoinkin huomiota siihen, että luontomatkatilua tukevan infrastruktuurin rakentamista ja kunnossapitoa edistetään.

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Yleistä. Talousarvioesityksessä on varsin hyvin otettu huomioon hallituksen asuntopoliittiseen ohjelmaan sisältyvät tavoitteet. Valtion tukemassa asuntotuotannossa tuen painopiste siirtyy vähitellen arvasta korkotukilainoitukseen. Tuen kohdennuksessa on edelleen ensi sijalla pääkaupunkiseutu, sen lähialueet ja muut kasvukeskukset. Kunnallistekniikan avustuksen käyttöaluetta laajennetaan Helsingin seudulta myös muihin kasvukeskuksiin.

Valtion asuntorahastolle osoitetaan lainoitus- ta varten 700 miljoonan euron myöntövaltuus, josta aravalainoja saa olla enintään 240 miljoonaa euroa. Ensi vuonna arvioidaan aloitettavan noin 6 500 asuntoa, mutta lainavaltuuksia lisätään tarvittaessa lisätalousarviossa siten, että hallitusohjelman mukaisesti mahdollistetaan 10 000 asunnon lainoitus. Perusparannuslainoituksessa ehdotetaan siirryttäväksi kokonaan korkotukilainoitukseen. Korjaus- ja energia-avustuksiin ehdotetaan 70 miljoonan euron valtuut- ta, mikä vastaa kuluvan vuoden tasoa. Uutena avustusmuotona otetaan käyttöön sosiaalisin perustein myönnettävät avustukset talousjäte- vesien käsittelyn tehostamiseen. Lisäksi hallitus ehdottaa, että valtion asuntorahastosta siirretään valtion talousarvioon 130 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää asuntopoliittista ohjelmaa ja talousarvioesitystä pääsääntöisesti hyvinä ja perusteltuina. Esimerkiksi kunnallistekniikka- avustuksen käyttöalan laajentaminen on erittäin tärkeää kasvukeskusten kehittymisen kannalta. Näyttää kuitenkin siltä, että sosiaalista asun- totuotantoa ei saada jatkossakaan riittävästi käyn-

tiin. Ensi vuoden tavoite on noin 6 500 asuntoa, mutta sekin saattaa jäädä toteutumatta, sillä ta- lousarvioesitys ei sisällä keinoja sosiaalisen asuntotuotannon vilkastumiselle. Tänä vuonna tuotannon arvioidaan jäävän noin 5 000 asun- toon 10 000 asunnon tavoitteesta huolimatta. Tuotannon käynnistymistä vaikeuttavat edel- leen tonttipula sekä myös kohonneet rakennus- kustannukset ja kiinnostuksen puute sosiaali- seen asuntotuotantoon.

Tuetun asumisen tarve sekä vuokra-asuntojen kysyntä ovat viime aikoina vähentyneet, kun al- hainen korkotaso on helpottanut oman asunnon hankkimista. Valiokunnan mielestä valtion tuke- maa, kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa tarvitaan siitä huolimatta jatkossakin, etenkin pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuk- sissa. Riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-asun- to on välttämätön esimerkiksi työmarkkinoi- den toimivuuden kannalta. Valiokunta kiinnit- tää yleisemminkin huomiota vuokra-asuntojen riittävyyteen, sillä omistusasumisen suosion kasvaessa myös vapaarahoitteisten vuokra-asun- tojen määrä on vähentynyt. Vuokra-asuntojen ja uustuotannon vähäisyys saattavat kuitenkin jo lähivuosina johtaa vuokra-asutuspulaan, sillä vuokra-asumisen arvioidaan olevan jatkossakin keskeinen asumismuoto etenkin kasvukeskuk- sissa.

Valiokunnan mielestä valtion tulisi mahdolli- simman pian parantaa tonttimaan saatavuutta ohjaamalla Kapiteeli Oy:n omistamien alueiden myymistä kohtuuhinnalla asuntotuotantoon. Vuonna 2000 laaditussa valtion sekä pääkaupun- kiseudun ja sen kehyskuntien allekirjoittamassa yhteistoiminta-asiakirjassa sovittiin, että valtio sitoutuu myymään kiinteistösijoitusyhtiö Kapi- teeli Oy:n omistuksessa olevia alueita asun- totuotantoon kohtuullisella hinnalla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Kapiteelin maiden myynti ei ole juurikaan käynnistynyt. Valiokun- ta kiirehtii neuvotteluja ja edellyttää tarvittaessa hallitukselta uusia päätöksiä Kapiteelin maiden saamisesta kohtuuhintaisen asuntotuotannon tar- peisiin.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille yleishyödyllisyyssäännöksiin liit-

tyviä epäkohtia ja katsottu, että ne olisivat osaltaan esteenä tuotannon käynnistymiselle. Erityisesti rajoitusaikojen pituutta on arvosteltu ja katsottu, että niiden tulisi olla enintään laina- aikojen pituiset. Yleishyödyllisyysäännöksiä on väljennetty ja muutokset ovat tulleet voimaan 1.9.2004 lukien. Tässä vaiheessa on ennen aikaista arvioida, miten ne vaikuttavat asuntotuotannon käynnistymiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että yleishyödyllisyysäännösten toimivuutta seurataan ja tarvittaessa harkitaan rajoitusten lieventämistä.

Avustus erityisryhmien asumiseen. Erityisryhmien, kuten opiskelijoiden, vanhusten, asunnottomien ja vammaisten asunto-olojen parantamiseksi otetaan käyttöön uusi avustusjärjestelmä, jonka rahoitukseen on ensi vuonna käytettävissä kaikkiaan 34 miljoonaa euroa. Avustus on lisärahoitusta sellaisille vuokra-asuntokohteille, joille myönnetään korkotukilainoitusta. Avustuksen saajia voivat olla kunnat ja yleishyödylliset asuntoyhteisöt, ja avustusta myönnetään asuinrakennusten tai asuntojen uustuotantoon, hankintaan ja perusparantamiseen. Samalla nykyisistä opiskelija-asuntojen sekä asunnottomien ja pakolaisten asuntojen omapääoma-avustuksista luovutaan ja näihin asuntoihin myönnetään avustusta uuden avustusjärjestelmän mukaan.

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen laiksi avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi ympäristövaliokunnan mietinnön mukaisena (HE 170/2004 vp — YmVM 18/2004 vp), ja lain on määrä tulla voimaan 1.1.2005 lukien.

Erityisryhmien asumiseen liittyvät kysymykset ovat nousseet esille myös valtiovarainvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa. Erityistä huomiota on kiinnitetty avustuksen tasoon. Hallituksen esitys lähti siitä, että avustusta voitaisiin myöntää 5, 20 tai 30 prosenttia rakentamis-, hankinta- tai perusparannuskustannuksista. Eduskuntakäsittelyn aikana korkeimman tuen piiriin kuuluvien ryhmien avustusprosentti korotettiin 35 prosenttiin. Tilanne on siis jonkin verran parantunut, mutta ero aikaisempaan käytäntöön on

edelleen tuntuva, sillä Raha-automaattiyhdistyksen myöntämä avustus on voinut olla jopa 70 prosenttia tapauksissa, joissa avustuksen määrä on jatkossa 35 prosenttia hyväksytyistä kustannuksista.

Saadun selvityksen mukaan Raha-automaattiyhdistys myöntää avustuksia entisessä laajuudessa järjestöille ja säätiöille myös ensi vuonna, mutta avustuskohteisiin tulee muutoksia. Raha-automaattiyhdistys on kilpailulainsäädännöllisistä syistä vähentänyt esimerkiksi vammaisten sekä päihde- ja mielenterveysongelmaisten palveluasuntojen tukemista.

Valiokunta viittaa edellä mainittuun ympäristövaliokunnan mietintöön. Valtiovarainvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että Raha-automaattiyhdistys rahoittaa jatkossakin erityisryhmien asumispalveluita. On myös tärkeää, että Raha-automaattiyhdistys ja asuntorahasto toimivat tiiviissä yhteistyössä avustuksiin liittyvän työnjaon ja myöntämiskäytännön kehittämiseksi. Esimerkiksi kehitysvammaisten ja vanhusten asumispalveluiden tarve tulee lähivuosina kasvamaan tuntuvasti.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on suhtauduttu epäilevästi talousarvioesitykseen sisältyvän myöntämisvaltuuden riittävyyteen sekä siihen, miten erilaisten ryhmien avustustarpeet priorisoidaan niukan määrärahan puitteissa. Valtuuden riittävyyttä voi heikentää myös se, että avustusprosentti korotettiin eduskuntakäsittelyn aikana 30 prosentista 35 prosenttiin. Valtuuden oikeaa tasoa on kuitenkin tässä vaiheessa vaikea arvioida. Valtuuden tarve voi jäädä ennakoitua pienemmäksi, sillä hankkeiden valmistelu ja hakemusten laatiminen voivat alkuvaiheessa vähentää avustuksen kysyntää. Valtiovarainvaliokunta ei ehdota valtuuden korottamista, vaan katsoo, että valtuuteen mahdollisesti tarvittavat muutokset tulee ottaa huomioon lisätalousarvion yhteydessä.

Valiokunnan lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa erityisryhmien asumiseen osoitetun avustusvaltuuden riittävyyttä ja että valtuuden korotus otetaan tarvittaessa huomioon lisätalousarviossa.

Asuntorahaston varojen siirto. Hallitus on päättänyt siirtää asuntorahastosta 130 miljoonaa euroa valtion talousarvioon. Hallitus on varojen siirrosta päättäessään samalla päättänyt, että siirto ei vaaranna asuntorahaston asuntopoliittisen rahoituksen volyymin, asuntopoliittisia velvoitteita, asuntorahaston maksuvalmiutta eikä asuntorahaston olemassaoloa asuntopoliittikan harjoittamisen välineenä. Asuntorahaston varoja käytetään tukemaan erityisesti sosiaalista asuntotuotantoa.

Saadun selvityksen mukaan siirto ei vaaranna asuntorahaston toimintaa vuonna 2005. Tarkoituksena on kuitenkin vakinaistaa menettely ja pysyvän ratkaisun valmistelutyö on käynnissä.

Valiokunta ei pidä hyväksyttävänä, että näin merkittävä toimenpide päätetään talousarvion yhteydessä, vaan siitä olisi tullut sopia hallitusohjelmassa tai ainakin hallituksen vajaa vuosi sitten hyväksymässä asuntopoliittisessa ohjelmassa. Valiokunta katsoo, että toistuvat määrärahasiirrot heikentävät rahaston toimintamahdollisuuksia. Kun esimerkiksi sosiaalisen asuntotuotannon tavoitteista jäädytään koko ajan jälkeen, ei ole perusteltua heikentää asuntorahaston mahdollisuuksia toteuttaa pitkäjänteistä asuntopoliittikkaa.

Perusparannusarava. Hyväksyessään kuluvan vuoden talousarvion eduskunta päätti, että perusparannusaravaa voidaan käyttää pitkäaikaisiin lainoihin myös vuonna 2004. Samalla eduskunta edellytti, että perusparantamiseen myönnettävien aravalainojen lainaehdot tulee uudistaa niin, että ne ovat nykyistä kilpailukykyisempiä. Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman lähdekohta on kuitenkin se, että perusparannusaravasta luovutaan. Lainaehdot ei ole siksi uudistettu eikä perusparannusarava sisälly talousarvioesitykseen.

Korkotukilainoitus toimii useimmissa tilanteissa varsin hyvin. Ympäristöministeriö on valtiovarainvaliokunnalle antamassaan lausunnossa luvannut selvittää korjauskorkotukilainan saatavuuteen mahdollisesti liittyvät ongelmat. Valiokunta pitää tärkeänä, että korkotukilainoituksen toimivuutta seurataan ja että mahdolli-

siin epäkohtiin puututaan sekä harkitaan tarvittaessa aravalainoituksen käyttöönottoa.

Lähiöiden kunnostus. Valiokunta pitää hyvänä, että asunto-osakeyhtiöalojen peruskorjausta kannustetaan valtion tukijärjestelmin myöntämällä korkotukilainoitusta taloteknisiin ja talon ylläpidon kannalta keskeisiin korjauksiin. Valiokunta kiinnittää huomiota myös lähiöiden perusparannustarpeeseen. Vuonna 2000 käynnistetty kolmivuotinen Lähiöuudistus 2000 -ohjelma on päättynyt. Lähiöiden peruskorjaamistarve on jatkossakin ilmeinen, sillä iso osa rakennuskannasta on 1960- ja 1970-luvulta. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että jatkossakin luodaan käytäntöjä, jotka kannustavat ja tukevat lähiöiden kunnossapitoa.

40. Alueelliset ympäristökeskukset

21. Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Alueellisten ympäristökeskusten tehtävät ovat lisääntyneet selvästi viime vuosien aikana. Niiden tehtäviin kuuluu muun muassa ympäristönsuojeluun, alueiden käyttöön, rakentamisen ohjaukseen ja luonnonsuojeluun liittyviä tehtäviä. Keskukset hoitavat myös maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvat vesivarojen käytön ja hoidon tehtävät. Natura 2000 -ohjelman valmistelu ja luonnonsuojelualueiden toteuttamisohjelma ovat myös vaatineet runsaasti voimavaroja. Jatkossa vesipoliittikan puitedirektiivin edellyttämät selvitykset sekä vesialueiden hoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien laatiminen vaativat henkilöresursseja. Ympäristökeskusten toiminta on monimuotoista ja myös rahoitus tulee monista lähteistä.

Kuntien taloudelliset vaikeudet ovat heikentäneet ympäristötehtävien hoitamista. Ympäristönsuojelun henkilöstö ja toimintamenot ovat vähentyneet erityisesti pienissä kunnissa, mutta samanaikaisesti tehtävät ovat lisääntyneet. Kuntaliiton selvityksen mukaan kuntien ympäristönsuojelutehtäviin liittyvä lainsäädäntö on kahdeksankertaistunut vuodesta 1986, jolloin kuntien

ympäristönsuojeluhallinto perustettiin. Kunnat ovat myös eriarvoistuneet ympäristönsuojeluasioden hoidossa, sillä kuntien taloudelliset sekä henkilöstöresurssit ovat kehittyneet hyvin epätasaisesti.

Valiokunnan mielestä ympäristöhallinnon resursseja tulee arvioida kokonaisvaltaisesti ja huolehtia siitä, että ympäristön- ja luonnonsuojelutehtävien hoitamiseen osoitetaan riittävät resurssit.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Järjestöjen avustuksiin ehdotetaan runsaan 1,5 miljoonan euron määrärahaa, joka vastaa kulu-
van vuoden tasoa. Eduskunta on vuosittain kiin-

nittänyt huomiota määrärahan niukkuuteen, mutta sitä ei ole korotettu, vaikka sen käyttöön on jatkuvia paineita.

Avustusta saavat järjestöt tekevät merkittävää ja arvokasta työtä muun muassa ympäristöön, luonnonsuojeluun ja asumiseen liittyvissä tehtävissä, ja niillä on ollut tärkeä tehtävä kansalaismielipiteen välittäjinä. Järjestöjen hankkeet saavuttavat tavallisen kansalaisen usein paremmin kuin viranomaistoiminta. Valiokunta pitää tärkeänä myös ympäristökasvatustyön tukemista. Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kulutustottumusten muuttumista, ja sen saavuttamiseksi on lisättävä ympäristötiedon määrää, saatavuutta ja ymmärrettävyyttä. Valiokunta viittaa edellä luvun 35.10 kohdalla lausuttuun ja toteaa, että myös saariston ympäristönhoitoa ja jätehuoltoa tulisi tukea nykyistä enemmän.

TULOARVIOT

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille ehdotetaan lisättäväksi 69 958 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto on yhteensä 947 783 000 euroa. Lisäys johtuu meno-

momenteille ehdotetuista muutoksista, joiden yhteismäärä on 69 958 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille merkitään nettotuloa 939 783 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 151/2004 vp)

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan sekä tulo- että menoarvio päätyvät 37 855 374 000 euroon.

Näin ollen sekä menojen että tulojen loppusummat ovat 69 958 000 euroa hallituksen esittämää suuremmat.

Tuloarvioiden eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	31 064 908 000	31 064 908 000
Os. 12	4 569 013 000	4 569 013 000
Os. 13	929 280 000	929 280 000
Os. 15	1 222 215 000	1 292 173 000
Yhteensä	37 785 416 000	37 855 374 000

Määrärahojen eroavuudet esityksen ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	97 461 000	97 461 000
Pl. 22	8 505 000	8 505 000
Pl. 23	49 137 000	49 137 000
Pl. 24	825 174 000	825 524 000
Pl. 25	662 312 000	662 312 000
Pl. 26	1 503 674 000	1 507 074 000
Pl. 27	2 148 871 000	2 148 871 000
Pl. 28	5 563 242 000	5 553 242 000
Pl. 29	6 173 162 000	6 197 420 000
Pl. 30	2 721 554 000	2 724 504 000
Pl. 31	1 759 664 000	1 774 464 000
Pl. 32	975 743 000	976 243 000
Pl. 33	9 998 154 000	10 028 354 000
Pl. 34	2 164 015 000	2 164 015 000
Pl. 35	687 748 000	691 248 000
Pl. 36	2 447 000 000	2 447 000 000
Yhteensä	37 785 416 000	37 855 374 000

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2005 hyväksytään hallituksen esityksen ja sitä täydentävien esitysten mukaisesti edellä mainituin muutoksin,

että edellä ehdotetut lausumat 1—8 hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 63, 64, 294, 501, 755, 857 ja 1068/2004 vp hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—62, 65—293, 295—500, 502—754, 756—856, 858—1067 ja 1069/2004 vp hylätään ja

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2005 alkaen.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk		Jukka Vihriälä /kesk
vpj.	Matti Ahde /sd	vjäs.	Janina Andersson /vihr
jäs.	Christina Gestrin /r		Eva Biaudet /r
	Jyri Häkämies /kok		Arto Bryggare /sd
	Kyösti Karjula /kesk		Klaus Hellberg /sd
	Jari Koskinen /kok		Susanna Huovinen /sd
	Pekka Kuosmanen /kok		Mikko Immonen /vas
	Reijo Laitinen /sd		Timo Kalli /kesk
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk		Bjarne Kallis /kd
	Mika Lintilä /kesk		Esko Kiviranta /kesk
	Pekka Nousiainen /kesk		Mikko Kuoppa /vas
	Pirkko Peltomo /sd		Eero Lämsä /kesk
	Iivo Polvi /vas		Olli Nepponen /kok
	Virpa Puisto /sd		Tuija Nurmi /kok
	Markku Rossi /kesk		Maija Perho /kok
	Matti Saarinen /sd		Aulis Ranta-Muotio /kesk
	Kimmo Sasi /kok		Maija Rask /sd
	Anni Sinnemäki /vihr		Sari Sarkomaa /kok
	Irja Tulonen /kok		Pia Viitanen /sd
	Kari Uotila /vas		Jaana Ylä-Mononen /kesk

Valiokunnan sihteereinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Marjo Hakkila

VASTALAUSE 1

Yleisperustelut

Kokoomuksen valintana panostukset työllisyyteen, palveluihin ja turvallisuuteen

Työllisyyden edistämiseksi tarvitaan veronkevennysten ohella muitakin toimia

Kolmelle vuodelle ajoittuva tulopoliittinen ratkaisu luo ennustettavat edellytykset talouden ja yritystoiminnan suunnittelulle tukien tätä kautta talouden kasvua ja mahdollista uusien työpaikkojen syntymisen. Ratkaisu vähentää jo kauan jatkunutta epävarmuutta hallituksen verolinjasta ja ostovoiman kasvusta lähivuosina. Erityisen tärkeäksi sopimuksen tekee se, että yleisen talouskehityksen suunta on muuttumassa yhä epävarmemmaksi. Esimerkiksi Elinkeinoelämän tutkimuslaitos laski 8.12. sekä vuosien 2005 että 2006 kasvuarvioitaan. Kun vielä syksyllä ainoastaan valtiovarainministeriö ennusti vuoden 2004 jäävän nousukauden suhdannehuipuksi, on samalle kannalle asettunut nyt myös Etlä. Vuoden 2004 kasvuluvuista huolimatta maailmankaupan kehitykseen nähden Suomen viennin kehitys on jäänyt sekä arvolla että määrällä mitattuna vaatimattomaksi. Samalla maailmantalouden kasvunäkymien heikentyminen kesän jälkeen on heijastunut Suomen teollisuuden luottamukseen. Suomen Pankin mukaan loppuvuoden kehitys voi jo vuonna 2004 jäädä indikaattoritietojen valossa heikommaksi kuin vuoden kolmannella neljänneksellä. Kasvun mahdollinen heikentyminen nopealla aikataululla on huolestuttavaa erityisesti sen vuoksi, että Tilastokeskuksen laskelmien mukaan vuoden 2004 tammi—lokakuussa työllisiä oli keskimäärin 5 000 henkeä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Hallitus sitoutui tuporatkaisun yhteydessä keventämään työn verotusta loppuvaalikauden aikana 1,7 miljardilla eurolla. Kun tähän mennessä hallitus laskee keventäneensä työn vero-

tusta 1,07 miljardilla eurolla, muodostuu vaalikauden veronkevennysten loppusummaksi jo nyt tehtyjen päätösten osalta vajaat 3 miljardia euroa. Tämä loppusumma on jopa suurempi, kuin mitä kokoomus ilmoitti eduskuntavaalien alla tavoittelevansa kuluvalle vaalikaudelle.

Kokoomus on tyytyväinen siihen, että päähallituspuolueet sdp ja keskusta ovat työn verotuksen keventämisen tarpeellisuuden osalta täysin kääntäneet linjansa. Vielä vuoden 2003 eduskuntavaalien alla sdp ja keskusta väittivät veronkevennysten vaarantavan hyvinvointipalvelut. Sittenmin tupoon liittyvistä päätöksistä tiedottaessaan valtiovarainministeri Kalliomäki perusteli veronkevennyksiä niiden myönteisillä vaikutuksilla työllisyyteen ja hyvinvointiin.

Tulevien vuosien veronkevennysten vaikutusta kuitenkin vähentävät työeläkevakuutusmaksun ja sairausvakuutusmaksun nousu sekä kuntatalouden heikosta tilasta aiheutuva kunnallisverotuksen kiristyminen. Tässä yhteydessä onkin varmistettava se, että keskituloisen palkansaajan verotus todellisuudessa alentuu. Vuoden 2006 ja 2007 osalta tilanne näyttää laskelmien valossa myönteiseltä. Ansiokehitys sekä kunnallisverotuksen ja maksujen kiristyminen huomioiden keskituloisen palkansaajan veroasteen arvioidaan kummankin vuoden osalta keventyvän 0,7 prosenttiyksiköllä.

Kokoomus kannattaa lämpimästi myös hallituksen päätöstä siirtyä vuoden 2006 alusta lähtien uuteen verovähennysmalliin, jonka myötä veronkevennykset kohdistuvat suoraan valtion rasitukseksi. Kuntien osalta tämä helpottaa selkeästi tilannetta ja toimii myös oikeudenmukaisemmin kuntakentän sisällä kuin verotuotomenetysten kompensointi kuntien valtionosuuksien korotusten kautta. Tervetullut uudistus on myös valtionveroasteikon tuloveroluokkien määrän vähentyminen, mikäli tällä käytännössä kyetään keventämään työn verotuksen korkeaa progressiota.

Veronkevennykset jaksottuvat selkeästi kahdelle viimeiselle vuodelle, ja vuoden 2005 osuudeksi sovitusta kokonaiskevennyksistä tulee vain 27 prosenttia. Vuoden 2005 osalta keskituloisen palkansaajan tilanne ei näytäkään yhtä myönteiseltä kuin kahtena seuraavana vuonna, ja esitetyt muutokset riittävät pitämään alle 53-vuotiaiden palkansaajien verotuksen hädin tuskin nykytasollaan. Muutokset eivät siis ole riittävän suuruisia keventämään verotusta. Näin ollen ensi vuonna palkansaajan ostovoiman kasvua jää kokonaan ansiokehityksen varaan. Positiivisesti on toki huomioitava se, ettei keskituloisen palkansaajan verotus sentään pääse ensi vuonna kiristymään.

Hallitus näyttää työllisyyden edistämisessä luottavan nyt täysin tulo- ja eläneratkaisun ja sen yhteydessä päätettyjen veronkevennysten vetovoimaan työllisyyden edistämisessä. Vaikka tulovarojen voidaan kiistatta todeta parantavan talouskasvun edellytyksiä tulevina vuosina, olisi hallituksen syytä tarkastella, mitä muita toimenpiteitä on tarpeellista toteuttaa työllisyyden parantamiseksi. Hallituksen tavoitteena on 100 000 uuden työpaikan luominen, johon pääseminen edellyttää lisää toimia pelkän tulovarojen ohella. Hallitus itsekin laskee, että tulopoliittisen ratkaisun avulla saavutetaan noin 40 000 uutta työpaikkaa, siis alle puolet hallituksen tärkeimmästä tavoitteesta. Etla puolestaan on arvioinut työllisyyden lisääntyvän vuosina 2005—2006 yhteensä ainoastaan 23 000 henkilöllä.

OECD arvioi syksyn Suomi-raportissaan kansantaloutemme kasvun hidastuvan vuoden 2010 jälkeen keskimäärin yhteen prosenttiin, ellei tarvittavia rakenteellisia uudistuksia tehdä. Tälläisellä talouden kasvuvauhdilla ei Suomella ole minkäänlaisia mahdollisuuksia ylläpitää nykyisenkaltaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Tarvittavat toimenpiteetkin ovat jo tiedossa, niitä on kartoittanut viime vuosien aikana työryhmä toisen perään. Hallituksen olisi tuotava hallitusohjelmaan kuuluvat (esim. matalapalkka-alojen tukeminen) ja muut tarvittavat (esim. ns. Brunilan työryhmän esittämät) toimenpiteet eduskunnan käsittelyyn jo keväen 2005 aikana, jolloin

niiden vaikutukset olisi vielä mahdollista saada ajoittumaan kuluvalle vaalikaudelle.

Kokoomus on jälleen kerran tänäkin vuonna esittänyt hallitukselle omaa malliaan ns. matalapalkka-alojen tueksi. Ja jälleen kerran hallituspuolueet ovat esityksemme hylänneet. Tässä vastalauseessa esitämme myös muita, suoraan työllisyyskehityksen tukemiseen tähtääviä toimia. Näitä ovat kuntien valtionosuuksiin ehdotettavat lisäykset, joista osa kohdennettaisiin kuntien sosiaali- ja terveystoimissa sekä opetus- ja kulttuuritoimissa aivan liian yleisten määrärahaisten patkutyösuhteiden vakinaistamiseen. Samoin ehdotamme aktiivisen työvoimapolitiikan resurssien kohdentamista selkeästi hallituksen esitystä tehokkaammin siirtämällä resursseja ns. Noste-ohjelmasta oppisopimuskoulutukseen. Samoin esitämme vanhemmuudesta aiheutuvien kustannusten korvaamista valtion varoista työnantajille nyt päätettyä kattavammin. Tämä olisi suuri apu yrittäjyyden edistämiseksi ja työllistämisen kustannusten pienentämiseksi erityisesti naisvaltaisilla aloilla, joissa kyseiset menot voivat pahimmassa tapauksessa muodostua yritykselle liian raskaiksi. Opintotukeen esitettävillä muutoksilla voitaisiin puolestaan mahdollistaa kokopäiväinen opiskelu ja tätä kautta nopeuttaa opiskelijoiden siirtymistä työelämään. Teattereiden määrärahojen lisäämisestä esityksemme puolestaan tarkoittaisi suoraan 100 kipeästi tarvittavan henkilötyövuoden lisäämistä tällä alalla.

Kuntatalouden ahdinko jatkuu edelleen ensi vuonna

Kuntien talous oli alijäämäinen vuonna 2003 ensimmäisen kerran vuoden 1976 jälkeen. Valtion ja kuntien yhteisen arvion mukaan kuntatalous on alijäämäinen myös ensi vuonna ja heikon kehityksen arvioidaan jatkuvan vuoteen 2007 asti.

Heikosta kuntatalouden tilasta kertoo myös se tosiseikka, että tuloveroprosenttiaan joutuu nostamaan ensi vuonna peräti 136 kuntaa. Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti nousee 18,12 prosentista 18,30 prosenttiin. Nostajien lukumäärä on nyt suurempi kuin koskaan

vuodesta 1990 lähtien. Lisäksi kiinteistöverotustaan nostaa viitisenkymmentä kuntaa. Kaikkiaan kuntia on ensi vuonna 432, joten kunnallisverotus kiristyy useammassa kuin joka neljännessä kunnassa. Ennen veroprosentin nostoa kunnissa on jouduttu tekemään kipeitä peruspalveluihinkin kohdentuneita säästöpäätöksiä.

Kuntatalouden tilaa heikentää myös se, ettei valtionosuuksien indeksitarkistusta ole tehty täysimääräisenä, vaikka se tässä taloustilanteessa olisi erityisen perusteltua. Huomautamme, että eduskunnan hallintovaliokunta lähtee tältä osin täysin yksimielisesti siitä, että kustannustason nousu kompensoidaan täysimääräisesti. Tarkistuksen tekeminen vajeena tarkoittaa sitä, että hallitus jättää kompensoimatta täysimääräisestä kustannustennoususta 47 miljoonaa euroa, joka rasittaa suoraan kuntataloutta.

Kaikkien heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntien kannalta on valitettavaa, että kuntien harkinnanvaraisten avustusten määrä pienenee.

Hallintovaliokunta on hallituksen talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa pitänyt välttämättömänä, että valtio omalta osaltaan sitoutuu toteuttamaan pitkäjänteistä ja vakaata kuntopolitiikkaa, jotta kunnallisten peruspalvelujen saatavuus ja laatu voidaan turvata koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella. Tähän toteamukseen voimme yhtyä, mutta toteamme samalla, ettei valiokunnan kanta toteudu hallituksen budjettiesityksessä vuodelle 2005.

Hallituksen esityksen mukaan kuntien ja valtion välisen kustannustenjaon tarkistuksen perusteella kunnille kuuluvien rahojen (502 miljoonaa euroa) maksu jaksotetaan neljälle vuodelle ja vielä takapainotteisesti. Näin kunnilta otetaan pakkolainaa, koska kunnille nykyisen lainsäädännön perusteella kuuluvaa rahaa ei makseta hallituksen yksipuolisella päätöksellä. Suomen Kuntaliitto on voimakkaasti kritisoinut hallituksen tapaa toimia. Hallitus sekä hallituspuolueet eduskunnassa näyttävät budjettikäsitteilyn edetessä syksyn aikana ymmärtäneen, että velanmaksun takapainotteisuus vaikeuttaa entisestään kuntien tilannetta. Hallitus toikin kes-

ken valiokuntakäsittelyn täydennysesityksen, jossa vuodelle 2008 suunnitellusta 244 miljoonan euron maksusta 50 miljoonaa euroa maksettaisiin aikaisemmin. Lisäksi hallituspuolueiden eduskuntaryhmät aiensivat vielä hallituksen maksuaikataulua. Tästä huolimatta jaksotus jää edelleen voimakkaasti takapainotteiseksi. Viimeinen ja suurin maksuerä, lähes neljäkymmentä prosenttia koko summasta, sijoittuu edelleen seuraavalle vaalikaudelle ja seuraavan hallituksen vastuulle.

Ainoana perusteena kustannustenjaon tarkistuserien jaksottamiselle mainitaan valtion tarkoitus vahvistaa valtion taloutta ja vähentää valtion velkaantuneisuutta. Valtion rahoitusvastuu kevenee jaksotuksen ansiosta 366 miljoonaa euroa ensi vuonna ja vastuu tästä siirtyy kunnille, joiden taloudellinen tilanne on jo ennestään heikko. Suomen Kuntaliiton ja valiokunnissa kuultujen kuntien mukaan kustannustenjaon valtionosuuserät olisi pitänyt maksaa kokonaan vuonna 2005 voimassa olevan lain mukaan. Nykyisen kustannustenjaon tarkistusjärjestelmän muutos tai jopa siitä kokonaan luopuminen on esillä valtionosuusuudistuksen yhteydessä. Kustannustenjaon tarkistus on ollut ainoa oikeudenmukainen tapa ottaa huomioon palvelujen laadussa ja sisällössä tapahtuneet muutokset ja myös lakien säätämisvaiheessa tapahtuneet alimitoitettut kustannusarviot.

Jotta kuntatalous olisi tasapainossa, pitäisi Suomen Kuntaliiton arvion mukaan verotulojen kasvaa 4 prosenttia vuodessa ja toimintamenojen kasvun jäädä alle 4 prosenttiin vuodessa. Tämän saavuttaminen vaatisi vakaata talouskasvua ja aiempien vuosien tapaisen menokasvun taittumista, mikä ei ole mm. hoitotakuun täytäntöönpanon vuoksi mahdollista. Vaikka valtionosuuksien muodossa kunnille tulee ensi vuonna jonkin verran lisärahoitusta, laajentuneet tehtävät aiheuttavat kunnille huomattavasti tätä enemmän lisäkustannuksia. Näin kuntien mahdollisuudet tuottaa palveluja tosiasiaa heikenevät. Rahoituksen kasvu hupenee palveluiden toteuttamiseen, kuten hoitotakuuseen. Hoitojonojen purkaminen tulee aiheuttamaan suuria vaikeuksia. Varoja tarvittaisiin kipeästi myös

niihin investointeihin, joilla tehostamistoimia ja oikeita kustannussäästöjä saataisiin aikaan — esimerkiksi tietotekniikan hyväksikäyttöön terveydenhuollossa.

Sivistys ja turvallisuus kokoomuksen asialistalla

Kokoomuksen vastalauseessa on erityistä huomiota kiinnitetty koulutuksen ja sivistyksen määrärahoihin. Esitämme lisäyksiä sekä peruskoulujen resursseihin että yliopistoissa tapahtuvaan opetukseen ja tutkimukseen.

Suomalainen peruskoulujärjestelmä on onnistunut oppimistulosten osalta tavoitteissaan hyvin. Uusimman PISA-tutkimuksen mukaan suomalaisten 15-vuotiaiden nuorten matematiikan osaaminen on OECD-maiden parasta. Heikkojen oppilaiden osuus on Suomessa pieni muihin OECD-maihin verrattuna ja sukupuolierot matematiikan osaamisessa ovat Suomessa verraten pienet. Suomalaisnuorten lukutaito on edelleen parempi kuin muissa hyvän lukutaidon OECD-maissa, luonnontieteiden osaaminen on huippuluokkaa ja ongelmanratkaisutaidot OECD-maiden parhaimmista. Koulutusjärjestelmässämme on kuitenkin tulevaisuuden kannalta puutteita, sillä lähes neljännes peruskoulun päättäneistä jää vaille kunnollista ammatillista tai muuta koulutusta. Lisäksi noin viidennes peruskoulun päättäneistä ei täysin saavuta peruskoulun tavoitteita. Peruskoulun jälkeen koulun lopettavat nuoret ovat usein niitä, joilla on oppimisvaikeuksia. Tämä johtaa liian usein syrjäytymiskierteeseen.

Kokoomuksen eduskuntaryhmän mielestä peruskoulun toimintaedellytysten parantaminen on tulevaisuuden keskeinen haaste. Käytännössä se tarkoittaa yleissivistävän opetuksen valtionosuuksien lisäämistä, jotta kuntien mahdollisuudet kehittää opetusta ja turvata erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimismahdollisuuksia paranisivat. Erityistä huomiota on kiinnitettävä luokkakokoihin, erityisopetukseen, opetusvälineresursseihin, opettajien työolosuhteisiin ja koulutukseen.

Tulevaisuuden kilpailukykyyn turvaamiseksi korkeakoululaitoksen edellytyksiä perusopetuk-

sen ja -tutkimuksen sekä tieteellisen ja taiteellisen huippuosaamisen tuottamiseksi on parannettava. Kuten valtioneuvoston Suomi maailmantaloudessa -raportti korostaa, nykyinen korkeakoulujärjestelmämme on poikkeuksellisen laaja ja pirstaloitunut, eikä resurssien jako ole toteutunut tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelijoiden sisäänottomäärien jatkuva kasvattaminen resursseja vastaavasti nostamatta on johtanut yliopistojen tason heikkenemiseen aloilla, joilla on ratkaiseva vaikutus tulevaan kilpailukykyyn. Arvovaltaisella maailman 200 parhaan yliopiston listalla Helsingin yliopisto on sijalla 129 ja Teknillinen korkeakoulu sijalla 176, kaukana jäljessä Sveitsin, Ruotsin ja Tanskan tekniikan yliopistoista.

Kokoomus kiirehtii lisävarojen suuntaamista perustutkimukseen ja opetukseen tavoitteena turvata Suomen kilpailukyky ja työllisyys sekä palauttaa maamme huippuosaajien joukkoon. Osaamislähtöinen kasvustrategia vaatii kansantalouden käytettävissä olevan osaamisvarannon jatkuvaa kasvamista.

Vastalauseessamme nousee kuntatalouden ja sivistyksen ohella vahvasti esille myös turvallisuus sekä poliisin viranomaistoiminnan resurssien riittämättömyyden että liikenneturvallisuuden panostamisen ja puhtaan ympäristön kannalta. Kansalaisten perusteltu huoli oman ja perheensä arjen turvallisuudesta edellyttää poliisien määrän lisäämistä. Nykyinen määrärahas-
taso johtaa muun muassa poliisin virkojen säilymiseen täyttämättä, ajoneuvokaluston kunnan heikentymiseen ja liikennevalvonnan voimavarojen pienentymiseen. Jo tällä hetkellä huomattavassa osassa kihlakuntia hälytystoiminta on osan tai koko vuorokauden ainoastaan yhden poliisipartion varassa. Arkipäivän turvallisuutta heikentävät osaltaan myös perustienpidon määrärahavajaus, joka käytännössä heikentää erityisesti alempiasteisen tiestön kuntoa. Huonot päällysteet, soratiet, kelirikko, ruuhkat ja painorajoitetut sillat paitsi lisäävät maantieliikenteen kustannuksia myös heikentävät turvallisuutta Suomen teillä.

Uhkia perheiden turvallisuudelle aiheutuu myös fyysisestä ympäristöstä. Käytännössä tämä

saatiin huomata esimerkiksi loppukesän sateista johtuneiden tulvien aikaan. Vastalauseessamme esitetään ympäristötöiden määrärahan korottamista ja työsuhdematkalipun käyttöönottoa. Ympäristötöiden määrärahalla voidaan rahoittaa muun muassa pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksia ja vesiensuojelun kannalta oleellisia siirtoviemärihankkeita. Työsuhdematkalipun verokohtelua muuttamalla olisi puolestaan mahdollista ohjata työmatkaliikennettä voimakkaammin joukkoliikenteeseen ja tätä kautta vähentää ruuhkia ja parantaa ilman laatua erityisesti kasvukeskuksissa ja pääkaupunkiseudulla.

Kokoomuksen vastalauseen muutosesitykset

Vuonna 2005 ensisijaista on pikaisten toimenpiteiden aloittaminen työllisyyskehityksen ja pitkän aikavälin talouskasvun mahdollisuuksien turvaamiseksi. Tämän lisäksi ehdotamme tiettyjä tarkennuksia tehtäväksi valtiovarainvaliokunnan mietintöön. Esittämiemme muutosten valtiontalouden tasapainoa heikentävä nettovaikutus on 6,55 miljoonaa euroa. Vastalauseessamme ei kuitenkaan ole arvioitu esittämiemme toimenpiteiden dynaamisia vaikutuksia, joiden myötä näiden toimenpiteiden toteuttaminen voi jopa vähentää valtion velkaantumista vuonna 2005.

Edellä olevan perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo keväällä 2005 aikana eduskuntaan hallitusohjelmaan kuuluvat ja muut tarvittavat esitykset työllisyysasteen nostamiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi. Hallituksen tavoitteena on 100 000 uuden työpaikan luominen, johon pääseminen edellyttää nykyistä enemmän toimenpiteitä tähän mennessä toteutettujen ohella.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

21. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallintovaliokunta on kiinnittänyt vuoden 2005 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa huomiota siihen, että poliisin henkilöstövoimavarat ovat poliisin tehtäviin suhteutettuna hyvin niukat koko maassa. Tilanne on selkeässä ristiriidassa sen hallitusohjelman lupauksen kanssa, jonka mukaan poliisin palvelukyvyistä sekä toimintaedellytyksistä huolehditaan niin, että kansalaisten luottamus poliisin kykyyn suoriutua sille kuuluvista tehtävistä säilyy korkealla tasolla. Hallitusohjelman mukaan poliisipalveluiden saatavuutta parannetaan kaikkialla Suomessa ns. Kosken työryhmän esitysten pohjalta.

Sisäasiainministeriön linjauksen mukaisesti poliisien määrä vuonna 2005 on vuoden 2002 tasolla. Tämä tarkoittaa vuodelle 2005 varattujen määrärahojen jäädyttämistä suunnilleen vuoden 2004 tasolle. Toiminnan kannalta tilannetta on kuvattu niin heikoksi, että pelkästään tyydyttävän toiminnallisen tason saavuttaminen vaatisi 10–15 prosentin määrärahalisäystä. Määrärahojen puute johtaa virkojen jäämiseen täyttämättä. Pelkästään liikkuvan poliisin osalta tämä tarkoittaa reilun 90 viran jäävän edelleen täyttämättä. Liikkuvan poliisin henkilöstömäärän vähentyminen noin 15 prosentilla liikennemäärien ja muiden tehtävien samanaikaisesti kasvaessa on johtamassa kestävämmään tilanteeseen.

Samanaikaisesti poliisien palkkausjärjestelmän uudistuminen lisää henkilöstökustannuksia ja siten vähentää investointeihin ja muihin kehittämishankkeisiin kohdennettavia resursseja.

Tämä näkyy muun muassa siinä, ettei ajoneuvokalustoa voida tarvittavissa määrin uudistaa, tietojärjestelmiä kehittää tai liikenneturvallisuutta tehostaa. Vastaavasti poliisitoiminnan uudelleensuuntaamiseen (esim. kansainvälistyminen) liittyvät päätökset ja taktisten tai teknisten uudistusten käyttöönotto vähentävät peruspoliisitoimintaan käytettävissä olevia resursseja. Mikäli poliisille ei osoiteta riittäviä voimavaroja, tuleeekin poliisien määrä vähentymään varsinaisessa kenttätyössä ja ennalta ehkäisevässä työssä.

Kosken työryhmän ehdotusten toteuttaminen tarkoittaisi poliisimiesten vahvuuden nostamista vuoden 2010 loppuun mennessä pohjoismaiselle tasolle eli 8 500 poliisimieheen (lisäystarve yli 700 poliisia). Poliisin peruskoulutusmääräennuste vuosille 2004—2011 kuitenkin osoittaa, että kyseisinä vuosina ainoastaan kolmena vuonna (2007—2009) koulutettujen poliisien määrä lisääntyy nettomääräisesti. Poliisien määrän nostaminen edellyttää välttämättä lisärahoitusta poliisikoulutukseen sekä toimintamäärärahoja poliisien palkkaamiseen.

Poliisien suhteessa vähäinen määrä on erityisen ongelmallista tilanteessa, jossa huume- ja väkivaltarikollisuuden määrä on kasvanut. Kokonaisuudessaan poliisin tietoon tulleiden rikosten määrä on kasvanut noin 36 000:lla vuodesta 1997. Myös lisääntynyt alkoholin käyttö on kasvattanut omaisuus- ja muiden rikosten määrää, mikä on lisännyt poliisin työmäärää.

Keskusrikospoliisin osalta järjestäytyneen rikollisuuden kansainvälistyminen ja laajentuminen vaikeuttaa tutkintaa, pitkittää tutkintaaikoja ja kasvattaa tutkintakustannuksia. Toisaalta Keskusrikospoliisin tuottamien asiantuntijapalveluiden kysyntä kasvaa erityisesti DNA- ja sormenjälkitutkimusten osalta. Samanaikaisesti Keskusrikospoliisin sopeuttamistoimet johtavat vuonna 2005 yhteensä 52 henkilötyövuoden vähentämiseen, josta 29 kohdistuu poliisimiehiin. Asiantuntijapalvelujen ja rikosten torjunnan tuloksellisuus on vaarassa laskea sopeuttamistoimista johtuen arviolta 8 prosentilla.

Tämän vuoksi ehdotamme valtion vuoden 2005 talousarvioon 8 miljoonan euron lisäystä,

josta 3 miljoonaa euroa kohdennettaisiin erityisesti Keskusrikospoliisille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1053/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa, josta 3 000 000 euroa kohdennetaan Keskusrikospoliisille.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

96. Edeltä arvaamattomat tarpeet (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2003 varsinaisessa talousarviossa momentille 28.28.96 budjetoitiin ainoastaan 168 000 euroa, josta menona toteutui vuoden 2003 tilinpäätöksen mukaan 0 euroa. Vuoden 2004 varsinaisessa talousarviossa tarkoitukseen varattiin 10 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksessä vuoden 2005 valtion talousarvioksi momentille esitetään jopa 80 miljoonaa euroa. Valtiovarainvaliokunta esittää mietinnössään määrärahan pienentämistä 10 miljoonalla eurolla 70 miljoonaan euroon.

On selvä, että ennalta arvaamattomista tarpeista johtuvien välttämättömien menojen maksamiseen on varauduttava valtion talousarviossa erillisellä momentilla sellaisia tarpeita silmällä pitäen, joita varten talousarviossa ei ole osoitettu erillistä määrärahaa. Kuitenkin nyt esitettävä summa on täysin ylimitoitettu ottaen huomioon momentille aikaisemmin kohdistuneet menot. Kehysmenettelyn vaalikauden alussa tapahtuneen uudistamisen myötä yllättävät menot voidaan lisätalousarvioita laadittaessa kattaa varsinaisista kehysmenoista erotetusta ns. jakamattomasta varauksesta. Hallituksen budjettiesitykseen tehtyjen muutostenkin jälkeen tätä jakama-

tonta varausta on jäämässä vuodelle 2005 reilu 300 miljoonaa euroa. Jakamaton varaus huomioiden ei ole tarpeellista osoittaa edeltä arvaamattomiin tarpeisiin erillistä 70 miljoonan euron määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentilta 28.81.96 vähennetään
70 000 000 euroa.*

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistot joutuvat toimimaan entistä kovemmassa kansainvälisessä kilpailutilanteessa tutkimusrahoituksen hankkimiseksi sekä korkeatasoisten tutkijoiden ja opiskelijoiden houkuttelemiseksi. Yliopistoihin kohdistuu entistä kovempia vaatimuksia myös kolmanteen tehtävään liittyvän alueellisen vaikuttavuuden ja tutkimustulosten kaupallisen hyödyntämisen suhteen.

Vuoden 2005 talousarvioehdotuksessa yliopistokoulutukseen ja -tutkimukseen osoitetut määrärahat kasvavat 24 miljoonalla eurolla, mistä 20 miljoonaa euroa lisätään korkeakoulutuksen kehittämiseen annetun lain perusteella yliopistojen tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan varmistamiseksi. Suurin osa tästä lisäyksestä kohdistuu palkkausmenojen ja kiinteistökulujen kasvuun, joten yliopistojen mahdollisuudet lisätä tutkimusta ja kehittää opetusta eivät tosiasiallisesti kohene.

Valtion tiede- ja teknologianeuvosto on esittänyt yliopistojen perusrahoituksen vahvistamista voimassa olevan kehittämislain lisäksi 100 miljoonalla eurolla vuoteen 2007 mennessä.

Hallitus on hallitusohjelmassa luvannut noudattaa tiede- ja teknologianeuvoston suositusta, mutta on nyt jäämässä jälkeen tavoitteestaan. Erityisesti tutkimusmäärärahojen nostaminen on välttämätöntä, jotta huippuosaaminen voidaan tulevaisuudessakin turvata. Osaamisella on suuri merkitys myös työllisyyden nousuun saamisessa.

Yhtenä yliopisto- ja korkeakoululaitoksen kehittämisen ongelmana pidetään keskusjohtoista, tiukkaa vuosibudjetteihin sidottua rahoitusjärjestelmää, joka voi pahimmassa tapauksessa estää suomalaisten yliopistojen kehittymistä maailmanluokan huipuiksi. Onkin selvää, että yliopistojen ja korkeakoulujen rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeet on erikseen selvitettävä mahdollisimman nopealla aikataululla. Yliopistojen rahoitusjärjestelmää on kehitettävä niin, että niiden taloudellista itsenäisyyttä lisätään, rahoituksessa otetaan nykyistä enemmän huomioon opetuksen laatu ja yliopistojen perusrahoitus tutkimukseen ja opetukseen turvataan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1054/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.10.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Lisäksi ehdotamme

momentin 29.10.21 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää yliopistojen rahoitusjärjestelmän kehittämistä edelleen niin, että lisätään yliopistojen taloudellista itsenäisyyttä, rahoituksessa otetaan nykyistä enemmän huomioon opetuksen laatu ja yliopistojen perusrahoitus tutkimukseen ja opetukseen turvataan. Opetusministeriö asettaa selvityshenkilön tekemään esityksen yliopistojen rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi.

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Perusopetuksen oppilasmäärät pienenevät tulevina vuosina ikäluokkien pientymisen myötä. Hallitusohjelmassa todetaan, että oppilasmäärien pienenemisestä aiheutuvat säästöt on ohjattava ensisijaisesti opetuksen kehittämiseen ja laatuun. Opetusta tukevat toimet, kuten pienten koululaisten iltapäivätoiminta ja kuljetusetuuden parantaminen, ovat kannatettavia uudistuksia, mutta niitä ei voida pitää koulutuksen kehittämisenä. Siten niihin on löydyttävä rahoitus erikseen, eikä niitä mielestämme saa rahoittaa opetuksen laadun kustannuksella, kuten nyt on käymässä. Vuonna 2005 ikäluokkien pienenemisestä aiheutuvan valtionosuuksien pientymisen arvioidaan olevan noin 17 miljoonaa euroa.

Voimassa oleva opetuslainsäädäntö korostaa oppilaiden oikeuksia. Uudet opetussuunnitelmat ja tuntijaot otetaan asteittain käyttöön ja tämä tulee lisäämään lähivuosina opetuksen kustannuksia. Opetustoimessa menot ovat lisääntyneet muun muassa erityisopetuksessa olevien oppilaiden määrän kasvaessa. Erityisopetuksen toteuttamisessa on noussut esiin se, että yleisopetukseen integroitujen erityisoppilaiden opetuksen järjestäminen ja tukitoimet eivät ole sujuneet parhaalla mahdollisella tavalla. Talousahdingossaan kunnat käyttävät integrointia säästökeinona, vaikka integroinnin lähtökohtana tulisi ensisijaisesti olla lapsen etu. Olisi tärkeää, että opetusministeriö selvittäessään erityisopetusta selvittää myös sen, miten integraatioperiaatetta on toimeenpanttu opetusta järjestettäessä.

Perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen palkkausmenojen kasvuun ovat vaikuttaneet myös asteittain voimaan tullut opettajien eläkevakuumaksujen korotus. Eläkemaksujen osalta korotusvaikutukseksi arvioitiin perusopetuksen osalta noin 390 euroa/oppilas ja lukioiden osalta noin 440 euroa/oppilas. Kustannustason neljän prosentin nousu merkitsee jo laskennallisista menoista arvioiden lähes 200 miljoonan euron

menolisäystä opetus- ja kulttuuritoimen menoihin.

Uudet opetussuunnitelmat, erityisoppilaiden integrointi, monikulttuurisuus sekä uusi viestintäteknologia ovat esimerkkejä taidoista, joiden vuoksi opettajien täydennyskoulutustarve on kasvanut, mikä vaatii kunnilta lisäpanostuksia. Opettajankoulutuksen osalta on tärkeää, että opettajankoulutuksen sisältöjen ja yhtenäisen perusopetuksen tavoitteiden vastaavuus kartoitetaan ja tarvittaessa käynnistetään hanke opettajankoulutuksen kehittämiseksi.

Perusopetuksen apuna kouluissa työskentelevien kouluavustajien määrä on jatkuvasti noussut. Kuitenkin kouluavustajia palkataan usein vain lukukaudeksi tai -vuodeksi kerrallaan, vaikka avustajan työssä luottamuksellisen suhteen rakentaminen oppilaisiin ja koulun henkilökuntaan kestää pitkään. Avustajien työsuhteiden vakinaistaminen helpottaisi koulutyötä ja parantaisi lasten hyvinvointia.

Vastaavasti kirjastoissa on viime vuosina käytetty enenevässä määrin tukityöllistettäviä henkilöitä paikkaamaan henkilökuntavajetta. On selvää, ettei hyvin koulutettuja kirjastovirkailijoita voida korvata alati vaihtuvilla tehtävään kouluttamattomilla työntekijöillä. Kirjastot ovat hyvin suosittu julkinen palvelu, joka sisältää runsaasti opastamista ja eri väestöryhmien, kuten koululaisten, ohjaamista tiedon hakuun ja tiedon tuottamiseen.

Esitämme kuntien opetustoimen valtionosuuksien lisäämistä vuonna 2005 yhteensä 45 miljoonalla eurolla. Näistä lisäresursseista 5 miljoonaa euroa on tarkoitettu kunnissa kohdennettavaksi kouluavustajien ja kirjastovirkailijoiden työsuhteiden vakinaistamiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteisiin TAA 1055/2004 vp ja TAA 1056/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 45 000 000 euroa, josta 5 000 000 euroa kohdennetaan kuntien opetus- ja kulttuuritoimessa määräraikaisten työsuhteiden vakinaistamiseen.

Lisäksi ehdotamme

momentin 29.40.30 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että opetusministeriö erityisopetusta koskevaa selvitystä laatiessaan selvittää myös, miten integraatioperiaatetta on toimeenpantu opetusta järjestettäessä.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että opettajankoulutuksen sisältöjen ja yhtenäisen perusopetuksen tavoitteiden vastaavuus kartoitetaan ja tarvittaessa käynnistetään hankkeen opettajankoulutuksen kehittämiseksi.

60. Ammatillinen koulutus

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Aikuisten koulutustason kohottamisohjelman tavoitteet eivät toteudu nykymuotoisella erillisellä hallintomallilla. Noste-ohjelman puitteissa oppisopimuksia on syntynyt poikkeuksellisen vähäinen määrä, vain 150 sopimusta kaudella 2003—2004, kun tavoitteena on ollut noin 1 500—1 800 aloittavaa oppisopimusta. Noste-ohjelma on muutoinkin painottunut tietokoneajokorttikoulutukseen tutkintotavoitteisen ammatillisen koulutuksen sijasta.

Nosteohjelma on oppisopimuskoulutuksen toteuttamisen kannalta tarpeettoman raskas hallintomuoto. Erillisen järjestelmän aiheuttamat kustannukset ovat liian korkeat suhteessa saavutettavaan hyötyyn. Erillinen ohjelma oppisopimuskoulutuksessa synnyttää myös rahoituksellista vuotoa ja on saattanut jopa vaikeuttaa ja vähentää kohderyhmän osallistumista koulutukseen.

Kokoomuksen mielestä oppisopimuskoulutus on työelämäläheisin kohderyhmää palveleva koulutusmuoto, joka on myös julkisen talouden kannalta kustannustehokkain. Oppisopimuskoulutus palvelee selkeästi parhaimmin työssä olevan ammattiosaamisen kehittämistä, koska se perustuu työsopimukseen ja opiskelu tapahtuu pääosin työpaikoilla ja tietopuoliset opinnot si-

joittuvat joustavasti opinto-ohjelmaan. Kustannustehokkuutta lisää se, että oppisopimuskoulutuksen yksikköhinnoissa otetaan huomioon opiskelijan opintososiaaliset etuudet. Myös työ- ja elinkeinoelämä korostavat oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuksen laajentamisen tarvetta työelämässä toimivien osaamisen kehittämis-
muotona. Onkin perusteltua, että osa Noste-ohjelman rahoituksesta kanavoidaan normaalin oppisopimuskoulutuksen rahoituksen kautta.

Näin ollen aikuisten koulutustason kohottamisohjelman valtionavustuksista momentilta 29.69.34 on perusteltua siirtää 1 580 vuotuista oppisopimusta vastaava määräraha 5 530 000 miljoonaa euroa oppisopimuskoulutuksen momentille 29.60.31.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteisiin TAA 127/2004 vp ja TAA 812/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.60.31 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 5 530 000 euroa.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

34. Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentin 29.60.31 yhteydessä esitettyjen perustelujen perusteella esitämme Noste-ohjelmaan varatuista määrärahoista vähennettäväksi 5,53 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 29.69.34 vähennetään 5 530 000 euroa.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Vaikka opintotuen rakenne, jossa opintotuki jakautuu opintorahaan, asumisen tukeen ja opintolainaan, on pääosin kohdallaan, tuen taso on jäänyt auttamattomasti jälkeen kustannuskehi-

tyksestä. On tosiasia, ettei opiskelijoilla ole tällä hetkellä mahdollisuutta keskittyä opintoihin ilman toimeentulohuolia ja työssäkäyntiä. Hallituksen ohjelmassa todetaan, että opiskelijoiden opintososiaalista asemaa parannetaan. Hallitus on kuitenkin muuttamassa opintotukijärjestelmää lainapainotteiseen suuntaan, eikä osoita lainkaan määrärahoja opintorahan korottamiseen. Asumislisän vuokraton korottaminen tullaan perustellusti lisäämään eduskunnan käsitellyssä valtion ensi vuoden menoarvioon.

Kokoomuksen eduskuntaryhmän mielestä opintotukijärjestelmä on uudistettava sellaiseksi, että se mahdollistaa täysipäiväisen opiskelun. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutuspoliittisten keinojen, kuten tutkintorakenteen uudistamisen, lisäksi panostetaan opiskelijan hyvinvointiin ja varsinkin toimeentuloon.

Kokoomuksen valmistelemissa opintotukimallissa opintotuki koostuisi jatkossakin opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta, mutta tuen kokonaistaso on nostettava 750 euroon kuukaudessa, mikä mahdollistaneen päätoimisen opiskelun. Opintojen alkuvaihetta tuetaan nykyistä selkeästi korkeammalla opintorahan määrällä. Ensimmäiset 30 opintotukikuukautta opintoraha olisi noin 90 euroa nykyistä korkeampi eli 350 euroa kuukaudessa. Asumisen tukea parannetaan korottamalla asumislisän vuokratto 214 eurosta 252 euroon kuukaudessa. Lainaa opiskelija saisi halutessaan nostaa 200 euroa. Seuraavat 20 kuukautta opintoraha olisi pienempi, 200 euroa, asumislisä pysyisi samana ja lainan osuus olisi 350. Jatkokuukaudet olisivat mahdollisia perustellusta syystä.

Perusopintovaiheessa täysipäiväinen opiskelu on tärkeää, jotta opinnot lähtevät etenemään hyvällä vauhdilla. Edellisen lisäksi opiskelijalla olisi edelleen mahdollisuus hankkia muita tuloja, sillä opintotuen tulorajoja korotettaisiin kymmenellä prosentilla.

Opintotuen muuttaminen kokoomuksen mallin mukaiseksi aloitetaan vuoden 2005 elokuussa itsenäisesti asuvista korkeakouluopiskelijoista. Asumislisän vuokraton korotus tulisi voimaan lukuvuoden 2005 alusta eli 1.8.2004, joten kustannukset olisivat ensi vuoden osalta noin

5,6 miljoonaa euroa. Opintotuen tulorajojen nostamisen kustannukset ovat noin kaksi miljoonaa euroa ja opintorahan nostamisen kustannukset arvion mukaan noin 14 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1057/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 21 600 000 euroa.

90. Taide ja kulttuuri

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Eduskunta edellytti jo vuoden 2002 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että hallitus selvittää teattereiden valtiontukijärjestelmässä olevat epäkohdat ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin niiden poistamiseksi. Erikoistutkija Heikki Helinin tuoreen tutkimuksen mukaan teattereiden talouden kannalta ongelmana on kuitenkin edelleen se, että valtionosuuden yksikköhinta on säilynyt samana vuodesta 1993 lähtien, kun kustannustaso on samanaikaisesti noussut 22 prosenttia. Vaikka valtionosuuksiin tulee muualla kustannustasosta johtuva 2,3 prosentin korotus, tämä ei koske teattereita johtuen kulttuuritoimen rahoituslain säädöksistä. Myös ero valtionosuusjärjestelmän henkilötöyvuosien ja todellisten henkilötöyvuosien välillä on kasvanut.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien teattereiden valtiontukeen esitetään vain 0,9 prosentin korotusta. Talousvaikeuksien kanssa kamppaileville teattereille tämä on osoittautunut liian pieneksi. Teatterit ovat jo viime vuosina joutuneet paikkaamaan talouttaan nostamalla hintoja, supistamalla tarjontaa ja tehostamalla toimintaa. Tämä on vaikeuttanut alan työllisyytilannetta. Taiteen keskustoimikunnan mukaan näyttämötaiteilijoiden veronalaiset ansiot ovat laskeneet 1989 vuoden 30 800 eurosta 25 350 euroon vuodessa (v. 2000). Työttömyysaste alan

korkeakoulututkinnon suorittaneiden joukossa on peräti 28 prosenttia.

Rahoituksen jälkeensääntelyä voidaan parhaiten korjata korottamalla teattereiden henkilötövuosien määrää. Talousarvioesityksen mukaan henkilötövuosien määrä kasvaa 22:lla, kun todellinen tarve olisi noin 200 henkilötövuotta. Ottaen huomioon eduskunnan aiempi lausuma pidämme perusteltuna, että ensi vuonna päästään kuroma kiinni henkilötövuosisa ilmennyttä vajuusta ja henkilötövuosien määrää korotetaan tässä vaiheessa noin 100:lla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 923/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan lisäyksenä 1 100 000 euroa.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä momentin 30.10.62 arviomäärärahaa vähennetään 1,33 miljoonalla eurolla. Esitämme kyseistä määrärahaa vähennettäväksi tätä enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 30.10.62 vähennetään 7 000 000 euroa.

20. (30.12, 30.13, 30.14, osa ja 30.21) Maatalous

40. (30.12.41) Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Maatalouden tukijärjestelmät ovat muuttumassa olennaisesti. Muutos johtuu sekä EU:n maa-

talouspolitiikan uudistamisesta että artikla 141-neuvottelujen lopputuloksesta. Suomi sai oikeuden korottaa luonnonhaittakorvausta (LFA-tuki) 200 eurosta 250 euroon hehtaarilta. Tämä LFA-tuen lisäosa rahoitetaan kansallisista varoista. Alun perin LFA-tuen korotuksesta noin 50 miljoonaa euroa piti kohdentaa AB-alueille ja loput noin 70 miljoonaa euroa C-alueille. Komissio ei kuitenkaan hyväksynyt Suomen notifikaatiota. Marraskuun alun neuvottelutulokset merkitsi sitä, että AB-alueelle voidaan kohdentaa vain 44 miljoonaa euroa LFA-tuen kansallista lisäosaa. Yksityiskohtaisia päätöksiä kansallisen lisäosan kohdentamisesta ei ole vielä tehty. Lisäosan taloudelliset vaikutukset riippuvat kotieläintilojen määrittelystä ja kotieläintilojen korotukseen oikeuttavien kasvien määrittelystä.

Koska yksityiskohtaisia laskelmia vuoden 2005 määrärahatarpeesta ei ole, on syytä korottaa kansallisen tuen määrärahaa. Korotuksen avulla varmistetaan määrärahojen riittävyys oikeudenmukaisen ja tasapuolisen maatalouspolitiikan toteuttamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.12.41 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Maantieliikenteellä on Suomessa suuri merkitys teollisuuden kilpailukykyyn ja alueiden elinvoimaisuuden kannalta. Liikenneväylien kunto ja toimivuus vaikuttavat monella tavalla kuljetuskustannuksiin, talouselämän kilpailukykyyn ja kuluttajahintoihin.

Valtiovarainministeriön on liikennepolitiikallaan huolehdittava laadukkaiden, turvallisten ja edullisten yhteyksien tarjoamisesta. Tieverkon välityks-

kyvyllä ja kunnolla on tässä keskeinen rooli. Suomen päätieverkko on rakennettu valtaosin 1960- ja 1970-luvuilla, ja väylien suunnittelu on useassa tapauksessa tehty jo 1950-luvulla. Vanhat 2-kaistatiet ovat usein täysin pientareetomia, mutkaisia ja mäkisiä sekä liikojen liittymien ja paikallisen liikenteen vaivaamia. Myös suurin osa 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuista silloista on tulossa peruskorjausikään. Perustienpitoon kohdistuu näin ollen monenlaisia haasteita. Huonot päällysteet, soratiet, kelirikko, ruuhkat ja painorajoitettut sillat lisäävät maantieliikenteen kustannuksia.

Alempiasteisen tieverkon kunto on heikentynyt viime vuosien aikana ja huonokuntoisia päällystettyjä teitä on jo muutettu sorateiksi. Useille alempiasteisen tieverkon teille on joududdu asettamaan painorajoituksia, jotka hankaloittavat etenkin teollisuuden kuljetuksia. Myös kevyen liikenteen väylien rakentaminen vaatii lisäpanostuksia.

Valiokunnan mietinnössä todetaan lisäksi, että budjettiehdotuksen mukaan perustienpidon määrärahasato laskee kuluvaan vuoteen verrattuna noin 10 miljoonalla eurolla. Perustienpidon määräraharave on valiokunnan saaman selvityksen mukaan 630 miljoonaa euroa, mutta budjettiesityksessä perustienpitoon ehdotetaan noin 578 miljoonan euron määrärahaa.

Liikenneväyläpolitiikkaa käsitellyt ministerityöryhmä linjasi kuluvan vuoden helmikuussa valmistuneessa mietinnössään uusia liikenneinvestointeja vuoteen 2013 saakka. Hallitus ei kuitenkaan ole sitoutunut oman työryhmänsä ehdottamaan rahoitusohjelmaan, eikä ehdotuksia ole huomioitu liiemmin vuosia 2005—2008 koskevassa menokehyspäätöksessä. Ensi vuonna on kuitenkin tarkoitus käynnistää kaksi teemapakettia, satamayhteyksien parantaminen ja pääteiden liikenneturvallisuuden parantaminen. On tärkeää, että nämä teemapaketit saadaan käynnistettyä. Valiokunta onkin kiinnittänyt huomiota siihen, ettei niiden rahoitus vastaa ministerityöryhmän ehdotuksia. Mietinnössä todetaan myös, että olisi tärkeää saada käyntiin muitakin teemapaketteja, kuten kasvavien alueiden

kehityksen tukeminen ja koulumatkojen turvallisuuden parantaminen maaseututaajajamissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

13. Työsuojelun piirihallinto

21. Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunnan mietinnössä esitetään työsuojelupiirien toimintamenoihin lisättäväksi 600 000 euroa tarkoituksena perustaa 12 uutta valvontatehtäviin keskittyvää virkaa. Näin monen uuden viran perustaminen ei ole tarkoituksenmukaista, sillä valtionhallinnon oman näkemyksen mukaan (valtion talousarvioesitys 2005) työsuojelupiirien hallinnon toimintaa on jo parannettu lainsäädännöllä ja hallinnon osaamista on lisätty. Budjettiesityksessä tulostavoitteiden osalta mainitaan toimintojen tuottavuuden parantamiseksi toimintatapojen tehostaminen.

Lukuisten uusien virkojen lisääminen on ristiriidassa toteutuneen kehityksen ja tulostavoitteiden kanssa. Lisäksi ministeriöllä ja eräillä sen alaisilla laitoksilla on muita, pakottavia lisämääräraharakteita, joten tästäkään syystä tämän kaltaisen, kertalisäyksenä tapahtuva ja nimenomaan työsuojelupiireille kohdentuva lisäys ei ole perusteltu. Ministeriön osalta on todettava, että jo tällä hetkellä tärkeät lakihankkeet, kuten esimerkiksi lastensuojelulaki, ovat myöhästyneet riittämättömien valmisteluvoimavarojen vuoksi.

Kuluvan syksyn aikana eduskunta hyväksyi lain lapsiasiavaltuutetun viran perustamisesta. Valtuutettu saa vuonna 2005 avukseen ainoastaan toimistosihteerin ja vasta vuonna 2006 ylitarkastajatasoisen asiantuntijan. Verrattuna esi-

merkiksi tämän yhteiskunnallisesti merkittävän toimiston kokonaisresursseihin, on selvää, että työsuojelupiireille osoitettava määrärahalisäys on ylimitoitettu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentilta 33.13.21 vähennetään
400 000 euroa.*

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsilisien tasoa ei ole sidottu indeksiin. Tämä merkitsee sitä, että lapsilisien reaalin arvo laskee elinkustannusten noustessa inflaation vaikutuksesta. Eduskunta hyväksyi 4.10.2002 käsitellessään valtioneuvoston selontekoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista yksimielisesti ponnien, jonka mukaan lapsilisät on sidottava indeksiin. Tästä huolimatta nykyinen hallitus ei ole tehnyt esitystä eduskunnan yksimielisen päätöksen toimeenpanemiseksi.

Lapsilisien tehtävä on korvata perheille lapsista aiheutuvia taloudellisia kustannuksia. Tämän vuoksi on kokoomuksen eduskuntaryhmän mielestä perusteltua muuttaa lakia niin, että lapsilisän taso sidotaan elinkustannusten nousua seuraavaan indeksiin.

Lapsilisien sitominen ei aiheuta menoja vielä vuonna 2005. Ensimmäiset indeksitarkistukset tehtäisiin vuonna 2006 maksussa oleviin lapsilisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.15.52 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimiin lapsilisien reaalisien arvon säilyttämiseksi sitomalla ne elinkustannusten nousua seuraavaan indeksiin.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Lapsen syntymästä ja hoidosta aiheutuvat kustannukset ovat työnantajalle työhön liittymättömiä kuluja, jotka maksaa pääosin äidin työnantaja. Vaikka isien mahdollisuus käyttää perhevapaita laajeni viime hallituskaudella, isät käyttävät oikeuttaan edelleen hyvin vähän. Työmarkkinoidemme voimakkaasta segregaatista seuraa se, että äidit työskentelevät usein naisvaltaisissa yrityksissä naisvaltaisilla aloilla. Naisvaltaiset alat puolestaan ovat pitkälti keskittyneet palvelusektorille, jossa tuottavuus on matalaa ja vanhempainvapaista (joita yhdessä pienessäkin yrityksessä saattaa hyödyntää usea työntekijä samanaikaisesti) voi koitua kohtuuttoman suuria taloudellisia rasitteita. Pienempien yritysten kohdalla ne voivat jopa uhata koko toiminnan kannattavuutta.

Vanhempainvapaiden kustannusten epätasainen jakautuminen vaikeuttaa nuorten naisten työllistymistä, ylläpitää pätkätyösuhteita, edesauttaa naisvaltaisten alojen sijaisten palkkausten väärinkäytöksiä sekä pahimmillaan estää kasvua hakevien yritysten mahdollisuuksia palkata tarpeellista lisätyövoimaa.

Vuosilomakustannusten korvaamisen parantamiseksi pelkkä vuosilomakorvaus palkan suuruusena ei ole riittävä. Vuosilomakorvauksen lisäksi tulisi työnantajalle korvata myös eläke- ja sosiaaliturvamaksut täyden palkan mukaan sekä lomarahat täyden palkan mukaan. Lomarahat eivät ole varsinainen lakisääteinen oikeus, mutta nykyisen käytännön mukaisesti ne ovat jo lakisääteisyyteen rinnastettavissa. Näiden kustannusten korvaus tarkoittaisi 37,5 miljoonan euron lisämäärärahaa vuositasolla. Lain valmistelu ja säätäminen vuoden 2005 alussa käytännössä kuitenkin tarkoittaisi sitä, että se saataisiin aikaisintaan voimaan vasta vuoden 2005 loppukevällä tai kesällä. Tämän vuoksi arvioimme kustannusvaikutusten vuonna 2005 olevan noin 20 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 655/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kansaneläkkeen varassa elävät seniorikansalaiset ovat suomalaisen yhteiskunnan pienituloisia, joiden asemaa on parannettava. Täyttä kansaneläkettä saavia oli vuoden 2003 lopussa noin 102 000, heistä pääosa on naisia. Kansaneläkkeen lisäksi moni heistä saa asumistukea, ja osa joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Tilanne heikentää eläkeläisen omanarvontuntoa ja uskoa kykyyn selviytyä itsenäisesti vanhuuden mukanaan tuomista haasteista. Kansaneläkkeen tasokorotus 7 eurolla on riittämätön etenkin ottaen huomioon vuonna 2003 tehdyn alkoholin hinnanalennuksen vaikutukset kansaneläkeindeksiin. Tulopoliittisen sopimuksen yhteydessä päätetyt veronalennukset eivät myöskään paranna eläkeläisten ostovoimaa, vaan monen eläkkeensaajan asema tosiasiaassa heikkenee vuonna 2005 kiristyvän kunnallisverotuksen vuoksi.

Myös kansaneläkkeiden ja työeläkkeiden erilainen indeksisidonnaisuus on ongelmallista kansaneläkkeen saajien ostovoiman ja toimeentulon kehityksen kannalta. Tästä syystä olisi perusteltua harkita kansaneläkkeiden ja työeläkkeiden indeksitarkistusjärjestelmien yhtenäistämistä. Kansaneläkkeet tarkistettaisiin silloin samalla indeksillä kuin työeläkkeetkin eli indeksillä, jossa ansioiden kehitys vaikuttaisi indeksin 20 prosentin painolla. Indeksimuutoksen vaikutus ei lyhyellä tähtäimellä olisi kovin suuri, mutta pitkän aikavälin vaikutus olisi merkittävä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.19.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää pikaisesti, miten eläkeläisten ostovoiman kehitys ja toimeentulo voidaan jatkossa turvata, ja tuo tarvittavat esitykset eduskunnan käsittelyyn keväätistuntokaudella 2005.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Vuonna 2003 määräaikaisen henkilöstön osuus kunnissa oli 24,5 prosenttia. Yli 100 000 henkilöä työskentelee ns. pätkätoissa ja suurin osa heistä, noin 80 prosenttia, on naisia. Pääosa päätöistä tehdään sosiaali- ja terveyssektorilla. Esimerkiksi Tehyn jäsenistöstä 25 prosenttia työskentelee määräaikaisina.

Määräaikaiset työsuhteet heikentävät palvelujen laatua. Päivähoidossa keskeinen syy asiakkaiden tyytymättömyyteen on henkilökunnan vaihtuvuus, joka estää pitkäaikaisen hoitosuhteen luomisen lapseen ja hänen perheeseensä. Määräaikaisessa työsuhteessa henkilökunnan motivaatio ja sitoutuneisuus laskevat ja sairastavuus on yleisempää.

Kunnan on oltava esimerkillinen työnantaja jo senkin vuoksi, että kunnissa eläköityy vuoteen 2010 mennessä 150 000 työntekijää, jolloin kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy. Tämä edellyttää kunnilta määräaikaisen henkilöstön vakinaistamista, vakinaisten varahenkilöiden palkkaamista ainakin suuriin kuntiin tai seudullisesti sekä kannustavaa palkkapolitiikkaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin osoitettavalla 10 miljoonan euron lisämäärärahalla voitaisiin edes osa sosiaali- ja terveystoimen määräaikaisista työsuhteista vakinaistaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1067/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 10 000 000

euroa määräraikaisten työsuhteiden vakinaistamiseen.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)

Valtiovarainvaliokunta on mietinnössään hyväksynyt esityksen, jonka mukaan lääkäri- ja hammaslääkäriskoulutukseen käytettävien määrärahojen lisääminen rahoitetaan osin tutkimustoimintaan osoitettuja määrärahoja vähentämällä.

Valtion korvaus erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan eli ns. tutkimusEVO on pienentynyt noin 30 prosenttia vajaassa kymmenessä vuodessa. Opetusmäärärahojen kasvattaminen ja työterveyshuollon erikoislääkäriskoulutuksen rahoituksen lisääminen ovat sinänsä myönteisiä uudistuksia. Sen sijaan tutkimusEVO:n pienentäminen vaikeuttaa merkittävästi tutkimusedellytyksiä ja käytännössä kliininen lääketieteellinen tutkimus on vaarassa loppua kokonaan. TutkimusEVOa on käytetty muun muassa potilaiden laboratorio- ja röntgentutkimuksiin, poliklinikkakäynteihin ja hoitopäiviin silloin, kun kyseessä on ollut tutkimuspotilas.

Erityisvaltionosuus lääkäri- ja hammaslääkäriskoulutuksen ja -tutkimuksen korvaamiseksi on ollut tärkeä tulonlähde yliopistollisille keskussairaaloille. Yliopistosairaaloilla on merkittävä rooli uuden lääketieteellisen tiedon luomisessa ja soveltamisessa sekä sen välittämisessä tuleville lääkäreille ja hammaslääkäreille. Määrärahojen siirto vaarantaa riittävän pätevyyden omaavien henkilöiden saamisen yliopistojen klinisiin opetusvirkoihin. Tutkimus ja koulutus ovat vahvasti sidoksissa toisiinsa. Kliinisen tutkimuksen aseman heikentyminen johtaa paitsi koulutuksen myös hoidon laadun heikentymiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 34/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.32 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 8 000 000 euroa.

36. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 9.10.2003 sosiaalineuvos Elli Aaltosen laatimaan ehdotukset toimenpiteistä, joilla omaishoitoa voidaan kehittää. Selvitys valmistui 30.4.2004. Selvityshenkilön esitysten toteuttaminen nostaisi omaishoidon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen merkittäväksi osaksi. Tavoitteena on omaishoidon tuen 8 prosentin kattavuus yli 75-vuotiaiden osalta ja tätä nuorempien omaishoidon lisäys siten, että kunnallisen omaishoidon tuen piirissä olisi vuonna 2012 noin 52 000 henkilöä. Selvityshenkilö arvioi, että näin voitaisiin turvata haluttu avo- ja kotihoidon kehityssuunta ennakoidummin ja taloudellisemmin kuin mitä joka tapauksessa jouduttaisiin resursoimaan.

Selvityshenkilö esittää, että uudistus tulisi voimaan 2006 ja rahoitusuudistus, jossa omaishoidon tuen palkkiot siirtyisivät valtiolle, toteutuisi asteittain 2007–2009. Uudistuksen toteuttaminen edellyttää sen asteittaista toteuttamista ja kokeilemista jo vuoden 2005 aikana.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1066/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.36 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 10 000 000 euroa

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Työttömyyden vähentäminen edellyttää toimenpiteitä, jotka luovat pysyviä oikeita työpaikkoja. Tämän vuoksi talouskasvu on tuettava, työelämän rakenteita on muutettava sekä työvoimahallinnon palveluita on tehostettava. Aktiivista työvoimapolitiikkaa tarvitaan työttömyyden ongelmien lieventämiseksi, mutta nykyinen työvoimapolitiikka ei ole täysin onnistunut tehtävässään.

Erityisesti pitkään jatkunutta rakennetyöttömyyttä ei ole aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein kyetty oleellisesti vähentämään. Työllistämistoimin on vain hetkellisesti pystytty keskeyttämään työttömyys, mutta tukikauden jälkeen ei työllistetyille tai ammatillisen aikuiskoulutuksen kurssin käyneelle ole löytynyt töitä avoimilta työmarkkinoilta. Selvitysten mukaan työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuneen työllistymisen todennäköisyys ei ole korkeampi kuin työttömien, jotka vastaaviin toimiin eivät ole osallistuneet. Usein työvoimapolitiittisiin toimiin osallistuminen jopa ehkäisee työllistymistä. Tästä huolimatta aktiivitoimenpiteisiin osallistuvien määrää suhteessa työttömien määrään (ns. aktivointiaste) ollaan vuodelle 2005 jälleen nostamassa vuoden 2004 tasosta.

Työvoimapolitiikan toimeenpanoon esitettyjä määrärahoja on edellä olevan perusteella syytä vähentää. Määräraha käytetään budjetin muissa pääluokissa siten, että sillä luodaan edellytyksiä talouden kasvulle ja oikeiden pysyvien työpaikkojen syntymiselle.

50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)

Määrärahaa käytetään koulutustukien ja ylläpitokorvausten maksamiseen työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuville. Momentille 34.06.51 esitetyn muutoksen myötä myös tälle momentille osoitettavien määrärahojen tarve vähenee.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 34.06.50 vähennetään 7 000 000 euroa.

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Määrärahaa käytetään mm. ammatilliseen työvoimakoulutukseen, valmentavaan työvoimakoulutukseen sekä tukityöllistämiseen. Edellä esitetyn mukaisesti näihin toimenpiteisiin esitettyä määrärahaa tulee vähentää 19 miljoonalla eurolla. 15 miljoonaa euroa siirretään momen-

teille 33.32.30 ja 29.40.30 sosiaali- ja terveys-toimen sekä opetustoimen määräaikaisten työsuhteiden ja virkojen vakinaistamiseen. Perustelua siirrolle on esitetty tässä vastalauseessa myös yllämainittujen momenttien perusteluissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 34.06.51 vähennetään 34 000 000 euroa siten, että 10 000 000 euroa siirretään momentille 33.32.30 ja 5 000 000 euroa siirretään momentille 29.40.30 käytettäväksi määräaikaisten työsuhteiden vakinaistamiseen kuntien sosiaali- ja terveystoimessa sekä opetus- ja kulttuuritoimessa.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Tästä määrarahasta maksetaan ylläpitokorvausta työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuvalla sekä täysi työmarkkinatuki työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen osallistuvalla, jolle muutoin maksettaisiin työnmarkkinatuki tarveharkinnasta johtuen alennettuna. Koska työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin esitettyä määrärahaa vähennetään, on myös tälle momentille osoitettua määrärahaa perusteltua vähentää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 34.06.52 vähennetään 6 000 000 euroa.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

63. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen toimenpiteistä Itämeren suojelemiseksi. Keskeisenä tavoitteena on Itämeren hyvän ekologisen tilan saavuttaminen. Lukuisista toimenpiteistä

huolimatta Suomen rannikkovesien ravinne-
pitoisuudet sekä fosforin että typen osalta ovat
edelleen kasvaneet, mikä on aiheuttanut rannik-
kovesien rehevöitymisen lisääntymisen. Rehe-
vöitymisen seurauksena levien massaesiintymät
ovat lisääntyneet ja pohja-alueiden hapettomat
alueet laajentuneet. Koska rannikkovesien ve-
den vaihtuvuus on huono, ainoa keino tilanteen
parantamiseksi on paikallisen ulkoisen kuormi-
tuksen vähentäminen.

Suomen rannikkovesillä ja saaristossa liik-
kuu vilkkaimpana lomakautena tuhansia vapaa-
ajan veneitä, joiden varustetaso vastaa kesähuvi-
laiden varustetasoa. Näiden veneiden käymälä-
jätevedet, jotka määrältään vastaavat pienen taa-
jaman käsittelemättömiä jätevesiä, kuormittavat
puhdistamattomina Suomen rannikkovesiä. Kun
tämä ravinnekuormitus tulee vielä kesä kautena,
jolloin levien ja muun vesikasvillisuuden kasvu-
olosuhteet ovat optimaaliset ja ravinteet heti
käytettävissä, kuormituksella on merkittävä vai-
kutuksen Suomen rannikkovesien tilaan.

Vuoden 2005 alusta vapaa-ajan veneiden käy-
mäläjätevesien mereen laskeminen on periaat-
teessa kiellettyä, ja ne tulisi tyhjentää satamissa
sijaitseviin vastaanottopisteisiin. Käytännössä
tilanne on kuitenkin sellainen, että läheskään
kaikissa satamissa vastaanottopisteitä ei ole tai
niiden määrä ei ole riittävä satamien venepaik-
kamäärään nähden. Syynä tähän on satamien
puutteellinen infrastruktuuri ja tarvittavien
investointien kalleus. Jotta vapaa-ajan veneistä
aiheutuvaa kuormitusta voitaisiin tehokkaasti
vähentää, valtion tulisi suunnata lähivuosina
investointitukea satamien ylläpitäjille, jotta
suunniteltu vastaanottoverkko voitaisiin mah-
dollisimman pikaisesti toteuttaa. Tämä olisi sel-
keä toimenpide valtioneuvoston hyväksymän
Suomen Itämeren suojeleohjelman toteuttami-
seksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen
TAA 809/2004 vp viitaten ehdotamme,

*että momentille 35.10.63 otetaan li-
säyksenä 250 000 euroa.*

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Vesistöt ovat merkittävä osa monipuolista luon-
toamme. Niiden tilasta on pidettävä nykyistä
parempaa huolta. Vaikka Suomen vesien laatu
on kehittynytkin suotuisasti viime vuosikymme-
ninä, niin esimerkiksi loppukesän sateista johtu-
neet tulvat osoittivat jälleen kerran, että vesistö-
jen suojelemisessa on vielä paljon parannetta-
vaa.

Momentin 35.10.77 määrärahalla rahoitetaan
yhteisrahoitteisina ja valtion töinä toteutettavia
siirtoviemäreitä ja yhdysvesijohtoja, pilaantu-
neiden alueiden kunnostuksia, vesistökunnos-
tuksia ja muita ympäristötöitä. Valtiovarain-
valiokunta lisää mietinnössään määrärahaa 2,5
miljoonalla eurolla. Ympäristövaliokunnan val-
tion talousarvioesityksestä antamassa lausun-
nossa lisämäärärahan tarpeeksi katsottiin 5 mil-
joonaa euroa. Ympäristövaliokunnan mukaan
ympäristöiden määrärahan nykytaso on täysin
riittämätön, sillä sekä perusteltujen siirtoviemä-
rihankkeiden että kiireellisten pilaantuneiden
alueiden kunnostustarpeiden määrä on osoitet-
tuihin resursseihin verrattuna moninkertainen.
Itämeren ja sisävesien suojelun tehostaminen
edellyttää uusien siirtoviemärien rakentamista,
sillä Suomesta peräisin olevan Itämeren kuormi-
tuksen vähentäminen on mahdollista vain haja-
kuormitusta vähentämällä. Ympäristökeskusten
mukaan vuosina 2005—2008 ympäristötyömää-
rärahoja tarvittaisiin vuosittain noin 10 miljo-
onaa euroa lähes 50 siirtoviemärihankkeen toteut-
tamiseen. Suomessa on yli 20 000 mahdollisesti
pilaantunutta aluetta. Näiden alueiden kunnosta-
misesta aiheutuvien kokonaiskustannusten on
arvioitu nousevan seuraavan 20 vuoden aikana
1—1,2 miljardiin euroon. Kiireellisesti puhdis-
tuksen tarpeessa on ympäristövaliokunnan mu-
kaan ainakin 250 hanketta, joiden toteuttaminen
edellyttäisi valtiolta 7,5 miljoonan euron vuosit-
taista panostusta.

Kokoomuksen kantana on, että ympäristötöi-
den aikataulua onkin syytä nykyisestä nopeut-
taa eritoten jätevesitöiden osalta. Tämän vuoksi
esitämmme kahden miljoonan euron lisäystä ym-
päristötöihin varattuun määrärahaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1069/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat menot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Liikennepolitiikan lähtökohtana on oltava kestävä kehityksen periaate. Jotta joukkoliikenteen käyttö niin työmatka- kuin vapaa-ajankin liikkumisessa olisi nykyistä houkuttelevampaa, on lippujen hintataso pidettävä kilpailukykyisenä muiden kulkuvälinemuotojen hintatasoon verrattuna.

Tehokas keino edistää joukkoliikenteen käyttöä työmatkoilla on työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi. Työsuhdematkalippu oikeuttaisi julkisen liikenteen käyttöön asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla. Nykymuotoinen, työsuhdematkalipun epätasa-arvoinen verokohtelu suhteessa autoetuun on perusteetonta, ja se on omiaan estämään työmatkaliikenteen siirtymistä raiteille ja busseihin. Joukkoliikenteen käytön lisääntymisen tarve on suurin kasvukeskuksissa ja etenkin pääkaupunkiseudulla, jossa liikennemuutokset ovat kymmenen viime vuoden aikana paikoin jopa kaksinkertaistuneet työssäkäyntialueiden jatkuvasti kasvaessa ja yksityisautoilun lisääntyessä työmatka- ja vapaa-ajan liikkumisessa. Autojen seisominen ruuhkissa on haitallista niin ympäristölle kuin ihmisten terveydelle.

Laajasti koko Suomessa käytettynä työsuhdematkalippu tukisi monella alueella nyt vakavis-

sa vaikeuksissa olevaa joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen haasteet ja liikenteen kasvavat ympäristöhaitat edellyttävät kiireellisiä toimia.

Hallitusohjelmaan on tavoitteena kirjattu joukkoliikenteen parantaminen ja työmatkaliikenteen ohjaaminen joukkoliikenteen käyttöön. Nykyinen tilanne, jossa verotuksellisesti suositetaan henkilöautoliikennettä, on niin ympäristön kuin joukkoliikenteen edistämisenkin kannalta kestäväntöntä. Työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen olisi todellinen näyttö halusta edistää joukkoliikennettä ja ratkaista liikenteeseen liittyviä ongelmia. Työsuhdematkalipun verotuskohtelun lieventämistä ehdotti viimeimpänä liikenne- ja viestintäministeriön asiaa tutkinut työryhmä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 11.01.01 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy kevään 2005 aikana tarvittaviin toimiin työsuhdematkalipun verokohtelun muuttamiseksi siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi.

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

39. Muut sekalaiset tulot

50. Nettotulot osakemyynnistä

Hallitusohjelman mukaan hallitus harjoittaa enustettavaa, aktiivista ja markkinaehtoista omistajapolitiikkaa. Valtion yritysvarallisuuden hoidossa pyritään mahdollisimman hyvään yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen kokonaistulokseen. Hallitus onkin harjoittanut aktiivista politiikkaa valtionyhtiöiden ja osakkuusyritysten omistuspohjan laajentamiseksi eduskunnan antamien valtuuksien puitteissa.

Vuoden 2004 varsinaisessa talousarviossa osakemyyntien nettotulot arvioitiin 420 miljoonaa euroon. Uusimpien lukujen mukaan tämä tuloarvio on toteutunut jopa yli nelinkertaisena. Osakemyynneistä on saatu kuluvana vuonna tuloja melkein 2,2 miljardia euroa. Tästä yli puolet kertyi TeliaSonera AB:n 250 miljoonan osakkeen joulukuisesta myynnistä.

Kertyneiden myyntitulojen reilusta määrästä huolimatta hallituksen on mahdollista jatkaa

määrätietoisesti valitsemaansa omistajapolitiikan linjaa nykyistenkin myyntivaltuuksien puitteissa. Näin ollen on oletettavaa, että osakemyyntien nettotulot nousevat myös vuonna 2005 yli hallituksen esitykseen kaavamaisesti arvioitun 420 miljoonan euron määrään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 12.39.50 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2004

Jari Koskinen /kok
Jyri Häkämies /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Kimmo Sasi /kok

Irja Tulonen /kok
Maija Perho /kok
Tuija Nurmi /kok
Olli Nepponen /kok

VASTALAUSE 2

Yleisperustelut

Vasemmistoliiton budjettivaihtoehto asettaa palvelut ja työllisyyden veronkevennysten edelle. Verotuksessa se korostaa oikeudenmukaisuutta.

Vasemmistoliiton linja asettaa maailmanlaajuisen oikeudenmukaisuuden asevarustelun edelle.

Vasemmistoliitto korostaa myös ympäristövero-ohjaustavoitetta eikä siksi pidä mahdollisena, että niillä voisi kestäväällä tavalla korvata muuta verotusta.

Vanhasen—Kalliomäen hallituksen linjana on ollut toteuttaa nopeaan tahtiin inflaatiota suurempia tuloverojen kevennyksiä. Vuosien 2005—2007 tuloratkaisun tueksi hallitus aikoo keventää edelleen verotusta vuosina 2005—2007 vielä yhteensä 1,7 mrd. euroa. Näin hallitus pyrkii määrätietoisesti julkisen sektorin supistamiseen rajoittamalla tulonsiirtoja ja kansalaisen arjessa tarpeellisia palveluja.

Valtiovarainministeri pakoilee vastuuta syyttämällä verolinjan arvostelijoita tuloratkaisun vastustajiksi. Tuloratkaisun yhteydessä hallitus kattaa veropöydän, joten veroratkaisua pitää arvioida tuloratkaisusta riippumatta. Varallisuusveron poistosta vastuussa on yksinomaan hallitus, eivät työmarkkinajärjestöt.

Vuodeksi 2005 Vanhasen hallitus kevensi runsaan 30 000 varakkaimman henkilön tai kuolinpesän varallisuusverotusta niin, että varallisuusveroa maksavien määrä väheni kolmanneksella ja verotuotto pieneni 28 miljoonaa euroa. Vuodesta 2006 alkaen hallitus aikoo lopettaa varallisuusveron kokonaan. Näin parissa vuodessa hallitus luopuu runsaan sadan miljoonan euron verotuloista 30 000 Suomen rikkaimman hyväksi. Säilyttämällä varallisuusvero ennallaan voitaisiin esimerkiksi kansaneläkkeeseen tehdä 10 euron tasokorotus.

Hallituspuolueiden edustajista koostuva valiokunnan enemmistö ei ole torjunut varallisuusveron poistoa. Kun varallisuusveron poistaminen, samalla kun vähävaraisille kansalaisille

ei luvata mitään, vaikuttaisi liian räikeältä epäoikeudenmukaisuudelta, valiokunnan enemmistö on hyväksynyt omaatuntoa rauhoittlevan lausuman. Enemmistön muotoilema lausuma ei kuitenkaan asiallisesti ottaen velvoita hallitusta parantamaan vähävaraisten asemaa. Enemmistön ehdottaman lausuman asemasta olemme ehdottaneet kannaksi lausumaa, joka velvoittaisi hallituksen todellisiin toimiin.

Vuodeksi 2004 Vanhasen hallitus kevensi merkittävästi yhtiöiden verotusta yhtiöverouudistuksessa.

Hallituksen veronalennuslinjasta seuraa julkisten menojen tiukka rajoittaminen. Tämä näkyy kansalaisten arjessaan tarvitsemien julkisten palvelujen heikentymisenä. Samalla hallitus pakottaa kunnat veroprosentin, maksujen ja kiinteistöveron korotuksiin.

Joulukuun alussa julkaistun aluebarometrin mukaan kunnat aikovat tasapainottaa talouttaan maksujen korotuksilla, käyttöomaisuuden realisoinnilla ja investointeja vähentämällä.

Hallituksen politiikan seurauksena peräti 136 kuntaa nostaakin vuodeksi 2005 tuloveroprosenttia. Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti nousee 18,12 prosentista 18,30 prosenttiin. Nostajien lukumäärä on nyt suurempi kuin koskaan vuoden 1990 jälkeen. Kunnallisverotus kiristyy useammassa kuin joka neljännessä kunnassa. Lisää korotuksia on luvassa myös vuonna 2006.

Maakunnittain suurin nousu on Päijät-Hämeessä, 0,56, jossa yhdeksän kuntaa 12:sta nostaa tuloveroprosenttia, sekä Kymenlaaksoissa, 0,52, jossa nostajia on kuusi 12:sta.

Vuonna 2005 tavallisimmat kunnallisveroprosentit ovat 19,00, jota peritään 128 kunnassa, sekä 18,50, jota peritään 83 kunnassa. Kiinteistöverotustaan nostaa viitisenkymmentä kuntaa.

Vasemmistoliiton linja poikkeaa Vanhasen linjasta. Vasemmistoliitto esittää

— vaikeimmassa asemassa olevien aseman parantamista ja

— panostamista peruspalveluihin.

Vanhasen hallitus perustelee veronalennuslinjaa ja tylyä asennetta vaikeimmassa asemassa olevia kohtaan sillä, että veronalennukset auttavat elvyttämään taloutta.

Tähän hallituksen ajatteluun sisältyy ongelmia ja vääriä päätelmiä.

Ensinnäkin me vasemmistoliitossa pidämme veronalennusten tehoa epävarmana. On selvää, että veronalennus ei suinkaan vaikuta koko summallaan yksityiseen kulutukseen vaan toistuvien irtisanomis- ja lomautusuutisten takia kansalaisten halukkuus kulutuksen lisäämiseen jää heikoksi. Vientiä veronalennukset eivät auta.

Veronalennusten kotimarkkinoita elvyttävä voima haihtuu, kun kunnat joutuvat karsimaan rajusti investointejaan ja palvelutuotantoaan. Se heikentää työllisyyttä. Vain kuntien taloudellisen aseman vahvistaminen turvaa korkean investointitason ja palvelut.

On selvää, että hallituksen työllisyyspolitiikka epäonnistuu ja tavoite 100 000 työpaikasta liukuu yhä kauemmaksi. Lokakuun 2004 tilanteen mukaan hallituksen aikana on syntynyt noin 6 000 työpaikkaa.

Toiseksi veronalennuslinja on hyvinvointivaltion tulevaisuuden kannalta kyseenalainen. Se sisältää julkilausumattoman halun supistaa julkista sektoria ja näkyy siinä, että kunnille ei anneta tarpeeksi rahaa palveluihin. Näin palvelut heikkenevät ja kunnat joutuvat lisäksi korottamaan veroäyriä.

Kolmanneksi hallituksen esitys on epäsolidaarinen, sillä veronkevennystä ei ole kohdennettu pieniin ja keskisuuriin tuloihin. Valtaosa eläkeläisistä jää kokonaan kevennyksen ulkopuolelle, eivätkä siitä liioin hyödy työttömyysturvan varassa elävät. Aikomus poistaa varallisuusvero suosii kolmeakymmentätuhatta Suomen rikkainta. Onkin asetettava kysymys siitä, nauttiiko tällainen hallitus enää eduskunnan luottamusta.

Neljänneksi veronalennuslinja velkarahalla johtaa budjettivajeen nousuun ja uhkaa johtaa menoleikkauksiin tai veronkiristykseen suhdanepolitiikan kannalta väärään aikaan eli taantum tai erittäin heikon kasvun oloissa.

Vasemmistoliiton mielestä on oikeudenmukaisempaa pidättä suuria veronkevennyksistä ja panostaa kotimaassa köyhyyden poistamiseen, palvelujen parantamiseen, asumiseen ja ympäristöön.

Kansainvälistä oikeudenmukaisuuden toteutumista voimme rahoittaa vähentämällä varustelumenoja.

Vasemmistoliiton esittämä vaihtoehto on se, että kuntien palvelut, työllisyys, oikeudenmukaisuus ja alueellinen tasapaino ovat veronkevennyksiä tärkeämpiä. Tämä vastaa myös kansalaisten mielipidetiedusteluissa ilmaisemia toiveita kuntalaisten palveluista.

Kuntien tarjoamat palvelut ovat kansalaisten arjen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta oleellisen tärkeitä. Kansalaisilla pitää olla oikeus kattaviin ja kohtuuhintaisiin terveys-, sosiaali-, päivähoito-, koulutus- ja vanhushuonepalveluihin. Kunnat eivät kykene huolehtimaan kuntalaisten palveluista ilman lisäpanostusta. Yksin hoitotakuuseen siirtymisen edellyttämä potilaskamion purku maksaa vähintään 120 milj. euroa, kun hallitus tarjoaa kunnille vain 91,7 milj. euroa koko kansallisen terveydenhuollon hankkeen ja kansallisen sosiaalihanke toteuttamiseen ja edistämiseen. Tämä uhkaa vakavasti hoitotakuun toteuttamista ja lisää voimakkaasti julkisten terveyspalvelujen yksityistämisen uhkaa. Siksi esitämme korvamerkittynä hoitotakuun toteuttamiseen 70 miljoonan euron lisäpanostusta.

Julkisilla palveluilla ja niiden kehittämisellä on myös tärkeä työllistävä ja työmarkkinoiden toimintaan osallistumista tukeva vaikutus. Julkisiin palveluihin panostamalla tuetaan myös sukupuolten välistä tasa-arvoa, sillä julkisilla palveluilla on suuri merkitys naisten työllistäjänä.

Vasemmistoliiton budjettivaihtoehto turvaa hoiva- ja terveyspalvelut ja hoitoon pääsyn. Se antaa kunnille rahaa hoitotakuun toteuttamiseen ja muihin palveluihin.

Vaihtoehtomme parantaa työllisyyttä palvelujen lisäksi muun muassa ympäristö- ja liikennehankkeissa.

Vaihtoehtomme parantaa lapsiperheiden, opiskelijoiden, työttömien ja eläkeläisten asemaa. Valtaosa heistä ei ole hyötynyt tähänasti-

sista veronkevennyksistä eikä hyödy liioin tulo-
ratkaisun tueksi sovitusta lisäkevennyksestä-
kään.

Vaihtoehtomme suojelee ympäristöä ja luon-
toa ja asettaa maailmanlaajuisen oikeudenmu-
kaisuuden asevarustelun edelle.

Vasemmistoliiton mielestä kuntien palvelut,
työllisyys, köyhyyden poistaminen ja alueelli-
nen tasapaino ovat veronkevennyksiä tärkeäm-
piä.

Työllisyys ja elinkeinoiden kehittäminen

Työllisyyden parantaminen veronkevennysten
avulla on epävarmaa. On oikeudenmukaisempaa
ja tehokkaampaa tukea kotimaista kulutuskysyn-
tää panostamalla kuntien palveluihin ja lisää-
mällä vaikeimmassa asemassa olevien kansa-
laisten ostovoimaa. Myös työllisyysmääräraho-
ja ehdotamme lisättäväksi.

Hallitus on pettänyt lupauksensa 100 000
uudesta työpaikasta vaalikauden aikana. Alku on
ollut surkea, ja työllisten määrä on laskenut
vaalikaudella 40 000:lla. Näyttääkin, että vaali-
kauden aikana päästään enimmillään 20 000 työ-
paikkaan. Vanhasen hallitus on pyrkinyt
luomaan työpaikkoja veronalennuksilla, mutta
samalla rajoittanut työpaikkojen syntymistä
verovaroin julkisissa palveluissa.

Tuottavuuden kasvua hitaampi palkkakehitys
on lisännyt ja lisää nyt yritysten voittoja, mutta
niitä ei käytetä työllistämiseen ja investointeihin.
Ensimmäistä kertaa Suomen historiassa
olemme siinä tilanteessa, että suomalaisten yri-
tysten menestyminen ei näy sellaisenaan maan
taloudessa vaan yritykset maksavat tuntuvia
osinkoja ja investoivat ulkomaille.

Alueellisen tasapainon varmistamiseksi ehdo-
tamme myös maakunnan kehittämisrahan ja
työllisyysmäärärahojen lisäämistä, samalla kun
lisäpanostus palveluihin parantaa työllisyyttä
koko maassa.

On myös välttämätöntä panostaa tutkimuk-
seen ja tuotekehittelyyn, liiketoimintaosaami-
seen ja alakohdaisiin kehitysohjelmiin. Siksi esi-
tämme budjetin perusteluihin lisättäväksi liike-
toimintaosaamisen kehittämisohjelman laatimis-

ta ja palvelualojen tuotekehitys- ja innovaatio-
toiminnan kehityshanketta.

Valiokunta arvostelee hallitusta siitä, että
tämä käyttäisi osan valtion osakemyyntituloista,
mikäli vuotuiset osakemyyntitulot ylittävät 500
miljoonaa euroa. Perustellusti valiokunta
katsookin, ettei tällaista menettelyä voida pitää
tarkoituksenmukaisena liikenneinvestointien
pitkäjänteisen rahoituksen kannalta. Sama rajoi-
tus koskee myös myyntitulojen käyttöä tutki-
mus- ja kehitysmenoihin. Valiokunnan tätä
kysymystä koskeva lausumaehdotus 2 on kuiten-
kin muotoilultaan riittämätön.

Matalapalkkaisen työn tukemisen asemasta
olisi tärkeää varmistaa, että kaikilla koulunsa
päättävillä nuorilla olisi kelpoisuus jatko-opin-
toihin tai työelämään. Olisi kohtalokasta jättää
osa nuorista vaille kunnon koulupohjaa ja tuomi-
ta heidät pysyvästi köyhyyteen. Työmarkkinoil-
le tulevat sukupolvet ovat poistuvia pienempiä,
tällöin olisi kansantalouden kannalta virhe jät-
tää osa nuorista vaille riittävää koulutusta ja
ohjata heidät sitten tuettuihin matalapalkkatöi-
hin.

Ikääntymisen julkiselle taloudelle asettamiin
haasteisiin ja maailmanlaajuistumisen yhteis-
kunnallemme tuomiin kilpailuhaasteisiin ha-
luamme vastata osaamiseen panostamalla —
emme matalapalkkayhteiskuntaa luomalla.

Joukkoliikenteen tuki on riittämätön hallituk-
sen kehyspäättöksessä, ja tämä johtaa supistuk-
siin. Siksi ehdotamme joukkoliikenteeseen li-
säystä. Ympäristön kannalta on välttämätöntä,
että joukkoliikenteen osuutta henkilöliikentees-
tä pystytään pysyvästi nostamaan. Työllisyyttä,
alueellista tasapainoa, elinkeinoelämän edelly-
tyksiä ja liikenneturvallisuutta edistävät myös
ehdottamamme lisäpanostukset rautatie- ja
maantieliikenteeseen.

Varsinaisiin työllisyysmäärärahoihin esitäm-
me myös lisäystä. Työllisyyteen vaikuttaa kui-
tenkin paljon enemmän ehdottamamme panos-
tukset palveluihin, liikenteeseen ja alueelliseen
kehitykseen.

Työvoimapolitiikkaa tehostamalla, jous-
tavoittamalla ja alueellistamalla voidaan tukea
nykyistä paremmin työllistymistä palvelu- ja

muille aloille ja ehkäistäisiin pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymistä. Työn vastaanottamiseen vasemmistoliitto haluaa kannustaa työttömyys-turvan soviteltua päivärahaa parantamalla.

Yleisarvio valiokunnan muutoksista

Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien sopimat muutokset, jotka nyt on kirjattu valiokunnan mietintöön, eivät korjaa ensi vuoden talous-arvion keskeisiä puutteita: peruspalvelujen heikentämistä, tuloerojen kasvattamista ja alueel-listen erojen kärjistymistä. Kuntien talousahdin-koon ei puututa ja siksi kansalaisten peruspalve-lut heikkenevät. Monet kunnat ovat jo joutuneet korottamaan veroprosenttia ja kiinteistöveroja. Lisää korotuksia on odotettavissa ensi vuonna. Jäljempänä luvun 26.97 kohdalla olemme arvioineet kuntien tilannetta joulukuun alussa julkaistun aluebarometrin valossa.

Ehdotamme, että valiokunnan lausumaehdo-tuksen 1 asemasta yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että suomalainen yh-teiskunta on jakautumassa uudelleen. EU-määritelmän mukaisesti pienituloisia on jo 565 000. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen vähävaraisim-pien kansalaisten elämäntilannetta hel-pottavasta köyhyyspaketista, johon sisäl-tyy työttömien peruspäivärahan ja työ-markkinatuen, opintorahan sekä alim-man sairaus- ja vanhempainrahan taso-korotus samoin kuin asumiskulujen oma-vastuun poistaminen toimeentulotuesta siten, että muutokset astuvat voimaan vii-meistään 1.7.2005.

Ehdotamme, että valiokunnan lausuma-ehdotuksen 2 asemasta yleisperusteluissa lausu-taan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi kehyspäästösten yhteydessä tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen lisäystar-peen ja esittää riittävän rahoitussuunni-telman liikenneväylätyöryhmän esitysten toteuttamiseksi.

Lisäksi ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimiin kansaneläkkeiden tason korottamiseksi välittömästi, mistä hyöty-vät kaikkein pienintä eläkettä saavat.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että kuntatalous on ahdingossa, ja edellyttää hallituksen va-raavan tulevissa talousarvioissa suurem-mat määrärahat kuntien valtionosuuksiin opetustoimen, terveydenhoidon, vanhus-tenhuollon, lasten päivähoidon ja muiden sosiaalipalvelujen parantamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallituksen toimet työttömyyden helpottamiseksi ovat olleet riittämättömiä, ja edellyttää hallituksen osoittavan ensi vuoden lisätalousarviois-sa lisää määrärahoja palkkaperusteisiin työllistämistoimiin.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallituksen vero-politiikka suosii Suomen rikkaimpia, kun se lupaa poistaa varallisuusveron, mutta jättää pitkäaikaistyöttömät ja muut pieni-tuloiset ryhmät kokonaan vaille verohel-potuksia, eikä hallitus tämän takia nauti eduskunnan luottamusta.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Toteamme, että poliittiset valtiosihteerit ovat tulleet hyväksytyiksi valtioneuvostosta annetun

lain muutoksen (HE 142/2004 vp) yhteydessä. Virat on tarkoitus perustaa talousarviossa tehtävällä päätöksellä. Mielestämme virkoja ei tule perustaa eikä myöntää niiden perustamiseen määrärahoja.

Ehdotamme,

että momentin 23.01.01 perusteluista poistetaan toteamus yhdeksän valtiosihteerin (A33) viran perustamisesta, ja

että momentin määrärahasta vähennetään valtiosihteerin virkojen ja heidän sihteeriensä virkojen palkkaukseen varattu 1 500 000 euron määräraha.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Suomi ja koko ihmiskunta on vauraampi kuin koskaan aiemmin. Silti emme ole pystyneet poistamaan maailmasta nälkää, epäinhimillisiä elinolosuhteita emmekä turvattomuutta. Tekemällä enemmän työtä köyhyyden ja kehitysmaiden muiden vakavien ongelmien vähentämiseksi voimme poistaa maailmassa vallitsevaa eriarvoisuutta. Eriarvoisuuden poistaminen estää samalla tehokkaasti konflikteja, jotka heikentävät maailmanlaajuista turvallisuutta. Tekemällä työtä globaalin hyvinvoinnin eteen, voimme samalla estää pakolaisvirtoja, huumeongelmia, HIV:n ja AIDSin leviämistä, kansainvälistä rikollisuutta

ja puuttua kansainvälisen terrorismin syihin. On myös suomalaisten velvollisuus, että tuleville sukupolville on luotavissa nykyistä oikeudenmukaisempi ja turvallisempi maailma.

Hallitus esittää tavoitteekseen, että vuosikymmenen loppuun mennessä Suomen kehitysyhteistyömäärärahojen osuus BKT:sta on nostettu 0,7 prosenttiin

Vasemmistoliiton mielestä Suomen tulee pyrkiä nostamaan kehitysmäärärahat mahdollisimman nopeasti 0,7 prosentin tasolle, viimeistään vuosikymmenen loppuun mennessä.

Vähentämällä ja lykkäämällä puolustusvoimien hankintamenoja vuosina 2005—2010 yhteensä 100 milj. eurolla voimme osoittaa rahat suoraan kehitysyhteistyöhön. Vuoden 2005 budjetissa se tarkoittaisi 10 milj. euroa. Euroopassa ei ole näköpiirissä sellaista sotilaallista uhkaa, miksi puolustusvoimien hankintamenoja ei voitaisi pienentää. Sen sijaan kehitysyhteistyöhön panostaminen on välttämätöntä.

Kehitysyhteistyön lisäksi Suomen tulee pyrkiä myös maailmankaupassa kehitysmaiden ja teollistuneiden maiden näkökulmasta tasapainoisempiin ratkaisuihin. Näin Suomi osallistuu yhdessä muiden EU-maiden kanssa maailman epävakauden ja turvallisuushäiriöiden poistamiseen tehokkaammin kuin se onnistuu Suomen puolustusvoimien lisävarustamisella.

Viite: TAA 480/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym.

Jotta kohteita voidaan järkevästi suunnitella pitkäjänteisesti, tarvitaan riittävät myöntövaltuudet monenkeskisen kehitysyhteistyön osalta ja samalla saadaan määrärahat tehokkaampaan käyttöön.

Ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

**01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat
viranomaiset**

21. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Demokratiassa jokaisella kansalaisella pitäisi olla mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin, jotka koskevat häntä itseään ja hänen elinehtojaan. Nykymaailmassa tämä periaate toteutuu perinteisen, "ohuen" edustuksellisen demokratian puitteissa heikosti. Jos vaikutusmahdollisuus rajoittuu edustajien äänestämiseen kerran muutamassa vuodessa, yksittäisten kansalaisten todellinen vaikutusvalta on hyvin pieni. Jokainen ei saa toivomiaan edustajia lakeja säätäviin elimiin.

Demokratian kannalta on välttämätöntä parantaa sekä kansallisen että ylikansallisen tason päätösten läpinäkyvyyttä, lisätä kansalaisten tietoa vireillä olevista hankkeista ja siitä, missä määrin kansalliset edustajat ovat mukana tai sananvaltaisia ylikansallisissa hankkeissa. Edustuksellinen demokratia on välttämätön, mutta ei riittävä kansanvallan toteutumisen muoto. Kansalaisilla pitäisi olla myös suoria vaikutusmahdollisuuksia esimerkiksi vetoomusten ja julkisen keskustelun muodossa jo päätösten käsittelyvaiheessa.

Pääministeri Vanhasen hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman tarkoituksena on edistää aktiivista kansalaisuutta, kansalaisyhteiskunnan toimintaa, kansalaisten yhteiskunnallista vaikuttamista ja edustuksellisen demokratian toimivuutta. Ohjelman tavoitteena on lisätä kansalaisten äänestysaktiivisuutta sekä parantaa kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia myös vaalien välillä. Erityistä huomiota kiinnitetään niihin kansalaisryhmiin, joiden vaikuttamis- ja osallistumisaktiivisuuden taso on ollut alhainen.

Ilman riittävää rahoitusta osallisuutta tukeviin hankkeisiin kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman toteutus jää kuitenkin lähinnä

byrokraattien ja viranomaisten väliseksi keskusteluerhoksi.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tavoitteena on edistää kansalaisten osallistumishankkeita. Siksi esitämme lisämäärärahaa osallisuutta tukevien hankkeiden rahoittamiseen.

Viite: TAA 826/2004 vp — Minna Sirnö /vasym.

Ehdotamme,

että momentille 25.01.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa kansalaisten osallisuutta tukevien hankkeiden rahoittamiseen.

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Saamelaiset ovat Suomen ainoa alkuperäiskansa. Heitä asuu Suomessa noin 7 500, joista vajaat 4 000 saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaiset ovat asukkaiden enemmistönä vain Utsjoen kunnassa. Suomen saamelaisista noin kolmasosa puhuu saamen kieltä äidinkielenään, kun taas suomea vajaat 4 000. Suomessa puhutaan pohjoissaamea (äidinkielenään yli 1 700), inarinsaamea (noin 300) ja koltansaamea (vajaat 400). Ne ovat eri kieliä, joista yhden osaaminen ei merkitse muiden ymmärtämistä.

Saamen kielilain tarkoituksena on turvata saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä käyttää tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa omaa saamen kieltään. Lain pääpaino on selkeästi tämän tavoitteen jälkimmäisessä osassa. Saamen kielen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen ja yleiseen kehittämiseen laki liittyy ennen muuta vahvistaessaan saamen kielen virallista asemaa ja mataltamalla kynnystä käyttää kieltä virallisissa yhteyksissä. Tämä tavoite edellyttää toteutuakseen ehdotettua suurempaa rahoitusta.

Saamen kielen toimistolla on tällä hetkellä resurssit yhteensä viiden kielenkääntäjän palkkaamiseen. Valiokunta pitää tätä riittämättömänä, mutta ei kuitenkaan esitä määrärahan korottamista.

Ehdotamme,

että momentille 25.01.51 otetaan lisäyksenä 150 0000 euroa kolttasamen, inarinsaamen ja kieliasiamiehen virkoihin.

30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Lautakunta siirretään 1.9.2005 oikeusministeriön hallinnonalalle ja samalla sen toimivaltaa on suunnitteilla laajentaa koskemaan asuinhuoneistojen vuokrauksessa ja asumisoikeudessa syntyviä erimielisyyksiä. Kuluttajavalituslautakunnalle nyt ehdotettu määräraha on näihin tarpeisiin nähden riittämätön.

Ehdotamme,

että momentille 25.30.21 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vankeusrangaistusta ja tutkintavankeutta koskevaa lainsäädäntöä ollaan parhaillaan uudistamassa. Samoin vankiloiden osalta on luvassa suuria organisatorisia muutoksia. Kumpaan hankkeeseen hallitus ei ole varautunut riittävästi talousarvioesityksessään.

Talousarviopohja lähtee siitä, että vankien määrä edelleen lisääntyy, mutta vankikohtaiset kustannukset päivävästaisestä trendistä huolimatta pienenevät. Hallitus ei myöskään tavoittele tätä vuotta parempaa rangaistusta suorittavien vankien osallistumisprosenttia toiminta- ja päihdeohjelmiin, vaikka kyseisistä toimista on erinomaisia kokemuksia rikoksen uusiutumisen ehkäisyssä.

Jo pitkään vankien terveydenhuollossa on ollut selviä puutteita, muun muassa oikeusministeriö on ollut huolissaan tilanteesta. Vankien

määrä on viime vuosina lisääntynyt, ja vankiloiden täyttöaste on ylittänyt reilusti normit, mutta samaan aikaan terveydenhuoltopalveluita tai vankien kuntouttamispalveluita ei ole pystytty lisäämään tarvetta vastaavasti.

Budjettiriihen jälkeen on osoittautunut, ettei talousarvioesitys kata nuorisorangaistuksen vakinaistamisen ja valtakunnallistamisen aiheuttamia kustannuksia. Jotta nuorisorangaistuksen osalta toteutuisi eduskunnan tahtotila, vasemmistoliiton eduskuntaryhmä esittää 300 000 euron lisämäärärahan osoittamista tähän tarkoitukseen.

Lisäksi ministeriössä makaa valmis esitys sopimushoidosta. Sopimushoitokokeilu lisää kriminaalihuoltolaitoksen tehtäviä. Erityisesti sopimushoitotoselvityksen ja toimeenpanosuunnitelman tekeminen sekä rangaistuksen suorittamisen valvonta ja muut rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät vaativat lisäyksiä henkilöstöön. Lisäksi sopimushoidon sisällön ja täytäntöönpanon suunnittelu, yhteistyöverkoston luominen ja henkilöstön kouluttaminen edellyttävät lisäresursseja.

Ehdotetuilla kokeilualueilla arvioidaan tulevan vuodessa tuomittavaksi 100 sopimushoitorangeistusta. Sopimushoidon kokeilun kustannukset olisivat vuositasolla vain noin 840 000 euroa.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tavoitteena on parantaa tuomittujen valmiuksia rikoksettomaan elämään lisäämällä rangaistusten täytäntöönpanon suunnitelmallisuutta ja tehostamalla siihen liittyviä tavoitteellisia toimintoja. Lisämäärärahan tarkoituksena on turvata riittävät työvoimaresurssit vankiloihin sekä resurssit vankien terveydenhuollon asianmukaiseen järjestämiseen, toiminta- ja päihdeohjelmiin, sopimushoitoihin, nuorisorangaistuksiin sekä vankien ja vankeinhoidon henkilökunnan turvallisuuden lisäämiseen.

Viite: TAA 827/2004 vp — Minna Sirnö /vasym.

Ehdotamme,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 5 500 000 euroa, josta osoite-

taan 2 000 000 euroa vankien terveydenhuoltopalveluihin, 300 000 euroa nuorisorangaistuksen vakinaistamiseen sekä 840 000 euroa sopimushoitoihin.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

97. Avustukset kunnille

Joulukuun alussa julkistettu aluebarometri vahvistaa sen, ettei kuntatalouden edes lievää käännettä parempaan ole odotettavissa ensi vuonna. Peräti kaksi kolmesta vastaajista uskoo talousongelmien lisääntyvän lähivuosina. Kuntatalouden velkaantuminen on kiihtymässä.

Kunnat korottivat ensi vuodeksi tuloveroprosenttiaan selvästi enemmän kuin mitä barometrin kyselyjen aikaan arvioitiin. Barometrin mukaan runsas viidesnes aikoi korottaa tuloveroprosenttia ensi vuodeksi, todellisuudessa korottajia olikin yli 30 prosenttia. Barometrin mukaan lähes kolmannes kunnista aikoi puolestaan korottaa tuloveroprosenttiaan vuodeksi 2006. Onkin käynyt niin, että osa niistä kunnista, jotka alun perin uskoivat korottavansa veroprosenttia vasta myöhemmin, joutui jo tänä syksynä turvautumaan korotuksiin. Näin osa vuoden 2006 korostuspaineesta purettiin jo tänä syksynä. Silti myös vuodelle 2006 jäi kunnissa huomattavia veronkorotuspaineita.

Palvelutuotannossa arvioidaan ongelmien lisääntyvän erityisesti terveydenhuollon järjestämisessä. Onkin ilmeistä, että kuntien ongelmia lisää ensi vuonna voimaan astuva hoitotakuu, joka nostanee kuntien terveydenhoitomenoja 150—200 miljoonalla eurolla ensi vuonna.

Barometrin tietojen keruujankohdan jälkeen tehty tuloratkaisu ja siihen liittyvät valtion kuntataloutta tasapainottavat toimenpiteet eivät juurikaan korjaa tilannetta siitä, mitä barometri kuvaa. Perusongelmaa, eli kuntatalouden heikkoa tilaa, ratkaisut eivät korjaa.

Kuntien talouden tervehtyttämiseksi on välttämätöntä aientaa valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuuksien maksatuksia aiottua enemmän. Lisärahaa tarvitaan myös kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin, joilla voidaan auttaa kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia kuntia. Ilman määrärahojen lisäystä harkinnanvaraisten rahoitusavustusten määrä vähenee merkittävästi ensi vuonna.

Tässä yhteydessä on syytä varoittaa, että kuntien kustannuksia lisäksi merkittävästi työmarkkinatuen uudistus, jota valmistelevan työryhmän määräaika päättyy tammikuun lopussa.

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Kuntatalouden ennustetaan olevan suurissa vaikeuksissa kaikkina Vanhasen hallituskauden vuosina. Tämä johtaa väistämättä palvelujen heikkenemiseen ja veronkorotuksiin.

Ensimmäinen veronkorotusaalto käynnistyi, kun peräti 136 kuntaa päätti nostaa ensi vuodeksi tuloveroprosenttia. Nostajien lukumäärä on nyt suurempi kuin koskaan vuodesta 1990 lähtien. Kaikkiaan kuntia on ensi vuonna 432, joten kunnallisverotus kiristyy useammassa kuin joka neljännessä kunnassa. Kiinteistöverotustaan nostaa viitisenkymmentä kuntaa.

Vasemmistoliiton linja on toinen. Esitämme kuntien taloudellisen aseman parantamista useissa talousarvion eri kohdissa. Näin haluamme varmistaa palvelut.

Viite: TAA 321/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 26.97.31 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 3 100 000 euroa kuntien yleiseen valtionosuuteen.

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2005 esitetään kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen määrärahaa 30 miljoonaa euroa, kun vastaava määräraha vuoden 2003 tilinpä-

töksen mukaan oli 47 092 000 euroa. Vuoden 2004 talousarviossa määräraha oli 48 068 000 euroa.

Kuntataloudesta tehtyjen ennakoarvioiden mukaan kuntien taloudellinen tilanne on edelleen heikko, ja voimakkaana jatkuva muuttoliike heikentää erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa kuntien taloudellista asemaa. Muuttotappioalueiden kuntien mahdollisuudet hoitaa vastuutaan ovat pikemminkin heikentyneet kuin vahvistuneet, minkä vuoksi harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen tarve on jopa aikaisempaa suurempaa. On käsittämätöntä, että hallitus tässä tilanteessa haluaa alentaa kuntien harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen määrärahaa, vaikka yhä useampi kunta täyttää ja tulee vuonna 2005 täyttämään määrärahan saannin edellytykset. Kuntien harkinnanvaraista rahoitusavustusta tulee lisätä eikä vähentää, jotta kunnat voisivat selvittää edes lakisääteisistä tehtävistään.

Viite: TAA 985/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 26.97.34 otetaan lisäyksenä 21 000 000 euroa.

98. Alueiden kehittäminen

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisrahaa käytetään alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen mukaan lukien osaamiskeskus-, aluekeskus- ja kaupunkipoliittiset toimenpiteet. Se on alueiden kehittämislaissa tarkoitettua alueiden kehittämisen rahoitusta, jota suunnataan erityisesti alueellisiin osaamispäinostuksiin.

Sen lisäksi, että momentilta on siirretty osa määrärahasta Kainuun hallintokokeilun omalle momentille, hallitus vähentää momentilta vielä 2 200 000 euroa. Tämä vähennys osoittaa hallituksen piittaamattomuutta alueellisen kehittämisen tarpeista. Vähennys kohdistuu sitomatto-

maan määrärahaan ja, kuten valiokunta arvioi, se on vahingollinen maakuntien strategioiden toteuttamisen näkökulmasta.

Viite: TAA 167/2004 vp — Mikko Immonen /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille otetaan 26.98.43 lisäyksenä 5 000 000 euroa.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 2 v)

Vanhasen hallitus esittää 11 029 182 euron määrärahaa indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseen. Hallitus ei sen sijaan halua sitoa lapsilisiä indeksiin, jolloin niiden reaaliarvo laskee. Asehankintoihin käytetyt määrarahat hallitus on sitonut asealan hintaindeksiin. Hallituksen arvovalinta ei vastaa vasemmistoliiton käsitystä asioiden tärkeysjärjestyksestä.

Viite: TAA 324/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym. ja TAA 903/2004 vp — Pentti Tiisänen /vas

Uutena tilausvaltuutena valiokunnan enemmistö on hyväksynyt Merivoimien ja tiedustelun kehittämisen tilausvaltuuden (PVKEH 2005). Tilausvaltuuden perusteella tehtävistä sopimuksista aiheutuu valtiolle menoja 109 miljoonaa euroa vuosina 2005—2008. Ensi vuonna maksatukset olisivat 13,5 miljoonaa euroa. Emme pidä oikeana tässä tilanteessa uuden tilausvaltuuden hyväksymistä.

Viite: TAA 323/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.

Ehdotamme,

*että momentilta 27.10.16 vähennetään
11 000 000 euroa asehankintojen
indeksikorotuksiin ehdotetusta määrä-
rahasta.*

Ehdotamme,

*että momentilta 27.10.16 vähennetään
13 500 000 euroa ja poistetaan uudet
hankintavaltuudet.*

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLIN- NONALA

07. Valtion maksamat eläkkeet ja korvaukset

06. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Uusia ylimääräisiä taitelijaeläkkeitä on vuosittain myönnetty 35. Yhä useampi taiteilija on ilman vakituista tulonlähdettä, eikä heillä ole takuuta taloudellisesta mahdollisuudesta tehdä taidetta, ei vakituista työsuhdetta, ei vakituisen työsuhteen tuomaa sosiaaliturvaa eikä eläkettä. Varsinkin kuva- ja tanssitaiteilijoiden asema Suomessa on heikko. Alhaisista, epäsäännöllisistä ja epävarmoista tuloista ei myöskään ole varaa maksaa itselleen kohtuukokoista yrittäjäeläkettä tai sosiaaliturvaa, ja monen yllätykseksi vuosien yrittäjäeläkkeen maksamisen tuloksena onkin vain muutama euro kansaneläkkeen lisukkeena.

Lisärahan tarkoituksena on nostaa vuosittain myönnettävien ylimääräisten taitelijaeläkkeiden määrä 35:stä 55:een ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden määrä 10:stä 15:een.

Viite: TAA 360/2004 vp — Laakso Jaakko/vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 28.07.06 otetaan lisäyksenä 400 000 euroa ylimääräisten

taiteilijaeläkkeiden ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden lukumäärän nostamiseen.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kunnat ovat ennusteiden mukaan ahdingossa koko kehyskauden. Kunnille tulevat lisäpanostukset menevät terveydenhuollon hoitotakuun toteuttamiseen vuonna 2005, eivätkä riitä siihenkään. Perusopetukseen tulevat indeksikorotukset eivät täytä kokonaisuudessaan edes palkkojen nousua, joten kunnilla ei ole riittävästi rahoitusta perusopetukseen ja luokkakokojen pienentämiseen. Tilanne johtaa myös pienten koulujen, erityisesti kyläkoulujen, lakkauttamiseen ja pienten koululaisten koulumatkojen pidentymiseen alueilla, joissa jo nyt on pitkä matka.

Näillä näkymin peruskoulun luokkakoot ovat kasvamassa liian suuriksi, mikä heikentää erityisesti erityistä tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia pärjätä koulussa. Lisäksi se vaikeuttaa opettajien mahdollisuuksia ottaa huomioon lasten erilaiset oppimistarpeet. Peruskoulun keskeyttäneiden määrä on huolestuttava.

Kunnille on siis turvattava mahdollisuus järjestää laadukasta perusopetusta. Laadukas opetus- ja kasvatustyö, turvallinen koulu ja riittävät resurssit mahdollistavat koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen.

Viite: TAA 828/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 15 000 000 euroa kuntien aseman helpottamiseksi ja kuntien opetustoimen valtionosuuk-

sien indeksitarkistuksen maksamiseksi täysimääräisenä.

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Kuntien talousvaikeuksien vuoksi niin koulurakennusten rakentamista kuin kunnossapitoaakaan ei ole kyetty toteuttamaan tarvetta vastavasti. Useissa tapauksissa koulurakennusten kunto on kosteus- ja muiden vaurioiden vuoksi oppilaiden ja opettajien terveyttä vaarantavan huono. Korvaavaa koulutilaa ei kunnissa luonnollisesti ole, eikä peruskorjauksia kyetä toteuttamaan yksinomaan kuntien rahiotuksella. Kun nykyiselläkin määrärahasolla voidaan rahoittaa vain vajaa neljännes kiireellisen peruskorjauksen tarpeessa olevien koulutilojen peruskorjauksista, on käsittämätöntä, että hallitus esittää ensi vuodelle tarkoitukseen tänä vuonna käytettävissä olevaa pienempää määrärahaa. Sen vuoksi perustamishankkeiden määrärahaa tulee korottaa niin, että oppilaitosten kunnostushankkeet ja tarvittaessa uudisrakentaminen voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti ja kohtuullisen ajan puitteissa. Rakentaminen on lisäksi yksi tehokkaimmista työllisyyttä edistävästä toimista, minä vuoksi määräraha tulee vielä ohjata ensiksi pahiten työttömyydestä kärsivien alueiden käyttöön.

Viite: TAA 658/2004 vp — Iivo Polvi /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.40.34 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 5 000 000 euroa.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

55. Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman tavoitteena on vahvistaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Erityistä huo-

miota tullaan kiinnittämään myös vähemmän koulutettujen, pienituloisten, syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kansalaisyhteiskuntaan kiinnittymiseen. Vapaa sivistystyö pystyy tarjoamaan monia laajoja valmiuksia, jotka valmistavat aikuisten ammatilliseen koulutukseen ja joita tarvitaan työelämässä. Näitä ovat muun muassa yhteistyö- ja aloitekyky, luovuus, joustavuus ja tasapainoisuus. Vapaalla sivistystyöllä on erityinen merkitys myös maahanmuuttajien koulutuksessa. Aikuiskoulutuksen eri työmuodoille esitetään hallituksen talousarvioehdotuksessa vähäisiä lisäyksiä. Erityisesti opintokeskusten määrärahoja on pidettävä riittämättöminä. On tarpeen nostaa vapaan sivistystyön määrärahoitusta lähemmäksi tarvetta.

Viite: TAA 863/2004 vp — Esko-Juhani Tenilä /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.69.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 300 000 euroa.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintorahan asumislisän vuokratatto

Pienimpien etuuksien korottamisella on tärkeä osa köyhyysongelman voittamisessa. Opiskelijoiden opintorahan jälkeenjääneisyyden korjaaminen on siksi keskeinen tavoite. Opiskelijalle on annettava mahdollisuus keskittyä päätehtäväänsä eli opiskeluun. Opintorahapainotteista tukijärjestelmää vahvistamalla mielestämme taataan se, että useimmilla opiskelijoilla on tasavertainen taloudellinen mahdollisuus keskittyä kokopäiväisesti opiskeluun ja siten kartuttaa elinkeinoelämäämme ja hyvinvointiamme edistävää suomalaista tieto- ja taitopääomaa.

Opintorahan asumislisän vuokratatto ei nykyisellään vastaa todellisia asumiskustannuksia ja asettaa opiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan muihin tuensaajiin nähden. Nykyisin opintotuen asumislisä korvaa 80 prosenttia opiskelijan kuukausittaisista opiskeluaikaisista asumiskustan-

nuksista aina 214,44 euroon asti eli suurin kuukausittainen asumislisä on 171,55 euroa. Vuokrakaton ylittävän osan opiskelija joutuu maksamaan täysimääräisesti itse. Kuitenkin yli 70 prosentilla opiskelijoista asumiskustannukset ylittävät ylimmän korvattavan määrän ja noin puolella asumislisän saajista vuokra ylittää nykyisen vuokrakaton.

Vuokrakaton korottaminen kohdentuu kaikille asumislisän saajille jokaisella korkeakoulu- paikkakunnalla opiskelukuukausina. Opetusministeriön asiantuntijatyöryhmä on esittänyt jo vuonna 2002, että asumislisän vuokrattoa on korotettava 252 euroon. Asumislisän vuokrakaton korottaminen vastaamaan paremmin todellisia asumiskustannuksia toisi kuukausittain asumislisää nostavalle opiskelijalle lisää tukea enimmillään noin 30 euroa.

Asumislisän ympärivuotistaminen

Opintotuen taso on nykyisin riittämätön, ja opintotukea on syytä kehittää ja korottaa eri tavoin. Yksi osaparanus olisi opintotuen asumislisän muuttaminen ympärivuotiseksi siten, että opiskelijalla olisi mahdollisuus saada opintotuen asumislisää koko kalenterivuodelle eli myös lomakaudella, mikäli hänen tulonsa eivät ylitä opintotukilain 17 §:ssä säädettyä määrää. Asumislisän puuttuminen kesäkuukausilta aiheuttaa opiskelijoille usein ylimääräisiä toimeentulo-ongelmia, koska esim. yleistä asumistukea ei myönnetä niin lyhyeksi ajaksi. Opiskelijat ovat usein joutuneet hakemaan toimeentulotukea kesäkuukausiksi. Asumislisän ympärivuotisuus kohentaisi etenkin niiden opiskelijoiden asemaa, jotka opiskelevat myös kesäkuukausina tai jotka eivät onnistu saamaan kesätyötä. Opiskelija-asuntojen tyhjäkäyttö vähenisi. Muutos vähentäisi myös kuntien toimeentulotukimenoja. Opetusministeriön selvityksessä (Opetusministeriön työryhmien muistioita 18:2002) arvioidaan, että noin 35 500 opiskelijan opintotuki lisääntyisi, jos asumislisää voisi nostaa myös kesälomaaikana. Jos vuokrat on nykyinen, kustannukset olisivat noin 16,5 miljoonaa euroa.

Opintorahan korottaminen

Vuonna 2004 opintorahan saajien määräksi arvioidaan 246 000 opiskelijaa, joista korkeakouluopiskelijoita on 151 000. Asumislisän saajiksi arvioidaan 160 000 opiskelijaa.

Nykyisellä tasolla opintoraha ei vastaa elinkustannusten tasoa. Opintorahan taso on vuodesta 1995 jäänyt noin 15 prosenttia jälkeen yleisestä kustannusten noususta. Opintorahan jälkeensä jääneisyys onkin yksi tärkeimpiä syitä opiskeluaikojen pitkittymiseen, koska opiskelijoiden on käytävä ansiotyössä opintojensa ohessa.

Toisen asteen opiskelijoiden opintotuki

Alle 20-vuotiailla itsenäisesti asuvilla korkeakouluopiskelijoilla opintorahan määrään eivät vaikuta vanhempien tulot, mutta toisen asteen opiskelijoilla ne vaikuttavat. Tällainen tilanne asettaa siten toisen asteen opiskelijat ja korkeasteen opiskelijat perusteettomasti eriarvoiseen asemaan.

Epäoikeudenmukainen vanhempien tuloihin perustuva opintorahan tarveharkinta pitää poistaa myös itsenäisesti asuvilta alle 20-vuotiailta toisen asteen opiskelijoilta. Tämä helpottaisi näiden opiskelijoiden toimeentulo-ongelmia. Opintorahan tarveharkinnan poistaminen kaikilta itsenäisesti asuvilta yli 18-vuotiailta maksaisi Kelan arvioiden mukaan noin 20 miljoonaa euroa. Tällä määrärahalla voidaan yhdenmukaistaa opintotukijärjestelmää ja tasa-arvoistaa eri koulustaiden opiskelijoiden asemaa. Perustuslain 6 §:n 2 momentti on yksiselitteinen: "Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta tämä määrärahaesitys on tärkeä, koska toisen asteen opintotuki on tasoltaan selvästi heikompi kuin korkeasteen opiskelijoiden opintotuki.

Viite: TAA 948/2004 vp — Unto Valpas /vas ym. (asumislisän vuokratto), TAA 947/2004 vp — Unto Valpas /vas ym. (asumislisän ympärivuotistaminen), TAA 949/2004 vp — Unto Valpas /vas ym. (opintorahan korottaminen),

TAA 950/2004 vp — Unto Valpas /vas ym.
(toisen asteen opintotuki).

Ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 15 600 000 euroa opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseksi budjettiperusteisesti 252 euroon 1.1.2005 alkaen,

Ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 16 500 000 euroa opintorahan asumislisän maksamiseen budjettiperusteisesti koko kalenterivuoden ajalta.

Ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan lisäyksenä 23 690 000 euroa opintorahan korottamiseen budjettiperusteisesti 1.8.2005 alkaen siten, että opintoraha on

1) Vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 44,62 euroa kuukaudessa korkeakoulussa ja 25,21 euroa kuukaudessa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 122,24 euroa korkeakoulussa ja 73,73 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta,

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 145,52 euroa kuukaudessa korkeakoulussa ja 97,01 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias sekä

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 298,79 euroa kuukaudessa ja muussa oppilaitoksessa 246,41 euroa, kun opis-

*kelija on täyttänyt 18 vuotta tai on avio-
liitossa taikka elatusvelvollinen.*

Ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen, jotta opintorahan tarveharkinta voidaan poistaa kaikilta itsenäisesti asuvilta yli 18-vuotiailta.

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Opiskelijoiden sosiaalista asemaa ei ole parannettu siinä tahdissa kuin kustannukset ovat nousseet. Ensimmäinen asia, josta niukoilla elävät opiskelijat ovat joutuneet säästämään, on usein ruokailu. Talousarvioesityksessä pysytetään opiskelijoiden asema nollatasolla, mikä kustannusten noustessa tarkoittaa, että opiskelijoiden taloudellinen asema heikkenee entisestään. Siksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmä esittää tuntuvaa korotusta ateriatukeen.

Ateriatuki vaikuttaa suoraan opiskelijoiden hyvinvointiin, sillä opiskelijalounas on yleensä opiskelijalle päivän ainoa lämmin ateria. Ateriatuki myös kohdistuu opintotukea eniten tarvitseville, päätoimisille opiskelijoille. Siksi ateriatuen määrä tulee nostaa mielestämme nykyisestä 1,47 eurosta 1,70 euroon ateriaa kohti.

Viite: TAA 820/2004 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen.

Lisäksi ehdotamme,

että momentin perusteluja muutetaan siten, että ateriatuen määrä on 1,70 euroa ateriaa kohti.

90. Taide ja kulttuuri

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuudet

Hallituksen talousarvioesityksessä on lähtökohdana, että pääosa kirjastojen valtionosuuksista rahoitetaan edelleen veikkauksen ja raha-arpajaisten tuotosta. Eduskunta on kuitenkin useana vuonna valtion talousarvioehdotusta käsitellessään katsonut, että valtiontalouden tilanteen parantuessa veikkauksen ja raha-arpajaisten tuotto tulee käyttää arpajaislain mukaisiin tarkoituksiin eli urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteiden, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen.

Edetäksemme eduskunnan tahdon mukaisesti esitämme yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuteen esitettyä määrärahaa korotettavaksi ja samalla määrärahan perusteluissa todettavaksi, että kirjastojen valtionosuuksien kattaminen veikkausvoittovaroilla puretaan kuluvan vaalikauden aikana.

Aloitteessa TAA 932/2004 vp — Kari Uotila /vas ym. ehdotetaan, että momentille lisättäisiin 4 000 000 euroa yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuksiin sekä momentin perusteluissa mainittaisiin, että kirjastojen valtionosuuksien kattaminen veikkausvoittovaroilla puretaan kuluvan vaalikauden aikana.

Laaja-kaistayhteydet

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä korostaa kirjastojen merkitystä kansalaisten tasavertaisuuden ja demokratian edistämiseksi. Tehtävämme on taata tasa-arvoiset mahdollisuudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen ja siihen osallistumiseen kaikille. Tähän asti periaatteenamme on ollut, että keskeinen rooli tässä työssä on kirjastoillamme. Tämä ratkaisu on kansainvälisestikin katsottuna toiminut hyvin. Siksi on luontevaa, että tietokoneet ja netti ovat käytettävissä asiantuntevan palvelun kera juuri kirjastoissa.

Rahoituskysymyksenä asia on ongelmallinen. Aikoinaan kunnalliset kirjastot saivat valtiolta tuntevan summan koneiden ja yhteyksien

hankintaan. Nyt aina vain uudistuva teknologia ja ohjelmistot vievät suhteettoman suuria summia kirjastojen vuosittaisista budjeteista. Tämä raha on yleensä pois kirjastojen muusta toiminnasta. Vasemmistoliiton mielestä vastuu tasa-arvoisesta tietoyhteiskunnasta ja sen rahoittamisesta ei voi olla yksin kirjastoilla.

Tietoyhteiskuntaa ei saa digitalisoida muun kulttuurin kustannuksella. Siksi tarvitaan valtion tuntuva panostus, jotta tulevaisuudessa kaikki kirjastomme ovat kiinteissä yhteyksissä verkkoon. Viime vuosina julkinen kirjastoverkkomme on kiihtyvällä tavalla eriarvoistunut teknisten mahdollisuuksien tai lähinnä niiden puutteen vuoksi. Erityisesti ongelma on kasaantunut niihin kuntiin, joissa jopa kaupallisten palveluiden saatavuus pienen väestöpohjan tai syrjäisen sijainnin vuoksi on ollut olematonta.

Tietoverkkojen käyttäjistä noin 90 prosenttia on alle 35-vuotiaita miehiä. Tutkimusten mukaan tietotekniikan hyödyntäjistä noin 80 prosenttia on miehiä. Kirjastoilla on erityinen rooli tyttöjen ja naisten tukemisessa tietoteknisten taitojen hankinnassa ja ylläpitämisessä. Se tulee ottaa huomioon kirjastopalveluja kehitettäessä. Näin vaikutetaan ratkaisevasti siihen, millaisia sovelluksia kehitetään ja millaista tietoyhteiskuntaa rakennetaan.

Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategian (2000—2004) tavoitteena on ollut, että Suomi on maailman kärkimaita osaamis- ja vuorovaikutusyhteiskuntana. Kirjastostrategia 2010 -asiakirjassa puolestaan asetetaan vuosittaisia taloudellisia tavoitteita, joilla kirjastot vastaavat muuttuviin haasteisiin. Tässä asiakirjassa vuosille 2004—2005 tavoitteeksi asetettiin yhteensä kahdeksan miljoonan euron lisäpanostus, jotta muun muassa tietoyhteiskuntahankkeet edistyisivät toivotussa aikataulussa.

Tietoyhteiskuntahankkeiden tarkoituksena on myös edistää kansalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia selviytyä muuttuvassa maailmassa sekä estää tiedollista ja taidollista syrjäyttämistä. Tavoitteena on kansalaisten tietoyhteiskunta. Siksi erilaisilla hankkeilla kansalaisia koulutetaan käyttämään uutta informaatio- ja kommunikatioteknologiaa. Jotta kansalaisten mahdolli-

suudet kehittää tietoyhteiskunnan vaatimia taitojansa sekä hyödyntää tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia olisivat myös todellisuudessa olemassa, edellytyksenä on, että kansainvälisestikin arvostettu kirjastoverkkomme on osa tätä hanketta. Nykyisillä resursseilla näin ei ole käymässä.

Viite: TAA 932/2004 vp — Kari Uotila /vas ym. (kirjastojen valtionosuudet) ja TAA 829/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym. (laajakaistayhteydet)

Ehdotamme,

että momentille 29.90.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 4 000 000 euroa tietoyhteiskuntahanketta tukevien ja kansalaisten tasa-arvoisuutta lisäävien julkisten asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen yleisiin kirjastoihin.

Lisäksi ehdotamme,

momentin perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että kirjastojen valtionosuuksien kattaminen veikkausvoittovaroilla puretaan kuluvan vaalikauden aikana.

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valtionosuuden yksikköhinnan korottaminen

Teatteriliiton vastikään julkaiseman tutkimuksen mukaan suomalaisista 76 prosenttia kannattaa teattereiden julkisen tuen kasvattamista tai säilyttämistä vähintään nykytasollaan. Suomalainen teatteri elää taiteellisen toiminnan näkökulmasta hyvää kautta, ja suomalaisten teatterisakäyntiaktiivisuus on maailman huippuluokkaa. Sen sijaan teattereiden taloudellinen tilanne on muodostunut koko suomalaista teatteritoimintaa uhkaavaksi.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien teattereiden valtiontukeen esitetään vain 0,9 prosentin korotusta. Työvoimavaltaisen teatterialan kustannusten nousun vuodelle 2005 voi perustellusti ennakoida olevan 3 prosenttia. Teattereiden valtiontuki on siis ensi vuonna reaalisesti pienenemässä yli 2 prosenttia.

Samankaltainen kehitys on jatkunut jo vuosien ajan. Vuodesta 2000 teattereiden valtiontuki on kasvanut vain 6 prosenttia, kun samana aikana palkkakustannukset teattereissa ovat nousseet noin 16 prosenttia. Työvoimakustannusten muodostaessa valtaosan teattereiden menoista on teattereiden julkinen tuki vuodesta 2000 alkaen siis reaalisesti pienentynyt noin 10 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevan lain (635/1998) mukaan museon, teatterin ja orkesterin ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta mainituista toiminnoista aiheutuviin käyttökustannuksiin 37 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle museota, teatteria ja orkesteria varten vahvistettu laskennallinen henkilötövuosien määrä kerrotaan henkilötövuotta kohden asianomaista toimintaa varten määretyllä yksikköhinnalla. Tällä hetkellä kuitenkin kuilu valtionosuuden perustana olevan yksikköhinnan ja todellisten kustannusten välillä kasvaa vuosittain.

Talousvaikeuksissa kamppailevien teattereiden tilanne on muodostunut kestäättömäksi. Julkisen tuen jo 1990-luvulla alkanut ja alituisesti kasvava jälkeenjääneisyys yleisestä kustannustasosta johtaa väistämättä teatteritarjonnan supistamiseen ja alan työllisyysongelman kärjistymiseen. Se merkitsee myös akuuttia uhkaa alueellisesti kattavan teatteriverkoston säilymiselle.

Julkisen tuen jälkeenjääneisyyden ja menojen kasvun välistä eroa on teattereissa paikattu pääsylipputulosten osuutta kasvattamalla: nostamalla hintoja, tehostamalla myyntiä ja välttämällä riskialttiita ohjelmistovalintoja. Tämä tie on nyt kuljettu loppuun. Edessä ei ole muita ratkaisuja kuin henkilöstön vähentäminen ja toiminnan supistaminen.

Toisaalta hallitus korostaa työllisyyden ja aluepolitiikan merkitystä ohjelmassaan. Teatterit tarjoavat erinomaisen keinon toteuttaa näitä tavoitteita: teattereiden kustannuksista noin 70 prosenttia muodostuu palkkakustannuksista, ja teatteriverkostomme ulottuu Helsingistä Rovaniemelle ja Raumalta Joensuuhun kattaten näin valtaosan maastamme.

Teattereiden valtionosuudet ovat jääneet noin 6 prosenttia jälkeen kustannusten noususta. Ensi vuoden talousarvioesityksessä museoiden ja orkesterien valtionosuuksien hinnoitteluperustetta tasokorjataan 2,3 prosentilla. Teattereiden osalta näin ei ole käymässä. Siksi valtion vuoden 2005 talousarvion eduskuntakäsittelyssä tulee vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan teattereiden tuen jälkeenjääneisyys oikaista korottamalla valtionosuuden perustana olevan henkilötyövuoden hinta oikealle tasolle.

Teattereiden valtiontuen lisääminen on erinomainen keino työllistää ja estää eriarvoisuuden lisääntymistä maan eri osien välillä.

Alueteatteritoiminnan tukeminen ja vakinaistaminen

Alueteatteritoimintaa harjoittaa Suomessa viisi teatteria. Teattereiden toiminta-alue käsittää reilusti yli puolet Suomen pinta-alasta. Alueteatteriesityksiä järjestettiin vuonna 2003 yhteensä 428. Teatteriesitysten lisäksi alueteatterit järjestävät koulutusta harrastajille ja koululaisille.

Alueteattereiden toiminta-alue Pohjois- ja Itä-Suomessa on laaja ja harvaanasuttu, joten välimatkat ovat pitkiä. Åbo Svenska Teater kiertää saaristoalueella, jossa kulkuyhteydet ovat hankalia. Alueteattereiden tuomat elämykset pieniin kuntiin, erityisesti maaseudun lapsille ja nuorille, ovat usein ainoita ammattitaiteilijoiden vierailuja paikkakunnilla ja siten kulttuurin tasa-arvon kannalta tärkeitä. Alueteatterit saavat tällä hetkellä toimintansa rahoitukseen OPM:n harkinnanvaraista valtionavustusta, jonka suuruus vahvistetaan vuosittain vasta valtion budjetin vahvistamisen jälkeen. Vuodelle 2004 alueteatteritoiminnan tuki oli yhteensä 845 000 euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen 12 prosenttia. Samaan aikaan kiertueiden kus-

tannukset ovat kuitenkin kasvaneet. Esimerkiksi Kajaanin kaupunginteatterin kaikista esityksistä kolmasosa on alueteatteriesityksiä. Silti teatterin budjetista aluetuki kattaa vain vajaan kymmenesosan. Käytännössä teattereiden sijaintipaikkakunnat maksavat suurimman osan alueteatteritoiminnan kustannuksista, ja tiukentuvassa taloustilanteessa käy herkästi niin, että paineet alueteatteritoiminnan leikkaamiseen sijaintipaikkakunnilla kasvavat.

Alueteatteritoiminta edellyttää teattereilta pitkäjänteistä suunnittelu- ja kehitystyötä. Nykyinen harkinnanvaraisuuteen perustuva rahoitusmalli ei kuitenkaan anna pitkäjänteiselle suunnittelulle mahdollisuutta. Päätös tuen suuruudesta tulee liian myöhään, ja sen suuruus on epävarma. Siksi alueteatteritoiminnan suuruus tulee turvata erillisellä lailla ja sen rahoitus siirtää harkinnanvaraisista avustuksista momentilta 29.90.52 momentille 29.90.31 Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkesterien käyttökustannuksiin.

Viite: TAA 830/2004 vp — Minna Sirnö /vas ym. (yksikköhintan korottaminen) ja TAA 138/2004 vp — Anne Huotari /vas ym. (alueteatteritoiminnan tukeminen ja vakinaistaminen).

Ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa valtionosuiden perusteena käytettävän yksikköhintan korottamiseen teattereiden osalta.

Lisäksi ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan lisäyksenä 400 000 euroa alueteatteritoiminnan tukeen ja vakinaistamiseen.

33. Valtion osuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä kulttuuri on olennainen osa ihmisten elämää. Siksi kaikilla suomalaisilla on oltava asuinpaikasta ja varallisuustasosta riippumatta mahdollisuus kulttuuripalveluiden käyttämiseen ja kult-

tuurin omaehtoiseen harrastamiseen. Kulttuuri on inhimillistä kasvua, ihmisenä olemista.

Globalisoituvassa maailmassa on uhkana, että vauraiden teollisuusmaiden kaupallisesti levitetävä kulttuuri liudentaa alleen paikalliset kulttuurit ja niiden taiteen. Saman valmistajan tv:n edessä seurataan samaa viihdeohjelmaa kaikilla mantereilla. Monikansallinen massaviihde passivoi vastaanottajan ja turruttaa aistit. Omaehtoinen kulttuuri- ja taideharrastus vahvistaa ihmisen omaa kulttuuri-identiteettiä ja auttaa hahmottamaan ympäröivää maailmaa, usein tuoreesta näkökulmasta. Kuntien kulttuuritoimella on tässä paljon tehtävää.

Kulttuurista monimuotoisuutta on yhtä tärkeää vaalia kuin luonnon monimuotoisuuttakin. Kulttuurin rahoitus on nostettava vähintään sille tasolle, mitä taide- ja taiteilijapoliittisessa ohjelmassa (TAO) esitetään, 0,2 prosentista 0,4 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Taiteen ja kulttuurin osuus valtion ja kuntien budjeteista on niin pieni, että sitä karsimalla ei ratkaista sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusongelmia.

Tutkimusten mukaan kulttuuriharrastuksilla on terveyttä huomattavasti edistävä vaikutus, sijoittaminen kulttuuripalveluihin on samalla ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa ja sosiaalityötä. Kiihkeärytymisessä maailmassa taide ja kulttuuri tarjoavat levähdyspaikkoja ja antavat ihmisille elinvoimaa. Suomalaisten terveyttä uhkaavat liiallinen päihteiden käyttö ja niin sanotut elintasosairaudet. On paradoksaalista, että aineellisen vaurauden kasvu ei kasvata henkistä hyvinvointia. Kulttuurin ja taiteen kautta ihmiset voivat löytää elämäänsä merkityksellistä sisältöä päihteiden ja passivoivan roskaviihteen sijaan.

Kirjastot, museot, teatterit, vapaa sivistystyö, koulut ja taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset muodostavat alueellisesti kattavan kulttuurilaitosten verkon. Sitä edelleen kehittämällä taide ja kulttuuri voidaan saada kaikkien kansalaisten ulottuville. Valtion ja kuntien on yhdessä pidettävä huoli siitä, ettei tuo verkosto rapaudu.

Sijoittaminen kulttuuriin on ennaltaehkäisevää sosiaali- ja terveystyötä. Ja sijoittaminen kulttuuriin on myös ympäristöystävällistä. Kult-

tuuri ei rasita ympäristöä niin kuin tavaratuotanto, se on erittäin työvoimavaltainen ala. Kulttuurin ja taiteen kentällä on paljon tekemätöntä työtä, alan työllistämismahdollisuudet ovat suuret. Kulttuuria ei voi kuluttaa loppuun; se on kuin rakkaus, joka käytettäessä vain kasvaa ja syvenee.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä juuri nyt on aika panostaa yhteisesti omistamiemme kulttuuripalveluiden laatuun, sisältöön ja saatavuuteen. Siksi esitämme lisäystä kuntien kulttuuritoimintaan osoitettujen valtionosuuksien ja -avustusten osalta.

Viite: TAA 617/2004 vp — Outi Ojala /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.90.33 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 2 000 000 euroa kuntien kulttuuritoimintaan osoitettujen valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Valtio on tukenut vuodesta 1978 alkaen seurantalojen korjaustöitä. Korjaustöiden avustamisen lähtökohtana on ollut kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden talojen pelastaminen ja samalla vapaaehtoisen kansalaistoiminnan tukeminen. Kysyntään suhteutettuna nyt hallituksen tarkoitukseen esittämä määräraha on riittämätön.

Viite: TAA 660/2004 vp — Iivo Polvi /vas

Ehdotamme,

että momentille 29.90.50 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa seurantalojen korjaustöihin myönnettäviin avustuksiin.

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Taide on kautta aikojen elänyt taiteenrakastajien tukemana. Menneitten vuosisatojen messe-naatteja on kuitenkin tänään vaikea löytää kulttuuriamme rahoittamaan. Ei myöskään harvinaisen kieleemme, omaleimainen kulttuurimme ja

vähälukuinen kansamme luo todellista pohjaa kaupallistuneelle ja ylikansalliselle kulttuurituotannolle. Siksi yhdentyvässä Euroopassa ja pienentyvässä maailmassa julkinen tuki kulttuurille on tärkeämpää kuin koskaan.

Me suomalaiset arvostamme aikaisempien vuosikymmenten menehtyneitä mestareitamme ja luomme omaa identiteettiämme näiden mestareiden varaan. Jotta myös tulevaisuudessa meillä on oman aikamme mestareita ihailtavaksi, meidän on varmistettava, että myös tänään on eläviä taiteilijoita.

Eläviä taiteilijoita ei kuitenkaan ole, elleivät mahdollisuudet työskennellä, elää tai vaikkapa sairastaa ja jäädä ansaitulle eläkkeelle ole olemassa myös taiteen ammattilaisille. Esittämällemme määrärahaalla on tarkoitus nostaa taiteilijaprofessoreiden viroista ja valtion taiteilijapurahoista annetun lain (734/1969) mukaisten valtion taiteilijapurahavuosien määrä hallituksen esittämästä 445:stä 500:aan.

Viite: TAA 933/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 29.90.51 otetaan lisäyksenä 1 310 000 euroa taiteilijapurahavuosien määrän nostamiseen 445:stä 500:aan.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Tieliikenne on yhteiskuntamme merkittävin liikennemuoto. Noin 68 prosenttia tavarankuljetussuoritteesta ja noin 95 prosenttia henkilökuljetussuoritteesta tapahtuu tiellä. Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomen liikenneverkkojen kunto ja pääoma-arvo tulee säilyttää. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2005 perus-

tienpitoon varataan 570,8 miljoonan euron määräraha, joka suunnataan ensisijaisesti tiestön jatkapäiväiseen liikennöitävyyteen, tieverkon kunnosta huolehtimiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen. Rahoitus ei kuitenkaan ole riittävä yhdyskuntarakenteen muutosten ja liikenteen kasvun synnyttämiin perustienpidon investointitarpeisiin.

Toimiva tiestö on kansalaisten arjen kannalta ensiarvoisen tärkeä. Se on myös yksi aluepolitiikan keskeisimmistä välineistä. Sujuva ja turvallinen liikenne on turvattava riittävällä lisärahoituksella. Tiehallinnon Pääteiden turvallisuusinvestoinnit -teemahanke sisältää päätieverkon toiminnallisten ongelmien ratkaisemiseen liittyviä, liikenneturvallisuutta parantavia investointeja tai suurten hankkeiden ensimmäisiä osavaiheita. Hanke sisältää alustavasti 13 kohdetta yhteensä noin 60 kilometrin matkalla. Kohteet sijaitsevat vilkkaimmilla päätiejaksoilla, joilla vakavien onnettomuuksien määrä on suuri. Teemalla vaikutetaan erityisesti vakavien kohtamisonnettomuuksien määrään.

Valiokunta on korottanut hallituksen esitystä 10 miljoonalla eurolla 588 770 000 euroon. Emme pidä korotusta kuitenkaan riittävänä ja esitämme siksi 10 miljoonan euron lisäystä valiokunnan enemmistön kantaan.

Viite: TAA 212/2004 vp — Matti Kangas /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Pääministeri Vanhasen hallituksen ohjelmassa todetaan, että hallituksen politiikka nojaa kestäväan kehitykseen. Raideliikenne on vähän saatuttavana, energiataloudellisena ja turvallisena liikennemuotona kestäväan kehityksen mukaista. Rataverkon perusparannusluontoisiin korvausinvestointeihin varattu rahoitus on tällä vuosikymmenellä vähentynyt merkittävästi. Huono

kehitys on johtanut liikennerajoitusten uudelleen lisääntymiseen vastoin hallitusohjelman radanpidon palvelutason tavoitetta.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2005 korvausinvestointien kokonaissumma on 140 miljoonaa euroa. Tämä ei riitä, vaan rahoituksen puute hidastaa merkittävästi useiden rataosuuksien perusparannuksia, kasvattaa turvallisuusriskejä ja heikentää liikenteen täsmällisyyttä.

Heikkokuntoisilla rataosuuksilla joudutaan myös asettamaan paino- ja nopeusrajoituksia. On selvää, etteivät nämä heikennykset voi olla vaikuttamatta asiakastytyvyyteen ja junaliikenteen imagoon sekä rahti- ja matkustajamääriin ja VR:n kannattavuuteen.

Viite: TAA 934/2004 vp — Kari Uotila /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa rataverkon perusparannusluonteisiin korvausinvestointeihin.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Kehittämistoiminnalla turvataan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä pitkällä aikavälillä. Kehittämishankkeilla luodaan edellytyksiä joukkoliikenteen palvelujen säilymiselle, joukkoliikenteen palvelutason ja kilpailukyvyn parantamiselle. Esimerkiksi matkapalvelukeskusten ja joukkoliikenteen informaatiojärjestelmien kehittäminen edellyttävät riittävää rahoitusta.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 joukkoliikenteen kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimushankkeisiin esitetään käytettäväksi vain 2,5 miljoonaa euroa, kun esimerkiksi kuluvan vuoden talousarviossa määräraha on 5,8 miljoonaa euroa. On selvää, ettei joukkoliikenteen kehittämistoimintaa voida turvata näin pienellä rahoituksella. Aloitteessa TAA 911/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym. ehdotetaan

tille lisäystä joukkoliikenteen kehittämistoimintaan.

Kaupunki- ja seutuliikenteen tukeminen

Liikennepolitiikan lähtökohtana on oltava kestävä kehityksen periaate. Hallitusohjelmassa on tavoitteena joukkoliikenteen parantaminen ja työmatkaliikenteen ohjaaminen joukkoliikenteen käyttöön. Toimiva joukkoliikenne on kaupunkialueilla perusedellytys. Laadukasta joukkoliikennettä ei voida ylläpitää pelkillä asiakastuloilla ja kuntien rajallisella rahoituksella, vaan joukkoliikenteen turvaaminen julkisella tuella on välttämätöntä.

Nykyinen kehitys, jossa lippuhintojen korotukset johtavat matkustajamäärien vähenemiseen, kustannusten kasvuun ja siten palvelujen supistamisepaineisiin, on kestävä. Jotta tämä negatiivinen kierre saadaan katkaistua, on riittävät määrärahat turvattava valtion talousarviossa.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 kaupunki- ja seutulippuallennusten valtionavustukseen ja alueellisen liikenteen palvelujen ostoon ja paikallisen liikenteen valtionavustukseen varattuja määrärahoja on leikattu. Tämä vaarantaa joukkoliikenteen palvelutason turvaamisen ja työmatkaliikenteen painottumisen joukkoliikenteeseen.

Aloitteessa TAA 618/2004 vp — Outi Ojala /vas ym. (kaupunki- ja seutuliikenne) ehdotetaan lisäystä pääkaupunkiseudun sekä Tampereen ja Turun joukkoliikenteen lipputukeen.

Linja-autoliikenteen palveluostot

Tieliikenne on yhteiskuntamme merkittävin liikennemuoto. Toimiva tiestö on kansalaisten arjen kannalta ensiarvoisen tärkeä ja se on myös kestävä aluepolitiikan perusta. Linja-autoliikenteen osuus pääkaupunkiseudun ulkopuolisen joukkoliikenteen matkustajamäärästä on 90 prosenttia. Valtion talousarvioesitys vuodelle 2005 johtaa joukkoliikennepalveluiden heikentymiseen. Linja-autoliikenteessä tämä merkitsee jopa satojen päivittäisten ostovuorojen lopettamista vuoden 2005 aikana.

Aloitteessa TAA 263/2004 vp — Matti Kaup-
pila /vas ym. ehdotetaan momentille lisäystä
alueellisen linja-autoliikenteen palveluostoihin.

Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi
3 miljoonaa euroa niin, että määräraha olisi
81 275 000 euroa. Emme pidä lisäystä riittävä-
nä.

Viite: TAA 911/2004 vp — Pentti Tiisanen
/vas ym., TAA 618/2004 vp — Outi Ojala /vas
ym. (kaupunki- ja seutuliikenne) ja TAA
263/2004 vp — Matti Kauppila /vas ym. (linja-
autoliikenne).

Ehdotamme,

*että momentille 31.60.63 otetaan li-
säyksenä 7 000 000 euroa, mistä osoite-
taan 3 000 000 euroa joukkoliikenteen
kehittämiseen, 2 000 000 euroa pää-
kaupunkiseudun, Tampereen ja Turun
joukkoliikenteen lipputukeen sekä pai-
kallisliikenteen valtionavustukseen ja
2 000 000 euroa alueellisen linja-auto-
liikenteen palveluostoihin.*

Lisäksi ehdotamme,

että momentin perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että joukkoliiken-
teen rahoitusta nostetaan määräraha-
kehyksissä siten, että palvelutason para-
nemisella saadaan joukkoliikenteen käyt-
täjämäärät kasvuun ja että joukkoliiken-
teen tukea osoitetaan nykyisten paikka-
kuntien lisäksi myös Helsingin, Turun ja
Tampereen seutujen joukkoliikenteelle.*

Pääluokka 32

**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Suomi on jäämässä jälkeen Kioton sopimuksen
velvoitteestaan ja Euroopan unionin yhteisestä
taakanjakosopimuksesta, jonka mukaan Suo-
men kasvihuonekaasupäästöjen tulee seuranta-
jaksolla pysyä vuoden 1990 tason alapuolella.

Kuitenkaan vuoden 2005 talousarvion kaup-
pa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan ener-
giapolitiikkaluvussa ei ole esitetty todellisia
edellytyksiä tehokkaille toimille energiatalou-
den kehittämiseksi ympäristömyönteiseksi ja
uusiutuvan energian käyttöönnotolle.

Edelleenkin demonstraatiotuki ei ole ener-
giatuen osana. Demonstraatiotuki on erityistuki-
muoto, jonka tukemiseen valtiovalta osallistuu
tavallista suuremmalla suhteellisella osuudella
hankkeen sisältämän erityisarvon vuoksi. Sovel-
tamalla demonstraatiotukea voidaan uusiutuvan
energian käyttöönottoa edistää voimaperäisesti
ja nykyistä nopeammin, mikä on myös Kansalli-
sen ilmastostrategian toteutumisen vaatimukse-
na. Demonstraatiotuen puuttuminen talousar-
viosta johtaa puolestaan suurien erityishankkei-
den etenemisen viivästymiseen.

Viite: TAA 913/2004 vp — Pentti Tiisanen
/vas ym.

Ehdotamme,

*että momentille 32.60.40 otetaan li-
säyksenä 8 000 000 euroa energiatuen
lisäämiseen ja demonstraatiotuen sisäl-
lyttämiseen talousarvioon.*

Pääluokka 33**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****17. Työttömyysturva***51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva
(arviomääräraha)**Peruspäivärahan korottaminen*

Ensi vuoden talousarvioesityksestä ei löydy minkäänlaista parannusta työttömien etuuksiin. Työttömyyden rakenne on muuttunut vaikeaksi. Jo kolme viidesosaa kaikista työttömistä joutuu tulemaan toimeen peruspäivärahalla tai työmarkkinatuella. Pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien osuus on korkea, ja heidän sijoittumisensa työmarkkinoille on epätodennäköistä ilman erityisiä tukitoimia. Myös ensi kertaa työmarkkinoille tulevien taloudellinen asema on heikko.

Työttömyyden aikaisen toimeentulon parantaminen on välttämätöntä, jotta mahdollisimman moni syrjäytymisuhan alla elävistä työttömistä pysyisi työmarkkinoiden käytettävissä. Työtön henkilö ei kykene suunnittelemaan pitkäjänteisesti tulevaisuuttaan, mikäli hänen perusturvansa ei ole riittävä.

Talouden heikkojen kasvunäkymien vuoksi mitään työllisyystilanteen äkillistä parantumista ei ole näkyvissä lähitulevaisuudessa. Kokonaisytyöttömyys voi kääntyä jopa kasvuun, jolloin rakenteellisten työttömyysongelmien voidaan olettaa kärjistyvän. Siitäkin syystä työmarkkinoilla vaikeimmassa asemassa olevien tilannetta tulee parantaa.

Aloitteessa TAA 512/2004 vp — Markus Mustajärvi /vas ehdotetaan momentille lisäyksenä 4 000 000 euroa 1,70 euron suuruisen budjettiperusteisen korotuksen maksamiseen työttömyysturvalain mukaiseen peruspäivärahaan 1.7.2005 lukien.

Sovitellun työttömyysetuuden uudistaminen

Työttömyys on Suomessa edelleen iso ongelma, ja viimeisen tilaston mukaan työttömien määrä

on lisääntynyt. On siis tehtävä kaikki voitava työvoiman kysynnän ja tarjonnan parantamiseksi.

Työttömyysturvalain mukaan voidaan maksaa soviteltua työttömyyspäivärahaa, mikäli henkilö on lyhytaikaisissa työsuhteissa. Ihmisiltä tulleen palautteen mukaan tulee kuitenkin usein tilanne, että nykyinen soviteltu päivärahajärjestelmä ei riittävästi kannusta työn vastaanottamiseen. Joissakin tilanteissa työstä saatava tulo, tulonhankkimiskustannukset ja soviteltu päiväraha antavat vähemmän rahaa kuin kokonaan työttömän päiväraha.

Aloitteessa TAA 144/2004 vp — Anne Huotari /vas ym. ehdotetaan momentille lisäyksenä 10 000 000 euroa työttömyysturvalain mukaisen sovitellun työttömyysetuuden uudistukseen.

Viite: TAA 512/2004 vp — Markus Mustajärvi /vas ym. (peruspäivärahan korottaminen) ja TAA 144/2004 vp — Anne Huotari /vas ym. (sovitellun työttömyysetuuden uudistus).

Ehdotamme,

että momentille 33.17.51 otetaan lisäyksenä 14 000 000 euroa, mistä osoitetaan 4 000 000 euroa 1,70 euron suuruisen korotuksen maksamiseksi budjettiperusteisesti työttömyysturvalain mukaiseen peruspäivärahaan 1.7.2005 lukien ja 10 000 000 miljoonaa euroa työttömyysturvalain mukaisen sovitellun työttömyysetuuden uudistamiseen budjettiperusteisesti.

18. Sairausvakuutus*60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä esittää pienimpien äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen korottamista samalle tasolle kuin työttömän henkilön perusturva. Olemme tätä uudistusta yrittäneet jo viime vuonna vuoden 2004 budjetin käsittelyssä.

Suomessa syntyy lapsia vuosittain noin 55 000. Tästä määrästä äitejä noin neljäsosalla

äitiyspäivärahan tai vanhempainrahan määrä on pienempi kuin työttömyysturvan peruspäivärahan määrä. Lapsiperheiden tukeminen taloudellisesti on perusteltua tulevaisuuden kannalta. Jo nyt monet äitiyttä suunnittelevat siirtävät perheen perustamista saadakseen ensin työn tuoman taloudellisen turvan. Tämä on johtanut osittain siihen, että ensisynnyttäjien keski-ikä on noussut. Samalla tavoin äitiyspäivärahan pienuus ajaa perheitä sosiaaliin ja taloudellisiin vaikeuksiin.

Lapsiperheiden taloutta rasittavat usein lastenhoitokustannusten lisäksi monet muut kustannukset, muun muassa korkeat asumiskustannukset, opintolainat ja päivähoidon maksut. Suurin perheiden ongelma on kuitenkin äitiys- ja vanhempainrahan vähimmäistason alaisuus.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Tämän hetkinen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan taso ei täytä perustoimeentulon tasoa. Edellä esitettyjen perusteella ehdotamme äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan tasoa korotettavaksi peruspäivärahan tasolle.

Viite: TAA 259/2004 vp.

Ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 35 000 000 euroa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen budjettiperusteisesti peruspäivärahan tasolle.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kansaneläkkeen määrään tehtiin vuoden 1984 jälkeen ensimmäinen tasokorotus 1.6.2001. Sen

jälkeen pienimpien eläketulojen varassa elävät eivät ole saaneet käteen jäävään tuloon lisää veronalennustenkaan muodossa, joita erityisesti nykyinen hallitus on jakanut etupainotteisesti suurituloisille.

Kuluvan vuoden aikana hallituksen toteuttama alkoholin hinnanalennus alentaa elinkustannusindeksin kasvua noin yhdellä prosenttiyksiköllä ja alentaa siten samalla kansaneläkkeeseen tehtävää indeksikorotusta. Siten hallituksen talousarvion yhteydessä kansaneläkkeisiin esittämää "tasokorotusta" onkin pidettävä tasokorotuksen sijasta viinan hinnan "vääristämän" eläkeindeksin aiheuttaman menetyksen oikaisuna. Kun kansaneläke hallituksen esittämän tarkistuksen jälkeenkään ei riitä turvaamaan tarpeellista perustoimeentuloa, esitämme, että kansaneläkkeisiin tehdään 18 euron tasokorotus ensi vuoden aikana.

Kiinnitämme huomiota myös siihen, että palkkatuloihin sovellettavaa kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä on nyt useiden vuosien ajan nostettu, mutta vastaavaa tarkistusta ei tehdä eläketulovähennykseen, vaan siihen tarkistus tehdään vain kansaneläkkeen tasokorotuksen yhteydessä. Ellei tasokorotusta kansaneläkkeeseen tehdä, etääntyvät eläkkeet palkkatuloista verotuksen erojen takia yhä enemmän. Sama ongelma koskee myös veronalaisia päivärahoja.

Viite: TAA 669/2004 vp — Iivo Polvi /vasym.

Ehdotamme,

että momentille 33.19.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 94 000 000 euroa 18 euron suuruisen lisän maksamiseksi budjettiperusteisesti kansaneläkkeisiin kuukausittain 1.7.2005 lukien.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Toimeentulotuen asumiskustannusten omavastuuosuus

Kun vuonna 1997 säädettiin laki toimeentulotuesta, toimeentulotukeen tehtiin samalla merkittävä huononnnus ottamalla käyttöön asumiskustannusten ns. omavastuuosuus. Se on laissa ilmaistu säännöksellä, jonka mukaan toimeentulotuen perusosaan sisältyy 7 prosenttia tarpeellisen suuruudesta asumistukilain 6 §:ssä tarkoitettujen asumismenojen määrästä.

Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttäminen toimeentulotuen normilaskelmaan oli osa Lipposen ensimmäisen hallituksen kannustinloukkutyöryhmän esityksiä. Alun perin esitettiin 20 prosentin omavastuuta, mutta vasemmistoliiton eduskuntaryhmän vaatimuksesta budjettiriihessä omavastuuta pienennettiin 7 prosenttiin. Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttämistä toimeentulotukimenoihin ajaneet perustelivat toimeentulotuen perusosan leikkausta työllistämiskynnyksen alentamisella ja sillä, että toimeentulotukea saavat hakeutuisivat uudistuksen jälkeen pienempiin asuntoihin asumismenojensa pienentämiseksi.

Käytäntö on vastaan sanomattomasti osoittanut, ettei lain muutoksella ole saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Sen sijaan sillä on vaikeutettu voimakkaasti ja kohtuuttomasti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten elämää ja heitä auttamaan pyrkivien kuntien sosiaalityöntekijöiden päivittäistä työtä. Myös sosiaali- ja terveysvaliokunta on todennut tilanteen ongelmallisuuden lausuessaan hallituksen vuoden 2002 toimintakertomuksessa muun muassa seuraavaa: "Valiokunta pitää edelleen tarpeellisenä toimeentulotukea saavien aseman parantamista, jolloin esimerkiksi tulisi tarkastella toimeentulotuen määrään alentavasti vaikuttavan asumiskustannusten omavastuun asianmukaisuutta."

Edellä sanotuista syistä johtuu, että lakia olisi mielestämme korjattava poistamalla sen 7 §:n 2 momentista asumiskustannusten omavastuuosuutta koskeva määräys. Tästä muutoksesta kunnille aiheutuu kustannuksia yhteensä 43 miljoonaa euroa vuodessa.

Hoitoon pääsyn turvaamisesta kunnille aiheutuviin kustannuksiin

Eduskunta säätöi kevätistuntokauden 2004 päätteeksi hoitoon pääsyn turvaamisesta eli ns. hoitotakuusta. Lakien voimaansaattaminen edellyttää siirtymävaiheessa erikoissairaanhoidon kuntayhtymiin kuuluvilta kunnilta voimakasta taloudellista lisäpanostusta, koska 28.2.2005 olevat erikoissairaanhoidon hoitojonot on kokonaisuudessaan purettava 31.8.2005 mennessä. Sairaanhoidopiirien tuoreen arvion mukaan tämä tulee koko maassa aiheuttamaan vähintään 120 000 000 euron lisäkustannuksen sairaanhoidopiireille. Tämän lisäksi peruskunnille aiheutuu hoitotakuusta siirtymävaiheessa lisäkustannuksia myös perusterveydenhoitoon, koska useimmat kunnat joutuvat palkkaamaan terveyskeskuksiinsa lisähenkilöstöä välittömän yhteyden saannin ja kolmessa päivässä hoidon arviointiin pääsemisen turvaamiseksi. Esimerkiksi Kuopion kaupunki on arvioinut, että tästä koituu sille 3,5—5,0 miljoonan euron lisäkustannukset vuonna 2005.

Hallituksen talousarvioesitykseen 2005 on momentille 33.32.30 (valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin) otettu lisäyksenä huomioon 91 713 000 euroa kansallisen terveydenhuollon ja kansallisen sosiaalihankeeseen tavoitteiden saavuttamiseen. On arvioitu, että tästä noin 70 000 000 euroa suuntautuisi kansalliseen terveyshankkeeseen, jonka yksi osa hoitoon pääsyn turvaaminen on. Edellä olevasta käy selkeästi ilmi, että esitetyillä valtionosuuksilla siirtyminen hoitotakuuseen tulee merkittävästi heikentämään kuntien muutenkin heikkoa taloudellista tilannetta.

Ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän etuoikeuttaminen toimeentulotukea määriteltäessä

Vuoden 2004 talousarviossa lapsilisiä korotettiin ensimmäisen lapsen osalta 10 euroa kuukaudessa ja yksinhuoltajille annettiin vielä kolmen euron korotus. Lapsilisien korottaminen tuli tarpeeseen monissa pienituloisissa perheissä. Vaikka korotusta perusteltiin sillä, että se vähentää lapsiperheiden köyhyyttä, ei Vanhasen—Kalliomäen hallituksen vastustuksen vuoksi korotus kuitenkaan parantanut kaikkein pienituloisimpien lapsiperheiden toimeentuloa. Hallitus ei näet halunnut puututtavan siihen, että lapsilisän korotus leikkasi samalla toimeentulotukea.

Joka kymmenes lapsi elää nykyisin perheessä, joka joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Monet toimeentulotuen varassa elävät perheet ovat taloudellisesti todella tiukoilla. Pitkän ajan kuluessa toimeentulotuella eläminen aiheuttaa lapsiperheiden syrjäytymistä. Vaikka pelkillä suurilla tuloilla ei välttämättä kasvateta tasapainoisia ja hyvinvoivia lapsia, alituinen niukkuus on kuitenkin hyvin suuri riskitekijä.

Jos köyhyys on pitkäaikainen tai pysyvä tila, se koettelee sekä aikuisten että lasten voimia. Toimeentulopulmat painavat myös lasten mieltä, eivätkä työttömien lapset usein usko saavansa itseään työpaikkaa. Vakavimmin rahan puute vaikuttaa vanhempien jaksamiseen ja perheen ilmapiiriin. Synkeys lisää lasten käytösongelmia, masennusta ja alkoholin käyttöä, joiden hoito tulee kalliiksi verrattuna perheen tukemiseen ajoissa.

Kunnallista toimeentulotukea saavien perheiden ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsilisä on laskettava perheen etuoikeutetuksi tuloksi, jolloin se ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Näin kaikkein pienituloisimpien perheiden tulot kasvavat ensimmäisen lapsen saaman lapsilisän verran eli noin 100 euroa. Vasta tämän muutoksen jälkeen kaikista pienituloisimmat perheet ovat myös oikeutettuja saamaan hallituksen viime vuoden budjetissa myöntämät korotukset ensimmäisestä lapsesta maksettaviin lapsilisiin.

Valtionosuuden indeksitarkistus

Hallitus esittää kustannusten nousun korvaamista kunnille 75-prosenttisesti. Tämä merkitsee kunnille huomattavaa lisärasitusta. On olemassa vaara, että kunnat joutuvat nostamaan maksuja ja taksoja tai karsimaan sosiaali- ja terveystalveluja saadakseen pidettyä talouden edes siedettävässä kunnossa. Terveys- ja sosiaalipalveluita karsiminen saattaa aiheuttaa myöhemmin huomattavia lisäkustannuksia, eikä pitkällä tähtäyksellä synny säästöjä vaan lisäkustannuksia. Kunta joutuu maksamaan kustannukset täysimääräisesti, joten myös valtion tulee maksaa kustannusten nousu osaltaan täysimääräisenä.

Viite: TAA 988/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym. (toimeentulotuen asumismenojen omavastuu), TAA 987/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym. (Hoitoon pääsyn turvaaminen), TAA 481/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym. (lapsilisä toimeentulotuessa etuoikeutetuksi tuloksi), TAA 329/2004 vp — Mikko Kuoppa /vas ym. (valtionosuuden ylimääräinen korottaminen).

Ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 43 000 000 euroa toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamisesta kunnille aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Lisäksi ehdotamme,

että momentin 33.32.30 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa pikaisesti eduskunnalle ehdotuksen toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamisesta.

Ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 70 000 000 euroa valtionosuuksiin kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöökustan-

nuksiin kohdennettuna hoitoon pääsyn turvaamisesta aiheutuviin siirtymävaiheen kustannuksiin

Ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 35 000 000 euroa toimeentulotuen määräytymisperusteiden muuttamiseen perheen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta.

Lisäksi ehdotamme,

että momentin 33.32.30 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa pikaisesti eduskunnalle ehdotuksen toimeentulotuen määräytymisperusteiden muuttamisesta niin, että ensimmäisestä lapsesta maksettavaa lapsilisää ei oteta huomioon toimeentulotuen suuruutta määrittäessä.

Ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 28 000 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon indeksitarkistusten tekemiseksi täysimääräisinä ja kuntatalouden aseman vahvistamiseksi.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustointintaan (kiinteä määräraha)

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 on vähennetty huomattavasti valtion korvausta erikoissairaanhoitolain mukaisesta tutkimustoiminnasta terveydenhuollon yksiköille aiheutuviin kuluihin.

Vähennys on toteutettu 8 miljoonan euron siirtona sinänsä tärkeään ja lisäystä kipeästi tarvitsevaan määrärahaan lääkäri- ja hammaslääkäriskoulutuksesta terveydenhuollon yksiköille aiheutuviin kustannuksiin. Tällä määrärahalla

oikaistaan aiemman määrärahan se sisäinen väristymä, että määrärahan jakoperusteena otettiin huomioon vain valmistuneiden lääkäreiden määrä, mutta ei opiskelunsa aloittaneiden määrää. Määrärahan varsinaiseen kustannustason noususta johtuvaan jälkeenjääneisyyteen tämä lisäys ei tuo korjausta.

Lisäksi tästä terveydenhuollon yksiköille eli pääosin kuntien kustantamille sairaanhoitopiireille tarkoitetusta määrärahasta on vähennetty 2,7 miljoonaa euroa käytettäväksi siirtona Työterveyslaitokselle valtion ja yksityisten työterveyspalvelujen ja työterveyslääkäreiden koulutuksen kehittämiseen. Talousarvioesitys siis siirtää terveydenhuollon yksiköissä rahaa 8 miljoonaa kuntayhtymien omasta taskusta toiseen ja 2,7 miljoonaa euroa muiden taskuihin.

Viite: TAA 619/2004 vp — Outi Ojala /vas
ym.

Ehdotamme,

että momentille 33.32.32 otetaan lisäyksenä 10 700 000 euroa erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustointintaan terveydenhuollon yksiköissä.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Kiinnitämme huomiota siihen, että työttömyyden ei pitäisi myöskään jollakin alueella nousta yleistä tasoa merkittävästi suuremmaksi.

Ehdotamme,

että luvun 34.06 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää työministeriön tarkkaan huolehtivan siitä, että minkään työmarkkina-alueen työttömyys ei ylitä yli 80 prosentilla maan keskimääräistä tasoa.

51 (34.06.29) Työllistämis-, koulutus- ja erityis-
toimet (kiinteä määräraha)

*Työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille
sekä työllistäminen valtionhallintoon*

Palkkaperusteisia työllistämistukia valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille on vähennetty viime eduskuntakausilla sillä perusteella, että työttömyystilastot ovat parantuneet. Tilastojen kaunistuttua määrärahoja onkin vähennetty seuraavasti: kun tilinpäätöksen mukaan palkkaperusteisiin työllistämistukiin vuonna 1998 käytettiin valtion varoja yhteensä 282 miljoonan euron edestä, niin vuonna 2001 ne olivat tilinpäätöksen mukaan puolittuneet 141 miljoonaan euroon. Sen jälkeen valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille myönnettyt tuet valtion talousarviossa ovat romahtaneet; tälle vuodelle 111 miljoonaan euroon ja ensi vuodelle peräti alle 102 miljoonaan euroon.

Perusteita määrärahan alentamiseen alkuperäisestä syystä ei enää ole. Työttömyysasteen jumiutuminen kaksi vuotta sitten nykyiselle aivan liian korkealle tasolle on osoitus siitä, että aktiivisia työllistämisvaroja tulee nimenomaan lisätä eikä vähentää, kuten nyt talousarviossa esitetään. Me katsomme vasemmistoliitossa, että valtiovallan tulee tukea aiempaa enemmän kansalaistensa työllistymistä kunnan töihin kunnan palkalla. Erityisen tärkeää tämä on sen takia, että pitkäaikaistyöttömien määrä ei ole vähentynyt vuosiin lainkaan, sekä myös sen takia, että hoitotakuu mukaan lukien julkisten palveluiden tarvitsema sijaisten oikea määrä on turvattava.

Me vasemmistoliittolaiset vaadimme myös, että valtion vuoden 2005 talousarvion perusteita muutetaan vähintään esittämäämme lisäämäärärahaa vastaavasti eli että myös kuntien ja kuntayhtymien töihin lisää työllistettävien osalta olisi mahdollista maksaa esittämämme määrärahan verran heidän palkkakustannuksensa kokonaisuudessaan aivan samoin kuin nyt esitetään valtionhallintoon työllistettävien osalta.

Maamme taloustilanteessa esityksemme on täysin realistinen. Me emme kannata sosiaaliongelmia runsaasti lisäävän matalapalkka-armei-

jan luomista vaan töiden järjestämistä niin, että niillä tulee toimeen.

Koska vuosien veroalelinjan oletama työttömyyden lasku onkin täysin pysähtynyt, esitämme, että palkkaperusteisessa työllistämisessä palttataisiin vuoden 2001 tasolle. Esittämästämme 40 miljoonan euron lisämäärärahasta olisi tarkoituksenmukaista käyttää 30 miljoonaa euroa kuntien ja kuntayhtymien palkkaperusteisiin työllistämistukiin ja loput 10 miljoonaa euroa valtion vastaaviin tukiin.

Omatoimisuusavustus

Lähitulevaisuudessa työvoimastamme niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla on jäämässä eläkkeelle valtava määrä työntekijöitä. Suuri haaste tulee olemaan, miten nyt työttöminä olevat henkilöt voisivat työllistyä eläköityvien henkilöiden tilalle. Myös uusien työpaikkojen täyttäminen nyt työttöminä olevista on vaikeaa, mikäli työttöminä olevat ihmiset syrjäytyvät työelämästä ja muustakin yhteiskunnallisesta toiminnasta. Näin voi tapahtua, jos työttömyysaikana ihmisellä ei ole sopivaa sosiaalista ympäristöä, jossa hän voisi osallistua ja vaikuttaa sekä omiin että yhteisiin asioihin.

Työttömien yhdistykset ovat yksi tärkeä sosiaalinen yhteisö työttömille. Sen lisäksi, että työttömien yhdistykset antavat vertaistukea työttömille, monet niistä myös työllistävät paljon pitkään työttöminä olleita ihmisiä. Yhdistykset auttoivat vuoden 2003 aikana yli 4 000:ta työtöntä heidän elämänhallinnassaan. Yhdistykset käyttivät laajasti erilaisia toimenpidemahdollisuuksia, esimerkiksi yli 2 300 henkilöä oli palkattuna yhdistelmätuella, lähes 400 henkilöä oli työharjoittelussa työmarkkinatuella, työelämävalmennuksessa oli 338 henkilöä ja kuntouttavassa työtoiminnassa 148 henkilöä.

Samalla tavalla yhdistysten järjestämä ruokailu on yksi tärkeä osa niin fyysistä kuin psyykkistäkin ehkäisevää terveydenhoitoa. Monissa yhdistyksissä on myös terveydenhoitajan palveluja, joista on erittäin hyviä kokemuksia.

Työttömien yhdistysten toiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että rahoitus toiminnanjohtajan palkkaamiseen on kunnossa. Myös laa-

jat aktiivisen työvoimapolitiikan toimet edellyttävät toiminnanjohtajaa, sillä työllistäminen ei ole järkevää, jos työllistettävillä ei ole yhtään pysyvää esimiestä ja työnohjaajaa. Nyt tilanne vaihtelee eri TE-keskusten alueilla. Omatoimisuusavustusta on käytetty toiminnanjohtajien palkkaukseen, mutta kaikkein aktiivisimpiin kaan yhdistyksiin sitä ei syystä tai toisesta ole riittänyt. Tämän aloitteen tarkoitus on taata omatoimisuusavustukseen rahoitus niin, että jokaiseen toimivaan yhdistykseen voidaan palkata toiminnanjohtaja ja isoimpiin yhdistyksiin, jotka työllistävät työntekijöitä, voidaan palkata myös henkilö, joka hoitaa työnantajavelvoitteista johtuvat paperityöt. Työttömien yhdistyksiä on yhteensä 185.

Määrärahaa tulisi edellä sanotun vuoksi korottaa 3 000 000 euroa työttömien yhdistysten toiminnan turvaamiseksi.

Viite: TAA 675/2004 vp — Veijo Puhjo /vas ym. (työllistämistuki) ja TAA 112/2003 vp — Anne Huotari /vas ym. (omatoimisuusavustus).

Ehdotamme,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille sekä työllistämiseen valtionhallintoon.

Ehdotamme,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa omatoimisuusavustukseen työttömien yhdistysten toiminnan turvaamiseksi.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Köyhyydestä, joka lisääntyi 1990-luvulla laman ja siihen liittyneiden ratkaisujen myötä, uhkaa tulla Suomessa pysyvä ongelma. Toimeentulotukea saavien määrä on vakiintumassa korkealle tasolle. Vuonna 2002 toimeentulotuen piirissä oli 262 000 kotitaloutta ja 440 000 henkilöä, eikä vähennystä edelliseen vuoteen juuri tapahtunut. Jos pienituloisuuden rajana pidetään 60 prosenttia mediaanitulosta, pienituloisten osuus oli 10,8 prosenttia vuonna 2001. Vuonna 1990 vastaava

osuus oli 7,9 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyyttä ei ole nujerrettu ja useat kymmenet tuhannet ihmiset ovat syrjäytymässä työmarkkinoilta. Tässä tilanteessa tarvitaan uusia sosiaali- ja työvoimapolitiittisia ratkaisuja köyhyyden ja syrjäytymisen estämiseksi.

Vuodesta 1998 lähtien työmarkkinatuki on voitu tietyin ehdoin maksaa työnantajalle tukena palkkauskustannuksiin osana ns. yhdistelmätukea ja nyttemmin yhdistelmätukikoikeilussa myös sellaisenaan ilman työllistämistukea. Tästä säädetään nyt työttömyysturvalaissa (1290/2002) ja julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002). Yhdistelmätukea voidaan myöntää kunnille ja yksityisille työnantajille, mutta ei valtion laitoksille, ja se on tarkoitettu ensi sijassa työmarkkinatuella pudonneiden pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen.

Yhdistelmätukeen sisältyvä työllistämistuki on korkeintaan normaalin työllistämistuen suuruinen eli 19,85 euroa päivässä. Kun täysi työmarkkinatuki ilman lapsikorotuksia on 23,02 euroa päivältä, voidaan laskea, että yhdistelmätuki on yleensä korkeintaan noin 920 euroa kuukaudessa. Koska tällä voidaan peittää kaikki palkkauskustannukset, myös eläke- ja muut sosiaaliturvamaksut, yhdistelmätuella työllistetyt työntekijän ansiotaso on yleensä hyvin alhainen.

Yhdistelmätuen osuus työllisyyspolitiikassa on kasvanut viime vuosina. Se on korvannut normaalia palkkaperusteista työllistämistukea. Yhdistelmätuella sijoitettujen palkat ovat kuitenkin usein pienet, ja suurelta osin kyse on hyvin pienipalkkaisesta osa-aikatyöstä. Tämä johtuu ainakin osittain tuen ehdoista, jotka mahdollistavat palkkauskustannusten rajoittamisen tuen määrään. Yhdistelmätukea käytetään työllistämiskeinona paljon ns. kolmannella sektorilla, jossa työnantajalla ei ole juuri mahdollisuuksia omaan rahoitusosuuteen palkkauskustannuksissa. Vaarana on, että järjestelmä synnyttää eräänlaiset C-luokan työmarkkinat, joissa palkkataso ja työehdot ovat tavanomaista huonommat. Tätä kuvaa vahvistaa myös se, että työttömyysturvan työssäoloehdon karttumista on rajoitettu yhdistelmätukitoissa.

Yhdistelmätuella voisi olla myönteisempi osuus pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä ja heidän toimeentulonsa vahvistamisessa, jos järjestelmän ehtoja kehitetään. Yksi keino tähän olisi yhdistelmätuen tason kohottaminen. Se voisi tapahtua siten, että työmarkkinatuki maksetaan korotettuna silloin, kun se maksetaan työnantajalle tukena palkkauskustannuksiin. Tämä kannustaisi työnantajia paremmin palkattujen töiden järjestämiseen ja lisäksi muutenkin järjestelmän houkuttelevuutta. Kohtuullisena korotusprosenttina voisi olla 30, mistä tulisi säätää työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:ssä.

Jos yhdistelmätuen piirissä on keskimäärin noin 15 000 työllistettyä, voidaan arvioida, että yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen korottaminen 30 prosentilla merkitsee valtion talousarviossa noin 27 miljoonan euron lisämeno.

Työmarkkinatuki

Työttömyyden aikaisen toimeentulon parantaminen on välttämätöntä, jotta mahdollisimman moni syrjäytymisuhan alla elävistä työttömistä pysyisi työmarkkinoiden käytettävissä. Työtön henkilö ei kykene suunnittelemaan pitkäjänteisesti tulevaisuuttaan, mikäli hänen perusturvasa ei ole riittävä.

Useat sosiaalipolitiikan tutkijat ovat tulleet köyhyysongelman ja työttömyyden rakenteen arvioinneissaan siihen lopputulokseen, että työttömyysturvan peruspäivärahan korottaminen on paras lääke köyhyyden ja syrjäytymisen torjumiseksi.

Talouden heikkojen kasvunäkymien vuoksi mitään työllisyystilanteen äkillistä parantumista ei ole näkyvissä lähitulevaisuudessa. Kokonaistyöttömyys voi kääntyä jopa kasvuun, jolloin rakenteellisten työttömyysongelmien voidaan olettaa kärjistyvän. Siitäkin syystä työmarkkinoilla vaikeimmassa asemassa olevien tilannetta tulee parantaa.

Ehdotamme, että budjettiperusteisesti ryhdyttäisiin 1.7.2005 lukien maksamaan 1,70 euron suuruisia työmarkkinatuen korotusta päivältä.

Viite: TAA 883/2004 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas (yhdistelmätuki) ja TAA 513/2004 vp

— Markus Mustajärvi /vas ym. (työmarkkinatuen korotus).

Ehdotamme,

että momentille 34.06.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 27 000 000 euroa yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen korottamiseen budjettiperusteisesti 30 prosentilla.

Ehdotamme,

että momentille 34.06.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 40 000 000 euroa 1,70 euron suuruisen työmarkkinatuen korotuksen päivältä maksamiseksi budjettiperusteisesti 1.7.2005 lukien.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojeleminen

63. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa on käytetty yhdyskuntien ja haja-asutusalueiden vesiensuojelua edistäviin investointeihin. Vanhasen hallitus ei esitä määrärahaan korotusta. Tämän lisäksi määrärahaa tulee voida käyttää myös jätteiden synnyn ehkäisemiseen, jätteiden hyödyntämiseen tai materiaalien käytön ekologisen tehokkuuden parantamiseen ja näin laventaa sen käyttöaluetta. Määrärahalla on myös työllisyysvaikutus.

Haja-asutuksen vesiensuojeluun kohdistuu uusia lakisääteisiä velvoitteita. Samalla kuitenkin vesihuollon tukemisesta annetun lain 686/2004 mukaisten avustusten maksamiseen tarkoitetun momentin määrärahaa on pienennetty vuoden 2004 tasosta. Tästä syystä aloitteen TAA 146/2004 vp — Anne Huotari /vas ym. mukaan momentille tulisi ottaa lisäyksenä 250 000

euroa ympäristönsuojelun edistämiseen. Valiokunta lisäsi määrärahaa. Muu tarve on silti 3 000 000 euroa.

Ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3v)

Ympäristötöiden tarve on jatkuvasti lisääntymässä. Lisäksi työt suoritetaan niissä maamme osissa, joissa työttömyys on erityisen suurta. Vuoden 2004 talousarviossa tarkoitukseen oli varattu 39,5 miljoonaa euroa. Ensi vuodeksi hallitus esitti kuitenkin vain 28,5 miljoonaa euroa. Valiokunta lisäsi tähän 2,5 miljoonaa euroa, vaikka olisi tarvittu 5 miljoonaa euroa.

Viite: TAA 916/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa.

20. Yhdyskunnat, alueiden käyttö ja luonnon-suojelu

22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta on tyytynyt hallituksen esittämään 23,9 miljoonaa euroon vuodeksi 2005. Näennäisesti määräraha nousi edellisestä vuodesta 3 905 000 euroa, mutta tästä lisäyksestä johtuu 2 425 000 euroa Metsähallituksen julkisista tehtävistä ja 1 200 000 aikaisemmin Metsähallituksen liiketoiminnasta rahoitetusta Etelä-Suomen metsien toimintaohjelmasta. Edelleen lisäykestä 280 000 euroa on siirtoa toiselta momentilta.

Näin ollen momentille ei tosiasiallisesti ole esitetty lisäystä. Määrärahaa tulisi kuitenkin korottaa luonnonsuojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon. Esimerkiksi lintuvesien hoito, kunnostaminen ja suojelu ovat pahasti suunnitelmista jäljessä. Todellinen rahoituskentarve on merkittävä.

Viite: TAA 821/2004 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 35.20.22 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa.

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Pitkäaikaisten aravalainojen myöntäminen perusparantamiseen

Hallitus esittää vuoden 2005 talousarvioesityksessään, ettei vuonna 2005 myönnettäisi rakennusaikaisia lainoja, perusparannuslainoja eikä omistuseravalainoja. Samaa hallitus esitti jo vuoden 2004 talousarvioesityksessään. Tuolloin valtionvarainvaliokunta lausui asiasta mietinnössään yksimielisesti seuraavaa:

"Talousarvioesityksen mukaan perusparantukseen ei enää myönnetä aravalainaa, vaan rahoitus turvataan korkotukilainoituksella. Asian tuntijakuulemisessa on arvioitu, että erityisesti opiskelija-asuntojen peruskorjaaminen vaikeutuu, sillä niiden peruskorjaukset soluasunnoista yksioiksi tai perheasunnoiksi ovat varsin kalliita ja matalakorkoisen vapaarahoitteisen lainan ottaminen ei ole mahdollista vakuuksien puuttuessa.

Korkotukilainoitukseen liittyy valtion täytetäkaus. Tästä huolimatta siirtyminen yksinomaan korkotukilainoitukseen saattaa tuottaa monelle yhteisölle ongelmia ja vaarantaa sosiaalisen asuntokannan peruskorjaamisen. Valiokunta pitää perusteltuna, että aravalainoitus säilyy vaihtoehtona myös perusparantamisessa ja ehdottaa, että aloitteen TAA 853/2003 vp perusteella momentin perusteluihin tehdään muutos, joka mahdollistaa pitkäaikaisten perusparannuslainojen myöntämisen myös vuonna 2004.

Aravalainojen lainaehdot on parannettu, mutta muutokset eivät ole koskeneet perusparannuslainoja. Valiokunta pitää välttämättömänä, että myös perusparannuseravalainojen ehtoja

kohtuullistetaan niin, että nekin ovat kilpailukykyisiä markkinaehtoisien rahoituksen kanssa.

Perusparannusaravan jatkamisesta johtuen talousarvioesityksessä mainittu aravalainojen myöntämisvaltuus ei todennäköisesti ole riittävä. Vastaavasti korkotukilainojen kysyntä perusparannukseen jäänee ensi vuonna ennakoitua pienemmäksi. Valiokunta toteaa, että lainavaltuuksiin tarvittavat muutokset tulee ottaa huomioon vuoden 2004 ensimmäisessä lisätalousarviossa.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 10

"Eduskunta edellyttää, että perusparantamiseen myönnettävien aravalainojen lainaehtoja uudistetaan niin, että ne ovat nykyistä kilpailukykyisempiä markkinaehtoiisiin lainoihin verrattuna, ja että lainavaltuuksiin tarvittavat muutokset otetaan huomioon vuoden 2004 ensimmäisessä lisätalousarviossa."

Valtiovarainvaliokunnan mietintö tuli myös yksimielisesti koko eduskunnan kannaksi. Tästä huolimatta ei perusparannusaravalainoja ole kuluvana vuonna myönnetty. Viime vuoteen verrattuna mikään ei ole muuttunut pitkäaikaisen perusparannuslainoituksen tarpeen osalta. Siitä huolimatta hallitus toistaa viimevuotisen esityksensä perusparannusaravalainoituksen lopettamisesta. On siis syytä toistaa viimevuotinen aloite.

Viite: TAA 989/2004 vp — Erkki Virtanen /vas ym.

Ehdotamme,

että momentin 35.30.60 perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2005 perusparantamiseen voidaan myöntää pitkäaikaisia perusparannuslainoja.

Lisäksi ehdotamme

että momentin 35.30.60 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että perusparantamiseen myönnettävien aravalainojen lainaehtoja uudistetaan niin, että ne ovat nykyistä kilpailukykyisempiä markkinaehtoiisiin lainoihin verrattuna, ja että lainavaltuuksiin tarvittavat muutokset otetaan huomioon vuoden 2005 ensimmäisessä lisätalousarviossa.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahalla tuetaan valtakunnallisia ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläinsuojelujärjestöjä sekä valtakunnallisia asunto- ja rakennusalan järjestöjä valistus- ja neuvontatoiminnassa. Sen lisäksi siitä maksetaan muun muassa avustusta erinäisiin saariston ja tunturialueiden hankkeisiin sekä eräisiin kasvatusta ja valistushankkeisiin. Määräraha on viime vuodet pysynyt euro-määräisesti samana.

Määrärahaa on pystytty vuosittain kehittämään ja saaristojen sekä tunturialueiden jätehuoltoa on edistetty. Ympäristökasvatus on entistä tärkeämpää ja kansalaisjärjestöjen tehtävät tällä alueella ovat entistä haasteellisempia. Maankäyttö- ja rakennuslaki asettaa kansalaisjärjestöille vahvan vastuun samoin Suomenlahden kautta kulkevien öljykuljetusten nopea nousu vuosikymmenen lopulla 200 miljoonaan tonniin lisäävät tämän momentin merkitystä.

Viite: TAA 920/2004 vp — Pentti Tiisanen /vas ym.

Ehdotamme,

että momentille 35.99.65 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa valtakunnallisten ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläinsuojelujärjestöjen tukemiseen.

TULOARVIOT**Osasto 11****VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT****01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat menot***01. Tulo- ja varallisuusvero*

Liikennepolitiikan lähtökohtana on oltava kestävä kehityksen periaate. Jotta joukkoliikenteen käyttö niin työmatka- kuin vapaa-ajankin liikkumisessa olisi nykyistä houkuttelevampaa, on lippujen hintataso pidettävä kilpailukykyisenä muiden kulkuvälinemuotojen hintatasoon verrattuna.

Tehokas keino edistää joukkoliikenteen käyttöä työmatkoilla on työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi. Työsuhdematkalippu oikeuttaisi julkisen liikenteen käyttöön asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla. Nykymuotoinen, työsuhdematkalipun epätasa-arvoinen verokohtelu suhteessa autoetuun on perusteetonta, ja se on omiaan estämään työmatkaliikenteen siirtymistä raiteille ja busseihin. Joukkoliikenteen käytön lisääntymisen tarve on suurin kasvukeskuksissa ja etenkin pääkaupunkiseudulla, jossa liikennemuutokset ovat kymmenen viime vuoden aikana paikoin jopa kaksinkertaistuneet työssäkäyntialueiden jatkuvasti kasvaessa ja yksityisautoilun lisääntyessä työmatka- ja vapaa-ajan liikkumisessa. Autojen seisominen ruuhkissa on haitallista niin ympäristölle kuin ihmisten terveydelle.

Laajasti koko Suomessa käytettynä työsuhdematkalippu tukisi monella alueella nyt vakavissa vaikeuksissa olevaa joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen haasteet ja liikenteen kasvavat ympäristöhaitat edellyttävät kiireellisiä toimia.

Hallitusohjelmaan on tavoitteena kirjattu joukkoliikenteen parantaminen ja työmatkaliikenteen ohjaaminen joukkoliikenteen käyttöön. Nykyinen tilanne, jossa verotuksellisesti suositetaan henkilöautoliikennettä, on niin ympäristön kuin joukkoliikenteen edistämisenkin kannalta kestävämpi.

Työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen olisi todellinen näyttö halusta edistää joukkoliikennettä ja ratkaista liikenteeseen liittyviä ongelmia. Työsuhdematkalipun verotuskohtelun lieventämistä ehdotti viimeisimpänä liikenne- ja viestintäministeriön asiaa tutkinut työryhmä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 11.01.01 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy kevään 2005 aikana tarvittaviin toimiin työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttamiseksi siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2004

Kari Uotila /vas
Mikko Immonen /vas

Iivo Polvi /vas
Mikko Kuoppa /vas

VASTALAUSE 3

Yleisperustelut

Sosiaalisesti eriarvoistuva Suomi

Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän budjettivaihtoehdossa korostuu pyrkimys sosiaalisuuteen oikeudenmukaisuuteen sekä perheiden ja peruspalvelujen tukemiseen. Se on linjassa puolueen niin eduskunta- kuin kunnallisvaaleissa-kin esittämien tavoitteiden kanssa.

"Sosiaalisesti eheä Suomi" jäi viime hallituskaudella haavekuvaksi, eivätkä myöskään Vanhasen hallituksen suunnitelmat ja teot vastaa tuohon huutoon. Suuri osa vaalien alla esitetyistä tavoitteista on joko unohdettu tai siirretty selvittävien osastolle. Hallituksen päätavoite 100 000 uuden työpaikan luomisesta on kaikkien tavoite, mutta tavoitteeseen pääseminen edellyttää hallitukselta toimia. Sanotaan, että työ on paras sosiaaliturva. Jos ja kun työvoiman tarjonta ja kysyntä eivät ole tasapainossa, pitää saattaa ne tasapainoon poliittisilla päätöksillä. Työ on tehtävä kannattavamaksi sen tekijälle, mutta myös työllistämiskynnystä tulee madaltaa. Tähän pitää löytyä valmiutta, vaikka se edellyttäisikin julkisten varojen huomattavaakin panostamista. Vanhasen hallitukselta ei ole löytynyt riittävää uskallusta ryhtyä työllisyyttä edistäviin toimiin.

Ei hallituksen ohjelmaan eikä sen toteuttamiseksi laadittuun kehyspäättökseen sisälly juurikaan välineitä taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseksi. Näin ollen ei myöskään käsillä oleva budjettiesitys tuota päämäärää edistä.

Hallituksen budjettilinjalle on olemassa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Se on eri kansalaisryhmien kannalta tasapuolisempi ja oikeudenmukaisempi kuin hallituksen esitys. Kristillisdemokraattien vaihtoehdossa pörssissä kaupaa käyvät pääosin ulkomaiset sijoittajat ja satunnaisia luovutusvoittoja saaneet joutuisivat maksamaan nykyistä enemmän. Väkevien alkoholijuomien veron nostaminen toisi lisää ra-

haa valtion kassaan, vähentäisi kulutusta ja säästäisi julkisia varoja, kun kulutuksesta johtuvat haitat myös vähenisivät. Samat perustelut koskevat tupakkaveron maltillista korotusta. Kd:n budjettiehdotuksen suurin voittaja olisi Vanhasen hallituksen kaikkein tärkeimpänä pitämä parempi työllisyys, kun peruspalvelujen aloille luotaisiin 10 000 uutta työpaikkaa. Muita hyötyjä olisivat mm. useimmat lapsiperheet, terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluja tarvitsevat, opiskelijat ja vähimmäisvanhempainrahaa saavat.

Mittavat lisäykset perhetukiin

Kristillisdemokraatit esittävät perhetukiin mittavia korotuksia. Niiden kustannusvaikutus on hallituksen esitykseen nähden yhteensä 43 miljoonaa euroa suurempi. Tavoitteena on perheiden taloudellisen hyvinvoinnin ja perheiden yhteisen ajan lisääminen sekä alenevan väestökehityksen kääntäminen. Ryhmä korottaisi lapsilisien sisäkorotusta 5 eurolla kuukaudessa, ja kotihoidon tuen määrärahaa korottaisimme 10 000 000 eurolla. Pienintä äitiys- ja vanhempainpäivärahaa korottaisimme vastaamaan työttömän perustuloa. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä toteaa tyydytyksellä, että sen vuosia ajama ja aina eduskunnassa kumoon äänestetty lapsiasiamiehen virka sisältyy vihdoinkin hallituksen budjettiesitykseen.

Kuntien taloudellinen asema vahvemmaksi

Kuntien taloudellinen asema on viime vuosina heikentynyt. Menot ovat kasvaneet ja verotulot laskeneet huolimatta kunnallisveroprosentin korottamisesta monissa kunnissa. Ennätysmäärä kuntia eli 136 kuntaa on korottanut veroprosenttiaan vuodelle 2005, ja vain yksi kunta alentaa omaa veroprosenttiaan. Tämä jo sinänsä osoittaa, miten kireäksi kuntatalous on kehittynyt. Tilanne ei ensi vuonna merkittävästi parane. Hallitus lähtee kuntapolitiikassaan siitä, että vero-

tulot kasvavat 4 prosentilla ja menot saman verran. Viestit kuntasektorilta kertovat jotain aivan muuta. Kuntien asema ei parane, ja yhä enemmän kuntia turvautuu hakemaan harkinnanvaraista valtionapua eli köyhäinapua.

Vanhustenhuollon kehittäminen, kuntouttava työtoiminta sekä terveysprojektin toteuttaminen lisäävät kuntien menoja. Kuntatalouksien ongelmia kasvattavat vielä henkilöstömenot, väestön ikääntyminen, muuttoliike ja terveydenhuollon teknologian kehittyminen. Lisäksi lakisääteisten tehtävien vaatimien investointien rahoitus on jätetty kuntien vastuulle. Kansallisen terveysprojektin tavoitteiden toteuttaminen uhkaa kaataa kuntien vaikeuksiin hoitaa oma osuutensa sen rahoituksesta.

Sairaiden asemaa helpotettava

Kansalaiset ilmoittavat olevansa valmiit jopa veronmaksun lisäämiseen riittävien terveyspalvelujen turvaamiseksi. Suomalaisen terveydenhoidon rahoitus suhteutettuna bruttokansantuotteen näyttää putoavan vuosi vuodelta ja on alhaisin kaikista EU-maista, 5,5 prosenttia BKT:stä, kun muissa EU-maissa käytetään terveydenhuoltoon keskimäärin yli 8 prosenttia. Väestön voimakas ikääntyminen lähivuosina aiheuttaa terveyspalveluille kaksinkertaisen paineen. Paikoittainen lääkäripula on vasta esimakua tulevasta hoitohenkilöstön puutteesta.

Suomessa sairauskulujen, etenkin lääkkeiden omavastuut ovat kansainvälisesti vertailtuna hyvin korkeita ja niitä on viime vuosina korotettu. Kristillisdemokraattien mielestä lääkekorvausten omavastuusuuden maksukattoa tulee laskea pitkäaikaissairaiden aseman helpottamiseksi. 20 miljoonan euron lisäpanostuksella lääkekorvausten omavastuun vuotuinen maksukatto voidaan laskea 540 euroon. Tällöin lääkkeiden lisäkorvauksen saajien lukumäärä nousee yli 30 prosenttia.

Päihteiden käyttö lisääntyy ja aiheuttaa niin yksilöille kuin koko yhteiskunnalle paljon taakkaa. Samanaikaisesti päihdehoitoresurssit ovat hyvin riittämättömiä. Päihteiden käyttäjien hoitokustannuksiin on kd:n vaihtoehtobudjetissa lisäresursseja, samoin päihdeongelmista kärsi-

vien vankien kuntoutuksen ja vankilasta vapautuneiden tukitoimien järjestämiseen. Suomessa vankeinhoidon resurssit ovat riittämättömiä, mikä heijastuu vankien rikoskierteen jatkumisen suurena todennäköisyytenä. Turvallisuuteen kristillisdemokraatit panostaisivat lisäämällä poliisien toimintamenoja siten, että ensi vuonna mahdollistuisi 250 nyt avoimena olevan poliisin viran täyttäminen.

Opiskelijoiden talouteen kohennusta

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää opiskelijoiden taloudellisen aseman parantamista 37,6 miljoonan euron lisäpanostuksella. Asumislisä tulee muuttaa ympärivuotiseksi koskemaan myös kesäkuukausia, ja asumislisän vuokrattoa tulee korottaa. Opiskelijoiden taloudellisen aseman parantamisen kautta opintoajat lyhentyvät, ja alkavasta eläköitymisäalasta kärsiville työmarkkinoille saadaan aiempaa nopeammin koulutettua työvoimaa. Todettakoon, että budjettikäsittelyn yhteydessä kristillisdemokraattien esitys vuokraton korottamisesta on saanut vastakaikua niin, että korotus astuu voimaan 1.11.2005. Tämän johdosta esitämme 37,6 miljoonaa euroa alkuperäisen 42 miljoonan euron sijasta.

Erityistyöllistämistukea vaikeimmille alueille

Kristillisdemokraatit esittävät työllistämistukiin yhteensä 30 miljoonan euron lisäpanostusta hallituksen esitykseen nähden. Niille kunnille, joissa työttömyysaste on merkittävästi maan keskiarvoa korkeampi, maksettaisiin erityistyöllistämistukea. Perustienpitoon ja kansalliseen maataloustukeen osoitetut lisäresurssit tulevat osaltaan työllisyyttä, mutta ovat myös turvallisuuskysymys.

Sosiaalisesti oikeudenmukaisempaan verotukseen

Kristillisdemokraattien vaihtoehto ei hallituksen esitykseen verrattuna lisää eikä vähennä valtion velanoton tarvetta. Emme esitä vaihtoehtoaamme myöskään rahoitettavaksi ns. dynaamisilla vaikutuksilla.

Jätteenmäen ja Vanhasen hallitukset aloittivat kumpikin kautensa tuloveronkevennyksillä, joilla hallitus tavoittelee työllisyyttä elvyttävää kansalaisten ostovoiman lisäämistä. Tavoite on oikea, mutta kristillisdemokraattien eduskuntaryhmä on vakuuttunut siitä, että kulutusta lisätaisiin parhaiten tukemalla lapsiperheiden, eläkeläisten ja vähätuloisten ostovoimaa. Ruoan arvonlisäveron keventäminen viidellä prosenttiyksiköllä 12 prosenttiyksikköön merkitsisi sitä, että veronkevennykset koituisivat kaikkien tulonsaajaryhmien hyväksi yhtä suurina, mikä palvelisi etenkin lapsiperheiden ja pienituloisimpien kansalaisten tarpeita. Alennuksen vaikutus on noin 65 euroa henkeä kohden vuodessa.

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan perhetukien ja peruspalvelujen parannuksia. Ryhmä uudistaa vaatimuksensa pörssikaupalle säädettävästä 0,1 prosentin verosta ja esittää lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittojen nykyistä korkeampaa verotusta. Esitykseemme sisältyy myös väkevien alkoholijuomien sekä tupakan veron korottaminen. Uutta haittaveroa K15/18-viihteelle esitämme.

Olemme valmiit saattamaan väkivaltaa ja muuta epäeettistä aineistoa sisältävät kuvatalenteet erillisen haittaveron piiriin ja nostamaan eräitä haittaveroja.

Kd:n budjettivaihtoehdon yhteenveto

	Kustannus- vaikutus valtion budjettiin
	euroa
VEROTUS:	
Alkoholiveron korotus	+ 120 000 000
Pörssivero 0,1 %	+ 180 000 000
Tuntuvampi verotus luovutusvoitoista, jotka perustuvat alle 6 kuukauden omistamiseen	+ 110 000 000
Tupakkaveron korotus	+ 10 000 000
K18-vero väkivaltaviihteelle	+ 5 200 000
Yhteensä:	+ 425 200 000
PERHETUET:	
Lapsilisien sisaruskorotusten tasokorotus 5 euroa/kk	- 22 000 000
Pienten lasten hoidon tuen tason korotus (kustannus kunnille ja valtiolle yhteensä) (kotihoitoon tuki)	- 10 000 000
Vähimmäisvanhempainrahan korottaminen työmarkkinatuen tasolle	- 11 000 000
ELÄKELÄISET:	
Pienimpien kansaneläkkeiden korotus 20 euroa/kk	- 25 000 000
Sotaveteraanien kuntoutus	- 1 200 000
OPISKELIJAT:	
Asumislisän ympärivuotistaminen ja vuokraton korotus 252 euroon/kk	- 37 600 000
TERVEYDENHUOLTO:	
Lääkkeiden maksukaton alentaminen 540 euroon/v	- 20 000 000

Kd:n budjettivaihtoehdon yhteenveto

	Kustannus- vaikutus valtion budjettiin
	euroa
Omaishoidon ja tukipalvelujen laajentaminen	- 25 000 000
Terveysten edistäminen	- 1 900 000
Päihdehuollon hoitopaikkojen lisääminen	- 3 000 000
Vankien kuntoutus ja tukitoimet	- 3 000 000
PERUSPALVELUT:	
Työllistäminen kunnissa (peruspalveluihin korvamerkittyä rahaa)	- 146 000 000
Erillistuki kunnille, joissa työttömyys erityisen korkea	- 30 000 000
Täydet indeksikorotukset kuntien valtionosuuksiin	- 34 000 000
ASUMISKULUT:	
Toimeentulotuen asumiskustannusten 7 prosentin omavastuuosuuden puolittaminen	- 20 000 000
YMPÄRISTÖ JA MAATALOUS:	
Kyläkauppojen ja kauppa-autojen investointituki	- 1 000 000
Tulva- ja myrskyvahinkorahaston peruspääoma	- 2 000 000
Uusiutuvien energiamuotojen tukeminen	- 5 000 000
Perustienpitoon	- 10 000 000
Kansalliseen maataloustukeen	- 8 000 000
TURVALLISUUS:	
Poliisin toimintamenot / 250 virkaa	- 10 000 000
Pelastushelikopteritoiminnan tukeminen	- 1 000 000
HALLINTO:	
Luovutaan poliittisista valtiosihteereistä	+ 1 500 000
Menojen nettolisäys:	- 425 200 000

Edellä olevan perusteella ehdotan, että yleis-
perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallituksen talous-
poliittinen linja ei paranna työllisyyttä,
vaan kasvattaa kuilua yhteiskuntaryh-
mien ja kuntien välillä. Ensi vuonna en-
nätysmäärä kuntia joutuu korottamaan

veroprosenttiaan ja monissa kunnissa
kansalaisille tärkeiden peruspalvelujen
taso heikkenee. Hallituksen talousarvio-
esitys ei ole linjassa vaalien alla esitetty-
jen linjausten kanssa. Eduskunta toteaa,
että hallitus ei nauti eduskunnan luotta-
musta.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Toteamme, että poliittiset valtiosihteerit ovat tulleet hyväksytyiksi valtioneuvostosta annetun lain muutoksen (HE 142/2004 vp) yhteydessä. Virat on tarkoitus perustaa talousarviossa tehtävällä päätöksellä. Mielestämme virkoja ei tule perustaa eikä myöntää niiden perustamiseen määrärahoja.

Ehdotan,

että momentin 23.01.01 perusteluista poistetaan toteamus yhdeksän valtiosihteerin (A33) viran perustamisesta, ja

että momentin määrärahasta vähennetään valtiosihteerin virkojen ja heidän sihteerinsä virkojen palkkaukseen varattu 1 500 000 euron määräraha.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vuodesta 2000 lähtien vankien määrä Suomessa on ollut kasvussa. Vuonna 2005 on ennustettu vankeja olevan noin 3 700, minkä vuoksi vankeinhoitolaitokselle tarvitaan kipeästi lisäresursseja. Lisääntyneen vankimäärän vuoksi vankilat ovat liian täysiä eikä henkilökuntaa ole

riittävästi. Vakava henkilöstön puute Suomen vankiloissa lisää vankien turvattomuutta, vaikeuttaa päihdekuntoutusta ja pitää yllä poikkeuksellisen korkeaa rikosten uusimisriskiä.

Vangit ovat tulleet entistä moniongelmaisemmiksi, ja yksilöllisen hoidon ja ohjauksen tarve on korostunut. Suurella osalla vangeista on muiden sosiaalisten ongelmien lisäksi vaikea päihdeongelma. Nykyisellään vankeinhoidon rahoituksesta entistä suurempi osa menee peruskoulutusta suorittavien vankien koulutusmenoihin ja entistä sairaampien potilaiden terveydenhuoltomenoihin. Tämä on pois vankeinhoidon perustoiminnasta. Samalla vankien tuottava työtoiminta on vähentynyt.

Suomi on ratifioinut vankeinhoitoa koskevat kansainväliset sopimukset, ja eduskunta on määritellyt tason, jolla vankeinhoidon tulee olla. Nykyisillä resursseilla vankeinhoito ei näitä kriteerejä kuitenkaan kaikilta osin täytä, ja siksi vankeinhoidon resursseja on lisättävä erityisesti henkilökunnan lisäämiseksi, jotta vankien kuntoutuksesta voidaan huolehtia riittävässä määrin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 700/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa vankien kuntoutukseen.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Poliisin henkilöstövaje on aiheuttanut normaalin päivystysvalmiuden heikentymistä ja lisännyt kansalaisten turvattomuuden tunnetta, kun virka-avun saaminen on viivästynyt etenkin syrjäseuduilla. Avoinna olevien poliisin virkojen välitön täyttäminen on tärkeää tilanteessa, jossa

huumausainerikollisuus levittäytyy yhä uusille alueille. Tavanomaisen poliisityön lisäksi resursseja tarvitaan monimutkaistuvan talousrikollisuuden selvittämiseen ja kansainvälisten rikollisverkostojen torjumiseen. 10 miljoonan euron lisäpanostuksella saataisiin noin 250 poliisin virkaa täytettyä vuodeksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 355/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa poliisin toimintamenoihin avoinna olevien poliisin virkojen täyttämiseksi.

80. Pelastustoimi

22. Erityismenot (arviomääräraha)

Valtiovarainvaliokunta katsoi jo vuonna 1999 mietinnössään, että siviilihelikopteritoiminta ei voi perustua, kuten tällä hetkellä, pääasiassa Raha-automaattiyhdistyksen avustuksiin. Toiminta on tarkoituksenmukaista vakinaistaa portaittain ja ottaa valtion ja kuntien vastuulle.

Eduskunta päätti vuoden 2003 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että se edellyttää, että mahdollisuudet aloittaa lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta valtakunnallisena, valtion talousarviosta rahoitettavana toimintana selvitetään pikaisesti, jotta sen keskeiset periaatteet voidaan sisällyttää jo keväällä 2003 nimettävän uuden hallituksen hallitusohjelmaan.

Vanhasen hallituksen hallitusohjelmassa otettiin tavoitteeksi, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaa kehitetään osana turvaverkostoa koko maassa. Tarkoituksena on pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtäminen raha-automaattivustusten sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi.

Rahoitusta selvittänyt työryhmä jätti raporttinsa 8.1.2004. Työryhmä päätyi ns. kumppanuusmalliin, jossa lentotoiminnan kustannukset katettaisiin raha-automaattivustuksilla, terveydenhuollon lisäkustannukset sisällytettäisiin täysimääräisesti sairaanhoitopiirien valtionosuuteen ja pelastustoiminnassa sekä kadonnei-

den henkilöiden etsinnässä käytettäisiin sisäasiainministeriön erityismäärärahaa. Yhdistyksille jäisi vielä tarve omarahoituksen hankkimiseen, mutta sen osuus laskisi oleellisesti. Tarkoituksena on, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta osana terveydenhuolto- ja pelastusjärjestelmää tulee täysin määriteltyä ja toiminta vaikiinnutetaan.

Kuitenkaan edelleenkin vuoden 2005 talousarvioesityksen laadinnan kohdalla ei eduskunnan tahto päässyt toteutumaan, eikä pelastushelikopteritoiminta saa tukea valtion budjetista. Tämän vuoksi kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää osana vaihtoehtobudjettiaan 1 miljoonan euron päänavausta pelastushelikopteritoiminnan tukemisen aloittamiseksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 356/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.80.22 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen.

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Vuoden 2004 talousarvioehdotuksen mukaan valtio osallistuu kustannustason noususta johtuvaan kuntien lakisääteisten valtionosuustehtävien menojen lisäykseen 75 prosentin osuudella, mikä on vastoin etenkin päähallituspuolueen ennen vaaleja antamia lupauksia. Indeksikoroituksen toteuttaminen 75-prosenttisesti leikkaa kunnilta 34 miljoonaa euroa vuonna 2004 niille kuuluvia valtionosuuksia. Köyhimmille kunnille, joilla on jo ennestään suuria vaikeuksia lakisääteisten palvelujen ylläpitämisessä, indeksileikkaus on kaikkein pahin, koska niille valtionosuuksien suhteellinen merkitys on kaikkein suurin. Hallituksen esitys lisää näin edelleen kuntien ja kuntalaisten eriarvoisuutta.

Kuntien valtionosuudet jakautuvat kolmen pääluokan kesken siten, että 34 000 000 euron lisästarve kohdistuu seuraavasti:

— sisäasiainministeriö 2 040 000 euroa (6 %)

- opetusministeriö 12 580 000 euroa (37 %)
- sosiaali- ja terveysministeriö 19 380 000 euroa (57 %).

Kristillisdemokraatit esittävät kuntien valtionosuuksiin täysimääräistä indeksitarkistusta kaikissa em. pääluokissa. Olemme budjetin yleisperusteluissa esittäneet kritiikkiä hallituksen työllisyyspolitiikkaa vastaan. Työllisyysaste näyttää pysyvän alhaisena, eikä työttömyystilanne paljonkaan tunnu paranevan. Katsomme, että varsinkin opetus- sekä sosiaali- ja terveyshallinnon puolelle tarvitaan lisää henkilökuntaa. Määrärahan tarve on erityisen suuri sosiaali- ja terveyshallinnon puolella. Esittämästämme lisämäärärahasta 180 000 0000 euroa (34 miljoonaa + 146 miljoonaa) tulee 146 000 000 euroa käyttää lisähenkilökunnan palkkaamiseen. Yleissivistävän koulutuksen osuus em. 146 miljoonasta on 56 miljoonaa euroa ja sosiaali- ja terveyshallinnon osuus 90 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 223/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.97.31 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 2 040 000 euroa täysimääräisen indeksitarkistuksen budjettiperusteiseen tekemiseen kuntien yleisiin valtionosuuksiin.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentin 26.97.31 kohdalla esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 230/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.40.30 otetaan lisäyksenä 68 580 000 euroa, josta

56 000 000 euroa on sidottu lisähenkilökunnan palkkaamiseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintotuki on välttämätön edellytys sille, että kaikilla nuorilla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta mahdollisuus opiskella tehokkaasti kykyjensä mukaisesti. Opintotukijärjestelmään liittyvää asumislisää ei kuitenkaan makseta opiskelijalle niiltä kuukausilta, joina hän ei opiskele päätoimisesti. Tämä on epäkohta, joka tulee mahdollisimman pian korjata. Opiskelijan on asuttava vuoden ympäri, ja asumisesta aiheutuu samanlaiset kustannukset kaikkina kuukausina.

Opintotuki on välttämätön edellytys sille, että kaikilla nuorilla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta mahdollisuus opiskella tehokkaasti kykyjensä mukaisesti. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta.

Muut kuin opiskelijat voivat saada yleistä asumistukea, mistä seuraa se, että opiskelijat ovat perusteettomasti epäoikeudenmukaisessa asemassa muihin väestöryhmiin verrattuna. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys. Tämä on myös opetusministeriön työryhmän mietinnössään Kannustava opintotuki 18:2002 esittämä kanta. Yli kymmeneen vuoteen opiskelijoiden opintososiaalista asemaa ei ole kohennettu, vaikka asumisen kustannukset ovat opiskelijajärjestöjen mukaan nousseet samaan aikaan 75 prosenttia.

Suomessa opiskelevan asumislisä on 80 prosenttia hyväksyttävistä asumismenoista. Asumismenoja ei oteta huomioon 214,44 euroa ylittävältä osalta. Opiskelijoista yli 70 prosentilla asumiskustannukset ylittävät ylimmän korvattavan määrän. Jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa, asumislisää ei makseta. Suomessa opiskelevan asumislisä on siten 26,90—171,55 euroa kuukaudessa.

Vuokraton korottaminen opetusministeriön työryhmän esittämään 252 euroon kuussa kohdentuisi kaikille asumislisän saajille jokai-

sella korkeakoulupaikkakunnalla opiskelu-kuukausina. Asumislisän vuokraton korottaminen vastaamaan paremmin todellisia asumiskustannuksia toisi kuukausittain asumislisää nostavalle opiskelijalle lisää tukea enimmillään noin 30 euroa.

Opintotukijärjestelmään liittyvää asumislisää ei makseta opiskelijalle niiltä kuukausilta, joi-
hän ei opiskele päätoimisesti. Tämä on epäkoh-
ta, joka tulee myös korjata mahdollisimman
pian. Pääsääntöisesti opiskelijoille asumisesta
aiheutuu samanlaiset kustannukset kaikkina
kuukausina.

Opetusministeriön laskelmien mukaan vuok-
rakaton korottaminen 252 euroon lisäisi menoja
vuositasolla noin 20 miljoonalla eurolla. Ympä-
rivuotinen asumislisä korotetulla vuokratolla
merkitsisi hallituksen talousarvioehdotukseen
verrattuna noin 42 miljoonan euron menolisäys-
tä. Budjettikäsittelyn yhteydessä hallitusryhmät
ovat tulleet osittain kristillisdemokraattien
linjalle, kun se esittää vuokraton nostamista
1.11.2005 lähtien. Lisämäärärahan tarve alenee
talousarvioaloitteessamme TAA 54/2004 vp
mainitusta 42 miljoonasta eurosta 37 600 000
euroon.

Mikäli opintotuki vastaa nykyistä paremmin
opiskelijoiden todellisia opiskelukustannuksia,
opiskelijoiden on mahdollista keskittyä päätoi-
misemmin opiskeluun ja pelkästään toimeen-
tulon vuoksi tehty työ vähenee.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen
seen TAA 54/2004 vp viitaten ehdotan,

*että momentille 29.70.55 otetaan
ylimääräisenä lisäyksenä 37 600 000
euroa opiskelijoiden asumislisän bud-
jettiperusteiseen maksamiseen koko-
vuotisena.*

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON HALLINNONALA

20. Maatalous

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Edessä on sekä EU:n laajenemisesta että tukien
muusta leikkauksesta johtuva maatalouden alas-
ajon kiihtyvä vauhdittuminen. Suomalaiset ha-
luavat pitää maaseudun asuttuna ja elinvoimai-
sena, ja lisäksi he pitävät puhtaan kotimaisen
ruoan saannin turvaamista erittäin tärkeänä asia-
na. Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetissa
esitetään 8 000 000 euron lisäystä maatalouden
kansallisen tuen määrärahaan. Summa on vaati-
maton, mutta sen hyväksyminen on selkeä osoi-
tus vastuun ottamisesta Suomen tulevaisuudesta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen
seen TAA 772/2004 vp viitaten ehdotan,

*että momentille 30.20.40 otetaan li-
säyksenä 8 000 000 euroa.*

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen kehys-
päätöksessä maaliskuussa 2004 todettiin, että
"jos vuotuiset osakemyyntitulot ylittävät 500
miljoonaa euroa, hallitus on hallitusohjelmaa
täydentäen sopinut, että ylitteestä voidaan
käyttää harkinnan mukaan enintään 10 prosent-
tia kertaluonteisiin lisämenoihin, lähinnä
infrastruktuuri-investointeihin sekä tutkimus- ja
kehitystoiminnan edistämiseen menosäännön tai
vaalikauden kehyksen estämättä".

Hallituksen päätös merkitsee sitä, että valtion osakkeiden myyntituloista ei voida rahoittaa esimerkiksi järkeviä liikenneinvestointeja, joiden tuottavuus on hyvä ja jotka turvallisuuden kannalta ovat kiireisiä. Liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen totesikin Uutispäivä Demarin haastattelussa 24.5.2004, että "hallituksen sopimus osakemyyntituloista on järjetön". Myös muut ministerit ovat voimakkaasti arvostelleet hallituksen päätöstä, josta valtiovarainministeri Antti Kalliomäki kuitenkin pitää tiukasti kiinni mm. vastauksessaan kirjalliseen kysymykseen KK 312/2004 vp.

Päätöstä on muutettava siten, että pääosa myyntituloista käytetään liikenneinvestointeihin ja osa mahdollisesti tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että luvun 31.24 perusteluissa lausuttaisiin

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtion osakemyyntituloista käytetään päätettyä suurempi osa liikenneinvestointeihin.

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Maamme perustiestön kunto on viime vuosina heikentynyt varsin huomattavasti. Tiestön perusparannukseen ei ole riittänyt läheskään tarpeeksi määrärahoja, ja myös kunnossapitotyöt ovat jääneet vähiin. Perustienpito on infrastruktuurin ylläpitoa ja yleisen turvallisuuden parantamista, mutta samalla tehokas keino tukea tasapainoista aluekehitystä ja työllisyyttä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 202/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 32

**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

30. Yrityspolitiikka

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Viime vuosina on maaseudun peruspalvelujen alasajo ollut nopeaa. Hallituksen politiikka on ollut keskittävää. Kyläkauppoja on vielä jonkin verran jäljellä. Lisäksi on hyväkuntoisia rakennuksia, joista kauppatoiminta on lakannut viime vuosina. Niissä voidaan toiminta aloittaa uudelleen. Kyläkaupat tarvitsevat valtion tukea. Näin voidaan turvata peruspalvelut ja maaseudun asuttuna pysyminen sekä oikeudenmukaisuus. Myös kauppa-autojen toimintaa on syytä tukea.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 203/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.45 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa kyläkauppojen ja kauppa-autojen toiminnan tukemiseen.

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Kotimaisten ja uusiutuvien energiamuotojen kehittämiseen on panostettava sekä energiantarpeen kasvun että ilmastokysymysten takia. Hallitus esittää hyvin vaatimatonta lisäystä, vaikka energiansäästön sekä erityisesti puun, tuulivoiman ja kierrätyspolttoaineen käytön lisäämiseksi panostusten tulisi olla tuntuvia juuri nyt.

Tämä aloite on osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 55/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa energiatukeen energiansäästön sekä puun ja

kierrätyspolttoaineiden käytön edistämiseksi.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsilisiä korotettiin kuluvan vuoden alussa perheen ensimmäisen lapsen kohdalla 10 eurolla kuussa. Korotukset lapsilisien sisaruskorotuksiin jäivät kuitenkin tekemättä, vaikka kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä niitä tuolloin esitti.

Vuoden alusta toteutunut lapsilisäkorotus merkitsi sitä, että lapsilisien reaaliarvo edelleen laski kaikilla muilla paitsi yksilapsisilla perheillä. Tehty korotus vain ensimmäiselle lapselle purki edelleen lapsilukumäärän mukaan nousevaa lapsilisäporrastusta, mitä jo aiempien lapsilisäleikkausten yhteydessä on toteutettu huonoin seurauksin.

Lapsilisätyöryhmän taannoisen selvityksen mukaan kaikkein huonoimmassa taloudellisessa asemassa ovat monilapsiset perheet. Tämä on yksi syy siihen, että suomalaiset eivät Väestöliiton tutkimuksen mukaan uskalla hankkia niin suuria perheitä kuin haluaisivat.

Lapsiperheiden aseman parantamiseksi ja väestöpoliittisten syiden vuoksi esitämme lapsilisien sisaruskorotusten nostamista 5 eurolla kuussa. Tämä aloite on osa kristillisdemokratien vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 709/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.15.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 22 000 000 euroa lapsilisien budjettiperusteiseen korottamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

a) Nykyisen äitiyspäivärahan minimimäärä on 11,45 euroa päivässä, ja sitä maksetaan kuudelta päivältä viikossa. Hallitus esittää siihen 3,75 euron korotusta ensi vuoden alusta. Ilman lapsikorotuksia maksettu täysi työmarkkinatuki tai vastaavasti työttömän peruspäiväraha on 23,16 euroa päivältä, ja sitä maksetaan viideltä päivältä viikossa. Jotta äitiyspäiväraha olisi kuukausitasolla vastaavan suuruinen, sen tulisi olla 19,30 euroa. Tämä merkitsee sitä, että korotuksen suuruuden tulisi olla kaikkiaan 7,85 euroa.

Perustoimeentuloksi on laskettu riittävän työttömyyspäiväraha, joten ei voi ajatella, että vähemmällä korvauksella tulisi toimeen. Äideistä noin neljäsosalla on alle työttömän peruspäivärahan suuruinen vanhempainraha. Äitiyspäivärahan pienuutta perustellaan lapsilisien tuomalla kompensaatiolla. Tosiasiallisesti lapsilisiä ei riitä kattamaan lapsesta aiheutuvia kuluja, joten hallituksen esittämä 15,20 euron suuruinen minimiäitiys- ja vanhempainpäiväraha ei ole kohtuullinen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 774/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 11 000 000 euroa vanhempainrahan vähimmäismäärän budjettiperusteiseen korottamiseen.

b) Suomalaisten potilaitten omakustannusosuus terveydenhuollon rahoituksesta on OECD-maiden huipputasoa. Kotitalouksien rahoitusosuus terveydenhuollon kustannuksista on tällä hetkellä noin 22 prosenttia, kun se vielä 1990-luvun alussa oli noin 15 prosenttia. Suomessa niin lääkkeille, asiakasmaksuille kuin matkakuluillekin ovat käytössä erilliset maksukatot, joiden yhteenlaskettu taso nousee yli 1 300 euron. Tämän lisäksi tulevat hammashoidon ja fysikaali-

sen hoidon kustannukset. Muissa Pohjoismaissa Suomen korkeat lääkekustannukset sekä terveyskeskus- ja sairaalamaksut herättävät suurta ihmetystä. Kun suomalainen potilas maksaa lääkkeistään keskimäärin 52 prosenttia, Ruotsissa osuus on vain 29 prosenttia ja Norjassa 21 prosenttia. Asiakasmaksukatot ovat Norjassa noin 200 euron ja Ruotsissa noin 100 euron vuositasolla, ja Tanskassa terveysterveyspalvelut ovat tyystin maksuttomia.

Korkeat kustannukset vähentävät erityisesti pienituloisten ja kroonisesti sairaiden hoitoon hakeutumista. Sairauden toteamisen ja hoidon välisen ajan viivästyminen nostaa kokonaiskustannuksia, joten pitkällä tähtäimellä säästö saattaa muuttua lisämenoksi. Taloudelliset vaikeudet saavat avohuollon potilaan laiminlyömyään lääkityksensä, joka sairaalahoidossa ei maksaisi hänelle mitään. Merkittävin syy mielenterveyspotilaan joutumiseen yhteiskunnalle kalliiksi tulevaan sairaalahoittoon on juuri avohoidon lääkityksen laiminlyönti.

Vuonna 2004 lääkkeiden vuotuinen omavastuuraja on 604,72 euroa. Rajan ylittävät lääkekustannukset korvataan kokonaan, mikäli vuotuisen omavastuurajan ylitykset yhteensä ovat enemmän kuin 16,82 euroa.

Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin sisältyvässä aloitteessa esitetään, että lääkekorvausten omavastuun vuotuisista maksukattoa lasketaan 532 euroon.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 56/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa lääkekorvausten omavastuun maksukaton laskemiseen budjettiperusteisesti.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Suomessa arvioidaan olevan pelkkää kansaneläkettä saavia henkilöitä noin 100 000. Kansan-

eläkkeen on tarkoitus turvata perustoimeentulo henkilölle, joka ei saa ansioeläkettä tai jolle on kertynyt vain pieni ansioeläke.

Yksinäisen henkilön täysi kansaneläke on vuonna 2004 1. kuntaryhmässä 496,38 euroa ja 2. kuntaryhmässä 475,73 euroa kuukaudessa. Puolisoilla vastaavat määrät ovat 436,74 ja 419,16 euroa. Kansaneläkkeen nykyinen taso ei riitä takaamaan toimeentuloa. Verotus huomioon ottaen Suomen minimieläke on Pohjoismaiden pienin.

Kansaneläkkeen alhainen taso aiheuttaa yhteiskunnalle kustannuksia toisaalla. Vähävaraiset eläkeläiset tinkivät esimerkiksi lääkkeiden hankinnasta, minkä seurauksena joudutaan hoitamaan vaikeutuneita sairauksia aikaisempaa kalliimmalla. Säästöt ruokaostoksissa johtavat ravitsemustason laskuun ja näin myös terveydellisiin ongelmiin. Eläkeläisten tuloerojen kasvu on johtamassa kasvavaan eriarvoisuuteen ja vanhusten syrjäytymiseen. Noin kolmannes köyhyysrajan alapuolella elävistä on eläkeläisiä.

Hallitus päätti esittää talousarvioesityksensä, että kansaneläkettä korotetaan 1.3.2005 lukien 7 euroa/kk, koska kuluvan vuoden alhainen inflaatiotaso olisi johtanut 2005 odotettavissa olevan indeksikorotuksen jäämiseen kohtuuttoman pieneksi lähinnä alkoholiverotuksen alennuksen seurauksista johtuen.

Kristillisdemokraattien mielestä tämä ei riitä, vaan pelkkää kansaneläkettä saavien minimieläkettä tulee nostaa 20 eurolla kuukaudessa, jotta he voisivat selvitä välttämättömistä elinkustannus- ja sairausmenoistaan. Jos eläkeläisen yhteenlaskettu kansaneläke ja sitä vähentävät eläkkeet jäävät alle uuden korotetun minimieläkkeen, kansaneläkkeeseen tehdään tasaava korotus.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 775/2004 viitaten ehdotan,

että momentille 33.19.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 25 000 000 euroa kansaneläkkeen vähimmäismäärän budjettiperusteiseen korottamiseen.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

a) Momentin 26.97.31 kohdalla esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 245/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 109 380 000 euroa, josta 90 000 000 euroa saa käyttää vain lisähenkilökunnan palkkaamiseen.

b) Perheille tulee taata todellinen mahdollisuus valita omaan elämäntilanteeseensa sopiva tapa hoitaa alle kouluikäistä lastaan. Nykyisentasoiset perhepoliittiset etuudet eivät tue vanhemmuutta ja kotien hoivatyötä.

Väestöliiton tuoreimman perhebarometrin mukaan suomalaiset haluaisivat enemmän lapsia kuin todellisuudessa saavat. Lapset halutaan aikaisempaa myöhemmin, ja moni nainen jää iän myötä lisääntyvän hedelmättömyyden vuoksi lapsettomaksi. Yksi keskeinen syy lasten saamisen siirtämiseen on taloudellinen epävarmuus.

Aikaisemman perhebarometrin mukaan yli 40 prosenttia päiväkotilasten vanhemmista haluaisi jäädä kotiin hoitamaan lapsiaan, jos se olisi taloudellisesti mahdollista. Yhteiskunnan tukitoimista tärkeimpinä pidetään edelleen joustavaan työaikaan ja kotihoidon tukeen liittyviä toimia. Lasten kotihoidon tuen tarkoituksena on ollut antaa perheille mahdollisuus jäädä hoitamaan alle 3-vuotiaista lasta kotiin. Lapsiperheet ovat erilaisista perhepoliittisista etuuksista kuitenkin tyytymättömiä kotihoidon tuen heikkoon tasoon.

Lasten päivähoidon järjestämisen lähtökohtana tulisi olla lasten etu. Useat lapsen kehitystä koskevat tutkimukset todistavat, että persoonallisuuden kasvulle olisi parasta, jos lapsi saisi elää kolme ensimmäistä vuotta kotona vanhempien hoidossa. Lasten mielenterveyden häiriöillä on todettu olevan yhteyttä liian varhain aloi-

tettuun ja toisaalta etenkin henkilöstöpulan vuoksi heikkotasoiseen päiväkotihoidon. Lastenlääkärit ovat toistuvasti muistuttaneet kotihoidon vähentävän pienten lasten infektio- ja tautiriskiä. Alle 3-vuotiaiden lasten sairastavuus on selkeästi suurempi kunnallisessa päivähoitossa kotihoidon verrattuna. Lasten sairauspäivien lukumäärä on suurryhmässä keskimäärin sata päivää vuodessa. Yksinomaan korvatulehdusten hoito maksaa yhteiskunnalle vuosittain yli 100 miljoonaa euroa. Kotihoito on nykyistä tehokkaamman tukemisen arvoinen hoitomuoto lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, mutta myös yhteiskunnallisesti julkisen talouden ja työn jatkamisen kannalta.

Hallituksen talousarvioesityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia siten, että perheen yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta maksettavan kotihoidon tuen hoitorahan määrä korotettaisiin nykyisestä 252,28 eurosta 294,28 euroon kalenterikuukaudessa ja yksityisen hoidon tuen hoitorahan määrä korotettaisiin nykyisestä 117,73 eurosta 137,33 euroon. Tämä korotus ei kuitenkaan vielä korvaa 1990-luvulla tehtyä suurta leikkausta.

Kristillisdemokraattien mielestä lasten kotihoidon tuki tulisi palauttaa lamaa edeltäneelle tasolle, jotta se olisi vanhemmille taloudellisesti nykyistä todellisempi vaihtoehto lasten hoidon järjestämiseksi. Siksi esitämme, että kotihoidon tuen hoitorahan määrää korotetaan nykyisestä 75 eurolla siten, että se olisi nykyisen 252,28 euron sijaan 327,28 euroa. Muutoin tuemme hallituksen esitystä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 244/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 10 000 000 euroa lasten kotihoidon tuen budjettiperusteiseen korottamiseen.

c) Väestön ikääntymisen aiheuttamaan hoivapalveluiden lisääntyvään kysyntään tulee vastata kehittämällä voimakkaasti omaishoitoa. Omaishoito-

hoito on taloudellinen tapa tuottaa hyvinvointia kotihoidossa. Omaishoidossa hyödynnetään ihmisen luontaisia, rakkaita lähiverkostoja, mikä jo sinänsä tuo lisäarvoa tuotettuun hoivaan. Kotona tapahtuva hoitotyö on usein inhimillisempää kuin laitoshoido, ja usein se on myös ikääntyneiden oma tahto.

Suomessa on arviolta 300 000 omaishoitajaa, ja heistä vain hiukan yli 26 000 saa kunnallista omaishoidon tukea. Omaishoitoa koskevien sosiaalihuoltolain säännösten henki ei näin ollen kunnissa toteudu. Omaishoitoa määrittelevien säännösten mukaan omaishoitoa on tuettava sekä taloudellisesti että palvelujen avulla.

Kunnissa vallitsee nykyisin kirjava käytäntö siinä, kuka on oikeutettu saamaan omaishoidon tukea. Kunnissa ei ole osattu varata riittäviä määrärahoja tähän tarkoitukseen, minkä vuoksi rahat usein loppuvat jo puolessa välissä vuotta, eikä uusia sopimuksia voida tehdä. Näin omaishoidon tuen saaminen on monessa tapauksessa sattumanvaraista, koska sitä ei ole määritelty subjektiiviseksi oikeudeksi. Kristillisdemokraattien näkemyksen mukaan omaishoidon tuen saajien määrää tulee määrätietoisesti kasvattaa ja mahdollisuus omaishoidon tukeen tulee taata jokaiselle kriteerit täyttävälle henkilölle.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 714/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 25 000 000 euroa omaishoidon järjestämiseen.

d) Nykyinen asumistukimenojen 7 prosentin omavastuuosuus toimeentulotuen perusteita määrittäessä tulee puolittaa 3,5 prosentiksi. Muutoksesta kunnille aiheutuva toimeentulotukimenojen kasvu rahoitetaan kokonaisuudessaan valtion varoista korottamalla kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuutta 20 miljoonalla eurolla.

Kohtuullinen asuminen kuuluu jokaisen perusoikeuksiin. Asumismenot ovat kuitenkin viime vuosina kohonneet huomattavasti mm. yleishyödyllisten asunto-osakeyhtiöiden vuokrien

nousun myötä niiden siirryttyä markkinataloudelliseen vuokrien määrittelyyn. Pienituloiset ihmiset, jotka elävät toimeentulotuen varassa, ovat joutuneet tinkimään välttämättömistäkin menoistaan, jopa ruoasta, selvittääksään asumismenojen nykyisen 7 prosentin omavastuuosuuden maksamisesta. Omavastuuosuuden pienentäminen puoleen nykyisestä helpottaisi kaikkein köyhimpien henkilöiden elämää.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 358/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 20 000 000 euroa asumismenojen omavastuun puolittamiseen toimeentulotuessa budjetti-perusteisesti.

e) Huumausaineiden ja alkoholin käyttö on lisääntynyt jatkuvasti. Päihdekuntoutuksen saatavuus on viime vuosina voimakkaasti laskenut, vaikka päihdeongelmaisten määrä on lisääntynyt. Laitoskuntoutuspaikat ovat vähentyneet ja hoitokassot lyhentyneet. Kun päihteiden käyttö lisääntyy, vaatii myös hoidon järjestäminen käytöstä vapautumaan pyrkiville entistä enemmän toimenpiteitä ja resursseja. Tämä aloite on osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Resursseja tulee kohdentaa tasokkaaseen huumevieroitus- ja kuntoutushoitoon, jossa pyritään irrottautumaan huumeista ja alkoholista kokonaan. Erityisen kannattavaa ja kiireellistä on kohdentaa vieroitusta raskaana oleville naisille. Huumeiden ja alkoholin käytön lisääntyminen on kaikkein voimakkainta tyttöjen ja nuorten naisten kohdalla, minkä seurauksena myös päihderaskaudet ovat lisääntyneet.

Vuosi 2004 on ollut erityisen ongelmallinen alkoholin verotuksen alentumisen ja siten alkoholin käytön lisääntymisen aiheuttamien lisähaittojen vuoksi, eikä tulevaisuus näytä lainkaan positiivisemmalta. Alkoholi tappaa vuodessa jo nykyisellään 3 000 suomalaista, ja 700 lasta syntyy vuosittain alkoholin pysyvästi vaurioittamina. Onkin tärkeää, että päihteiden vas-

taista työtä tehostetaan kaikin mahdollisin tavoin.

Kaikkein vakavin hoitoon liittyvä ongelma on se, että hoidon kustannusten maksajia ei aina löydy. Koska tuloksellinen hoito kestää jopa yhdestä kahteen vuotta, hoidon kustannukset yhden henkilön osalta nousevat jopa 84 000 euroon. Tällainen summa on henkilön kotikunnalle kunnallistalouden vaikeuksien ja muiden paineiden vuoksi usein ylivoimainen. Pienen kunnan osalta yksikin huumehoitotapaus johtaa kunnan suuriin vaikeuksiin. On vaarana, että päihteiden käytön lisääntyessä yhä useampi hoitoon haluava ei sinne pääse kotikunnan maksuvaikeuksien takia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 58/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 3 000 000 euroa päihteiden käyttäjien hoidosta aiheutuviin kustannuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon valtionavustuksen maksamiseksi kunnille ja kuntayhtymille.

53. Terveyden edistäminen ja terveysturvallisuus

50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Kansan terveydentilasta on esitetty huolestuttavia lausuntoja viime vuosina. Terveydentilan parantamiseen voidaan vaikuttaa monellakin tavalla. Myönteisiä esimerkkejä siitä, mitä valitustuksella on saavutettu, löytyy myös runsaasti. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut vuodelle 2005 terveyden edistämiseksi ja tupakoinnin ja päihteiden käytön vähentämiseksi tulostavoitteet, joiden saavuttaminen edellyttää enemmän rahaa kuin mitä hallitus vuodelle 2005 esittää. Määräraha 7 550 000 on yhtä suuri kuin vuonna 2003 ja 2004, ja ottaen huomioon, että kansalaisten terveydentila on viime vuosina pikemmin laskenut kuin noussut, on todennäköistä, että sama kehitys jatkuu, mikäli entinen linja jatkuu.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 33.53.50 otetaan lisäyksenä 1 900 000 euroa.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

59. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Veteraanien keski-ikä on jo noin 83 vuotta. Heidän toimintakykynsä heikkenee nopeasti. Kuntoutus on tärkeää. Se on tarpeen sekä veteraanien kannalta että myös siksi, että näin voidaan vähentää kalliin sairaalahoidon tarvetta.

Kuntien taloudellinen asema on heikentynyt jatkuvasti valtionosuus- ja veroleikkausten vuoksi. Kuntien menot ovat kasvussa. Kunnat eivät pysty rahoittamaan veteraanikuntoutusta, joka kuuluu valtion vastuulle.

Hallitus ehdottaa talousarvioesityksessään, että avokuntoutuksen osuus nostettaisiin nykyisestä 30 prosentista 50 prosenttiin ja laitostuntoutuksessa kuntoutusvuorokausien enimmäismäärä supistettaisiin 13 vuorokaudesta 10 vuorokauteen. Nämä muutokset perustellaan pääasiassa säästösyillä. Tällaiset heikennykset ovat kuitenkin toiminnan tason ja määrän alentamisia, joihin ei ole syytä mennä. Pienehkö lisäys määrärahaan riittää hallituksen heikennysesitysten torjumiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 206/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.92.59 otetaan lisäyksenä 1 200 000 euroa.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pitkäaikaistyöttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien aiheuttaja. Suuri huolenaihe on kasautuva työttömyys, jossa pitkäaikais-

työttömyydestä sen kaikkine seurannaisvaikutuksineen on tullut joidenkin ryhmien kohtalo ja jopa oma alakulttuurinsa. Kuitenkaan viranomaistaholla ei perheiden työttömyyttä tarkastella kokonaisvaltaisesti ja hallinnolliset esteet koetaan suurina. Poikkihallinnollisen tarkastelun puute on synnyttänyt tilanteen, jossa itse asiassa mikään taho ei edes seuraa työttömyyden kasautumista perheisiin. Työttömien perheiden kokonaisvaltainen kohtaaminen ja ongelmanratkaisu on akuutti tarve, johon niin valtakunnan tasolla kuin paikallistasollakin on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota.

Hyvinvointiyhteiskunnastamme ei pitäisi löytyä yhtäkään perhettä, jossa molemmat huoltajat ovat yhtä aikaa työttöminä. Työttömän perheen kannalta tämä ei ole kohtuuton vaatimus, eikä sen täyttäminen edellytä yhteiskunnalta kohtuutonta panosta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että pääluokan 34 perusteluissa lausutaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla mm. aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein jokaisessa perheessä ainakin toiselle huoltajalle taataan työpaikka.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Eri puolilla maata on tärkeitä investointihankkeita, jotka eivät käynnisty ilman valtion lisäpanostusta. Näillä järkevillä investoinneilla voidaan sekä parantaa akuuttia työllisyystilannetta että luoda uusia pysyviä työpaikkoja.

Tämän momentin määrärahan ohjeistuksessa korostetaan rahan käyttämistä työllisyysperusteisiin investointeihin, joilla tuetaan uusien työpaikkojen syntymistä ottamalla samalla huomioon myös alueelliset työllisyysnäkökohdat. Erityisen tärkeää tämä on sellaisilla alueilla, joilla on jouduttu nopeasti tämän pahenevan

työttömyyden kouriin, kuten esimerkiksi Uudesakaupungissa ja Kemijärvellä. Nopeasti heikentyneissä oloissa kunnan on vaikea harjoittaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa ilman valtion määrärahaa työllisyysperusteisiin investointeihin, joilla puolestaan voitaisiin tukea jo olemassa olevia yrityksiä ja toisaalta houkutella alueelle uusia. Kuntien työllisyysperusteinen tukeminen on todellakin tärkeää sellaisessa tilanteessa, jossa veronalennusten luvattu kompensatio ei kuitenkaan tuo näille alueille yhtään uutta veroeuroa, vaan heikentyvä työllisyys päinvastoin pienentää verotuloja.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 207/2004 vp viitaten ehdotan,

että momentille 34.06.64 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa työllisyysperusteisiin siirtomenoihin investointeihin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojeleminen

35.10.61 Tulva- ja myrskyvahinkorahaston peruspääoma (uusi momentti)

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä edellyttää, että keskikesän poikkeuksellisen suurten tulvien yksityisille aiheuttamat vahingot korvataan pikaisesti valtion toimesta. Myös kunnille tulisi voida korvata vahinkoja. Tämän toteuttamiseksi tulisi perustaa luonnononnettomuuksia, kuten tulva- ja myrskyvahinkoja, koskeva korvausrahasto. Valtion ja vakuutusyhtiöiden tulisi osallistua sen perusrahoitukseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 249/2004 vp viitaten ehdotan,

että uudelle momentille 35.10.61 otetaan 2 000 000 euroa tulva- ja myrsky-

vahinkorahaston peruspääoman perustamiseen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

Kansantuotteen kasvusta on työllisyyden vahvistamiseksi ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi kohdennettava oma osuutensa kaikille kansalaisryhmille. Kristillisdemokraatit alentaisivat kaikille kansalaisille keskeistä elintarvikkeiden arvonlisäveroa viidellä prosenttiyksiköllä (LA 39/2003 vp).

Hallitus on ehdottanut tuloverotuksen keventämistä 775 miljoonalla eurolla vuonna 2004. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi progressiiviseen tuloveroasteikkoon yhden prosentin inflaatiotarkistus, jonka arvioidaan alentavan valtion tuloveron tuottoa 70 miljoonalla eurolla. Hyväksymme ansiotulovähennyksen noston sekä inflaatiotarkistuksen tuloveroasteikkoon, mutta emme muutoin valtion tuloverotuksen keventämistä.

Kristillisdemokraatit ovat esittäneet satunnaisten luovutusvoittojen verotusta lisääväksi 50 prosenttiin, silloin kun luovutusvoitto perustuu alle kuuden kuukauden omistamiseen (LA 114/2004 vp). Mielestämme verojärjestelmän pitäisi suosia pitkäjänteistä säästämistä, mitä tarkoitusta esittämämme muutos myös palvelisi. Esimerkiksi USA:ssa lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittoa verotetaan huomattavasti ankarammin kuin yli vuoden omistuksessa olleen omaisuuden myyntiä.

Olemme myös esittäneet palaamista maltilliseen pörssikaupan leimaveroon (LA 103/2003 vp). Muutos lisäisi valtion verotuloja merkittävästi myös talouden taantumana olosuhteissa. Talouden nousukauden aikana veromuutos hillitsi-

si arvopaperikaupan ylikuumenemista. Pörssin kansainvälisen kilpailutilanteen kannalta pörssikaupan 0,1 prosentin vero ei olisi kohtuuton.

Alkoholiveron alentaminen tämän vuoden maaliskuun alusta on lisännyt kulutusta ja sen johdosta myös kasvusta johtuvia ongelmia. Veronalennus vähentää myös valtion tuloja noin 300 miljoonalla eurolla vuositasona. Kristillisdemokraatit ovat esittäneet (LA 115/2004 vp) veron korottamista väkevien alkoholijuomien osalta

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että osaston 11 perusteluissa lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää maaliskuuhun 2005 mennessä mahdollisuudet hyvinvointipalvelujen rahoituspohjan vahvistamiseksi palauttamalla ns. pörssiveron ja lisäämällä lyhytaikaiseen omistamiseen perustuvaa myyntivoiton verotusta.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuuden laajentaa "saastuttaja maksakoon" -periaatetta sovellettavaksi myös mielen saastuttamiseen niin, että väkivaltaista tai muutoin epäeettistä kuvausta sisältäville kuvataallenteille säädetään erillinen haittavero.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää helmikuun 2005 loppuun mennessä mahdollisuudet korottaa alkoholiveroa väkevien alkoholijuomien osalta.

4. Eduskunta edellyttää, että tulevissa veroratkaisuissa varmistetaan se, että kaikki kansalaisryhmät pääsevät kasvusta osallisiksi mm. alentamalla elintarvikkeiden arvonlisäveroa 12 prosenttiyksikköön.

**VaVM 41/2004 vp — HE 151/2004 vp, HE 244/2004 vp,
HE 255/2004 vp**

Vastalause 3

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2004

Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 4

*Yleisperustelut***Talouden kehityksestä**

Hallitusohjelmassa asetettu talous- ja työllisyyspolitiikan tärkein tavoite, työllisyyden lisääminen vähintään 100 000 hengellä, muuttuu koko ajan yhä haasteellisemmaksi. Suomen talouskasvu on ollut muiden euromaiden tapaan hidasta, vaikka maailmantalous on kasvanut nopeimmin 20 vuoteen. Valtiovarainministeriön tuoreen arvion mukaan Suomen kokonaistuotannon kasvu hidastuu ensi vuonna jäaden kolmen prosentin tuntumaan, kun kasvu tänä vuonna nousi 3¼ prosenttiin. Ennusteiden mukaan kasvu alkaa tämän jälkeen jälleen hidastua eikä tämän voimakkaampaa kasvusuhdannetta ole odotettavissa.

Suomen talouden kasvun rakenteen odotetaan jonkin verran muuttuvan. Kun vielä tänä vuonna kotimainen kasvu perustuu yksityiseen kulutukseen, ennustetaan yksityisen kulutuksen merkityksen ensi vuonna pienenevän muun muassa kotitalouksien kasvavan velkaantumisen takia. Tilalle talouskasvun vauhdittajiksi nousee yritysten investointien ja viennin hienoinen elpyminen.

Työllisyystilanne pysyy edelleen heikkona. Teollisuuden työpaikat vähenevät jo kolmatta vuotta peräkkäin. Palvelusektorilla työpaikat lisääntyvät ja pysyvät rakentamisessa ennallaan. Teollisuuden investointiaste elpyy hieman, tosin pääosa investoinneista suuntautuu edelleen ulkomaille lähemmäs markkinoita. Työllisyysaste painuu valtiovarainministeriön mukaan tänä vuonna 67,1 prosenttiin ja nousee ensi vuonna hieman, 67,5 prosenttiin.

Työllisyys ja hyvinvointipalveluiden rahoitus

Vain työllisyysasteen merkittäväällä nostamisella voidaan varmistaa, että hyvinvointipalveluiden ja tulonsiirtojen rahoituspohja kestää. Työttömyyden vähentäminen ja työllisyysasteen nos-

taminen ovat välttämättömiä myös ihmisten henkilökohtaisen selviytymisen ja hyvinvoinnin takia. Rakennetyöttömyys on jo pitkään pysytellyt Suomessa korkealla tasolla. Rakennetyöttömien osuuden työvoimasta arvioidaan olevan 7—8 prosenttia. Kun työttömyysaste tällä hetkellä on kahdeksan prosenttia, muodostaa tämä vaikeasti työllistettävien joukko valtaosan työttömistä. Suomelle on tyypillistä, että työttömyys kohdentuu erityisen voimakkaasti matalapalkka-aloille, joiden työntekijät ovat vähän koulutettuja.

Hyvin koulutetun on aina helpompi päästä töihin kuin huonosti koulutetun. Suomessa tämä ero on muita vanhoja EU-maita jyrkempi. Tässä piilee Suomen työttömyyden ydin: työpaikkojen vaatimustaso on kasvanut ja heikommin koulutetut ovat syrjäytyneet työmarkkinoilta. Sama kehitys on usein myös ikääntyneiden työntekijöiden työmarkkinoilta pois siirtymisen taustalla. Kiristyvän kilpailun maailmanmarkkinoilla pärjääminen tulee entistä enemmän edellyttämään Suomelta ja suomalaisilta yrityksiltä panostuksia korkean teknologian osaamiseen, innovaatioihin ja tutkimukseen. Samaan aikaan on kuitenkin huolehdittava myös matalan tuottavuuden alojen kehitysmahdollisuuksista.

Hallituksen rakenteellisen uudistuksen keinoina ovat olleet panostukset aktiiviseen työvoimapolitiikkaan sekä voimakkaisiin veronkevennyksiin. Ansiotuloverojen kevennykset, yritysverouudistus ja viimeisimpänä tulopoliittiseen sopimukseen liittyvä hallituksen veronalennuspaketti nostavat hallituksen tekemien veronalennusten loppusumman tällä vaalikaudella 3,65—3,66 miljardiin euroon. Hallitus on näillä esityksillä alentanut ansiotulojen verotusta kolmella miljardilla eurolla eli lähes kolminkertaisesti, mitä hallitusohjelmassa on luvattu. Näin on toimittu siitä huolimatta, että yleisen veroalen työllisyysyhyöty on tutkitusti osoitettu heikoksi. Lisäksi tapa, jolla hallitus on — sinänsä perustellusti — alentanut pienituloisten veroja, on

heikentänyt jo ennestään vaikeuksissa olevaa kuntataloutta. Hallituksen esitykset ovat kaventaneet veropohjaa tavalla, joka tulevaisuudessa väistämättä heikentää valtion mahdollisuutta hyvinvointipalveluiden rahoittamiseen, ellei veropohjaa laajenneta esimerkiksi ympäristö- ja energiaverojen kautta.

Vanhempainkustannusten tasaus kaikkien työnantajien vastuulle

Lasten tekoon ja perheen ja työelämän yhteensovittamiseen kannustaminen edellyttää hallitukselta muutakin kuin juhlapuheita. Työnantajat eivät halua palkata nuoria naisia vakituisiin työsuhteisiin välttääkseen raskaudesta aiheutuvia kustannuksia, jotka ovat noin 7 000—10 000 euroa lasta kohden. Kustannukset lankeavat tällä hetkellä yksin äidin työnantajan maksettavaksi. Erityisen suuri ongelma tämä on naisvaltaisille pk-yrityksille. Hallituksen esitys, jossa vanhempainkustannuksia korjataan vain vuosilomakorvausta koskevalta osin eli noin 500 eurolla lasta kohden, on täysin riittämätön. *Vanhemmuiden kustannusten tasaaminen täysimääräisesti kaikkien työnantajien kesken voitaisiin toteuttaa esimerkiksi vihreän eduskuntaryhmän lakialoitteessa esitetyn konkreettisen mallin pohjalta.*

Suomalaisten työmarkkinoiden ongelmana ovat myös ptkätyöt. Ptkätyöt ovat erityisesti koulutettujen nuorten naisten ongelma. Esimerkiksi valtiolla työskentelevistä alle 30-vuotiaista korkeakoulutetuista naisista vain 10 prosenttia on vakituksessa työssä. On hyvä, että työministeriö suunnittelee asettavansa ptkätöiden teettämistä tutkivan selvityshenkilön. *Vihreä eduskuntaryhmä vaatii hallitukselta toimia julkisella sektorilla määräaikaisissa työsuhteissa työskentelevien työntekijöiden työsuhteiden vakinaistamiseksi.*

Tavoitteena vahvistaa kuntataloutta

Vihreän eduskuntaryhmän vastalauseen pohjalta on sama talouskehitystä koskeva ennuste kuin hallituksen talousarvioesityksessä. Vaihtoehdossa otetaan harppaus ekologisen verouudis-

tuksen suuntaan. Siinä esitetään talousarvioon energia- ja ympäristöveroja 258 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä hallitus esittää. Kaiken kaikkiaan esitämme talousarvioon 368 miljoonaa euroa lisää määrärahoja ympäristö- ja energiaverojen lisäksi lisäämällä harmaan talouden piiriin jäävien saatavien saamista verotuksen piiriin. Näiden lisäksi esitämme vaihtoehtona hallituksen tulopoliittisen sopimuksen tueksi tekemille veronalennuksille paremmin pienituloisia suosivaa veronalennusmallia. Vihreiden mallissa valtioveroja alennetaan 60 eurolla kaikilta verovelvollisilta. Niiltä osin, kun veroasteikko menee miinukselle, vähennettäisiin negatiivinen valtionvero veronmaksajan maksamasta kunnallisverosta, mutta sitä ei vähennettäisi kunnalle tilitettävästä verosta, jolloin vähennys ei pienentäisi kuntien, vaan valtion verotuottoa. Vastalauseen suurimmat menolisäykset painotuvat kehitysyhteistyöhön, kuntatalouden kohentamiseen sekä lapsiperheiden tukemiseen.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kuntien rahoitustilanne pysyy kokonaisuutena ottaen edelleen kireänä. Kuntasektori on jo neljättä vuotta peräkkäin alijäämäinen. Viime vuonna kuntatalouden alijäämä oli 200 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa sitä, että noin 80 kuntaa vuosittain rahoittaa toimintonsa kokonaan lainarahalla. 136 kuntaa on ilmoittanut nostavansa ja vain yksi kunta alentavansa veroprosenttiaan vuonna 2005. Tästä huolimatta hallitus esittää vuoden 2005 talousarvioesityksessä, että lain mukaan vuonna 2005 toteutettavaksi tarkoitettun valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon tarkistuksen edellyttämät kuntien valtionosuuksien lisäykset, kokonaisuudessaan 502 miljoonaa euroa, tehtäisiin takapainotteisesti jaksotetusti neljän vuoden aikana vuosina 2005—2008. Samoin myös valtionosuuksien inflaatiokorotus tehtäisiin vain 75-prosenttisesti. Näillä esityksillä hallitus entisestään heikentää kuntataloutta eli toimii täysin päinvastoin kuin väittää toimivansa. *Vastalauseessamme vuoden 2005 talousarvioon varataan 195 miljoonaa euroa hallituksen esitystä enemmän määrärahoja ja kohdennettavaksi kuntatalouden vahvistamiseen.*

Hyvinvointipalvelut tuotetaan kunnissa. Kuntatalouden heikoista näkymistä huolimatta kuntien velvoitteet edelleen lisääntyvät. Esimerkiksi hoitotakuun hallitus on päättänyt aloittaa kertysäyksellä vastoin alkuperäistä suunnitelmaa, jossa uudistus oli tarkoitus ajaa sisään asteittain. Hoitotakuun toteuttamisen arvioidaan aiheuttavan kuntien talouteen ensi vuonna noin 100 miljoonan euron ylimääräisen menolisäyksen, joka syntyy hoitojonojen purkamisesta. Hallituksen talousarvioesityksessä ei ole hoitojonojen purkamiseen varattu määrärahaa. *Vihreässä vastalauseessa esitetään 100 miljoonan euron varaamista vuoden 2005 talousarvioon kuntien valtionosuuksiin hoitotakuun toteuttamista varten. Lisäksi esitetään 65 miljoonan euron määrärahan varaamista valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden rakenteen muuttamiseksi siten, että järjestelmä ottaisi huomioon kunnallisista erityispiirteistä aiheutuvia ongelmia (muuttoliike, kasautuvat sosiaaliset ongelmat jne.) sekä kannustaisi kuntia ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon.*

Osa tuporatkaisuun liittyen sovitusta veronkevennysvarasta olisi tullut suunnata lapsiperheille "verohelpotuksina", korottamalla lapsilisiä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana lapsiperheet ovat tutkimusten mukaan köyhtyneet suhteessa muuhun väestöön, ja erityisesti näin on tapahtunut monilapsisille perheille. Lapsilisiä leikattiin vuonna 1995, eikä niihin viime vuonna tehdyn pienen korjauksen lisäksi ole tehty edes indeksikorotuksia. *Lapsilisien osalta vastalauseessa esitetään, että kaikkien alle 7-vuotiaiden lasten lapsilisiä nostetaan 20 eurola.*

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)*

Hallitus esittää kansainväliseen kehitysyhteistyöhön vuoden 2004 talousarviossa 540 miljoonaa euroa. Julkisen kehitysyhteistyön kokonaistaso talousarvioehdotuksessa on näin ollen 0,39 prosenttia BKT:stä.

Suomi on sitoutunut YK:n suositusten mukaan nostamaan kehitysyhteistyömäärärahojen tason 0,7 prosenttiin BKT:stä. Selvityksen mukaan yli puolet suomalaisista olisi valmiita nostamaan kehitysyhteistyömäärärahojen tason 0,5 prosenttiin. Myös Suomen kehitysyhteistyötä tutkinut OECD:n kehitysapukomitea DAC suosittelee selkeän suunnitelman vahvistamista 0,7 prosentin BKT-osuuden saavuttamiseksi vuoteen 2010 mennessä. Seuraavassa kehityspolitiikan linjauksessa tulisi tuoda selvästi esille köyhyyden vähentäminen Suomen kehitysyhteistyön päätavoitteena sekä vuosituhanneen kehitystavoitteet BKT:stä. Valtioneuvos Holkerin kehitysavun tason ja laadun selvitystyöryhmä esitti suunnitelman, jonka mukaan kehitysyhteistyömäärärahojen taso voitaisiin askel askeleelta nostaa kohti 0,7 prosentin BKT-tasoa vuoteen 2010 mennessä. Esityksen mukaan määrärahojen tason olisi vuonna 2004 pitänyt olla 0,41 prosenttia BKT:stä, ja vuonna 2005 tavoitteena tulisi olla 0,46 prosentin taso. Vaikuttaa siltä, että hallituksen esittämällä nostovauhdilla kehitysyhteistyömäärärahojen tason nostamisen vaikein urakka ollaan jättämässä seuraavalle hallitukselle. Jotta näin ei kävisi, esitämme kehitysyhteistyömäärärahojen nosta-

mista vuoden 2005 talousarviossa 620 miljoonaa euroon, joka vastaa noin 0,41 prosentin tasoa BKTL:stä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 28/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 80 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kuluttajavalituslautakunta on jo vuosia ollut aliresursoitu, minkä takia kuluttajavalituslautakunnan asiat ovat pahasti ruuhkautuneet. Selvityksen mukaan ruuhkautuminen alkoi jo vuosina 1989—1990 eikä tilannetta ole sen jälkeen kyetty sisäisten toimintatapojen muuttamisesta ym. tehostamistoimista huolimatta korjaamaan. Asiaan on vaikuttanut myös se, että kuluttajavalituslautakunnalle saapuneiden valitusasioiden määrä lisääntyi vuosina 2002 ja 2003 dramaattisesti ja sama kehitys näyttää jatkuvan myös kuluvana vuonna. Asioiden käsittelyn ruuhkautuminen pitkittää käsittelyaikoja, ja apulaisoikeuskanslerin vuosi sitten antaman lausunnon mukaan tilannetta ei voida pitää tyydyttävänä. Kuluttajavalituslautakunnan toimintaedellytysten kehittämisessä on lausunnon mukaan päästävä mahdollisimman pian perustuslain joutuisuussäännöksen edellyttämälle tasolle. Asioiden käsittelyn jouduttaminen onnistuu ainoastaan lisähenkilökunnan palkkauksen kautta. Tämä edellyttäisi palkkakuluihin 200 000 euron lisäystä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.21 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa kuluttajavalituslautakunnan palkkakulujen lisäykseen.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vankien määrä on Suomessa kasvanut vuosittain vuodesta 1998, jolloin vankeja oli keskimäärin 2 772. Vuonna 2002 vankeja oli keskimäärin jo 3 433. Tänä vuonna vankimäärän arvioidaan nousevan jo 3 600:een ja ensi vuonna 3 700:ään. Vankimäärää ovat nostaneet muun muassa oikeuskäytännön ankaroituminen sekä huumausainerikollisten ja ulkomaalaisvankien sekä sakon muuntorangaistusta suorittavien määrän lisääntyminen.

Rikosseuraamusviraston asettaman työryhmän raportin (1/2003) "Vankien terveydenhuollon kehittäminen" mukaan vankien määrän kasvu, vankien lisääntynyt sairastuvuus sekä hoitohenkilökunnan vähäisyys ovat johtaneet vankien terveydenhuollon kriisiytymiseen. Syrjäytyneisyyteen liittyvät vakavat terveysongelmat ovat maassamme yhä enenevästi langenneet juuri vankeinhoidon terveydenhuollon hoidettaviksi. Taustalla näyttää selvästi olevan alkoholin ja huumeiden käytön lisääntyminen sekä psykiatrisen sairaanhoidon raju heikentäminen 1990-luvun alussa.

Samaan aikaan vankiloista puuttuu tarvittava oma terveydenhoitohenkilökunta. Erityisesti sairaanhoitajia ei ole tarpeeksi, eivätkä he ehdi paneutua vangin tulotilanteeseen, jolloin sairaanhoitaja tekee tulohaastattelun, arvioi päihteidenkäyttöä ja toteuttaa mahdollisen vieroitus-hoidon lääkärin määräyksen mukaisesti sekä tekee työhön sijoitettavalle vangille työhöntulotarkastuksen.

Valtion vuoden 2005 talousarvioesityksessä esitetään vankeinhoitoon 182 950 000 euroa. Määrärahan mitoituksen perusteluissa ei sanalakaan viitata varautumiseen vankien terveyden-

huoltomenojen kasvuun. Tämä on vastoin eduskunnan tahtoa. Vankien terveydenhuollon parantaminen vaatii Rikosseuraamusviraston asettaman työryhmän mukaan usean lääkärin ja 23 sairaanhoitajan, mutta myös psykologin ja toimintaterapeutin viran perustamista. Lisäksi vankimäärän kasvun ja vankien sairastavuuden lisääntymisen myötä lääkekustannukset ovat nousseet erittäin merkittävästi viime vuosina.

Jotta vankeinhoitolaitos pystyisi asianmukaisesti huolehtimaan vankeinhoidon pitkäjänteisestä kehittämisestä tavoitteena vankien kuntoutus sekä päihderiippuvuuden ja uusintarikollisuuden vähentäminen sekä huolehtimaan henkilökunnan riittävyydestä ja asianmukaisesta palkkauksesta, tulee momentille kohdennettua määrärahaa nostaa. Momentille tulee lisätä 5 000 000 euroa vankien terveydenhuollon parantamiseen ja 3 000 000 euroa huumeita käyttävien vankien sopimushoitoon.

Edellä olevan perustella ja talousarvioaloitteen TAA 39/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa vankien terveydenhuoltoon.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset (arviomääräraha)

Nykyinen valtionosuusjärjestelmä ja verotulojen tasausjärjestelmä eivät pysty vastaamaan kunnallisista erityispiirteistä nouseviin ongelmiin sen paremmin muuttotappioalueilla kuin ns. urbaaneilla alueillakaan eli kasvukeskuksissa ja niiden ympärille syntyvillä alueilla. Ylipäättään kunnilla on epätasaisesti jakautuvia velvoitteita, jotka tulisi ottaa huomioon valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteissa. Tällaisia vel-

voitteita aiheuttavat muun muassa kasautuvat sosiaaliset ongelmat, joukkoliikennepalvelujen tarve, vammaisten osuus kuntalaisista, maahanmuuttajien äidinkielen opetus, vankien kotiuttaminen siviilielämään, toimeentulotukiasiakkaiden määrä ja huumeongelmat.

Valtionosuusjärjestelmän rakennemuutos sisältyy ehdotuksena myös valtioneuvoston periaatepäätökseen Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta. Ohjelma tähtää terveyden edistämiseen ennalta ehkäisevän terveydenhuollon keinoin. Ohjelman yhtenä toimenpiteenä on tarkistaa kuntien sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvan valtion rahoituksen perusteita siten, että siinä otetaan huomioon myös kunnan toimenpiteet asukkaiden terveyden edistämiseksi. Tätä periaatepäätöksen linjausta ei toistaiseksi ole viety eteenpäin.

Hallituksen tehtävänä on osaltaan turvata kuntien talouden vakaus ja rahoituksen riittävyys siten, että terveystaloudet ja muut palvelut voidaan turvata. Samalla on määriteltävä se terveydenhoidon taso, johon kaikki Suomessa asuvat ovat oikeutettuja asuinkunnasta riippumatta, ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa unohtamatta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 40/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 26.97.31 otetaan lisäyksenä 65 000 000 euroa valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden rakenteen muuttamiseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 2 v)

Suomen itsenäinen puolustus voidaan turvata jonkin verran hallituksen esitystä pienemmällä

satsauksella uusiin puolustusmateriaalihankintoihin. Suomen asukaslukuun suhteutetut puolustusmäärärahat ovat yli kaksinkertaiset Natoon kuulumattomien Euroopan valtioiden keskiarvoon verrattuna. Toisaalta asejärjestelmämme on jo nykyisellään Nato-yhteensopiva. Valtionhallinnon tiukan menokurin on ulotuttava tasapuolisesti kaikille hallinnonaloille, ja viime vuosina puolustuksen pääluokka on kasvanut voimakkaasti suhteessa valtion muihin menoihin. Tämän vuoksi ehdotamme, että puolustusmateriaalihankintoja leikataan viisi prosenttia hallituksen esittämästä siten, että leikkaus painottuu ulkomailta tehtäviin asehankintoihin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 42/2004 vp viitaten ehdotamme

*että momentilta 27.10.16 vähennetään
30 000 000 euroa.*

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

18. Verohallinto

21. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Sisäasiainministeriön talousrikosten torjuntaa pohtineet työryhmät jättivät kesäkuussa mietintönsä, joissa muun muassa osoitetaan, että harmaan talouden ja talousrikollisuuden vuotuinen kokonaismäärä on Suomessa arviolta 5 miljardia euroa eli noin neljä prosenttia bruttokansantuotteesta. Valtiolta jää miljardeja euroja verotuloja saamatta harmaasta taloudesta ja mahdollisesta ylikansallisesta veronkierrosta johtuen. Varsinainen talousrikollisuus on viime aikoina entisestään laajentunut ja kerännyt piiriinsä entisten toimijoiden lisäksi huume- ja muuta rikollisuutta. Tutkinnassa olevien talousrikosten määrä on vuodessa noussut 850:stä yli 2 300:aan.

Työryhmien esitykset on välittömästi pantava toimeen. Valtion budjetin kannalta tämä tarkoittaa varautumista vähintään työryhmän esittämien 75 talousrikostutkijan palkkaamiseen. Tällä hetkellä budjetista löytyy määräraha vain noin 10 virkaan. Kukin taloustutkija tuottaa takaisin saatuna rikoshyötynä valtiolle noin 100 000 euroa vuodessa. Satsaus uusiin virkoihin olisi siten enemmän kuin kannattava.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 680/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 28.18.21 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa harmaan talouden torjuntaan.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitusohjelman mukaan Suomi nostaa lähivuosina tutkimusrahoitustaan. Rahoitusta yliopistojen toimintamenoihin sen sijaan ei juurikaan olla kasvattamassa: toimintamäärärahat kasvavat ensi vuonna vain vajaat kaksi prosenttia tämän vuoden vastaavasta. Tämäkin määrärahalisäys on kytketty tutkintojen määrän kasvattamiseen entisestään.

Yliopistoille ohjattu julkinen rahoitus on viime vuosina käytetty yliopistojen laajentamiseen, ei niiden tason nostamiseen. Vuosina 1992—2001 kasvoi opiskelijoiden määrä 33 prosenttia, maisterien määrä 38 prosenttia ja tohtorien määrä 128 prosenttia. Opettajien määrä sen sijaan supistui 3 prosenttia. Vaikka Suomessa puhutaan tutkimuksen laadusta enemmän kuin koskaan ennen, panostetaan yliopistojen rahoituksessa vain määrän, ei laadun kasvattamiseen. Nykyisen kaltainen yliopistojen rahoitusmalli ajaa yliopistoja ensi sijassa haalimaan paljon tutkintoja. Tuloksena on, että perusopetus on re-

surssipulan vuoksi kärsinyt. Tämä perusopetuksen resurssipula näkyy massaluentoina, kirjaintentteinä ja paljon puhutun henkilökohtaisen palautteen ja ohjauksen puutteena. Tässä voi olla yksi syy myös pitkiin valmistumisaikoihin.

Opettajien määrää ei voi vähentää opetuksen tason laskematta. Samaan aikaan uusia tutkimusaloja syntyy, tutkimuslaitteet kallistuvat ja kansainvälisissä tapahtumissa on oltava mukana. Resursseja tulee nyt kohdentaa perusopetuksen laadun parantamiseen. Momentille ehdotetaan lisättäväksi 10 000 000 euroa kohdennettavaksi yliopistojen perusopetukseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 623/2004 vp ehdotamme,

että momentille 29.10.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa yliopistojen perusopetuksen laadun parantamiseen.

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy on koulutuksen tärkeä tehtävä. Koulutuksellinen syrjäytyminen on ongelma sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Suomessa muutamaa sataa nuorta lukuun ottamatta lähes kaikki nuoret suorittavat peruskoulun loppuun. 7—8 prosenttia nuorista kuitenkin joko jää toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle koulutuksen aloittamisvaiheessa tai keskeyttää myöhemmin opintonsa. Koulutuksesta tapahtuvan syrjäytymisen ehkäisemisessä keskeistä on panostaa peruskouluopetuksen laatuun ja jatko-opintojen ulkopuolelle syystä tai toisesta jäävien tai jättäytyvien nuorten ohjaukseen ja motivointiin. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnilla olisi oltava riittävästi resursseja esimerkiksi perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen, lukio-opetuksen laadun parantamiseen sekä riittävän opintojen ohjauksen takaamiseen lukioissa ja ammatillisen toisen asteen lähiopetustuntien määrän riittävyyden varmistamiseen.

Perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan ensi vuonna pienenevän 6 000 oppilaalla. Kun perusopetuksen määrärahan mitoituksessa käytetty keskimääräinen yksikköhinta peruskoulussa on ensi vuonna 4 966 euroa oppilasta kohti, syntyy oppilasmäärän pienentymisestä valtiolle säästöjä noin 30 000 000 euroa. Tämä summa tulee kokonaisuudessaan palauttaa perusopetuksen laadun parantamiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 624/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 30 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen perusopetuksen laadun parantamiseen.

90. Taide ja kulttuuri

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valtiontalouden säästötoimenpiteinä on kirjastojen lakisääteisiä valtionosuuksia siirretty veikkausvoittovarojen tuotosta rahoitettavaksi vuodesta 1994 lähtien niin, että vuoden 2001 talousarviossa alle 10 prosenttia valtionosuuksista katettiin yleisillä budjettivaroilla. Valtiontalouden tilanteen parantuessa eduskunta on useassa yhteydessä kiinnittänyt huomiota siihen, että lakisääteiset menot tulisi kattaa yleisillä budjettivaroilla. Eduskunta hyväksyi valtion vuoden 2000 talousarvion käsittelyn yhteydessä lausuman, jossa edellytettiin hallitukselta suunnitelmaa, jonka mukaisesti nyt veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista rahoitettavat lakisääteiset valtionosuudet siirretään vähitellen yleisistä budjettivaroista katettaviksi. Vuonna 2001 hyväksytyssä laissa raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuoton käyttämisestä säädetään, että kirjastojen valtionosuuden siirtäminen yleisistä budjettivaroista katettavaksi 10 vuoden siirtymäajalla aloitetaan vuoden 2003 budjetissa. Tämän lisäksi eduskunta liitti asiaa koskevan ponnen valtion vuoden 2004 talousarviosta hallitukselle antamaansa vastaukseen.

Hallituksen esitys ei nykyisellään vastaa eduskunnan tahtoa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 47/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.90.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

31. Valtionosuus- ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Esitetyllä määrärahakorotuksella paikattaisiin teatterilain piirissä olevien teattereiden yhä syvenevää rahoitusongelmaa. Työvoimavaltaisen teatterialan kustannukset ovat nousseet vuosittain ilman, että teattereiden valtionosuuden perustana olevan henkilötövuoden hintaa on korotettu. Kriisiä pahentaa se, että laskennallisten henkilötövuosien määrä on jäänyt jälkeen todellisuudesta noin 200 henkilötövuotta.

Esitetty määräraha käytettäisiin lain mukaisesti heikoimmassa asemassa olevien teatterilain piiriin kuuluvien alueellisten teattereiden, lastenteattereiden ja ruotsinkielisten teattereiden tilanteen helpottamiseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 509/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa.

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahakorotuksella nostettaisiin teatterilain ulkopuolisen ns. vapaan teatterikentän tuki 1,7 miljoonaan euroon, mikä olisi se taso, jolle sitä teatterilain valmisteluvaiheessa vuonna 1993 kaavailtiin. Tämä olisi hätäapu, jolla pystyttäisiin turvaamaan vapaan teatterikentän toiminta tällä hetkellä.

Teatterilain ulkopuolinen vapaa ammattiteatterikenttä tuottaa Suomessa 17 prosenttia esityksistä, kerää 12 prosenttia katsojista ja saa 1,9 prosenttia valtionavusta. Palkattoman työn osuus on tällä hetkellä noin 66 prosenttia työ-

ajasta. Tämän palkattoman työn arvo on noin 3,5 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 823/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.90.52 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa teatterilain ulkopuolisen vapaan teatterikentän tukeen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon hyvä toimivuus on perusta koko liikennejärjestelmän toimivuudelle. Rataverkon keskeiset ongelmat ovat ikääntyminen ja rataparasiteetin puute. Rataverkon ja rautatieliikenteen kehittäminen on edellytys junaliikenteen kilpailukyvyyn parantamiselle. Sen sijaan, että radanpidon määrärahoja leikataan, niitä tulisi määrätietoisesti lisätä.

Perusradanpitoon kuuluvat ratojen kunnossapito ja korvausinvestoinnit, muun muassa päällysrakenteen uusiminen ja turvalaitetyöt. Suomen radat ovat ikääntyneet, ja korvausinvestointitarve on kasaantunut 1980-luvulla tapahtuneiden laiminlyöntien takia. Vaikka 1990-luvulta alkaen korvausinvestointeja on tehty runsaasti, ne sitovat edelleen suuren osan perusradanpidon rahoista. Ratahallintokeskuksen mukaan ratojen korvausinvestointeihin tarvittaisiin vuositasolla 170 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksessä korvausinvestointeihin on varattu 140 miljoonaa euroa. Jotta korvausinvestointeja pystyttäisiin tekemään suunnitellussa tahdissa ja jotta liikenne- ja käyttörajoituksiin liikenneverkossa ei tarvitsisi korvausinvestointien viivästymisen takia turvautua, on perusteltua, että perusradanpidon rahoitus pohjaa vahvistetaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 20/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus esittää joukkoliikenteen osto- ja kehittämismomentille 78,3 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteen kilpailutilanne on viime vuonna toteutetun autoveron alennuksen sekä käytettyjen autojen tuonnin kasvun myötä tällä hetkellä Euroopan kovin. Liikenteen määrän kasvu kiihtyy, mutta tästä huolimatta hallitus jälleen kerran esittää joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen tuntuva leikkaamista.

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2005 merkitsee sitä, että mahdollisuudet alue- ja kuntatason liikenteen tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen heikkenivät entisestään. Karu tosiasia on se, että joukkoliikenteen toimintaedellytykset esimerkiksi Pohjois- ja Itä-Suomen haja-asutusalueilla tulevat vaikeutumaan ja matkustaminen kallistuu.

Joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen leikkaaminen puree myös kaupunkien joukkoliikenteeseen: joukkoliikenteen kehittäminen hidastuu ja paineet lippujen hintojen korottamiseen kasvavat. Hallituksen tavoite kasvattaa joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä kaupunkiseuduilla ei tämän määrärahan puitteissa näin ollen tule toteutumaan.

Esitys ei myöskään tue ponnisteluja liikenneturvallisuuden parantamiseksi, sillä joukkoliikenteen osuuden kasvattaminen henkilöliikenteestä on tutkimusten mukaan paras tapa parantaa liikenneturvallisuutta.

Joukkoliikenteen kehittämiseen tarvitaan myös uusia avauksia. Esimerkiksi alueellisten joukkoliikennejärjestelmien kehittämiseen (mm. pikaraitiotieyhteyksien rakentaminen) koko valtakunnan alueella tulisi valtion budjetista olla mahdollista anoa määrärahoja.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 258/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 31.60.63 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Lisäksi ehdotamme

momentin 31.60.63 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että joukkoliikenteen rahoitusta nostetaan määräraha-kehyksissä siten, että palvelutason paranimisella saadaan joukkoliikenteen käyttäjämäärät kasvuun ja että joukkoliikenteen tukea osoitetaan nykyisten paikkakuntien lisäksi myös Helsingin, Turun ja Tampereen seutujen joukkoliikenteelle.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen edellyttää hallitukselta pitkäjänteisiä toimia ja ennakoitavissa olevaa tukitasoa. Uusiutuvien energialähteiden kilpailukyvyyn parantamisessa avainasemassa on teknologian kehittäminen. Eduskunnan keväällä 2001 hyväksymässä kansallisessa ilmasto-ohjelmassa todetaan, että Kioton ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen suunnattavan vähintään 33 500 000 euroa julkista energiatukea vuosittain vuoteen 2010 saakka. Kansallisessa ilmastostrategiassa linjataan investointituen lisäksi kolme muuta instrumenttia, joiden avulla uusiutuvan energian tuotantoa edistetään siten, että Suomi pysyy vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä Kioton sopimuksen edellyttämässä aikataulussa. Nämä kolme muuta instrumenttia ovat verotuki,

uuden teknologian kehittäminen ja uuden rahoitusinstrumentin kehittäminen suurille demonstraatiohankkeille.

Viimeksi eduskunta edellytti hallituksen toteuttavan kansallisen ilmasto-ohjelman päätökset liittäessään ydinvoiman lisärakentamista koskevan periaatepäätöksen reunaehdoksi uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä ja energian säästöä koskevat ponnet. Lisäksi uusiutuvien energialähteiden edistämishjelman uudessa versiossa esitetään uusiutuvien energialähteiden käytölle ja uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotannon lisäämiselle korkeampaa tavoitetasoa kuin tähän saakka. Vuoteen 2003 saakka toteutunut energiatuki on vuosittain jäänyt noin 10 000 000 euroa alle ilmasto-ohjelman tavoitteen. Hallituksen esitys vuoden 2005 talousarvioksi ei korjaa tilannetta. Siinä energiatukeen esitetään 27 700 000 euroa. Määräraha jää noin 6 000 000 euroa alle kansallisessa ilmasto-ohjelmassa linjatun tarvetason. Tämän vuoksi myös uusittu uusiutuvien energialähteiden edistämishjelma voidaan unohtaa, koska rahaa siinä esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen ei ole.

Ilmastostrategian ja keväällä 2002 tehdyn ydinvoiman lisärakentamista koskevan periaatepäätöksen yhteydessä hyväksytyjen lausumien valossa demonstraatiohanketuen sisällyttäminen energiatuen myöntämisvaltuuksiin on välttämätöntä. Myös uudistetussa uusiutuvien energialähteiden edistämishjelmassa todetaan, että esimerkiksi tuulivoiman rakentamisen edistäminen toivotussa aikataulussa edellyttää hankerahoitusta demonstraatiohanketuen puolelta. Vain suuriin demonstraatiohankkeisiin tarkoitettujen avulla on mahdollista päästä uuden energiateknologian, kuten tuulivoiman, laajamittaiseen ja nopeutuvaan käyttöönottoon tulevaisuudessa myös Suomessa. Demonstraatiohankkeiden edistämiseen olisi ilmastostrategian mukaan varattava 17—34 miljoonaa euroa noin joka kolmas vuosi. Ensi vuodelle on demonstraatiohanketukea varattava 8 000 000 euroa. Kokonaisuudessaan on energiatukea näin ollen korotettava 14 000 000 eurolla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 929/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 14 000 000 euroa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Hallituksen tulopoliittisen sopimuksen vastapainoksi esittämästä veronkevennysvarasta on osa jaettava "veronkevennyksinä" lapsiperheille.

Lapsilisiä maksetaan kaikista alle 17-vuotiaista lapsista. Vuonna 2005 lapsilisiä maksetaan arviolta 1 031 000 lapsesta. Vuonna 2003 Suomessa oli noin 400 000 alle 7-vuotiaasta lasta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana lapsiperheet ovat tutkimusten mukaan köyhtyneet suhteessa muuhun väestöön, ja erityisesti näin on tapahtunut monilapsisille perheille. Lapsilisiä leikattiin vuonna 1995 osana laman takia tehtyjä leikkauksia. Viime vuonna tehtyä esitystä lukuun ottamatta lapsilisiin ei tämän jälkeen ole tehty edes indeksikorotuksia. Viime vuonna hallitus teki pienen korjauksen lapsilisiin korottamalla perheen ensimmäisen lapsen lapsilisiä 10 eurolla. Hallituksen linjan myötä kaikkien muiden paitsi yksilapsisten perheiden lapsilisien reaaliarvo tulee tällä vaalikaudella edelleen vain laskemaan.

Tutkimusten mukaan lapsiperheiden köyhyysriski on suurin niissä perheissä, joissa lapset ovat pieniä, ja yksinhuoltajaperheissä. Siksi esitämme, että kaikille kouluikäisille lapsille maksetaan lapsilisen korotuksena 20 euroa kalenterikuukaudessa. Korotuksen kustannusvaikutus valtiontaloudelle olisi noin 96 000 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.15.52 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 96 000 000 euroa lapsilisän budjettiperusteiseen korottamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saaneiden naisten määrä kasvoi voimakkaasti 1990-luvulla. Kun vuonna 1990 vanhempainpäivärahaa saaneista äideistä vain 5,3 prosenttia sai sitä vähimmäismääräisenä, oli vastaava osuus vuonna 1996 jo 30,1 prosenttia. Vuonna 2001 vielä 26,1 prosenttia äideistä sai alinta mahdollista vanhempainpäivärahaa. Vähimmäismääräisen vanhempainpäivärahan saajien määrä on jäänyt pysyvästi varsin korkealle tasolle.

Vähimmäispäivärahaa saaneiden kasvun taustalla vaikuttavat tärkeimpinä työttömyyden kasvu ja tulojen mukaan määräytyvien päivärahojen laskentaperusteiden muutos vuoden 1996 alusta. Vähimmäismääräisen päivärahan alhaisen tason takia vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saavat joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen huomattavasti useammin kuin tulotuloihin perustuvaa vanhempainpäivärahaa saavat. Tuoreen väitöskirjan (Arajärvi, 2002) mukaan vanhemmuuteen perustuvien päivärahojen vähimmäistaso on niin alhainen, että sen perustuslainmukaisuus on kyseenalainen.

Kasvukeskuksissa lapsiperheiden taakkana ovat lisäksi nopeasti kohonneet asumiskustannukset, jotka rasittavat pienituloisia perheitä voimakkaammin kuin jo asumisolonsa vakiinnuttaneita perheitä. Suurin ongelma lapsiperheiden tulonsiirroissa koskee kuitenkin äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistasoa. Vähimmäistasoa tulisikin korottaa selvästi hallituksen esittämästä 15,2 eurosta/pv vähintään työttömän täysimääräisen peruspäivärahan 23,4 euroa/pv tasolle. Tämä tarkoittaa päivärahan korotusta 8,2 euroa/pv.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 259/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 27 000 000 euroa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen budjettiperusteisesti työttömän täysimääräisen peruspäivärahan tasolle.

Vammaistyöryhmä '96 on selvittänyt muistiossaan vammaisten sosiaaliturvaa. Työryhmän mukaan vammaisten sosiaaliturvaa olisi ajankukaistettava ja voimavarat kohdennettava niin, että ne kannustavat vammaisia aktiivisuuteen, kuten opiskeluun, työssäkäyntiin tai kuntoutukseen. Vaikka Vammaistyöryhmä '96:n ehdotusten toteuttaminen sisältyy nykyisen hallituksen ohjelmaan, on päätöksenteko kompastunut hallituksen sisäisiin ristiriitoihin. Tämä on erittäin valitettavaa, sillä vaikeavammaisten henkilöiden asema vaatisi parantamista.

Hallitusohjelman tavoite siitä, että ihmisten omaehtoista ponnistelua heidän hyvinvointinsa edistämiseksi kannustetaan, ei vammaisten henkilöiden osalta voi toteutua ilman välttämättömiä avustaja- ja tulkkipalveluja. Vammaistyöryhmän ehdotusten toimeenpano tulisi aloittaa muuttamalla henkilökohtaisen avustajan järjestelmää nykyistä laajemmaksi subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille henkilöille. Tämän lisäksi tulisi avustajapalvelujen rahoitus siirtää Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen, jolloin avustajapalvelujen saatavuus ei olisi riippuvainen vain asuinkunnan vammaisyyden myönteisyydestä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 30/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kansallisen terveyshankkeen toimeenpanon yhtenä keskeisistä painopisteistä vuonna 2005 on hoitoon pääsyn ja jononhallinnan toteuttamishojelman aloittaminen 1.3.2005 alkaen. Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen, jonka mukaan terveyskeskukseen pitäisi saada arkipäivisin virka-aikana välitön yhteys. Kiireettömän hoidon tarpeen arvioon terveyskeskukseen terveydenhuollon ammattihenkilölle, ei siis välttämättä lääkärille, olisi päästävä kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta, ellei asiaa ole voitu hoitaa puhelinneuvonnalla. Lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettuun hoitoon olisi päästävä kohtuullisessa ajassa, perusterveydenhuollossa viimeistään kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Lakimuutos kiireettömään hoitoon pääsystä on tarpeellinen, mutta ongelmallista on, että hallitus ei ole talousarvioesityksessään kiinnittänyt huomiota lain taloudellisiin vaikutuksiin kuntataloudessa. Lain voimaasaattaminen on haaste kunnille ja johtanee kunnissa toimintojen kehittämiseen ja uudelleen organisoimiseen. Eräiden arvioiden mukaan lain voimaan saattamisesta ja hoitojonojen purkamisesta aiheutuu ensi vuonna kuntataloudelle noin 100 000 000 euron kustannuspaineet.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 851/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan ylimääräisenä lisäyksenä 100 000 000 euroa hoitotakuun toimeenpanoon liittyvään hoitojonojen purkuun.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

23. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Siviilipalvelusmiehet ovat siviilipalveluksen aikana oikeutettuja ilmaiseen majoitukseen, jonka kustantaminen on siviilipalveluslaissa säädetty palveluspaikan tehtäväksi. Käytännössä tämä laissa turvattu oikeus ei kuitenkaan toteudu. Työministeriön vuonna 2000 tekemän selvityksen mukaan vain kolmannes siviilipalveluspaikoista selviytyy asumiskustannusten korvaamisesta moitteita. Ääritapauksissa palveluspaikat ovat vaatineet siviilipalvelusmiehiltä kirjallista sopimusta, jossa miehet luopuvat lakisääteisestä oikeudestaan ilmaiseen majoitukseen palvelusajana. Lainvastaiseen käytäntöön syyllistyvät mm. useat suuret kaupungit ja yliopistot.

Tilanne on hyvin vakava, sillä siviilipalvelusmiehet, joiden asumiskustannuksia ei palveluspaikka korvaa, eivät yleensä saa tukea asumiskustannuksiin muualtakaan. Ongelma on niin laaja, ettei se ole ratkaistavissa yksin viranomaisvalvontaa lisäämällä. Valvonnan kiristyminen myös luultavasti johtaisi siviilipalveluspaikkojen, joista jo nyt on ajoittain pulaa, määrän vähenemiseen. Tällöin osa siviilipalvelusmiehistä jäisi vaille palveluspaikkaa. Tälläkin hetkellä esimerkiksi monet kuntien organisaatiot tarvitsisivat ja ottaisivat mielellään vastaan siviilipalvelustyövoimaa, mutta kyseisillä tahoilla ei ole varoja asumiskustannusten korvaamiseen. Ainoa järkevä ratkaisu, joka turvaisi siviilipalvelusmiesten oikeuksien tasavertaisen toteutumisen, olisi siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten siirtäminen valtion vastuulle. Asumiskustannusten osittainen siirto valtiolle sisältyi työministeriön keväällä 2000 laatimaan siviilipalveluslain muutosesitykseen. Parannus kuitenkin karsiutui esityksestä ennen hallituksen käsittelyä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 510/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 34.99.23 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa siviilipalvelusmiesten asumiskustannuksiin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

63. (35.10.63 ja 64) Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaa käytetään erityisesti vesiensuojelua edistäviin investointeihin yhdyskunnissa ja haja-asutusalueilla. Ympäristönsuojelun edistäminen on kuitenkin muutakin kuin vesiensuojelua. Esimerkiksi jätteiden synnyn ehkäisemistä tai materiaalien käytön ekotehokkuuden parantamista koskevia hankkeita on voitava edistää myös valtion talousarvion kautta. Hyvänä esimerkkinä ympäristönsuojelun edistämisestä on jätehuolto, joka juuri nyt on muutostilassa. Euroopan yhteisön jätehuoltopolitiikan ohjaavana periaatteena on jätehuoltovaihtoehtojen tärkeysjärjestys, jonka mukaan ensisijaisesti pyritään ehkäisemään jätteiden syntymistä, toissijaisesti hyödyntämään jätteitä (mm. uudelleenkäyttö, kierrätys ja energian talteenotto, jolloin etusijalla on tietyin edellytyksin jättemateriaalin hyödyntäminen) ja viimeisenä vaihtoehtona käsittelemään jätteet lopullisesti (mm. jätteenpoltto ilman energian talteenottoa ja sijoittaminen kaatopaikalle). Jätteiden synnyn ehkäisyä tukeviin hankkeisiin olisi tämän perusteella panostettava voimakkaasti.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 824/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Jakajien määrä on viime vuosina lisääntynyt, samalla kun esimerkiksi ympäristö- ja luonnon-suojelujärjestöjen tehtäväkenttä on laajentunut. Uusia tehtäviä esimerkiksi ympäristöjärjestöille on tullut muun muassa kansalaisten osallisuutta edistämään pyrkivän ja ympäristöpolitiikkaa säätelevän kansainvälisen lainsäädännön kautta.

Tuen piirissä olevien järjestöjen lisäksi maasamme toimii vapaaehtoista eläinsuojelutyötä tekeviä valtakunnallisia järjestöjä, jotka tekevät merkittävää ehkäisevää ja korjaavaa eläinsuojelutyötä, huolehtivat valtiolle kuuluvasta eläinsuojeluvalvonnasta vapaaehtoisten eläinsuojeluvalvojien avulla sekä tiedottavat eläinsuojelukysymyksistä. Näiden järjestöjen avustuksista luovuttiin kokonaan vuonna 1992 lamaan vedoten. Eduskunta edellytti eläinsuojelujärjestöjen tuen sisällyttämistä ensi vuoden budjettiin vuoden 2004 valtion talousarviosta antamaansa mietintöön sisältyneessä ponnassa. On myös perusteltua, että Pidä Saaristo Siistinä -järjestön toimintakenttää laajennettaisiin siten, että järjestön tehtäväksi annettaisiin saaristossa kesäisin liikkuvien purjeveneiden septitankkien tyhjentäminen. Toimintakentän laajentaminen edellyttäisi järjestön toimintamäärärahojen lisäämistä 200 000 eurolla vuodessa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 825/2004 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 35.99.65 otetaan lisäyksenä 700 000 euroa valtakunnallisten ympäristö-, luonnonsuojelu- ja eläinjärjestöjen tukemiseen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat menot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Liikennepolitiikan lähtökohtana on oltava kestävä kehityksen periaate. Jotta joukkoliikenteen käyttö niin työmatka- kuin vapaa-ajankin liikkumisessa olisi nykyistä houkuttelevampaa, on lippujen hintataso pidettävä kilpailukykyisenä muiden kulkuvälinemuotojen hintatasoon verrattuna.

Tehokas keino edistää joukkoliikenteen käyttöä työmatkoilla on työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi. Työsuhdematkalippu oikeuttaisi julkisen liikenteen käyttöön asunnon ja työpaikan välisillä matkoilla. Nykymuotoinen, työsuhdematkalipun epätasa-arvoinen verokohtelu suhteessa autoetuun on perusteetonta, ja se on omiaan estämään työmatkaliikenteen siirtymistä raiteille ja busseihin. Joukkoliikenteen käytön lisääntymisen tarve on suurin kasvukeskuksissa ja etenkin pääkaupunkiseudulla, jossa liikenneluuhkat ovat kymmenen viime vuoden aikana paikoin jopa kaksinkertaistuneet työssäkäyntialueiden jatkuvasti kasvaessa ja yksityisautoilun lisääntyessä työmatka- ja vapaa-ajan liikkumisessa.

Autojen seisominen ruuhkissa on haitallista niin ympäristölle kuin ihmisten terveydelle.

Laajasti koko Suomessa käytettynä työsuhdematkalippu tukisi monella alueella nyt vakavissa vaikeuksissa olevaa joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen haasteet ja liikenteen kasvavat ympäristöhaitat edellyttävät kiireellisiä toimia.

Hallitusohjelmaan on tavoitteena kirjattu joukkoliikenteen parantaminen ja työmatkaliikenteen ohjaaminen joukkoliikenteen käyttöön. Nykyinen tilanne, jossa verotuksellisesti suositetaan henkilöautoliikennettä, on niin ympäristön kuin joukkoliikenteen edistämisenkin kannalta kestäväntöntä. Työsuhdematkalipun verotuskohtelun muuttaminen olisi todellinen näyttö halusta edistää joukkoliikennettä ja ratkaista liikenteeseen liittyviä ongelmia. Työsuhdematkalipun verotuskohtelun lieventämistä ehdotti viimeimpänä liikenne- ja viestintäministeriön asiaa tutkinut työryhmä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 11.01.01 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy kevään 2005 aikana tarvittaviin toimiin työsuhdematkalipun verokohtelun muuttamiseksi siten, että työnantajan luontoisetuna työntekijälleen tarjoaman matkalipun verotusarvo olisi sen ostohintaa pienempi.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2004

Anni Sinnemäki /vihr
Janina Andersson /vihr